
The Ohio State University
3 2435 07638553 3

THE OHIO STATE UNIVERSITY BOOK DEPOSITORY
D AISLE SECT SHLF SIDE POS ITEM C
8 02 18 17 8 07 002 6

الحمد لمن شرف نوع الانسان بالعقل وحسن البيان * واعطى لكل
قوم لغة ينتظم بها شوارد احوالهم فى كل زمان * والصلاة والسلام
على من علا على فصحاء الانام * وعلى آله واصحابه الذين اجروا
فى مثاعب السنتهم مياه اللسن على الدوام * وبعد فهذا شرح لطيف
بتحقيق واتقان * لنظم سبحة الصبيان * لما امررت عينى فيها مرة
بعد اخرى بلا فتور * وحق لها ان يقال * فارجع البصر هل ترى
من فطور * لانها عين نضاخة تجرى على رياض اللغات * تنبت
فيها انواع السن الفرس والعربيات والتركيات * فلله در الشارح
الاريب الاديب النجيب * حيث اتى بالاثر العجيب من غلام حضرت
الصدر الاعظم محمد خسرو پاشا * يفعل الله ما يريد وما يشاء * حررته
داعيا لمولانا وسيدنا السلطان الاعظم والخاقان المعظم حفظه الله
رحمة على العباد والعباد * وحرس وجوده الشريف
ووقاه وازاح بسطوته اهل الكفر والفساد * واراح
برياح معدلته كافة العباد *
بمنه تعالى وكرمه

وانا الفقير الضعيف خادم طلبة
العلوم الحاج عمر
الاقشهرى

الحمد لله الذى خلق الانسان علمه البيان * وفضل بعض اللغات على
بعض باختصاصه باهل الجنان * والصلاة والسلام على سيدنا محمد
المختار بصحاح جواهر كلماته * والفائق بجوامع كلمه ولوامع آياته * وعلى
آله واصحابه ترجمان القرآن بفصيح لهجتهم دائمة البيان ببلاغة السنتهم
* وبعد فهذا شرح صدر من تصدى من الخلان لمنظومة
موسومة بسبحة الصبيان رتب فى سلكها ثمين الفرائد اللامعة * فصارت
عقدا جامعا للفوائد النافعة * للوزعى النجيب والالمعى الاديب عمره
الله تعالى فى حماية مولاه الوزير الافخم والصدر الاعظم محمد
خسرو پاشا * وفقه الله تعالى فيما يشاء * وهل هذا الامن يمن السلطان
الاعظم والخاقان الاكرم * السلطان ابن السلطان السلطان
عبد المجيد خان * عامله الله تعالى بلطفه المديد
واكرم خلص خدامه
واعان

الداعى للدولة العلية العثمانية امام زاده
محمد اسعد المشرف
برتبة صدارة
اناطولى

هدية الاخوان

فى شرح سبحة

الصبيان

كمرك رسوماتندن مستثنادر

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی انزل الفرقان بلسان العربیة * والصلوة والسلام علی من تکلم بافصح اللغات محمد خیر البریة * وعلی آله واصحابه المتحلین بالعلوم الادبیة * امابعد * معلوم اوله که بو منظومهٔ شریفه بردر لطیف وعروس ظریفدر که مفردات قرآن عظیم وجواهر کلمات فرقان کریمی جامع وفوائد جمه‌یی حاوی برکتاب نافع وتحقیق لغت عربیه ده برسلم ساطع وبرهان قاطعدر * بتوفیقه تعالی بو فقیر حقیر محمد نجیب بر تقصیره چند دفعه مذاکره‌سی میسر اولمغله حسن ظن ایدن بعض اخوان ویاران وجوه دلاراسندن رفع حجاب ومحسنات بدیعه‌سنک ایضاحنی التماسه شتاب ایتملریله اولبابده ظنلرینی تحسینا شرحنه آغاز وچندان قواعد اعلال وادغام وحشو وعروضنه عارض اولان زحاف وعللی بیان وابراز بر له حمدا ثم حمدا ثم حمدا ذات معالی عنوان وقطب دائرهٔ جهان وشهنشاه زمان السلطان ابن السلطان السلطان عبد المجیدخان خلدالله خلافته وادام دولته بالشوکة والاقبال وایده بالنصر الی یوم القیام ولی نعمت عالم ولی نعمتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینک ایام معدلت نشان ومسعدت اقترانلرنده وچراغ افروخته ودرم خریده‌سی اولدیغم شیخ الوزراء محمد

خسرو

خسرو پاشا طول الله عمره ونال مراده وزاد قدره فی الدارین حضرتلرینك صدارت عظمای فیض آسالرنده قرین حسن ختام (وهدیة الاخوان) اسمیله بنام اولمشدر مطالعه سنه میل ورغبت ایدن اهل بصیرتدن تضرع ونیاز اولدرکه دروننده واقع اولان خطا وخلل وعیب وقصوری سهو قلمه نسبت واصلاحنه همت وبو بندهٔ بیمقداری خیر ایله یادوتذکار بیورملری مسترجای چاکرانه مدر وبالله التوفیق وهو نعم الرفیق * ناظم مرحوم حضرتلری عهدهٔ بلیغانه لرندن فریضهٔ ذمت بسمله یی ادا واسقاط ایچون شاهدی علیه رحمة الهادی تحفه سنی (بیت) * بنام خالق وحی وتوانا * قدیم وقادر وبیناودانا * عنوانیله آغاز ایلدیکی کبی وجنت مکان فردوس آشیان غوث الزمان المرعشی علیه الرحمة مامر العشی نظم اللآلی (بیت) * الهی نامك ایتدم تاج نامه * که نامه م شایع اوله خاص وعامه * اوسلوبیله افتتاح ایلدیکی کبی * وسلطان الشعرا وفحول العلمادن اولان استاذ مز عینی افندی مرحوم نظم الجواهرنی (بیت) بنام ناظم دیوان هستی * بعشق منشیٔ حکمی الستی * کلامیله ابتدا ایلدیکی کبی وقرآن عظیم الشانه اقتدا وحدیث فخیم العنوانه اکتفا واجماع سلفه انتما وتألیف خلفه اعتنا ایچون مفتح منظومه سنده عنوان فرقانی واقنوم سبحانی اولان بسملهٔ معروفه یه بدل اولور کندو عباره سی جنسندن بر ترتیب ایله اداء بسمله ایلیوب بیورر ﴿ نام خدا ذکر ایدلم ابتدا * منزل مقصوده اودر رهنما ﴾ نام کام وزننده فارسیدر عربیده اسم وترکیده آد دیرلر (خدا ضم خاء معجمه ایله جدا وزننده یا ایله وپاسز ایکی معنا بیننده مشترکدر بریسی ذات باری یه اسمدر عربیده الله کبی غیره اطلاق اولنمز وبو بعضیسنك عندنده خدا بنده دن مرکب وبعضیسنك عندنده خدای دن مرکبدر لکن استاذمز مشارالیه برأسه کلمه اولدیغنه ذاهب اولمشدر وصف ترکیبی دکلدر عربیده لفظهٔ جلاله فاضل سیبویه یه اعلال وادغام ایلدیکی کبی و بریسی صاحب ورب معناسنه در اکر برشیئله مقید اولورسه کدخدا وخانه خدا کبیکه صاحب خانه دیمکدر (معلوم اوله که هر کلمه نك آخری الف وواو اولسه انده بونلرد نصکره

بو یامفرردر نهایت حالت اضافتده اثباتی لازمدر کرکسه اول کلمه صفته مضاف اولسون بوی دلاویز کبی کرکسه غیری یه مضاف اولسون بوی نافه کبی وبو قاعده اشارلرده دخی جاریدر قا حفظ (ذکر ذال معجمه نك کسری ایله بکروزننده نصر بابندن مصدردر آکمق ویاد ایلمك معناسنه در که لسانله اولور وبو معنا مقامه انسبدر و بر شیئی اونوتمیوب خاطرده طوتمق معناسنه در که قلب ایله اولور حفظ کبی (ابتدا اقتدا وزننده بدأ یبدأ دن یعنی فتح بابنك افتعالندن مصدر در بر نسنه یه باشلمق آغاز معناسنه در و بر نسنه یی سائر نسنه لر دن مقدم ایشلمك معناسنه دخی اولور (منزل مجلس وزننده نزل ینزل دن یعنی ضرب بابندن اسم مکاندر صحرا لرده مسافر ایچون اولان قوناق یرینه دینور وخانه وداره اطلاق اولنور (مقصود مقصور وزننده باب اولدن اسم مفعولدر که معناسی معلومدر (رهنما فتح راء مهمله وسکون ها وضم نون ایله ره ایله نمادن مرکبدر که وصف ترکیبیدر ره یول ونما نماییدندن فعل امر مخاطبدر کوستر معناسنه که امرك مفعولی اوزرینه تقدیم اولنمشدر بحسب الترکیب یول کوستریجی اولور معلوم اوله که برکلمه نك آخری یا اولسه ماقبلیده حرف علتدن واو یاخود الف اولسه یایی اثباتیده جائز وحذفیده جائزدر بوی وبو وسرای وسرا کبی ❊ نام خدا اولسه اساس کلام ❊ اکا بناء نوله اولسه تمام ❊ بو بیتده دخی براعت استهلال واردر (نام وخدا معلوم (اساس فتح همزه ایله انار وزننده بنانك تملنه دینور جمعی اسس کلور ضمتینله وهرشیئك اصلنه ومبناسنه اطلاق اولنور (کلام سلام وزننده سوزه دینور قول معناسنه مفید اولسون غیر مفید اولسون علی قول بنفسه مکتفی اولان سوزه دینورکه اسنادی متضمن تام ومفید اولان سوزدن عبارتدر واصطلاح نحاتده ماتضمن کلمتین بالاسناد ولایتأتی ذلك الا فی اسمین او اسم وفعل تعریفیله معرفدر (تمام تانك حرکات ثلاثه سیله باب ثانیدن مصدردر برنسنه کامل اولمق معناسنه درکه جمیع اجزاسی کمال بولمقدن عبارتدر ومفردات راغبده مرسوم اولدیغی اوزره تمام الشیء اول نسنه نك

برحده بلوغ وانتهاسندن عبارتدر که من بعد خارج نسنه انضمامنه محتاج اولمیه پس ناقص مقابلیدر که البته خارج انضمامنه محتاجدر وکمالی حصول مافیه الغرض ایله تفسیر ایلدی انتهی وتم وتمام ماده‌سی باء وعلی حرفلریله صله لندقده متعدی اولور ﴿نام خدا جان ودلی شادایدر * جمله لغات اهلی انی یاد ایدر﴾ بو بیتده دخی برای براعت استهلال واردر (جان نان وزننده روح حیوانیدر که ترکیده دخی جان دینور وبو روح حیوانی نفس ناطقه نك غیری برجسم لطیفدر که منبعی تجویف قلب جسمانیدر عروق واسطه سیله سائر اجزاء بدنه ساری ومنتشر اولور واندن دم القلب ایله ده تعبیر ایدرلر (دل کسر دال مهمله ایله ذل وزننده یورك وكوكل معناسنه‌در عربیده قلب دینور (شاد باد وزننده مسرور وفرحناك معناسنه‌در (جمله مقله وزننده فی الاصل عربیده اجمال معناسنه ایکن بالنقل محض فارسیده وترکیده جمیع معناسنه شایعدر بو مقامده اولدیغی کبی (لغات ضم لام وفتح ومد غین معجمه ایله لغتك جمعیدر لغتده لغو ماده‌سندندر که ناقص واویدر اصول اصواتدن عبارتدر که انلر ایله هر قوم وطائفه یعنی هر صنف انسانی غرض ومراملرندن تعبیر ایدرلر عربی وفارسی وترکی کبی وجمعی لغات کلدیکی کبی لغون دخی کلور ولغاتی اصوات یعبر بها کل قوم عن اغراضهم تعریفیله تعریف ایلدیلر ولغت تکلم وتلفظ معناسندن مأخوذدر (اهل فتح همزه ایله برآدمك عشیرت واقرباسنه دینور اولاد وعیال واخوان وسائر قوم وتبار معناسنه لکن بو مقامده اهل الامر کبی صاحب معناسنه درکه لغات صاحبی دیمکدر یعنی هر برلسانده حق جل وعلی حضرتلرینك بحسب البشریة الوهیتنی ووحدانیتنی وردزبان ایدرلر (یادباد وزننده معلومدر که برنسنه‌یی اکمق وخاطرده طوتمق معناسنه‌در عربیده ذکر کبی وقتا که ناظم مرحوم حضرتلری اداء بسمله دن فارغ اولدیسه واجبهٔ ذمت حمدله‌یی عهدهٔ بلیغانه‌لرندن ادا اسقاط ایچون انواع تعظیم وتکریم برله بیورر ﴿حمد وثنامنت وشکر وسپاس * لایق آن خالق وجن واناس﴾ حمد فتح حاء

مهمله ایله ومیمك سكونیله علم یعلم بابندن مصدردر لغتده هوالوصف بالجمیل تعظیما علی الجمیل الاختیاری مطلقا اصطلاحده هو فعل یشعر بتعظیم المنعم قصدا لانعامه مطلقا شوتعریفیله معرف اولان شیدر (ثنا فناوزننده لغتده برشیئ مدح ایتمكه دیرلر اصطلاحده فعل یشعر بالتعظیم شوتعریفیله معرف اولان شیدر (منت تا ایله وتاسز مصدردر من یمن دن یعنی نصر بابنك مضاعفندن تو بیخله تنبیه ده مستعملدر من تو بیخی اولدركه بركیمسه یه برنسنه اعطا ایلیه سن صكره اذاوجفا ایچون باشنه ققه سین پس بومنت عقلا وشرعا مذمومدر نتكیم قرأنده بومنتك نهینده آیت كریمه وارد اولمشدر قوله تعالی * لاتبطلوا صدقاتكم بالمن والاذی * ومن تنبیهی اولدركه سودیككه بعض نسنه انعام ایلیه سن صكره تحنن طریقیله یعنی محبت ومودت جهتندن ایلدیكك عطایایی تعداد ایلیه سن اكا محبتك اولدیغنه متنبه اولمغیچون وبومنت عقلا وشرعا مقبولدر نته كیم آیت كریمه بوكه دلالت ایدر قوله تعالی * بل الله یمن علیكم * پس ذات باری یه ایكی طریقله بله منت اثبات ایلك اعتراف واقرار طریقیله دریعنی بونجه نعم جلیله كه بزه اعطا ایلمشدر وهردم وهر ساعت اعطا ایدر اكر بزه منت ایلسه لایق وسزاوار دیمكدر اخبار طریقیله دكلدر یعنی بواثبات اعتراف طریقیله در اخبار طریقیله دكلدر بزه منت ایلدی وباایلر دیمك دكلدر پس بواعتراف محض شكر وثنادر فاضل سودی كلستان شرحنده شرح وبیان ایلمشدر (شكر ضم شین معجمه ایله لغتده فعل ینبئ عن تعظیم المنعم قصدا لانعامه علی الشاكر اصطلاحده صرف العبد جمیع ماانعم علیه الی ماخلق له تعریفیله معرفدر (سپاس قیاس وزننده فارسیدر حمد وشكر وثنا معناسنه در ومنت وقبول معناسنه ده كلور ولطف واحسان وشفقت ومرحمت معناسنه ده اولور (لایق خالق وزننده لاق یلیق دن یعنی ضرب یضرب بابندن اجوف پایئدن اسم فاعلدر مناسب ویراشقلو معناسنه در (خالق لایق وزننده خلق یخلق دن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر اورنكسز ومثالسز اشیایی

بكيدن ابداع وايجاد ايديجى آفريننده جهان جل شانه حضرتلرينك
اسماسندن براسم شريفدر هو الله الخالق نظمى اى المبدع للشئ المخترع على
غير مثال ايله مفسردر (جن كسر جيم وتشديد نون ايله ملائكه يه وجنه
اطلاق اولنور قاموس مؤلفى رحمه الله بصائرده بيانته كوره جن حقنده
ايكى مقاله واردر بريسى بودركه جن مطلقا حواسك مجموعندن مستترا ولان
روحانيونه اطلاق اولنوركه انس مقابليدر بوصورتده ملائكه وشياطين
داخل اولور پس ملائكه ايله جن بيننده عموم وخصوص مطلق وارهر
ملائكه جندر وهر جن ملائكه دكلدر ثانى روحانيونك بعضنه اطلاق اولنور
زيرا روحانيون اوچ قسمدر اخياردركه ملائكه در واشراردركه شياطين
در واوسطدركه اخيار واشرارى مشتمل جن طائفه سيدر (اناس ضم
همزه ايله بصائرك بيانته كوره انسانك جمعيدركه آدم اوغلانته دينور
﴿ اولكه بنى آدمه ويردى لسان * تاايده لر شكرنى ورد زبان ﴾ بنى اصلى
بنوندركه ابنك جمعيدر (لسان كسر لام ايله دله دينور مقول معناسنه
فارسيده زبان ديرلركه مصراع ثانيده واقع اولمشدر مذكر ومؤنث
اولور تأنيثى جارحه ياخود آلت قول اولديغى تصوريله در جمعى السنه
كلور (ورد كسر واو وسكون راء مهمله ايله قرآن كريمدن برجزئه
اطلاق اولنور يعنى بهركون قراءت ايچون وظيفه اتخاذ اولنان برمقداره
دينور بعده جميع قراءت اولنان شيئه اطلاق اولندى جمعى اورادكلور
افعال وزننده ﴿ عمله حكمت ويروب ايتدى كرم * علم ما لم يعلم بالقلم ﴾
(حكمت كسر حاء مهمله ايله عدل وعلم وحلم ونبوت وقرآن وانجيله
اطلاق اولنور بصائرك بيانته كوره منع عن الفساد ومنع لقصد الاصلاح
معناسندن مأخوذ در علما تعريف متعدد ده ايله تعريف ايلديلر اكثرى
صفات الهيه دن اولان حكمتى معرفة الاشياء وايجادها على غاية الاحكام
والاتقان عنوانيله وحكمت انسانيه يى معرفة الموجودات وفعل الخيرات
عبارتيله تعريف ايلديلر (كرم فتحتينله نفاست وعزت وشرف معناسنه در
لوم وخساست مقابليدر بصائرك بيانته كوره حضرت بارى عز شانه
صفتلرنده احسان وانعام ولطفى مراد اولور وانسان وصفلرنده اندن

ظاهر اولان اخلاق حميده وافعال پسنديده مراد اولور (علم علم
يعلم بابنك تفعيلندن فعل ماضى مفرد مذكر غائبدر بيلدردى معناسنه در
(ما تاوزننده موصول ايچوندر واعرابى سكون اوزره مبنى محلا منصوب
مفعول به صريحيدر علم نك (لم يعلم كلم جوازمدن داخل اولديغى فعل
مضارعك معناسنى ماضى يه قلب ونفى ايدر (يعلم فعل مضارع مفرد
مذكر غائبدر بيلدى معناسنه لم داخل اولمغله بيلمدى معناسنه اولوركه
جحد مطلقدر (بالقلم با حرفدر حروف جاره دن متعلق علم فعلنه استعانت
ايچوندر قلم معلومدر كه يازو يازديغمز شيدر فارسيده كلك وخامه ديرلر
* اقرأ وربك الاكرم الذى علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم * آيت كريمه سنه
تلميح واشارت واردر فلله دره ✻ نعمتنك سفره سى بر بسيط * حكمتنك
قطره سى بحر محيط ✻ نعمت حكمت وزننده معناسى معلوم جمعى نعم
كلور وانعم كلور افلس وزننده هو ماقصد به الاحسان والنفع تعريفيله
معرف اولان شيدر (سفره ضم سين مهمله وسكون فا ايله مسافرك استصحاب
ايلديكى يول طعامنه دينور سفرة الجلد بوندن مأخوذدر يعنى طعام
صاردقلرى معهود دكرمى درى يه سفره اطلاقى حاليت ومحليت
علاقه سيله بوندن مأخوذدر مسافرلرك طعام صاروب كوتوردكلرى
وطعام التنه يايدقلرى مشيندن اولمغله كيدرك انده استعمال اولنوب
بعده على الاطلاق استعمال اولندى لسانمزده صاد ايله صفره تعبير اولنور
(بر فتح با وتشديد را ايله صحرا معناسنه در كه بحر مقابليدر لسانمزده
قره ديرلر (بسيط حصير وزننده ارض واسعه يه دينور ولسانده
طلاقت وانبساط اولان كشى يه دينوركه آب روان كبى تكلمى انسجام
اوزره اولور (حكمت آنفا شرح اولندى (قطره معلوم (بحر محيط
بحر عظيمك اسميدر ✻ قوللرينه رحمتى چوق پادشاه * جنتى
كوسترمك ايچون شاهراه ✻ پادشاهدن مراد بارى تعالى درواكا
پادشاه ديمك بحسب العرفدر زيرا عرفده سلطان معناسنه در
حق تعالى ايسه سلطان السلاطين دركه غالب وقاهر مطلقدر
وبو پاد ايله شاهدن مركبدر پاد حافظ ومراعى ودوام وثبات ومال

ومنال وتخت معناسنه در وشاه اصل وصاحب وخداوند ود اماد
معنالرینه در وصورت وسیرتده وظاهر وباطنده امثال واقراندن
فائق وممتاز معناسنه در بو معناره کوره پادشاه لفظنده درت کونا
اعتبار جاری اولور بری حافظ وراعی عظیم دیمك اولور وسلاطینه
بو معنایی اسناد صحیحدر زیرا انلر عباد اللهك حفظ وحمایت
ورعایتلرینه مأمورلردر ثانی داماد معناسنك دخی حملی مناسبدر زیرا
ملك عروس وپادشاه داماد منزلنده در ثالث اصل وصاحب
وثابت وخداوند معنالرینك ملایمتی ظاهردر رابع تخت وسریر معناسی
جمله دن اقربدر (جنت معلوم (شاهراه معنای ترکیبیسی یولك
پادشاهی یعنی آستانهٔ علیه ده سلطان بایزیده واقع دیوان یولی کبی ایشلك
وجاده یوله دینور زیرا شاه ایله راهدن مرکبدر شاه معلوم راه یول
عربیده مرصاد دیرلر ❊ عالمه کوندردی رسول امین ❊ هم اکا ایندردی
کتاب مبین ❊ بو بیتده ❊ تبارك الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون
للعالمین نذیرا ❊ آیت کریمه سنه تلمیح واشارت اولدیغی روشندر (رسول
فعول وزننده لغتده ایلچی یه دینور اصطلاحده انسان بعثه الله الی
الخلق لتبلیغ ما اوحاه الیه مع الکتاب تعریفیله معرف اولان ذات شریفه
دیرلر (امین کریم وزننده قلبنده خوف واندیشه اولمیوب آسوده دل
اولان آدمه وغدر وخیانت نقیصه سندن مأمون اولان موثوق
ومعتمد وقوی وزورمند اولان آدمه دینور وامین اسماء صفات الهیه دن
براسم شریفدر (کتاب خطاب وزننده بوندن قرأن عظیم الشان
مراددر سائر کتب مراددکلدر (مبین معین وزننده بیانك افعالندن اسم
فاعلدر ظاهر وواضح وآشکار معناسنه در ❊ خلقی بری قیلدی ضلالتدن
اول ❊ حق عیان ایلدی کوستردی یول ❊ خلق فتح خاء معجمه وسکون
لامله مخلوق معناسنه در فعل یعنی مفعولدر (ضلالت جلالت وزننده
یول ازغونلغنه ویولسزلغه وکرا هلغه دینور وتعریفاتده هی فقدان
ما یوصل الی المطلوب وقیل هی سلوك طریق لا یوصل الی المطلوب
تعریفلریله معرف اولان شیدر وباب ثانیدن مصدر اولور لکن اسم طریقله

استعمال اولنمشدر (حق دق وزننده شول شیئه دیرلر که باطلك مقابلیدر ولغتده الثابت الذی لایسوغ انکاره واصطلاحده هوالحکم المطابق للواقع تعریفیله معرف اولان شیدر (عیان معلومدر که ظاهر وآشکار معناسنه موضوع براسمدر ❊ راه هدایتده سراج منیر * یوم قیامتده شفیع ونصیر ❊ راه معلوم (هدایت درایت وزننده اهل سنت عندنده مطلوبه ایصال ایلمك شانندن اولان طریقه دلالت وارشاد ایلمك معناسنه در که محالرنده مذکوردر (سراج کسر سین مهمله ایله معروفدر که فتیلی ینارچراغه دینور قندیل واکا شبیه موم وچرا کبی جمعی سرج کلور ضمتینله (منیر مبین وزننده نورك افعالندن اسم فاعلدر نورلندریجی وروشن ایدیجی معناسنه در (یوم معلوم (قیامت هدایت وزننده یوم معروفك اسمیدر وبو فی الاصل قیام مادەسندن مأخوذ در (شفیع سریع وزننده وصفدر صاحب شفاعت اولان ذات بزرکواره دینور وبو اسماء نبویه دندر (نصیر بصیر وزننده وصفدر ناصر ومعینه دینور ❊ امتی حقنده دعاسی مقبول * احمد ومحمود محمد رسول ❊ (امت حرمت وزننده کندیلره پیغمبر کوندریلان جماعته دینور کرك ایمان ایلسونلر انلره امت اجابت اطلاق اولنور کرك ایمان ایلمسونلر انلره امت دعوت اطلاق اولنور وهرقبیله دن برطائفه وجماعته دینور وامت لفظی صورتا مفرد ومعناده جمعدر قوم لفظی کبی (احمد اسعد وزننده حمد یحمددن یعنی علم بابندن افعل تفضیلدر زیاده حمد ایدن آدمه دینور اول اسمیله سماده وارضده افضل التحیات افندیمز حضرتلری احمد اسمیله تسمیه اولندی زیرا اندن زیاده رك حمد ایلمکه کیمسه مقتدر دکلدر (محمود مسعود وزننده حمددن اسم مفعولدر که فخر کائنات ومفخر موجودات علیه افضل التحیات افندیمزك اسم شریفلریدر (محمد حمدك تفعیلندن اسم مفعولدر فی الاصل خصال حمیده سی کثیر اولان آدمه دیرلردی بعده صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وصف وعلم اولمشدر خصال حمیده سی واخلاق جمیله سی کثیر اولدیغندن ناشی تتکیم حقنده * وانك لعلی خلق عظیم * دخی

وما ارسلناك الارحمة للعالمين وارد اولمشدر (رسول آنفا شرح اولندی وقتا که ناظم مرحوم حضرتلری اداء بسملەدن وحمدلەدن فارغ اولدیسه مفخر موجودات ورحمت كائنات وفرمودۀ قم فانذر ومخاطب وربك فكبر ایله مشرف اولان علیه افضل الصلوات حضرتلرینه واجبۀ ذمت اولان صلوات وتسلیماتی عهدۀ بلیغانەلرندن انواع تعظیم وتكریم برله ییورر ﴿صل علیه هوخیر الانام * رب وسلم باتم السلام﴾ صل تفعیلدن فعل امر مخاطبدر فاعلی تحتنده انتدر علی الانفراد هركسه عائد اولور یارب سن صلات ایله دیمكدر (علیه علی حرف جر فارسیده بر وتركیده اوزره معناسنەدر متعلق صل فعلنه هوضمیر بارز مجرور متصل لفظا كسر اوزره مبنی محل قریب مجرور علی ایله محل بعید منصوب مفعول به غیرصریحیدر فعل مذكورك راجع بیت سابقده كچن محمده (هو ضمیر بارز مرفوع منفصل لفظا ضم اوزره مبنی یاخود فتح اوزره مبنی محلا مرفوع مبتدأ محمده راجع (خبر خار یخیردن یعنی ضرب یاننك اجوف یائیسندن اسم تفضیلدر یك خیرلو اولان آدمه دینور لفظا مرفوع خبریدر مبتدانك مبتدأ مع خبره جمله سی جملۀ اسمیه اعرابدن محلی یوق ابتدائیه (انام زمان وزننده جمیع مخلوقه دینور علی قول انس وجن ویاخود یریوزنده مجموع مخلوقه دینور كه سماویه یه اطلاق اولنمز مضاف الیهیدر خیرك معلوم اوله كه اسم تفضیل استعمال اولندیغی وقتده اوچ شیئك بریله استعمال اولنوریا الف ولام یامن یااضافت فاحفظ (رب یارب دیمك تقدیرندەدر یعنی حرف ندا محذوفدر ورب اسم فاعل مخففدر یاخود صفت مشبهه در ومعرف باللام اولەرق جملۀ مخلوقاتی بسلیوب تربیه ایدن حضرت پروردكارك اسماء حسناسندندر لام تعریفسز غیری یه ده اطلاقی جائزدر ورب لفظنده بش وجه جائزدر (سلم تفعیلدن فعل امر مخاطبدر سن سلام ایله دیمكدر بودخی اعم طریقیله ذكر اولنمشدر (باتم با حرف جر متعلقدر سلم فعلنه (اتم تم یتمدن اسم تفضیل معلومدر كه بیت ثانیده اشتقاقندن ذكر اولندی لفظا مجرور باالله محلا منصوب

مفعول به غیر صریحیدر سلمك (السلام لام حرف تعریف سلام کلام وزننده معلومدر مضاف الیهیدر اتمك * ثم علی الآل واصحابه * المتحلین بآدابه * بو بیتده اذا صلیتم علی فعمموا حدیث شریفنه تلمیح واشارت واردر (ثم ضم الثا وتشدید میم مفتوحه ایله حرفدر حروف عاطفه‌دن ترتیب وتراخی یه دلالت ایدر (علی آنفا ذکر اولندی (آل حال وزننده کشینك اهل وعیال واتباع واحباه واصدقاسندن عبارتدر وبونك اصلی بعضیسنك عندنده اهل ماده‌سندن وبعضیسنك عندنده اول ماده‌سندن مأخوذدر دیدیلر خذماشئت اعرابی لفظا مجرور علی ایله محلا منصوب معطوف یاقریبنه یابعیدینه (واصحابه واو حرفدر حروف عاطفه‌دن مطلق جمع ایچون یعنی من غیر ملاحظة الترتیب والتراخی والمهلة اوده یاثبوتده یاذاتده یاصفاتده جمع ایدر اعرابدن محلی اولمیان برجمله یی جمله اخری اوزرینه عطف اولورسه ثبوتده جمع ایدر مسند الیهلری تعدد ایدرسه صفاتده جمع ایدر اکر مسندلری تعدد ایدرسه ذاتده جمع ایدر فاحفظ (اصحاب افعال وزننده صاحبك جمعیدر واصحاب سلطان انبیا علیه افضل التحیات حضرتلرینی کوروب رؤیتی حالنده مؤمن اولوب وایماننده ثابت اوله ولو برلحظه اولورسه‌ده اعرابی لفظا مجرور معطوف آل اوزرینه عطف العام علی الخاصدر * یوم یقوم الروح والملائكة * کبی اکر آلی تعمیم ایدرسك عطف الخاص علی العام اولور * تنزل الملائكة والروح * آیت کریمه‌سنده اولدیغی کبی (هو ضمیر بارز مجرور متصل لفظا کسر اوزره مبنی محلا مجرور مضاف الیهیدر اصحابك راجع محمده (المتحلین زینت و بزك معناسنه اولان تحلی یتحلی یعنی علم بابنك ناقص یائیسی تفعلدن اسم فاعل جمع مذکر سالمدر اصلی متحلیون ایدی یااوزره ضمه ثقیل یانك ضمه‌سندن اول لامك حرکه‌سنی ثقیل کوروب حذف ایتدك اجتماع ساکنین اولدی حرف علت یاسندن جمع واوندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون حرف علت یاسنی حذف ایتدك متحلون اولدی جمع مذکر سالمك حالت رفعی واو ایله حالت نصبی حالت جری یا ایله

لفظا مجرور صفت واقع اولدی آل واصحابدن (بآدابه باحرف جر
متعلق محلینه (آداب داماد وزننده ادبك جمعیدر ادب ظرافت
واوصلولق که ناسله قولا وفعلا لطف معامله وحسن مناوله ایلمکدن
عبارتدر فارسیده فرهنك دینور یقال به ادب ای ظرافة وحسن وتناول
واعرابه لفظا مجرور بابله محلا منصوب مفعول به غیر صریحیدر
محلینك ❊ نجم هدایتدر انك هر بری ❊ مذهب حق اوزره ایدر
رهبری ❊ بو بیتده دخی براعت استهلال اصحابی کالنجوم بایهم
اقتدیتم اهتدیتم حدیثنه تلمیح واشارت واردر (نجم فتح نون وسکون
جیم ایله یلدیزه دینور فارسیده اختر دیرلر (هدایت معلوم (مذهب مسلك
وزننده فتح بابندن اسم مکاندر کیده جك یوله دینور طریق ومسلك
معناسنه یقال ذهب فلان مذهبا حسنا ای طریقا ومسلکا بوعلاقه
ایله معتقد اولان طریق مجتهدینه اطلاق اولنور که اسلامده اولان
مجتهدلرك مقتدا اتخاذ اولنان امامهریکه مسلك مختارلریدر شرعده
حنفی وشافعی کبی وعقائدده ماتریدی واشعری کبی رضی الله
تعالی عنهم (حق آنفا شرح اولندی (رهبر منبر وزننده قلاغوزه
ودلیله دینور ❊ جمله سنك روحنه هر صبح وشام ❊ واصل اوله حضرت
حقدن سلام ❊ روح حور وزننده مایهٔ حیاة الانفس یعنی مادهٔ حیاة
اولان ودیعهٔ الهیه یه دینور که جان تعبیر اولنور وحکما کانفس اطلاق
ایدرلر وروح لفظی مذکردر نفس اعتباریله مؤنث اولور وتعریفاتده
جسم لطیف منبعه تجویف القلب الجسمانی وینتشر بواسطة
العروق الضوارب الی سائر اجزاء البدن تعریفیله معرفدر (هر بر وزننده
فارسیده ادات سوردر عربیده کل کبی (صبح صلح وزننده فجر
وقتنه دینور که طاك یری آغاروب شفق سوکدیکی وقتدن عبارتدر
که مراد فجر صادقدر فی الاصل طاك یری آغارمسیله حاصل اولان
آیدنلقدن عبارت اولوب اتساعا اول وقته اطلاق اولنمشدر (شام بام
وزننده ومقابلیدر که اخشام وقتنه دینور عربیده مغرب دیرلر
(واصل وارد وزننده وصل دن یعنی ضرب بابندن مثال واویدن اسم

فاعلدر اولاشیجی وارشیجی معناسنه در (حضرت فی الاصل عربیدر قرب ونزدیك معناسنه بعد النقل فارسیده وترکیده ذات بزرکوار ونفس شرا فتشعار معناسنده حقیقت عرفیه اولمشدر تکریم حضرت الله جل شانه وحضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم دیدیکمز کبی وقس علی هذا وقتا که ناظم مرحوم حضرتلری فریضهٔ ذمت اولان ماوجب علیه دن فارغ اولدیسه منظومه نك سبب نظمنه شروع ایلدی فلله دره

﴿ سبب نظم کتاب ﴾

﴿ نام خدا چونکه سوزه ویردی تاب * دکاه ندر باعث نظم کتاب ﴾ (تاب ناب وزننده طاقت وقدرت وتوان معناسنه در (باعث سبب وبادی معناسنه در (نظم نجم وزننده معلوم (کتاب آنفا شرح اندی ﴿ علم لغات امر مهم اولمغین * حفظنی تسهیل ایچون اهل یقین ﴾ (علم باب رابعدن مصدر دربیلك معناسنه اصطلاحده الاعتقاد الجازم المطابق للواقع وعند الحکما هو حصول صورة الشیٔ فی العقل تعریفلریله معرف اولان شیدر (لغت دیباجه ده بیان اولندی (امر ایش معناسنه مستعملدر جمعی امور کلور که حدث معناسنه ونهی مقابلی اولان امرك جمعی اوامر کلور (مهم همّ یهمّ دن یعنی نصر ینصر بابنك مضاعفنك افعالندن اسم فاعلدر شروعی مهم وعزمی لازم اولان اموره مستعملدر وبو اکثریا امر ایله مستعملدر تکریم انشالرده شایعدر (حفظ علم وزننده مصدردر صاقلمق وازبر ایلمك معناسنه در (تسهیل سهل دن یعنی حسن بابنك تفعیلندن مصدردر قولای وقولایلق معناسنه در (اهل معلومدر که دیباجه ده شرح اولندی (یقین برنسنه یی شك وشبهه سز اعتقاد صحیحله بیلمه دینور که علمك صفاتندندر فی الاصل مصدردر یاخود اسم فاعل مبالغه وصف اطلاق اولنمشدر اهل یقین دن مراد اهل علم وصاحب هنر معناسنه در ﴿ نظم ایله برنیچه لغت یازدیلر * سلك معانیده درر دیزدیلر ﴾ سلك کسر سین مهمله وسکون لام ایله ایپلکه دینور خیط معناسنه (معانی معنانك جمعیدر معناده مایقصد به الشیٔ معناسنه در (درر ضم دال مهمله ایله درك جمعیدر

اینجولر معناسنه درر درەنك جمع جنسیدر ❊ فنی صبی کیم اوقیوب
حفظ ایده * عائد اولور اکا نیجه فائده ❊ صبی غنی وزننده چوجق
درت یاشندن باوغه قریب اولنجیه دك صبی اطلاق اولنور (عائد
عوددن اسم فاعلدر واصل معناسنه (فائده زائده وزننده بر آدمك
علمندن یاخود مالندن استفاده یعنی کسب وتحصیل ایلدیکی نسنه یه
دینور جمعی فوائد کلور ❊ ضبط لغاتیله اولور بهره دار * وزنله نظم
ایچره بولور اقتدار ❊ ضبط ربط وزننده بر نسنه یی حزم و بصیرت
وحسن تدبیر ایله حفظ ایتمك معناسنه در یقال ضبط الشیٔ من الباب
الاول اذا حفظه بالحزم (بهره دار قهرمان وزننده بهره ایله داردن
مرکبدرکه وصف ترکیب تعبیر اولنور بهره نصیب وحصه و پای
وقسمت معنالرینه در دار داریدن فعل امر مخاطبدر طوت معناسنه
بحسب الترکیب نصیبلو معناسنه اولمش اولور (وزن طارتمق و بر نسنه یی
طارتیجق معناسنه ده کلور (اقتدار قدرتدن یعنی نصر وضرب وعلم
بابلرینك افتعالندن مصدردر بر نسنه یه صاحب قدرت وقوت اولمق
معناسنه درکه اسانمزده کوجی یتمك ایله تعبیر اولنور ❊ لکن آنك
اکثرینك معنیسی * اولمغله ترجمهٔ فارسی ❊ لکن فتح ومد لام
وکسر کاف وتخفیف نون ایله لکن دن مخففدرکه حروف مشبهه
بالفعل اقسامندن استدراك معناسنی متضمندر یعنی مابعدینه بر حکم اثبات
ایدرکه ماقبلنه مخالف اولور (اکثر اکرم وزننده اقلك مقابلیدرکه
چوق معناسنه در و بو باب خامسدن اسم تفضیلدر (ترجمه دحرجه
وزننده بر کلامی لسان آخر ایله تفسیر ایلمکه دیرلر (فارسی پارسی وزننده
ومعربیدرکه شیراز ولایتنه دینور یا نسبت ایچوندرکه مملکت فارسیه نك
لغتیله یاخود لغاتیله دیمکدر یعنی اکا منسوب اولان الفاظ ایله دیمکدر
❊ فهم ایده مز آنی بو اهل دیار * اوله خصوصا اوقیانلر صغار ❊ فهم
وهم وزننده اکلمق وادراك ایتمك معناسنه درکه فارسیده شناختن
مرادفیدر (دیار خیار وزننده دارك جمعیدر دارده بنا وعرصه یی
جامع محله دینور یعنی برقاج خانه یی وحولو یی دائرامادار جامع اولان

دائره یه دیرلر که لسانمزده قوناق وسرای تعبیر اولنور واول خانه لره بیت دینور جمع اولنجه مملکت معناسنه استعمال ایلدیلر (خصوص باخصوص معناسنه‌در (صغار دیار وزننده صغیرك جمعیدر کوچك شیئه دینور انسان وغیری اولسون * حفظه خلادر بودخی واقعا * ترجمه لفظ اوزره مقدم اولا * خلل فتحتینله برنسنه‌ده یاخود برخصوصده اولان وهن وضعف حالته دینور که مضبوط ومستحکم اولماز یقال فی امره خلل ای وهن (واقع رافع وزننده ضرب بابندك مثال واوی یسندن اسم فاعلدر یقال شیء واقع ای حاصل (ترجمه معلوم (لفظ لغتده برنسنه‌یی آتمق که رمی معناسنه‌در تکلم اکلت التمرة ولفظت النواة قوللرنده اولدیغی کبی وبو باب ثانیدن ورابعدن مصدردر وسوزسویلمك معناسنه مستعمدر کویا که سوزی اغزدن آتار اولمق هومایتلفظ به الانسان حقیقة کان او حکما مهملا کان اوموضوعا مفردا کان اومرکبا تعریفیله معرفدر وبعض علماء هوصوت من شانه ان یخرج من الفم معتمدا علی المخرج تعریفیله تعریف ایلدیلر (مقدم قدمك تفعیلندن اسم مفعولدر تقدیم اولنمش معناسنه در * یاخود آرا یرده اوله فاصله * وزن ایچون ایراد اولنان لفظله * فاصله فائده وزننده ایکی نسنه‌نك بینی آیران شیئه دینور جمعی فواصل کلور مثلا ایکی آتك ارابرینی آیران نقطهٔ حمرا کبی وفاصله اصطلاح عروضیونده ایکی قسمدر بری فاصلهٔ صغری درکه اوچ متحرك بعدها ساکندن عبارتدر که ضربت کبی وبری فاصلهٔ کبری درکه درت متحرك بعدها ساکندن عبارتدر (ایراد وردنك افعالندن مصدردر معناسی معلومدر * کرچه سلاستده کلور بی نظیر * لکن اولور ضبط لغتده عسیر * (سلاست سلامت وزننده ملایمت وسهولت وآسانلق معناسنه‌در (بی نظیر بی فارسیده اداة سلبدر نظیر امیر وزننده مثل مانند معناسنه‌در بحسب الترکیب مثالسز ونظیرسز معناسنه اولمش اولور (لکن وضبط ولغت شرح وبیان اولندی (عسیر بصیر وزننده باب خامسدن صفتدر کوچ ودشوار اولان شیئه دینور * ایدی بومنظومی بوعبد ضعیف *

لطف الهی ایله یازدم لطیف ﴿ عبد مطلقا انسانه اطلاق اولنور
کرك حر و کرك بنده اولسون قاموس شارحنك بیاننه کوره مربوب
اولدیغنه مبنی در و عبددن مراد ناظم مرحومك کندیلریدر که
اسم شریفلری محمد و کنیه سی ابو الفضل محمد بن احمد الرومی اولدیغی
بعض منظومه لرده مرسومدر و بو فی الاصل بوسنه ویدر (ضعیف
عریف وزننده باب خامسدن صفتدر زبون و بی مجال دینور (لطف
رفق ونوازش وملایمت اوزره معامله ایلمك معناسنه در (اله کسر
همزه ایله صفات الهیه دن براسمدر که مستحق وسزا ورا عبادات
معناسنه در (لطیف ظریف وزننده لطفدن یعنی باب اولدن صفتدر
ملایم ونازك معناسنه در ﴿ نظمی خصوصنده ایدوب اهتمام * احسن
ترتیبله ویردم نظام ﴿ اهتمام اقتحام وزننده برایشه قیام واقدام
ودقت ایلمك معناسنه در (احسن حسندن اسم تفضیلدر کوزلجك
معناسنه در (ترتیب رتوبدن یعنی نصر بابنك تفعیلندن مصدردر
لغتده برنسنه یی بریرده ثابت و پایدار ایلمك معناسنه در اصطلاحده
هرنسنه یی یراویرینه اثبات ایلمکدن عبارتدر وتعریفاتده جعل الاشیاء
الکثیرة بحیث یطلق علیه اسم الواحد و یکون لبعض اجزائه نسبة
الی البعض بالتقدم والتأخر ﴿ لفظی مقدم عقبنجه همان * ترجمه سی
بولدی اکا اقتران ﴿ اقتران افتعالدن مصدردر مقارن معناسنه ﴿ لفظله
معناسی ایدوب ازدواج * قالمدی سرخ رقمه احتیاج ﴿ ازدواج زوجك
افتعالندن مصدردرکه اش ایتمك معناسنه در اعلالی هربار افتعالك
ثلاثیسنك فاء الفعلنده حروف مهموسه دن دال ذال زاء واقع اولسه
قاعده درکه افتعالنك تاسنی داله قلب ایدرلر (سرخ شوخ وزننده
الواندن قرمزی یه دینور (رقم معلومدرکه علم حسابده استعمال ایدرلر
(احتیاج حوجدن یعنی نصر بابنك اجوف واوینك افتعالندن
مصدرکه معناسی معلوم ﴿ تاکه اوله فهمی وحفظی یسیر * حجمی
صغیر اوله لفاتی کثیر ﴿ یسیر اسیر وزننده یسردن یعنی ضرب بابنك
مثال یائیسندن صفتدر قولای وآسان شیئه دینور (حجم نجم وزننده

برنسنه نك ال سورب بوقلنه جق يومر بجه جثه ومقدارينه دينور كه جليم تعبير اولنور جمعى جوم كاور (صغير خبير وزننده كوچك معناسنه دركه كبيرك مقابليدر (كثير قليل وزننده ومقابليدر ﴿ ابن فرشته لغتى كبى كنج * اولدى وقرآن لغتن ايتدى درج ﴾ ابن فرشته برناظم سلفك وشاعرك كنيه سيدر عربى لغتى اوزره منظومه سى اولديغى جمله يه روشندر ومنظومه سنك جملهٔ ابياتندن * خبز اتمك قبل اوپك زرع اكمك قول غلام * خلق يراتمق خرق يرتمق اولو كشيدر همام * (كنج كنز وزننده ومراد فيدركه خزينه ودفينه معناسنه در وكنز كنجدن معربدر (قرآن فرقان وزننده ومرادفيدر وتعريفاتده هو المنزل على الرسول المكتوب فى المصاحف المنقول عنه نقلا متواترا بلاشبهة وعند الصوفية هو العلم الذاتى الاجمالى الجامع للحقايق كلها تعريفيله معرف اولان شيدر (درج فرج وزننده برنسنه يى طى ايدوب بريره ادخال ايتمك معناسنه در ﴿ برنيجه بحر اوزره اچوب پروبال * قطعه لرى اولدى سفينه مثال ﴾ بحر فخر وزننده دكزه ديرلر فارسيده دريا ديرلر واصطلاح عروضيه ده شعرك وزنى اولان لفظلره ديرلر كه علم عروضده بيان اولنان اصولى اون طقوزدر وشعره بحر ديرلر كه شعب وفروعلرى چوق اولديغى ايچوندر وبو مقامده دريايه وبحر شعره ايكيسنه بيله دلالت وتلميح واردر (پر فر وزننده بال حال وزننده ايكيسيده فارسيده قناده ديرلر كه عربيده جناح معناسنه (قطعه خرقه وزننده عربيده وتركيده برپاوكه وبرپارهيه ديرلر جمع قطع كسر قاف وفتح طاء مهمله ايله واصطلاح عروضيه ده برنظمه ديرلر كه مطلعى اوليه وبعضيسنك عندنده ايكى بيتدن طقوز بيته قدردر (سفينه دفينه وزننده كمى يه دينور فارسيده كشتى ديرلر جمعى سفن وسفاين كاور ﴿ قطعه تمامنده دخى آشكار * هم لقب بحرى وهم وزنى يار ﴾ لقب فتحتينله برآدمك اسم اصليسندن غيرى مسما اولديغى اسمدر كرك مدحى وكرك ذمى مشعر اولسون تكيم مايسمى به الانسان بعد اسمه العلم من لفظ يدل على المدح اوالذم لمعنى فيه عبارتيله معرفدر ﴿ خيرايله شايدسبى

باد اوله * سبحهٔ صبیان اکا عم آد اوله ﴿ خیر سیر وزننده معروفدر که شر مقابلیدر جمعی خیور کلور وبعضلر مطلقا خیری خلقك میل ورغبت ومحبت ایلدیکی نسنه ایله تعریف ایلدیلر عقل وعلم ومال وعدل واحسان کبی (شاید باید وزننده شایدندن مضارعدر ولایق معناسنه در (یاد باد وزننده آکمق وخاطرده طوتمق معناسنه در (سبحهٔ صبیان سبحه خفیه وزننده حالا تسبیح تعبیر ایلدیکمز دیزی بونجقلره دینور که مجموعنده علم اولمشدر مدار تسبیح اولدیغی باعث تسمیه در ودعا معناسنه ده کلور (صبیان تبیان وزننده صبینك جمعیدر بحسب الترکیب بو منظومه یه تسمیه ایلدیلر که چوجقلرك تسبیحی دیمك اولور وبو فی الاصل محمودیه ایله تسمیه اولندیغی بعض منظومه ده مرسومدر لکن فی زماننا سبحهٔ صبیان ایله مشتهره در ﴿ نظم سلیس اوزره بو روشن کلام * عون خدا ایله چون اولدی تمام ﴾ عون اون وزننده یاردم ومدد معناسنه در (سلیس سلاستدن صفتدر که شرح اولندی وبو بیت دیباجه نك ختامنه تلمیح اولدیغی واضح وآشکار در ﴿ کلدی بو مرآت دله منجلی * تا کا تاریخ اوله نظم جلی ﴾ مرآت کسر میم ایله آیینه یه دینور قاموس شارحی دیر که اصلی مرایه ایدی مفعله وزننده اسم آلت واسم مکان دخی اولور جمعی مرائی کلور جواری وغواشی کبی وبو رأی ماده سندن مأخوذ در (منجلی جلیدن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسی انفعالندن اسم فاعلدر ظاهر وروشن وعیان معناسنه در (نظم جلی ولفظلر ابجد حسابیله منظومهٔ شریفهٔ مرغوبه نك ختامنه تاریخدر که مجموعی بیك اوتوز اوچدر وقتا که ناظم مرحوم سبب تألیفدن فارغ اولدیسه منظومه نك شریف ومرغوب وعندالله مقبول واوقیانلر کسب فیض ومعرفت ایلسونلر ایچون حق جل وعلا حضرتلرینك درکاه بارکاهنه تضرع ونیاز ایله مناجاته شروع ایلر فالله دره ﴿ ای کرمی شامل واحسانی بول * لطفکله ایله دعامی قبول ﴾ کرم شرح اولندی (شامل عامل وزننده شمولدن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر احاطه معناسنه یاخود شمولندر که باب اولدن اولور

(دعا رغبت الى الله تعالى معناسنه در كه نياز وابتهال ايله حق تعالى
دركاهندن خير ورحمت رجاسندن عبارتدر ﴿ قيل بو كتابى سبب معرفت
بن قواكله واسطهٔ مغفرت ﴾ سبب مدد وزننده برنسنه يه توصل ايلمكه
وسيله وآلت اولان شيئه اطلاق اولنور واصطلاح عروضيه ده ايكى قسمدر
برى سبب خفيفدركه بر متحرك ايله برساكندن عبارتدر وبرى ثقيلدر كه
ايكى متحرك ايله برساكندن عبارتدر (معرفت معدلت وزننده باب
ثانيدن مصدردر محمدت كبى بيلمك كه علم معناسنه در (واسطه واسعه
وزننده بونده سبب معناسنه در (مغفرت معفرفت وزننده مصدردر بارى
تعالى عبادك جرم وكناهلرينى ستر وعفو ايلمك معناسنه دركه يارلغمق
تعبير اولنور ﴿ ايمكه بكا خير ايله ايده دعا * آخرى وعاقبتى خير اوله ﴾
الفاظ معلومه در ﴿ اهل نظردن دخى بودر رجا * ايليه اصلاح
كوريجك خطا ﴾ بودخى معلومدر ﴿ مفتعلن مفتعلن فاعلن * زورق
وزنيله بو بحره صالن ﴾ معلوم اوله كه ديباجه وسبب تأليف ومناجات
جمله سى بحر منسرحدندر وبحر منسرح فى الاصل مستفعلن مستفعلن
مفعولات در ايكى دفعه لكن جميع اجزاسنه طى وعروض وضربنك
اكثريسى مكشوف وبعضيسى موقوفدر طى ديو لغتده دورمكه ديرلر
اصطلاحلرنده دردنجى ساكنى حذف ايتمكه ديرلر مثلا مستفعلندن فا
ومفعولاتدن واو حذف اولوب مستفعلن مستعلن ومفعولات
مفعلات قالوب مستعلنى مفتعلن ومفعلاتى فاعلاته نقل ايدرلر
طى علتيده بونلره مخصوصدر وفاعلاته تكرار كشف كلمكله فاعلن
باقى قالدى وكشف لغتده آچق ايلمكه ديرلر اصطلاحلرنده
مفعولاتنك تاسنى حذف ايتمكه ديرلر مثال مذكورده اولديغى كبى

﴿ البحر الرجز المرفل ﴾

يعنى بوشطر بيت بحر رجز مربع كه جمله اجزاسى مرفلدر چونكه
ترفيل لغتده دامنى اوزاتمغه ديرلر اصطلاحده مستفعلن ياخود
متفاعلن ويا فاعلننك آخرينه برسبب خفيف زياده ايتمكه ديرلر مثلا
فاعلن فاعلاتن ومتفاعلن متفاعلاتن ومستفعلن مستفعلاتن اولوب

مرفل دیو تسمیه اولنور ﴿ الله تکری براسمی رحمان ﴾ الله اسماء
حسنادندر اسم للذات الواجب الوجود المستجمع لجمیع صفات الکمال
التی من جملتها الکرم والجود فارسیده خدا دیرلر (رحمان عطشان
وزننده رحم دن یعنی علم بابندن صفت مشبهه درکه رقت وشفقت
معنالرینك غایتی اولان احسان وانعام معناسنه در زیرا الله تعالی رقت
قلبدن منزه ومبرادر واسماء حسنادندرکه انجق باری تعالی یه مخصوص
براسم شریفدر مخلوقه اطلاقی جائز دکلدر ﴿ قدوس آری برنعتی
سبحان ﴾ قدوس سبوح وزننده شائبهٔ نقایصدن پاك ومنزه اولان
حق جل وعلا حضرتلرینك اسماء حسناسندندر عیوب ونقصایصدن
پاك ومبرا یامبارك معناسنی مفید صیغهٔ مبالغه در فعول وزننده معلوم
اوله که کلام عربیده وزن مز بورده اولان کلماتك مجموعی فائك فتحیله در
الاقدوس وسبوح وزروح وفروج کلمه لری ضمیله در وبعضا مفتوح
اولورلر (سبحان غفران وزننده وغفران کبی مصدردر معرفه اولمغله
غیرمنوندر زیرا تسبیحك علمیدر مصدر بت اوزره منصوبدر کویاکه بری
من السوء برأة سبکندهدرکه حق تعالی بی بالتأکید والمبالغه صفات
نقایصدن وشان الوهیته منافی اضافتدن کمالیله تنزیه وتقدیس
وبویلجه اعتقاد واقرار ایدرم دیمکدر وعربلر بونسنه دن تعجب مقامنده
سبحان من کذا دیرلر عجباله معناسنه اکرمقام استحسان ایسه بونك
خالقنی بوخلق بدیع ایچون مخصوص تسبیح ایدرم دیمك اولور اکر
مقام استهجان ایسه بوندن حضرت باری بی تنزیه ایدرم دیمك اولور
یاخود تهکما تسبیح اکا مسند اولور ﴿ باری وفاطر براد بجیدر ﴾
(باری بادی وزننده برء یبرء دن یعنی ضرب بابندن اسم فاعلدر خالق
معناسنه وباری یا ایله وهمزه ایله استنساخ اولنورز مخشری * وتوبوا الی
بارئکم * آیت کریمه سنك تفسیرنده دیمشدرکه باری اسماء صفات
الهیه دندر جنس مخلوقی تفاوتدن بری اولهرق خلق ایدن خلاق
بیچونك اسم شریفیدر (فاطر قادر وزننده فطردن یعنی ضرب ونصر
بابلرندن اسم فاعلدر باری معناسنه ﴿ واقی وعاصم حافظ نکهبان ﴾ واقی

باقى وزننده وقى يقى دن يعنى ضرب وعلم بابلرينك لفيف مفروقندن
اسم فاعلدر صاقنوب وصيانت ايديجى معناسنه‌در (عاصم عالم
وزننده عصم دن يعنى ضرب بابندن اسم فاعلدر حفظ وصيانت ايديجى
معناسنه‌در (حافظ فاعل وزننده يعنى علم بابندن اسم فاعلدر مثقال
ذرهٔ ارض وسماده اولان اشيادن برنسنه حفظندن بعيد وغائب
اولميان حضرت حقك اسماء حسناسندندر تعالى شانه فارسيده نكهبان
ديرلر بونده تفسيردر ﴿انشا ياراتمق ايمان ايناتمق﴾ انشا كسر همزه ايله
فتح وحسن بابلرينك افعالندن مصدردر ياراتمق كه خلق معناسنه‌در
يقال انشأه الله اى خلقه همزه‌سى اكتفاء حذف اولنمشدر كه آنفا بيان
اولندى (ايمان كسر همزه ايله امن يأمن دن يعنى علم بابنك مهموز
الفاسنك افعالندن مصدردر لغتده تصديق بالقلب وشرعده هو
الاعتقاد بالقلب والاقرار باللسان تعريفيله معرفدر ﴿جنتدر اوچمق
فردوس بستان﴾ جنت فتح جيم وتشديد نون مفتوحه ايله معلومدر كه
لغتده خرما وسائر اشجارى مشتمل اولان باغچه‌يه دينور وجه تسميه‌سى
اشجار ظلاليله ارضى ستر ايلديكيچوندر جمعى جناندر كتاب وزننده نظم
الجواهر (بيت) * تماشا ايلرز ديداربنى اللهك اوچمقده * لقاء الرب
موليناترى فى الجنة المأوى * (فردوس كسر فا وسكون راء مهمله ايله شول
بستانه وباغچه‌يه دينوركه بستانلرده نابت اولان اشجار وسبزوانك
مجموعنى جامع اولوب وانده اوزم اصمه‌لرى دخى اوله بوخصوصده
جنت وفردوس ميانلرنده عموم وخصوص مطلق واردر هرفردوس
جنت اولور وهرجنت فردوس اولماز ﴿شمس وذكا كون بدر وقرآى﴾
(شمس امس وزننده كونشه دينوركه جمله‌يه روشندر وبومؤنث
سماعيدندر جمعى شموس كلور كوياكه هرجزئى برشمس ياخود بهركون
طالع اولانى برشمس اعتبار اولنور وهى كوكب مضئ نهارى تعريفيله
معرفدر (ذكا ذال معجمه ايله كونشك اسماسندندر وبومعرفه
ولاينصرفدر حرف تعريف داخل اولماز يقال طلعت ذكاء اى الشمس
معلوم اوله كه شاعران ومنشأن اكتفاء همزه‌يى حذف ايدرلر (بدرباء

موحده‌نك

موحدهنك فتحى وسكون دال ايله عقل وزننده نور ايله ممتلى اولمش
آيه دينور كه اون درت كيجه لك آيدر وآيه بدر تسميه سى شمسه طلوع
جهتيله مبادرتندن ناشيدر ياخود امتلاء جهتيله بدره يه تشبيه اولنمشدر
على كلا التقديرين فى الاصل مصدردر فاعل معناسنه (قمر فتحتينله آيه
دينور ماه معناسنه اوچنجى كيجه دن محاقه قدر اطلاق اولنور اوچنه
قدر هلال دينور وجه تسميه نهايت بياض اولديغندن اوترى ﴿كوكب
ستاره درى در رخشان﴾ كوكب مركب وزننده وكوكبه ها ايله
يعنى تذكيرى وتأنيثى مساويدر آخرينه ها تأكيد ايچون كلور يلدزه
دينور نجم كبى بياض وبياضه وعجوز وعجوزه كبى كوكب وكوكبه دخى
ديرلر فارسيده ستاره واختر ديرلر (درى اصل قاعده سكين وزننده
اولمقدر كه زياده سيله تابان ورخشان اولان يلدزه دينور زهره ومشترى كبى
واشبو درى كلمه سنده دالك ضميله ده جائزدر لكن نوادر دندر زيرا كلام
عربده ضم وتشديد ايله فعيل وزننده درى ومريق كلمه لرندن غيرى
يوقدر وياء نسبتله دره يعنى انجويه منسوب ديمكدر * مثل نوره كمشكوة فيها
مصباح المصباح فى زجاجة الزجاجة كانها كوكب درى * آيت كريمه سنده
قاضى بيضاوى بيان بيور دقلرى كبى وهمزه ايله ده استعمال اولنور
رخشان فارسيدر كه بونده تفسير واقع اولمشدر ﴿لجى دريك صوهم
لجه دريا﴾ لجى ضم لام وتشديد جيم ايله بحرك ونهرك معظمنه يعنى انكين
يرينه دينور لجه ضم لام وتشديد جيم آخرنده ها ايله بو دخى بحر ونهرك
انكين يرينه دينور كه درياوغيرى يه اطلاق اولنور ﴿نار وجحيم اودهم
جمعى نيران﴾ نار عار وزننده معروفدر كه آتشه دينور وبومؤنثدر
وبعضا مذكر اولور جمعى نيران كلور كه ناظم ذكر ايلمدى (جحيم فعيل
وزننده صفتدر علوى بغايت شديد اولان آتشه دينور وبرى برينك
اوزرنده قات قات يانان آتشه دينور وچقور يرده يانان عظيم آتشه
دينور وپك اسى يره دينور ﴿سربال كوملك مكيال اوچلك * سربال
قرطاس وزننده كوملك قميص معناسنه وزرهه دخى دينور ياخود
مطلق ملبوس اولان لباسه دينور جمعى سرابيل كلور قال الله تعالى

استعیذبالله * سرابیل تقیکم الحر * الآیه (مکیال محراب وزننده کال یکیل دن
یعنی ضرب بابندن اسم آلتدر اولچکه دینور * قرطاس کاغد قسطاس
میزان * قرطاس قسطاس وزننده کاغده دیرلر که اوزرینه یازو یازلر
قسطاس قرطاس وزننده میزان وترازویه دینور قافك ضمی وکسری
جائزدر * عائل کدادر سائل دلنجی * عائل مائل وزننده عولدن
یعنی ضرب بابندن اسم فاعلدر فقیر معناسنه در که فارسیده کدا دیرلر
(سائل عائل وزننده سئل دن یعنی فتح بابنك مهموز العیننده اسم فاعلدر
دلنجی معناسنه ومنه قوله تعالی * واما السائل فلا تنهر * آیت کریمه سنده
اولدیغی کبی * راجل پیاده عاجل شتابان * راجل عاجل وزننده رجل
یرجل دن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر یایان آدمه دینور که فارسیده پیاده
دینور جمعی رجال کلور قائم وقیام کبی (عاجل راجل وزننده عجله
یعجل دن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر ایوه کن یعنی عجله ایدیجی
معناسنه در فارسیده شتابان درکه بونده تفسیر در * صعب وعسیرك
معنیسی کوجدر * صعب فتح صاد وسکون عینله کوچ وچتك شیئه
دینور عسیر معناسنه که قولای وآسان مقابلیدر وبو صفت مشبهه در
(عسیر حسیر وزننده حسن بابندن صفت مشبهه در صعب معناسنه
فارسیده دشوار دیرلر * سهل ویسیرك مفهومی آسان * سهل اهل
وزننده حسن بابندن صفتدر قولای شیئه دینور فارسیده آسان دیرلر
(یسیر بشیر وزننده سهل معناسنه در وبو بیتده صنعت بدیعدن تضاد
صنعتی واردر فلله دره * ذنبی کثیر چوقدر کناهم * ذنبی کثیر
ذنب فتح ذال معجمه ایله کناه اثم معناسنه اعرابی تقدیرا مرفوع عامل
معنوی ایله مبتدأ یاء متکلمه مضاف الیهیدر ذنبك (کثیر کبیر
وزننده بودخی حسن بابندن صفت مشبهه در چوق معناسنه بحسب
الترکیب کناهم چوق دیمك اولور * قلبی شتیت کوکلم پریشان *
قلبی شتیت کوکل که فؤاد معناسنه واعرابی تقدیرا مرفوع مبتدأ یاء
متکلمه مضاف الیهیدر قلبك شتیت ضرب بابنك مضاعفندن صفت
مشبهه در طاغینق که متفرق معناسنه واعرابه لفظا مرفوع خبر در

مبتدانك ﴿ مستفعلاتن بحر رجزدر ﴾ بحر رجز بو قطعه نك اولديغى بحردر و بو بحره رجز تسميه سى حروفى آز واجزاسى متقارب اولديغيچوندر ﴿ بيلمك كركدر نظميله اوزان ﴾ نظم نونك فتحيله باب ثانيدن مصدر در ايكنجى ايپليكه ديزمك معناسنه در ومنظوم معناسنه ده كلوركه فعل بمعنى مفعولدر ذكر شرط واراده المشروط ياخود ذكر متعلق واراده المتعلق مجاز مرسل طريقيله ياخود ذكر جزء واراده الكل بونده اولديغى كبى (اوزان اركان وزننده وزنك جمعيدر وزن برنسنه يى طارتمه جق نسنه يه دينور وعروضيون افاعل وتفاعل وزننى اعتبار ايلديلركه انكله كلام منظوم وزن اولنديغندن

﴿ البحر الهزج السالم ﴾

يعنى بو قطعه بحر هزج سالم مثمن الاجزا دندر كه هر بيتى سكز كره مفاعيلن در هزج اسمدر خوش آواز ايله ترنم وترانه لى شهق وبسته مقوله سى سرود وغنايه دينور كه سامعى طربناك ايدوب خاطرينى كول كبى كشاده و خندان ايليه سالم اصطلاحلرنده اوتوز ازاحيفدن برى عارض اولميه ﴿ رسول ايلچى و پيغمبر * اواسنجاق علم بيراق ﴾ (رسول قبول وزننده لغتده ايلچى يه ديرلر اصطلاحده انسان بعثه الله الى الخلق لتبليغ مااوحاه اليه مع الكتاب الجديد تعريفيله معرفدر فارسيده پيغمبر ديرلر (لوا كسر لام ايله لقا وزننده سنجاق معناسنه در ولوا دخى لغتدر جمعى الويه كلور شيخ سعدى (بيت) لقد سعد الدنيا به دام سعده * وايده المولى بالويه النصر) وجمع الجمعى الويات كلور ولواء سرعسكره مخصوص اولان بيراقدر فارسيده رايه ديرلر ورايه عربيده دخى مستعملدر رايت ورأيت ماده سندن مأخوذدر (علم قلم وزننده بيراق معناسنه در وسنجاق معناسنه ده كلوركه ميانه ارنده عموم وخصوص مطلق وار ونشان وعلامت معناسنه ده كلور ﴿ دليل وهاديدر رهبر ورا خلف اقتدا اويمق ﴾ (دليل ذليل وزننده بمعنى فاعلدر كه مرشده ديرلر وكندوسيله ارشاد اولنه جق نسنه يه دينوركه لسانمزده قولاغوز

دینور اصطلاحاً حده هو الذی یلزم من العلم به العلم بشیء آخر کذا فی تعریفات السید قدس سره (هادی هدی یهدی یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسندن اسم فاعلدر طوغری یول کوستریجی دلیل ومرشد معناسنه فارسیده رهبر دیرلر (ورا آکسه جانبنه دینور معرفه اوله رق ظروفدندر ومنه قوله تعالی * وکان وراءهم ملك یأخذ کل سفینة غصبا) واوك جانبه ده اطلاق اولنور که اضداددندر خلف دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قلندی (اقتدا اکتفا وزننده قدو یقدو ویقدی یعنی نصر وضرب بابلر بنك ناقص واویسی افتعالندن مصدردر برآدمه اویمق معناسنه‌در ﴿ سوی طوغری سوی غیری سوا اورته دخی یکسان ﴾ سوی عصا وزننده اسمدر طوغری وقصد معناسنه‌در (سوی کسر سین مهمله ایله غیر معناسنه در فمن اراد تفصیله فلیرجع الی کتب النحو (سوا سینك وواوك فتحی ومدیله اسمدر اورته ووسط معناسنه وعدل وداد معناسنه‌ده کلور وهرطرفی برابردوز ومستوی شیئه دینور ﴿ نداعمدر سدی مهمل سری ایرمق ثری طوپراق ﴾ (نداعصا وزننده یاشلغه دینور که بالی معناسنه لسانمزده نم ایله تعبیراولنور (سدی سینك ضمیله وفتحی دخی جائزدر ودالك فتحیله مهمل یعنی کندو قولاینه قومق معناسنه‌در (سری فتح سین مهمله ایله جری وزننده خرمالغه جاری اولان کوچك ایرمغه دینور جمعی اسریه وسریان کلور (ثری ورا وزننده نمناك اولان طوپراغه دینور جمعی ثریان کلور ﴿ منکس سرنکون ایدن مکب یوز اوستنه دوشن ﴾ منکس محدث وزننده نکس ینکس دن یعنی نصر بابنك تفعیلندن اسم فاعلدر باشنی وبوینی یوقاری قالدرمیوب اشاغی ایدیجی آدمه دینورفارسیده سرنکون ایله تعبیر ایدرلر (مکب کب یکب دن یعنی نصر بابنك افعالندن اسم فاعلدر یوزی اوستنه دوشن آدمه دینور ﴿ خفی کیزلی جلی روشن سنی یوجه دنی الحق ﴾ خفی غنی وزننده خفاء ماده سندن صفت مشبهه‌در کیزلی ونهان شیئه دینور (جلی ولی وزننده صفت مشبهه‌در واضح وروشن معناسنه (سنی جلی وزننده بودخی صفت

مشبهه‌در بوجه که رفیع معناسنه‌در (دنی سنی وزننده دنایدنا دن یعنی فتح بابنك مهموز اللامندن صفت مشبهه‌در خسیس والحق وذلیل اولان آدمه دینور ﴿ هم استبرق قالك دیبا وسندس اینجه دیبادر ﴾ (استبرق همزه‌نك کسری وسینك سکونیله قالین دیبایه دینور دیباج غلیظ معناسنه وبو استبره معربیدر علی قول استبرق آلتونله یعنی صرمه وقلابدانله معمول زربفت دیبایه دینور یاخود دیباکبی صیق وتفه‌لی حریر قماشه دینور یاخود دلیم دلیم اوزنلغنه دیلنمش قرمزی قماشدرکه هر دلیمی کریش قطعه‌سی کبی اینجه اوله مصغرنده ابیرق دینور (سندس ضمتیله برنوع اینجه ونازك اطلسه دینور نتکیم * ثیاب سندس خضر واستبرق * آیت کریمه سنده واقعدر ﴿ دقیق اوفق رقیق اینجه عریض انلو ورق یپراق ﴾ دقیق رفیق وزننده اوفه دینور طحین معناسنه واینجه نسنه‌یه دینورکه نصر بابنك مضاعفندن صفت مشبهه‌در (رقیق دقیق وزننده رق یرق دن صفت مشبهه‌در اینجه نسنه‌یه دینورکه غلیظ مقابلیدر ومملوکه دینور قول وجاریه کبی (عریض فعیل وزننده عرض یعرض یعنی حسن بابندن صفت مشبهه‌در انلو نسنه‌یه دینور (ورق عرق وزننده کاغده ویپراغه دینور ﴿ ندر خنصر کچی پرمق نی بنصر ینی وسطی ﴾ خنصر کسرتیله کوچك پرمق اصابع صغری معناسنه (بنصر خنصر وزننده سرچه پرمغك یاننده‌کی پرمغه دیرلر که اسانمزده آدسز پرمق تعبیر اولنور (وسطی نصری وزننده اورته پرمغه دیرلر ﴿ شهادت پرمغی سبابه ابهام اولدی باش پرمق ﴾ سبابه کذابه وزننده شهادت پرمغه دینور حات سبده آنکله اشارت اولندیغیچون (ابهام اکرام وزننده باش پرمغه دینور الك کرك اباغك اولسون وبو مؤنثدر بعضا مذکر اولور جمعی اباهم کلور وبواعصار کبی افعال وزننده کلنلردندر ﴿ اصابع جمله پرمقلر انامل او جلری اولدی ﴾ اصابع انامل وزننده اصبعك جمعیدر پرمقلر معناسنه‌در اصبعده حرکات ثلاثه ایله وهر حرکه سنده بانك دخی حرکات ثلاثه سیله‌در (انامل اصابع وزننده جمیع پارمقلرك اوجلری رأس

اصابع معناسنه ﴿ دخی ساعد بلك يد ال عقب اوكجه ظفر طرناق ﴾ ساعد عادل وزننده انسانك بيلكنه دينور كه ديرسكدن كفه قدر اولان مقداردن عبارتدر تثنيه سی سعدان كلور (يد يانك فتحيله قد وزننده اله دينور فارسيده دست ديرلر وبونك اصلی يدی در كه ناقصدر وقوت وقدرت معناسنه ده كلور * والسماء بنيناها بايد * ای بقوة آيت كريمه سنده اولديغی كبی ومنه * يدالله فوق ايديهم * الآية (عقب كتف وزننده اياغك اوكجه سنه دينور فارسيده پاشنه ديرلر جمعی اعقاب كلور وكشينك ولدنه وولدی ولدنه اطلاق اولنور (ظفر ظانك فتحی وضمتيله وكسر ظا ايله ده شاذ اوله رق طرنقه دينور انسانك وسائر طرنق وپنجه صاحبی حيوانك اولسون فارسيده ناخن دينور وظفرك جمعی اظفار واظافير كلور ﴿ مفاعيلن مفاعيلن بودر بحر هزج سالم * تعلم اوكرن ابصر كور تكلم سويله انظر باق ﴾ تعلم تكلم وزننده علم يعلم بابنك تفعلندن فعل امر مخاطبدر اوكرن معناسنه (ابصر اضرب وزننده بصر يبصردن يعنی ضرب بابندن فعل امر مخاطبدر كور وبيل معناسنه در (تكلم تعلم وزننده كلم يكلم يعنی ضرب بابنك تفعلندن فعل امر مخاطبدر سويله معناسنه ناظم مرحوم حضرتلری بو مصراعده حواس خمسهٔ ظاهره نك اكثرينی جمع ايلدی فلله دره (انظر انصر وزننده نظردن يعنی نصر بابندن فعل امر مخاطبدر باق معناسنه معلوم اوله كه نظر فی ايله استعمال اولنور ايسه فكر معناسنه در والی ايله و بنفسه اولور ايسه رؤيت معناسنه در ولام ايله اولور ايسه رحمت وعلی ايله اولور ايسه غضب و بين ايله اولور ايسه حكم معناسنه در فاحفظ ﴿ ايضا ﴾ يعنی بوقطعهٔ شريفه قطعهٔ سابقه كبی بحر هزج سالمدندر ﴿ هدی طوغری يوله كتمك سديد ومستوی طوغری ﴾ هدی سدی وزننده طوغری يوله كتمكه دينور رشاد معناسنه در (سديد فعيل وزننده بمعنی فاعلدر طوغری معناسنه دركه فارسيده راست ديرلر (مستوی مكتفی وزننده سوی يسوی دن يعنی ضرب بابنك لفيف

مفرونك افتعا لندن اسم فاعلدر طوغريكه صواب معناسنه ﴿ جثو
دیزاوستنه چوكمك صدر دونمك قبل قارشو ﴾ (جثو ضمتيله باب
ثانيدن مصدردر ديزاوستنه چوكمك معناسنه (صدر فتحتيله رجوع
معناسنه اولان صدر دن اسمدر دونش ودونمك حالتنه دينور (قبل
كسر قاف و باء موحده نك فتحيله قارشوده عيان وآشكاره اولان
شيئه دينور وطاقت معناسنه دركه بوندن قارسولق ايله تعبير اولنور
﴿ حقب سكسان ييله ديرلر شهور آيلر امور ايشلر ﴾ حقب
ضمتيله سكسان ييله ديرلر ياخود سكسان ييلدن زياده يه دينور جمعى
احقاب واحقب كلور (شهور ضمتيله شهرك جمعيدر آيلر معناسنه
فارسيده ماهها ديرلر (امور شهور وزننده امرك جمعيدر ايشلر
معناسنه كه ديباجه ده ذكر اولندى ﴿ سنا آيدن غسق ظلمت سعير
آتش سقر طامو ﴾ سنا عصا وزننده شمشكك آيدنلغنه و پارلمسنه دينور
(غسق علق وزننده كيجه نك ابتدا قرانلغنه دينور (سعير جحيم
وزننده آتش نار معناسنه در (سقر فتحتيله جهنم اسماسندندر اعاذنا الله
تعالى منها واشبو سقر كلمه سى معرفه در علميت ووزن فعل علتلريله
غير منصرفدر ﴿ عشا اخشام طعاميدر غدا قوشلق طعامى هم ﴾ عشا
عصا وزننده اخشام ايله ياتسو بيننده يننن طعامك اسميدر (غدا عشا
وزننده صباحده يننن طعامك اسميدر فارسيده چاشته ديرلر ﴿ عشى
كوندز صوكى اولدى مسا كيجه عشا ياتسو ﴾ عشى عينك فتحيله كوندز
صوكى كه آخر نهار معناسنه جمعى عشيان وعشيات كلور فارسيده شام
ديرلر (مسا سما وزننده اخشام كه صباح مقابليدر ناظم مرحوم كيجه ايله
تفسير ايلدى امايا نمزده كى موجود بولنان لغتلرده كيجه معناسنه يوقدر
وانشالرده اخشام معناسنه مستعملدر (عشاءنك كسريله ياتسو
نمازينك ياخود اول زمانك اسميدر ﴿ فرات وعذب طتلو صو اجاج
وملح آجى صودر ﴾ فرات فانك ضمى وراءنك مديله بغايت طتلو صويه
دينور ونهر كوفه نك اسميدر (عذب فتح عين مهمله وسكون ذال معجمه
ايله مطلقا طيب وخوشكوار اولان صويه دينور ومنه الحديث * من عذب

لسانه کثر اخوانه * (اجاج همزه نك ضمیله طعمنده آجیلقله وطوزلیلق
اولان صویه دینور دکز صویی کبی شورآب وتلخاب معناسنه لسانی
یاقدیغیچون اطلاق اولنمشدر (ملح کسر میله طوزلی صویه دینور
اجاج معناسنه در که عذب وفرات مقابلیدر ﴿ سغب اچلق شبع
طوقلق دسم یاغ اولادی سم آغو ﴾ سغب فتحتینله باب رابعدن
مصدردر آججمق معناسنه (شبع کسرشین معجمه وفتح بایله باب رابعدن
مصدردر طویمقلق وطوقلق معناسنه در که سغب مقابلیدر شارح قاموس
دیر که بو مصادر طبایعدندر یعنی افعال جوارحدن دکلدر انکیچون فتحتینله
وارد اولمدی (دسم فتحتینله چروش یاغنه دینور فارسیده رغن دیرلر
(سم سینك حرکات ثلاثه سی وتشدید میم ایله آغودر زهر معناسنه
فارسیده نیش دیرلر ومنه (بیت) کم حسنت لذة للمرء قاتله * من حیث لم یدران
السم فی الدسم * ﴿ ذنب قویرق فخذ اویلق رکب قاسق ابط قولتق ﴾
(ذنب فتحتینله قویروغه دینور جمعی اذناب کلور فارسیده دنبه دیرلر
وعربلر ضرب فلان بذنبه دیرلر اقام وثبت معناسنه یعنی کتمکدن فارغ
اولوب اقامت وارآم ایلدی دیه جك یرده (فخذ بفتح الفاء وکسرها
وکسر الخاء معجمة وفتحها انسانك وحیوانك اوجه ایله بالدرك بینی اولان
عضوه دینور که اویلق تعبیر اولنور وبو مؤنثدر (رکب فتح راء
مهمله ایله قاسقکه قیل بتدیکی یر جمعی ارکاب کلور (ابط کسر همزه ایله
قولتغه دینور جمعی اباط کلور وبو مذکردر بعضا مؤنث اولور
﴿ ذراع اندازه وقولدر قفا اکسه عضد بازو ﴾ ذراع کتاب وزننده
معروفدر که ارشونه دینور فارسیده گز ایله تعبیر ایدرلر وقوله دینور
جمعی اذرع وذرعان کلور ذالك ضمیله ایکی معنایه کوره مؤنثدر
بعضا مذکر اولور (قفا عصا وزننده بیونك اردینه دینورکه اکسه
تعبیر اولنور فارسیده خیره دیرلر وبو مذکر ومؤنث اولوب وبعضا
ممدود اولور جمعی اقفی واقفیه واقفاء کلور (عضد عدو وزننده
دیرسکدن اموز باشندن کوره که وار نجه اولان عضوه دینورکه
قول تعبیر اولور فارسیده بازو دیرلر بونده تفسیرده واقعدر

﴿ البحر الهزج المسدس المحذوف ﴾

یعنی بو قطعه بحر هزج مسدس المحذوفدر یعنی هر بیتی ایکی کره مفاعیلن مفاعیلن فعولن در حذف لغتده اتمغه دیرلر اصطلاحلرنده آخری سبب خفیف اولان افاعل وتفاعلاتك سببنی حذف ایتمکه دیرلر سبب خفیفده برساکن ایله بر متحرکدن عبارتدرکلکبی مثلا مفاعیلن دن سبب خفیف اولان لن حذف اولنور مفاعی قالوب فعولنه نقل ایدرلر ﴿ اصیل اخشام ایکندی آره سیدر ﴾ اصیل امیر وزننده اخشام ایله ایکندی اراغنه دینور جمعی اصل کلور ضمتیله واصال واصائل کلور ﴿ غلس ظلمت قبس اود پاره سیدر ﴾ غلس فتحتیله جرس وزننده کیجه آخرنده اولان قرا کولغه دینور که صباح قرا کولغی اوله جقدر (قبس غلس وزننده عظیم آتشدن اخذ اولنان شعله ومنه الآیة * نقتبس من نورکم * یعنی پارلاق کوزینه دینور حافظ شیرازی (بیت) لمع البرق من الطور وانست به * فلعلی لك آت بشهاب قبس * ﴿ دلوك الشمس کون طوغمسیدر ﴾ دلوك الشمس مضاف ومضاف الیه ترکیبی کونشك باتمسنه دینور زیرا دلوك سلوك وزننده کونش باتمق علی قول صرارمق یاخود زواله وارمق یاخود وسط سمادن زائل اولمق معناسنه در یقال دلکت الشمس دلوکا اذا غربت او اصفرت اومالت اوزالت عن کبد السماء لف نشر مرتب طریقیله ﴿ غثور وتعس ایاق طیا نمسیدر ﴾ غثور ضمتیله باب اولدن مصدردر قایمق وسرجمك معناسنه در فارسیده لغزش دیرلر (تعس فتح تاء مثنات فوقانیه وسکون عینله اصل بو ماده ایاق قایوب یوز اوزرینه یقیلمق معناسنه در که باب اولدن ورابعدن مصدردر وهلاك اولمق معناسنه ده کلور ﴿ حسن کوکجك تنافس رغبت ایتمك ﴾ (حسن فتحتیله باب خامسدن صفتدر کوزل نسنه یه دینور جمعی حسان کلور عطاش وزننده (تنافس تناقض وزننده نفس ینفس دن یعنی علم بابنك تفاعلندن مصدردر برنفیس نسنه یه مقدم ظفریاب اولمق جهتیله کسب هنر و انفراد ایلمك ایچون بطریق المعارضه اکا رغبت ایدشمك معناسنه در ﴿ فرق قورقو وخشوع اوکن کوزتمك ﴾ فرق

فتحتیله اسم ومصدر اولور که قورقو وقورقاق واودك وقورقق معناسنه در فارسیده باك وبیم دیرلر (خشوع ضمتیله خضوع وزننده اوكن كوزتمك معناسنه یعنی بصر ایله تواضع واستكانت ایتمكدن عبارتدر ﴿غلام اوغلان وقولدر جمعی غلمان﴾ غلام غراب وزننده بیغی ترلمش چار ابروحدینه وارمق اوزره اولان اوغلانه دینور على قول تولدی كوندن جوان اولنجه یه قدر غلام اطلاق اولنور وقول معناسنه كلور كه معروفدر جمعی غلمان كلور كه ناظم مرحوم بیان ایلدی ﴿ولید اوغلان وقول جمعی ولدان﴾ ولید جلید وزننده اوغلان كه صبی معناسنه وقول كه عبد معناسنه حره وغیری یه شاملدر جمعی ولداندر صبیان وزننده كه ناظم مرحوم بیان بیوردیغی كبی ﴿كواعب جمع كاعب شول قیز اوغلان * هنوز انده بلورمش اوله ثدیان﴾ (كواعب نواصر وزننده كاعبه نك جمعیدر كه هنوز ممه لری آغر شقلمش قیزه دینور مصراع ثانی مصراع اولك تفسیریدر ﴿حلیل اردر حلیله عورتیدر﴾ حلیل حاء مهمله ایله علیل وزننده زوج معناسنه فاعل تصوریله زوجه یه ده حلیل اطلاقی جائزدر زیرا هر بری آخرك محلنده حلول ایدر یعنی قسمی حلول ایده رز ورازینی حل ایدوب یاخود بر برینه حلال اولدقلرینه مبنیدر (حلیله علیله وزننده زوجه یه دینور ﴿مخاض اوغلان طوغرمق زحمتیدر﴾ مخاض فتح میم وخاء معجمه ایله ممات وزننده اوغلان بوریسی چكمك وجع ولادت معناسنه ﴿اولو الالباب عقل اسیلریدر﴾ اولو الالباب اولو ضمتیله برجمعدر كه لفظندن مفردی یوقدر على قول اسم جمعدر مفردی دو كلمه سیدر كه صاحب معناسنه الباب لبك جمعیدر عقل معناسنه بحسب التركیب عقل صاحبلری دیمك اولور ومنه قوله تعالى * فاتقون یااولی الالباب* ﴿زكی وطیب وطاهر آریدر﴾ زكی غنی وزننده طاهر پاك كیمسه یه دینور (طیب سید وزننده بغایت پاكیزه وكوكچك اولان نسنه یه دینور كه خبیث مقابلیدر (طاهر باهر وزننده نصر وحسن بابلرندن اسم فاعلدر پاك نسنه یه صفاتدر

جمعی اظهـار در ﴿ غلو حددن تجاوز ایلمکدر ﴾ غلو ضمتیـله حددن تجاوز ایلمك معناسنه درکه لسانمزده حدنی آشردی ایله تعبیر اولنور ﴿ خـذوا غلوا طوتك بغلاك دیمکدر ﴾ خذوا ضمتیـله اخذ یأخذ دن یعنی نصر بابنك مهموز الفاسندن فعل امر مخاطب جمع مذکردر سزلر طوتك معناسنه (غلوا ضمتیله ولامك تشدیدیله غلدن یعنی نصر بابنك مضاعفندن فعل امر مخـاطب جمع مذکردر سزلر بغلاك معناسنه * خذوه فغلوه * آیت کریمه سنی تفسیر مقامنـده نظم اولنمشـدر ﴿ صوررلرسه سـنه معنـاسی ندر * دیك او یقو اولی معناسنه در ﴾ سنه کسر سین مهمله ایله عده وزننده اویقونك اولنه دینورکه همان بین النوم والیقظه حالتیدر وعنـد البعض امز غنغه دینورکه قلبه واندن برمقدارجه کوزه عارض اولور واویقو آغرلغنه دینورکه دماغه عارض اولور وهنوز قلبه وکوزه عروض ایلمز لکن کوز آغرلشوب سوزلمکه باشـلر فارسـیده پینکی وترکیـده اویوقلمه و پینکلمه واهل کیف اصطلاحنده شـکرلمه تعبیر اولنور ومنه قوله تعـالی * لاتأخذه سنة ولانوم * پس اویقونك درت مرتبه سی اولور واضح اولان قول ثالثـدر وقول ثالث نوم حدندن خارجـدر وبو واو یدر وسن ماده سندن مصراع ثانی مصراع اولك تفسیرندندر ﴿ تلی اویدی دیمکدر ران بکدی ﴾ (تلی رمی وزننده یعنی ضرب بابنك ناقص واو یسندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر اویدی یعنی تابع اولدی معناسـنه در (ران قال وزنـنـده رون دن یعنی نصر بابنك اجوف واو یسند ن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر غالب معناسـنه که لسانمزده یکدی تعبیر اولنور ﴿ لبوس طون ذیل اتکدر کم یکدر ﴾ لبوس صبور وزننده طونه دینور ومطلقا اثوابه دینور جامه معناسنه (ذیل لیـل وزننده اتکه دینورکه فارسـیده دامن دیرلر جمعی اذیال کلور وبو معنا دندرکه اواخر نامه اذیال اطلاق اولندی (کم قبـه وزننده یکه دینور انتاری یکی وغیری به اطـلاق اولنور بدنش وجبـه یکی کبی فارسیده آستین دیرلر جمعی اکام کلور ﴿ تجلی روشن اولدی

حاق ایندی ﴿ تجلی تلقی وزننده جلی بحثلیدن یعنی ضرب بابنك ناقص واو یسنك تفعلندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر روشن که ظاهر اولدی معناسنه در ومنه قوله تعالی * فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا وخرموسی صعقا * (حاق قال وزننده حیقدن یعنی ضرب بابنك اجوف یائیسندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر ایندی دیمك نزل معناسنه ﴿ تعالی یوجه اولدی فاء دوندی ﴾ (تعالی ترامی وزننده علی یعلی یعنی ضرب بابنك ناقص واویسنك تفاعلندن ماضی مفرد مذکر غائبدر یوجه اولدی معناسنه در (فاء باع وزننده ضرب بابنك اجوف ومهموز اللامندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر دوندیکه رجع معناسنه ﴿ طوی دوردی لوا بوردی دیمکدر ﴾ طوی قوی وزننده ضرب بابنك لفیف مقروننده ماضی مفرد مذکر غائبدر دور دیکه لف معناسنه در (لوی طوی وزننده ضرب بابنك لفیف مقروننده فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر بوردی معناسنه در ﴿ غوی آزدی رأی کوردی دیمکدر ﴾ غوی طوی کبی ماضی مفرد مذکر غائبدر آزدی معناسنه (رأی وری وزننده ضرب بابنك مهموز العین وناقص یائیسندن ماضی مفرد مذکر غائبدر کوردی معناسنه در رؤیتده ایکیدر یارؤیت بصر اولور یارؤیت بصیرت اولور ﴿ ترائب سینه نك سوکلریدر ﴾ ترائب نواصر وزننده تریبه نك جمیدر کوکس کمکلرینه دینور که کوکس تحته سی تعبیر اولنور علی قول کوکسدن ایکی بیون حلقه سنك کمکاری طرفنه دینور یاخود ایکی ممه ایله بیون حلقه سی کمکلرینك ارلغنه دینور وعلی رأی کوکسك صاغ طرفندن درت وصول طرفندن درت دانه قبور غاره اطلاق اولنور یاخود ایکی ال وایکی اباق وایکی کوزدن عبارتدر یاخود کوکسده قلاده کچه جك موضعه دینور کذا فی القاموس ﴿ خصی بی خایه سوأت اودیریدر ﴾ (خصی فتح خاء معجمه وکسر صاد مهمله ایله خایه لری چیقارلمشه دینور که انسانده خادم وآتده اکدیج وخروسده املیق تعبیر اولنور جمعی خصیان وخصیه کلور

خارك كسريله (سوأت فتحتيله اود يرينه تعبير اولنوركه نظر اولنمسى حرام اولان عضودر عورت غليظه معناسنه ﴿ مفاعيلن هزج بحرى فعولن * كه محذوف مسدس كلدى موزون ﴾ بوبيتك مفهومى سرقطعه ده مستفاد اولدى

﴿ البحر المجتث المخبون ﴾

يعنى بوقطعه بحر مجتث مخبون المقصور مثمن الاجزا دندر يعنى هربيتده ايكى كره مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات در وبو بحر مجتث فى الاصل ايكى كره مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن در لكن جميع اجزاسنه خبن كلمشدر خبن لغتده اوزون ابطس مقوله سنى قاعق معناسنه در واصطلاح عروضيه ده اولى سبب خفيف اولان جزلك سبب خفيفك ساكننى حذف ايتمكه ديرلر مثلا مستفعلن دن سين حذف اولوب متفعلن قالوب كلامرنده مفاعلن وزنى اولديغندن مفاعلنه نقل ايدرلر وفاعلاتن دن فانك الفنى حذف ايدوب فعلاتن باقى قالور وعروضك بعض مقصور و بعض محذوفدر قصر لغتده قصه ايتمكه درلر اصطلاحده آخرى سبب خفيف اولان جزلك سبب خفيفك ساكننى حذف ومتحركنى اسكان ايتمكه درلر مثلا فعلاتندن نون حذف وتاساكن اولوب فعلات باقى قالور وضربك كلسى محذوفلر در حذفده قطعهٔ سابقه ده بيان اولندى ﴿ صلوة رحمت حقدر دخى نماز ودعا ﴾ صلوة زكوة وزننده حق جل وعلا حضرتلرندن قوللرينه رحمت وانساندن دعا وثنا وملائكه دن استغفار واشجار واحجار دن تسبيح معناسنه در وركوع وسجودى مشتمل اولان عبادات مخصوصه يه دينوركه نماز تعبير اولنور دعايى مشتمل اولديغيچون تسميه اولندى وبواسمدر مصدر موضعنده استعمال اولنور ﴿ ثناومدحه ستايش دى جده شكر ورضا ﴾ ثنا فنا وزننده لغت واصطلاح معناسى ديباجه ده بيان اولندى (مدح فتح ميم وسكون دال مهمله ايله باب ثانيدن مصدردر برآدمى خلقيه ياخود اختياريه اولان صفات جيله سى سببيله حسن ثنا ايلمك معناسنه دركه لسانمزده اوكمك ايله تعبير اولنور وبوحمدن اعمدر فارسيده ستايش ديرلركه تفسير واقع اولمشدر (حمد مدح وزننده شكر

سپاس مراد ثناء جميلدر وحمد ثناء بالفضيله دن عبارتدر مدحدن
اخص وشكردن اعمدر زيرا مدح بالاختيار ومسخره يعنى خلقه جميل
مقابلنده واقع اولور مثلا جود وسخا مقابلنده وقامتى وحسن صاحبى
كبى حمد همان جود وسخا مقابلنده اولور حسن مقابلنده اولمز وشكر
همان نعمت واحسان مقابلنه مخصوصدر پس هرشكر حمد اولوب وهر
حمد شكر دكلدر وهر حمد مدحدر وهر مدح حمد دكلدر ولغوى وعرفينك
متعلق ومد اول ومورد جهتلريله فرق واردر وحمد جزاء ومكافات
وعوض معناسنه استعمال اولنور رضا وخوشنودلق كبى واوزرينه
لازم كلن حق ومنت نعمتى ادا ايتمك معناسنه استعمال اولنور ﴿غفور
يارلغيجى رحيم اسركيجى﴾ غفور صبور وزننده ذنوب عبادى ستر
ايدوب عيوب وخطا ياسنى يارلغيجى حضرت مولاى متعالك اسماء
حسناسندندر ﴿رحيم كريم وزننده اسركيجى معناسنه بارى تعالى
حضرتلرينك اسماء حسناسندندركه علم بابندن صفت مشبهه در
﴿سميع در ايشديجى بصيردر بينا﴾ سميع سريع وزننده سمع يسمع دن
يعنى علم بابندن صفت مشبهه در ايشيديجى معناسنه دركه حق جل
وعلا حضرتلرينك صفات ثبوتيه سندندر ﴿بصير خبير وزننده بصردن
يعنى ضرب بابندن صفت مشبهه در كوريجى معناسنه كه فارسيده بينا
ديرلر بونده تفسيرده واقعدر ﴿بشير مشتولجى نذير قورقوديجى﴾
بشير خبير وزننده بشردن يعنى نصر بابندن صفت مشبهه در مژده جى يه
دينور وكولر يوزلو وجميل آدمه دينور وسيد كائنات ومفخر موجودات
افنديمزك اسماسندندر ﴿نذير بشير وزننده نذردن يعنى ضرب بابندن
صفتدر برآدمه برماده يى اعلام وابلاغله تحذير وتخويف ايلمك يعنى
اول ماده قورقنج اولديغنى اخبار واعلامله اكا قورقو ويروب آكاه
ايلمك معناسنه دركه تبشير مقابليدر ومنه قوله تعالى * انا ارسلناك شاهدا
ومبشرا ونذيرا لتؤمنوا بالله ورسوله * ومنه قوله تعالى * كتاب فصلت
آياته قرآنا عربيا لقوم يعلمون بشيرا ونذيرا * ومنه قوله تعالى * انا ارسلناك
بالحق بشيرا ونذيرا ولا تسئل عن اصحاب الجحيم ﴿ مصير واريلجق ير

ضریر نابینا ✻ مصیر امیر وزننده صاریصیردن یعنی ضرب بابنك ناقص

یائیسندن اسم مکاندر وار یلیجق یرکه رجوع ایده جك مکانه دینور

(ضریر قدیروزننده صفت مشبهه درکوزسزه دینورکه مراد اعمی

اوله رق متولد اولاندر ناقص العضو معناسندن مأخوذ در جمعی اضراء

کلور فارسیده نابینادیرلرکه تفسیرده واقعدر ویك زبون ومهزول

خسته یه اطلاق اولنور مؤنثی ضریره در ✻ حمیم یارقریب وسریع تیز

وحثیث ✻ حمیم عمیم وزننده یقین خصمه دینور جمعی احماء کلور خلیل

واخلاء کبی وکاه اولورکه حمیم جمعه ومؤنثه ده اطلاق اولنور (سریع

سمیع وزننده حسن بابندن صفتدر تیز وجست وچالاك آدمه دینور قوله

تعالی * والله سریع الحساب * بوآیت کریمه یی صاحب قاموس اوچ کونا

توجیه ایلمشدر اولا لزوم علاقه سیله سرعتدن واقع اراده اولنوب

قیامتك وقوع وقربنه تنبیه اولنمشدر ثانیا حق تعالینك جمله افعالی

کاف ونون ضمننده اولمغله کافهٔ خلایقی آن غیر منقسمده حسابه کشیده

ایدوب احدهمانك حسابی آخرك حسابندن مشغول وارالغه شیء

آخر تخلل ایلکله محاسبه یی وقت دیکره عوق ومرهون ایلمز ثالثا

سرعتدن قلت زمان حساب مراد در زیرا مراد الهی ارادهٔ

علیه سندن متخلف اولمامغله جملهٔ خلایقی بعث ومحشره جمع

ایلدیکندنصکره قلم وکاتب ودفتر وعد وعقد مقوله سی آلات وادواته

محتاج اولمامغله بالذات مجموعنك حسابنی لحظهٔ یسیره ولمحهٔ واحده ده

رؤیت ایدوب مشیت سنیه سی مقتضاسنجه عدل وفضل ایله معامله

ایلیه جکدر حتی بر قیون صاغیمی مدتده جملهٔ محاسبه تکمیل

اوله جغی مرویدر ✻ حکیم هرنه که ایشلر ایشی برنده اولا ✻

(حکیم علیم وزننده باب خامسدن صفتدر اموری محکم ایدن عالم

آدمه دینورکه جمیع امور وافعالی صحیح ومعتبر اوله ✻ اعزه جمع

عزیز واذله جمع ذلیل ✻ اعزه عزیزك جمعیدر وعزیز صفتدر شریف

وقدری یوجه اولان آدمه دینورکه مصراع ثانیده مفسردر وجمعی

اعزه کلدیکی کبی عزاز دخی کلور عینك کسریله واعزاء کلور

اجلاء وزننده (اذله ذلیلك جمعیدر وذلیل صفتدر حقیراولان آدمه
دینور جمعی اذله كلدیكی كبی ذلال ده كلور كسر ذال ایله واذلاء
كلور اجلاء وزننده ﴿ عزیزاولووقوی وقلیل بی همتا ﴾ قلیل
خلیل وزننده وصفدر ازجه نسنه یه دینور وجثه سی نحیف وز بون
بودره اطلاق اولنور مؤنثی قلیله در ناظم مرحومك بی همتا ایله
تفسیری مسامحه یه حمل اولنور ﴿ كنودمنكر نعمت هلوع قاتی
حریص ﴾ كنود ودود وزننده كفران نعمت اولان شخصه دینور
فارسیده ناسپاس دینور وكافره اطلاق اولنور وحاشا طرف ربانی یه
لوم واعتراض ایدن تبهكاره دینوركه مصائب وبلیاتنی تعداد ایدوب
مظهر اولدیغی نعم وفیوضاتنی انكار ونسیان ایدر بخیله اطلاق
اولنور (هلوع صبور وزننده صفتدر حریص وبخیل اولان آدمه
دینور ﴿ وجیه مرتبه اسی فقیه در دانا ﴾ وجیه امیر وزننده
مطلقا جاه وقدر ومنزلت صاحبی آدمه دینور وربونجق آدیدر
بین العرب معروفدر حضور سلاطینه دخول ایدن كیسه لر انی
یوزلرینه سوررلر بعده نزد شاهی یه كیدرلر وجاهتلو اولمق
ایچون (فقیه علیم وزننده علم وحسن بابلرندن صفتدر كه علم
شریعتده عالم اولان آدمه دینور فارسیده دانادیرلر بودخی تفسیرده
واقعدر ﴿ عرض ومتاع قاشدر كفاف وزاد آزق ﴾ عرض فتحتیله
قاش والتوندن غیری اولان ماله دینور ازاولسون چوق اولسونكه
خانه یه متعلق اولان متاعدن عبارتدر (كفاف فتح كافله سحاب
وزننده نامه احتیاجی كف ومنع ایلیه جك قدر رزق ومعاشه دینور
(زاد فتح ومد زاء معجمه ایله آزیغه دینور ﴿ مثابه مجمع ومرجع مثوبه
مزدوجزا ﴾ مثابه مقامه وزننده ثاب یثوب یعنی نصر بابندن اجوف
واویسندن اسم مكاندر ناسك بعد التفرق مرة بعد اخری مراجعت
ایده جكلری جمعیتكاهلرینه دینور امور یری ومشور تكاه كبی وكعبۀ
مكرمه یه مثابه اطلاقی هرسال اكا ایاب ورجوع اولندیغنه مبنیدر
* واذجعلنا البیت مثابة للناس * آیت كریمه سنده اولدیغی كبی (مثوبه

فتح میم وضم ثاء ایله اجر وجزا معناسنه در (جزا وفا وزننده مکافاة علی الشیٔ معناسنه درکه اسعدر برنسنه یه مقابل عوضدن عبارتدر فارسیده مزد دیرلر که بونده تفسیردر ﴿ خوار صوت بقردر زفیر صوت حمار ﴾ (خوار ضم خاء معجمه ایله غراب وزننده صغر قسمنك آوازینه دینور که بکورمه تعبیر اولنور وقیون وکچی وآهو قسمنك آوازلرینه دینور که مله‌مه دینور وخوارك صغیر آوازنده استعمالی حقیقی وسائرلرده توسعه یه مبنیدر (زفیر قفیر وزننده اشك قسمنك آوازینك اولنه که نفسی ادخالدر آخرینه اخراج که شهیق دینور ﴿ صعید یریوزی اولدی وصید پیش سرا ﴾ صعید سعید وزننده یریوزینه دینور وجه الارض معناسنه در وطپراغه دینور جمعی صعد کلور ضمتینله (وصید بسیط وزننده او اوکنه وحولی یه دینورکه فارسیده پیش سرادیرلر واصحاب کهفك اختفا ایتدکلری مغارەنك اشکی اسمیدر ومنه قوله تعالی * وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید * ﴿ مراودت طلب ایتمك ولوج کیرمکدر ﴾ (مراودة مقاتلة وزننده رادیریدن یعنی ضرب بابنك اجوف واوینك مفاعلندن مصدردر دیلمك معناسنه در طلب دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قیلندی (ولوج دخول وزننده ومراد فیدرکه ضرب بابنك مثالندن مصدردر ﴿ عنت مشقته دوشمك عنت کناه وزنا ﴾ عنت فتحتینله انسانه برزحمت ومشقته اوغرامق معناسنه درکه باب رابعدن مصدردر وعنت کاه اثم معناسنه کلورکه اسعدر وزنا معناسنه کلور ومنه قوله تعالی * ذلك لمن خشی العنت منکم * ای الفجور والزنا ﴿ مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات ﴾ بو بحره مجتث مخبون دینلدی ای دانا (مجتث نصر بابنك مضاعفنك افتعالندن اسم مفعولدر بو بحرك اسمیدر ﴿ ایضا ﴾ معلوم ﴿ حنان رحمت ورزق ووقار هیبتدر ﴾ حنان فتح حاء مهمله ایله سحاب وزننده رحمت ورأفت معناسنه در ورزق معناسنه در وهیبت ووقار معناسنه در ﴿ محال قوت ومکر وعذاب وقدرتدر ﴾ محال کتاب وزننده قوت معناسنه در ومکر وحیله معناسنه در وعذاب وعقاب وعداوت معناسنه در وقدرت معناسنه در ﴿ جنان وروع وضمیر وخلد وفؤاد کوکل ﴾

(جنان فتح جيمله يوركه وقلبه على قول محل سرا ولان كوكله
دينور وجانه اطلاق اولنور روح معناسنه در جمعى اجنان كلور
(روع ضم را ايله حور وزننده قلب وفؤاد معناسنه در على قول يوركده
قورقو عارض اوله جق محله دينور ياخود يوركده اولان نقطه يه
دينوركه سواد القلب تعبير اولنور (ضمير اميروزننده معلومدركه كوكله
دينور (خلد فتحتينله كوكله دينور قلب معناسنه (فؤاد ضم فا ايله
غراب وزننده يوركه دينور قلب معناسنه و بو مذكر در جمعى افئده
كلور وفؤاد تحرق وتوقد معناسنه اولان تفؤددن مأخوذ در ﴿ جيل
كروه جبل طاغ جبله خلقتدر ﴾ جيل فيل وزننده جماعت انسانى يه
دينور يقال جاء جيل من الناس اى جماعة (جبل فتحتينله مطلقا وتد
ارضه دينوركه طاغ تعبير اولنور فارسيده كوه ديرلر جمعى جبال
كلور ومنه قوله تعالى * الم نجعل الارض مهادا والجبال اوتادا * جبله
جيمك حركات ثلاثه ايله وتشديد لامله يرادلش خلقت وطبيعت
معناسنه در فارسيده نهاد ديرلر ﴿ مداد وحبر مركب زبور وسفر
كتاب ﴾ مداد كسر ميم وفتح ومد دال مهمله ايله يازو يازه جق مركبه
دينور (حبر كسر حاء مهمله وسكون باء موحده ايله يازو يازه جق
مركبه دينور (زبور صبور وزننده بمعنى مفعولدر كتاب ومكتوبه
دينور جمعى زبر كلور ضمتينله ومنه قوله تعالى * وكل شئ فعلوه
فى الزبر * وزبور خاصة داود پيغمبر صلوات الله على نبينا وعليه السلام
حضرتلرينه نازل اولان كتابك اسميدر كه كتب اربعه نك جمله سندندر
(سفر كسر سين مهمله وسكون فا ايله كتاب كبيره دينور على قول تورات
شريف اجزاسندن برجزئه دينور جمعى اسفار كلور وتورات جزئنه
اطلاق ايدنلر اشبو * مثل الذين حملوا التورية ثم لم يحملوها كمثل
الحمار يحمل اسفارا * آيت كريمه سنه بناء اطلاق ايلديلر ﴿ قنوت
يعنى دعا وسكوت وطاعتدر ﴾ قنوت قعود وزننده دعا ايلمك معناسنه در
وسكوت ايتمك معناسنه در وطاعت وعبادت ايلمك معناسنه در ﴿ مفازه
قورتلجق يرتبار وويل هلاك ﴾ مفازه مقاله وزننده نصر بابنك اجوف

واو يسندن اسم مكاندر قور تلجاق محله دينور (تبار سحاب وزننده هلاك معناسنه اسمدر ومنه قوله تعالى ❁ ولا تزد الظالمين الا تبارا ❁ اى هلاكا (ويل ليل وزننده هلاك وخسارت معناسنه يقال ويل له اى هلاك وعذاب له ديمكدر ❁ كبد جگر ريه اويكن كبد مشقتدر ❁ كبد فتح كاف وكسر با ايله معروفدر كه جگره دينور وبو مؤنثدر قليلا مذكر اولور جمعى اكباد وكبود كلور (ريه عله وزننده جانلو قسمنك نفس وريح وهواء موضعنه دينوركه آق جگردر فارسيده شش وتركيده اويكن ديرلر جمعى رأت ورئون كلور وبو مهموز العين وناقص واو يدر اصلى رئيدر (كبد فتحتينله شدت ومشقت معناسنه در ❁ ويبل قاتى شديد وثقيل وكل آغر ❁ ويبل سبيل وزننده قاتى وپك معناسنه در (شديد وبيل وزننده ومراد فيدر كه قاتى وسرد وبرك معناسنه صفتلردر (ثقيل قليل وزننده باب رابعدن صفتدر آغر نسنه يه دينور جمعى ثقال كلور كسر ثا ايله وثقل كلور ضمتينله (كل فتح كاف وتشديد لام ايله آغر نسنه يه دينور وبر آدمك وكيلنه اطلاق اولنور ثقلتى متحمل اولديغيچون ❁ خبال رنج وفساد ووبال ثقلتدر ❁ خبال سحاب وزننده رنج وزحمت وكل وعيال معناسنه در يقال فلان خبال عليه اى كل وعيال وفساد معناسنه در فساد ده برنسنه آزوب تباه اولمق معناسنه دركه حد اعتدالدن خارج اولمقدن عبارتدر صلاح مقابليدر (وبال ملال وزننده شدت وثقلت معناسنه در وبو معنا وخامتدن مأخوذدر ❁ عرب اريننه محبت ايديجى عورتلر ❁ عرب ضمتينله عروبه نك جمعيدر عروبه ارينه پك محبت ايدن عورته دينور وعندالبعض عروب زوجنه عشق وعلاقه سى اولان ياخود زوجنه محبت ادعاسنده اولوب ومحبتنى اظهار ايدن عورته دينور ❁ فصيله قوم قبيله وسيله قربتدر ❁ فصيله وسيله وزننده فصيلك مؤنثيدر كه برآدمك پك قريب اولان عشيرت واقرباسنه دينور على قول آباء واجدادى طرفندن اقرب اولان اقرباسنه دينور ومنه كان العباس رضى الله تعالى عنه فصيلة النبى عليه الصلاة والسلام (وسيله فصيله وزننده قربت وپايه

ورتبه‌یه دینور که ملوك یاننده اعتبار اولنور ﴿ زنیم یاتلو کشیدر لئیم اکا بکزر ﴾ زنیم فتح زاء معجمه ایله لئیم وزننده شول فرومایه ولئیم آدمه دینور که لؤم ودنائتله یاخود شروشنا عتله معروف اوله (لئیم بحیم وزننده وصفلردرد نی الاصل وفرومایه وبخیل النفس اولان کیمسه‌یه دینور جمعی لئام کلور کسر لامله ولؤما کلور کرما وزننده ولؤمان کلور ضمله ﴿ ملأ اولو کشیلرهم ملأ جماعتدر ﴾ ملأ فتح میم ولام آخرنده همزه ایله برقومك عالیسنه واشرافنه یعنی کبارنه واجله واعیانه ووجوهنه اطلاق اولنور که مسئول ومأمول اولان احسان ومعروف ورأی وتدبیرمقوله سی حالاته مملو اولدقلری مناسبتله یاخود عظمت وشان شوکت وخدم وحشم ایله عیون وصدور ناسی طوالدردقلری علاقه سیله اطلاق اولندی (ملأ وزن مذکور اوزره جماعته اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى * الى فرعون وملائه فاستکبروا و کانوا قوما عالین

﴿ البحر الرجز السالم ﴾

یعنی بو قطعه بحر رجز سالم مثمن الاجزا دندر که هر بیتنده سکز کره مستفعلن در ﴿ کافور جنت چشمه سی نهر ونهر ارماق وچای ﴾ کافور فتح ومد کاف وضم فا ایله جنتده بر پیکار آدیدر تقول اللهم اسقنا من الکافور وهو عین فی الجنة ومنه قوله تعالى * ان الابرار یشربون من کأس کان مزاجها کافورا * وکافور اسمیله معروف طیب اسمیدر بحر هند وچین جبالنده نابت بر شجردن حاصل اولور یعنی انك صمغیدر شجرمز بور بغایت کبیر اولمغله سایه سنده خلق کثیر متمکن اولور اول مکانك حرارتی سببیله قاپلانلر شجر مز بور اطرافنده ایوا ایدرلر وکافورك قلتنه سبب بودر واخشابی آق وملایم اولور انلرك جوفنده بولنور وکافورك انواعی واردر ولونی ابتدا قرمزی اولمغله تصعیدایله بیاض اولور جمعی کوافیر وکوافر کلور (نهر بحر وزننده صو مجراسنه دینور که چای وارماق معناسنه در جمعی انهار کلور ونهر کلور ضم نون وسکون ها ایله وانهر کلور افلس وزننده (نهر فتحتینله نهر معناسنه در عین الفعلی حروف حلق اولد یغیچون حرکه

اندی فارسیده جوی دیرلر ﴾ ناطور باغك بكجیسی زاجر سوریجی زجرها ﴿ ناطور كافور وزننده باغ وباغچه وخرمالق بكجسنه دینور فارسیده باغبان وباغچوان دیرلر لسانمزده باغچوان ایله متعارفدر وحمام ناطوری بوشعبه دندر جمعی نواطیر كلور (زاجر ناظر وزننده زجر یزجردن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر مانع وطارد وسائق معنالرینه ومنه قوله تعالی (فالزاجرات زجرا * ای الملائكة تزجر السحاب ای تسوقه سوقا (زجر فجر وزننده زاجردن مصدر در منع ونهی ایلمك معناسنه در بصائرك بیاننه كوره زجر صوت وآواز ایله طرد ایلمكه موضعدر وگاه اولور كه یالكزجه طرد معناسنده وبعضا آواز وصیحه ده استعمال اولنور لسانمزده باركیره داه واو كوزه های دیدیكمز كبی وناظم مرحومك دخی مرادلری بودر ﴾ فتاح وكشاف آچیجی فرار وآبق قاچیجی ﴿ فتاح كشاف وزننده فتح یفتحدن مبالغه ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله آچیجی معناسنه در وباری تعالی حضرتلرینك اسماء حسنا سندندر * كشاف فتاح وزننده كشف یكشفدن یعنی ضرب بابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله كشف واظهار ایدیجی معناسنه (فرار كرار وزننده فر یفردن یعنی ضرب بابنك مضاعفندن مبالغه ایله اسم فاعلدر قاچیجی معناسنه در (آبق فتح همزهٔ ممدوده ایله ابق دن یعنی علم وضرب وفتح بابلرینك مهموز الفاسندن اسم فاعلدر قاچیجی معناسنه ﴾ در اینجو نثر صاچیجی موسر غنی معسر كدای ﴿ در دالك ضمیله وراءنك تشدیدیله اینجویه دینور اسم جنسدر قلیل وكثیره اطلاق اولنور جمع صیغه سی درر در فك ادغامله ودرات كلور جمع مؤنث سالم بنیه سیله (ناثر ناظروزننده نثر ینثردن یعنی نصر بابنك اسم فاعلدر صاچیجی معناسنه در (موسر مكرم وزننده یسر ییسردن یعنی ضرب بابنك مثال یائیسنك افعالندن اسم فاعلدر زنكین ومالدار آدمه دینور جمعی میاسر كلور (معسر موسر وزننده عسر یعسردن یعنی علم بابنك افعالندن اسم فاعلدر فقیر واحتیاجی اولان آدمه دینور فارسیده كدا دیرلر بونده تفسیر در

❊ فوج وفريق وفرقه هم امت جماعت زمره در ❊ فوج فتح فا ايله موج وزننده كروه وجماعت معناسنه‌در جمعى فؤج فانك ضميله وافواج كلور وصيغهٔ منتهى الجموع افاوج وافاويج كلور (فريق حريق وزننده فرقه دن اكثر اولان طائفهٔ انسانى‌يه دينور جمعى افرقاء وافرق وفروق كلور قاموس شارحى دير كه فريق اسم جمعدر واحده وكثيره اطلاق اولنور (فرقه كسر فا ايله خرقه وزننده ناسدن بربلو كه دينور جمعى فرق كلور فانك كسرى ورانك فتحيله ومنه الحديث ❊ ستفترق امتى ثلث وسبعين فرقة ❊ الحديث امت الفك ضميله معلومدر كه ديباجه ده شرح اولندى جمعى امم وآم كلور عام وزننده (جماعت معلوم جمله نك تفسيرى زمره اوله‌جقدر ❊ ثله عصابه شرذمه حزب وفئه معشر آلاى ❊ ثله ثانك ضميله قله وزننده جماعت انسانى‌يه دينور وچوق اقچه‌يه دينور (عصابه كسر عين مهمله ايله مناره وزننده انساندن وآت وقوش مقوله سندن اون نفردن قرقه وارنجيه قدر اولان جماعته دينور (شرذمه معجمتينك كسرى وميمك فتحيله ازجه جماعت انسانى‌يه دينور جمعى شراذم وشراذيم كلور (حزب حاء مهمله نك كسريله خاصة جماعت انسانى‌يه اطلاق اولنور (فئه فانك كسريله وهمزه نك فتحيله طائفه وكروه معناسنه‌در وبونك اصلى فئ ايدى كسر ومد فا ايله هاجر فى وسط كلمه اولان ياء ساقطه‌دن عوضدر جمعى فئون كلور (معشر فتحتينله مقعد وزننده جماعته دينور وبر آدمك اهل وعيال واولادينه دينور وجن وانس كروهنه اطلاق اولنور قاموس شارحى دير كه متحد الشان اولان جماعته دينور (آلاى مصراع ثانينك تفسيريدر ❊ عتبى رضا خوشنودلق عقبى جزا هم عاقبت ❊ عتبى ضم عين مهمله ايله عقبى وزننده اسمدر رضا معناسنه‌در وخوشنودلق معناسنه‌در كه بوصورتده مصدر اولور (عقبى عتبى وزننده برايش ضمننده ترتب ايدن جزا وپاداشه دينور كه اسمدر امر مزبورى معاقب اولديغيچون وعاقبت معناسى اولديغى ظاهر اولدى جزا وعاقبت هرنقدر عربى ايسه ده

شهرتنه بناءتفسير قيلندى ❊ بين مبين مستبين روشن آچق هين قولاى ❊
بين سيد وزننده بين يبين دن يعنى ضرب بابندن اجوف يائيسندن
وصفدر واضح وآشكار نسنه يه دينور جمعى ابيناء هين واهيناء كبى
وابيان و بيناء ده كلور كرماء وزننده (مبين معين وزننده بينك افعالندن
اسم فاعلدر آچق وروشن معناسنه در (مستبين استفعالدن اسم فاعلدر
مبين معناسنه وبونلر لازم ومتعدى اولور بونده لازمدر (هين بين
وزننده قولاى وآسان اولان نسنه يه دينور كه اصلى هوين در كه
اعلالى كلمه ده واو ياجمع اولدى قدسبقت احديهما بالسكون على
الاخر قاعده سنه كوره واوى يايه قلب وادغام ايلدك كه اربابنه
معلومدر ومنه * المؤمن هين لين كالجمل * الحديث جمعى هيناء كلور
❊ باغ معارفده صالك جمعى مناقبده بولون ❊ معناى مصراع
معرفت باغلرنده خرامان اول وجمع مناقبده بولونكه هر برنده
حصه ياب وفائده منداولورسن ❊ مستفعلن مستفعلن بحر رجزدر
جان فزاى ❊ جان فزاى جان ارتريجى معناسنه وصف تركيبيدر
❊ ايضا ❊ معلوم ❊ كالح يوزين بوز تران طالح باوز صالح ابو ❊ كالح
طالح وزننده كلح يكلح دن يعنى فتح بابندن اسم فاعلدر يوزينى
بوز تروب تعبس ايدن آدمه دينور فارسيده ترش روديرلر (طالح
كالح وزننده باب ثالثدن اسم فاعلدر يورغون فرومايه آدمه دينور
(صالح طالح وزننده نصر وضرب وحسن بابلرندن اسم فاعلدر
فاسد وتباه اوليوب ابو اولان شيئه دينور ❊ كادح طور يشوب
كسب ايدن شامخ بلند وقرم اولو ❊ كادح طالح وزننده كدح يكدح دن
يعنى فتح بابندن اسم فاعلدر سعى وغيرتله كسب وكار ايليجى آدمه
دينور (شامخ كادح وزننده فتح بابندن اسم فاعلدر يوكسك وعالى
نسنه يه دينور وعز وتعظيمله بورنى يوقارى توطان يادكاره اطلاق
اولنور فارسيده بلنديرلر بونده تفسيردر (قرم فتح قاف وسكون
رايله خلقك اولوسى معزز ومكرم اولان كيمسه يه دينور ❊ ازهر اغر آق
يوزليدر زهرا وغرا مثليدر ❊ ازهر احمر وزننده فتح بابندن صفت

مشبهه در بغایت چهره سی سراج منیر کبی برق واشراق ایدن آدمه دینور وبغایت حسن وصفوت اوزره آق وبراق اولان شیئه دینور (اغر غره دن وصفدر مطلقا آق اولان شیئه دینور معلوم اوله که الوان وعیوبدن اسم تفضیل صیغه لری صفت مشبهه معناسنه در (زهرا ازهرك مؤنثیدر (غرا اغرك مؤنثیدر

﴿ اخضر یشل ازرق کبود احمر قزل اصفر صارو ﴾ اخضر اصفر وزننده خضردن صفتدر یشل رنکلو نسنه یه دینور (ازرق اخضر وزننده زرقدن صفتدر کوك ومائی رنکلو نسنه یه دینور جمعی زرقدر زانك ضمیله فارسیده کبود دیرلر (احمر ازرق وزننده حمرتدن وصفدر قرمزی رنکلو شیئه دینور جمعی حمرکاور زرق وزننده (اصفر احمر وزننده صفرتدن وصفدر صاری رنکلو نسنه یه دینور ﴿ ابرص الا تنلو کشی اشهل الا کوزلو درر ﴾ ابرص احمر وزننده برصدن صفتدر برص علتنه اوغرامش کشی یه دینور که ابرش تعبیر اولنور وبرص مذکور برعلت آدیدر که انسانك فسادمزاجندن ناشی ظاهر بدنده جابجا یاضلق حادث اولور عضوه غدا اولان نسنه لرده لزوجتلو بلغم اولسه ودائما عضو آنی غدا اولوب دفع ایلمسه علت مزبوره حدوث ایدر ترکیده ابرشلق علتی تعبیر اولنور (اشهل ابرص وزننده شهلتدن صفتدر الا کوزلو آدمه دینور مؤنثی شهلا در وشهله کوزك سیاهی کوکندن آزجه واندن احسن اولمق علی قول کوزك سیاهی قزللغه مائل اولمغه دینور ﴿ اجرد نه قیلسز تنلودر امرد صقالسز ساده رو ﴾ اجرد امردوزننده جرددن صفتدر تویسز آدمه دینور وبو صویو نمق معناسندن مأخوذ در واو تسز قیر یره دینور (امرد اجرد وزننده صفتدر هنوز بیغی ترلمکه بشلیوب لکن چهره سی آینه کبی خطدن صاف اولان جوانه دینور فارسیده ساده رودیرلر ناظم مرحوم من دخل دخل بثر بنه دوشمشدر زیرا اکثرینك معناسی اولمغله ترجمهٔ فارسی بیتیله دخل ایدوب مع هذا کندوسی فارسیله تفسیره قائل اولمیوب سه زبان اوزره نظم ایلمشدر ﴿ اکه ندر کوزسز

طوغان طیهوج چیل بازی طوغان ❊ اکمه احمد وزننده صفتدر
انادن کوزسز طوغان آدمه دینور وشول چارلغه واوتلاغه اطلاق
اولنور که پك فراوان اولمغله نه طرفه توجه اولنه جغی معلوم اولمیه
(طیهوج طاء مهمله نك فتحیله طیفور وزننده تیهو معربیدر که
ترکیده چیل قوشی دیرلر (بازی بادی وزننده طیور جنسنده قوش
معروفك اسمیدر که ترکیده طوغان دیرلر ایچی قوشدر جمعی بوازی
وبازات کلور حاجات وزننده ❊ عقابه طوشنجل دیکل ارنب
نه طوشان دب آیو ❊ عقاب غراب وزننده طوشنجل قوشنه دینور
قره قوش نوعندن وبرنوعنه بیلانجل تعبیر اولنور که بیلانلری قاپوب
هلاك واكل ایدر جمعی اعقب کلور اکاب وزننده وعقبان کلور غلمان
وزننده شارح فقیردر که وزن مستقیم اولمق ایچون قافی مشدد
اولمالیدر (ارنب انسب وزننده طوشانه دینور که وبواسم جنسدر
مذکر ومؤنثه شاملدر فارسیده خرکوش دیرلر (دب دالك ضمیله
وبانك تشدیدیله آیو تعبیر اولنان جانوره دینور مؤنثی دبه‌در هاایله
جمعی ادباب کلور ودببه کلور عنبه وزننده ملایمتله یوریمك معناسنه
اولان دبیب معناسندن مأخوذدر زیرا آیو قسمی یابجه یابجه یوریوب
وانسان کبی اغاجلره طرمانوب چیقدیغی اجلدن ❊ تمهید هموار
ایلمك تحریر آزاد ایلمك ❊ (تمهید تمجید وزننده مهد یمهددن یعنی
فتح بابنك تفعیلندن مصدردر برنسنه‌یی یایوب ودوشه‌مك معناسنه‌در
فارسیده هموار کردن مرادفیدر (تحریر تقریر وزننده حرز یحرردن
یعنی ضرب بابنك مضاعفنك تفعیلندن مصدردر قول وجاریه آزاد
ایلمك معناسنه‌در وکتاب وسائر نسنه‌یی طوغری ویراو یزنده درست
وپاکیزه یازمق معناسنه‌در ❊ ابتر صوکنده خیر واولادی قالمیان
اولو ❊ ابتر احمر وزننده بتر یبتردن یعنی نصر بابندن صفتدر قطعا
نسل وذریتی قالمیان کیمسه‌یه اطلاق اولنور وخیر وحسناتی قالمیان
آدمه دینور وقویروغی کسلمش ارکك حیوانه دینور مؤنثی بتراء وجمعی
بترکلور حمر وزننده ❊ ایضا ❊ معلوم ❊ ابکم اصم دلسز صاغر

اسمع ایشت اقعد اوتور ابکم احمر وزننده بکم یبکم دن یعنی علم یملم بابندن صفتدر دلسز آدمه دینور فارسیده لال دیرلر جمعی بکمان وبکم کلور حمر وزننده (اصم فتحتینله وتشدید میمله صم یصم دن یعنی علم بابنك مضاعفندن صفتدر صاغر اولان آدمه دینور جمعی صم کلور حمر وزننده وصمان کلور کمان وزننده وزمان جاهلیتده ماه رجبی اصم ایله توصیف ایدرلر ایدی زیرا اشهر حرمدن اولمغله انده اوازهٔ قتال وهنکامهٔ جنك وجدال اولمیوب زمزمهٔ صیاح وقعقعهٔ سلاح ایشیدلمدیکنه بناء تسمیه ایلدیلر تفسیرلری لف ونشر مرتب طریقیله در (اسمع اعلم وزننده سمع یسمع دن یعنی علم یعلم بابندن فعل امر مخاطبدر ایشت سن معناسنه (اقعد انصر وزننده قعد یقعد یعنی نصر بابندن فعل امر مخاطبدر اوتور معناسنه معلوم اوله که مضارعك عین الفعلی مضموم اولان بابدن امرك همزه سی مضموم اولور عین الفعلنه تبعیت بولنسون ایچون مضارعك عین الفعلی مکسور ومفتوح اولان بابدن امرك همزه سی قطعا مکسوردر فاحفظ بائس قتی حاجتلو در صاغر ذلیل مدحور خور بائس باء موحده نك فتحی ومدیله بأس یبئس دن یعنی حسن بابنك مهموز العینندن اسم فاعلدر قتی حاجتلو آدمه دینور (صاغر طاهر وزننده صغر یصغر دن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر ذل وحقارته راضی ومتحمل آدمه دینور جمعی صغره کلور کتبه وزننده (ذلیل دلیل وزننده ذل یذل دن یعنی ضرب بابندن وصفدر که باب رابع مجراسنده در خور وحقیر آدمه دینور (مدحور مفتوح وزننده فتح وعلم بابلرندن اسم مفعولدر یعنی فعیلدر که ذلیل معناسنه در فارسیده خور دیرلر بونده تفسیردر سارب ندر طشره چیقان هم نکص دونمك عطف یان سارب شارب وزننده شول مواشی یه دینور که کیجه ندوز چوبانسز کندی باشنه اوتلامغه مرعایه کیده دخی یریوزنده کندی قولاینه بردوزویه کیدن انسان وحیوانه دینور معنای آخره کوره دخل بابندن اسم فاعلدر (نکص فتح نون وسکون کافله عکس

وزننده برخیرایشده ایکن ایز اوزره کیرو دونمك معناسنه در یقال نکص علی عقبیه اذا رجع عما کان علیه من خیر وبوخیره مخصوصدر (عطف فتح وکسر عینله یانه دینور جنب معناسنه وبرشیئك جانبنه دینور ایکی جانبنه عطفان دینور ❊طائف عسس کیجه کزن یزجی سورر یمشی یورر ❊ طائف طالب وزننده شهرك صوباشیسنه اطلاق اولنور وبوطوف ماده سندن مأخوذدرکه برنسنه نك اطرافنه طولنمق معناسنه بعده صوباشی به تسمیه اولندی مملکتك اطرافنی کزدیکی ایچون ناظم مرحوم کیجه یه تخصیص ایلمسی اغلبه مبنیدر (عسس فتحتینله نصر بابندن مصدردرکه کیجه کزوب طولاشمق معناسنه در وخاصة کیجه وقتنده مکاردن واهل فساددن برمحلی محافظه ایچون هرطرفنی کزوب طولشمق معناسنه درکه صوباشی وضابط کاریدر (یزجی زجی یزجیدن یعنی ضرب یضرب بابنك ناقص واویسندن فعل مضارع مفرد مذکرغائبدر برشیئی اوته دفع ایدرك سورر معناسنه در ومنه قوله تعالی ❊ الم تر ان الله یزجی سحابا ثم یؤلف بینه ❊ الآیة یمشی مشی یمشیدن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسندن فعل مضارع مفرد مذکرغائبدر یورر معناسنه ❊اعین بیوك کوزلی کشی عینا مؤنث جمعی عین ❊ اعین احمر وزننده عینك وصفیدرکه آهو کوزلی آدمه دینور مؤنثی عیناء در حمراء وزننده جمعلری عیندر عینك کسریله ناظم مرحومك بیان ایلدیکی کبی ❊ حوار کوزی قاره تنی غایتده اقدر جمعی حور ❊ حورا حمرا وزننده سیاه کوزلی محبوب ومحبوبه یه دینور وغایت کوزك اقی اق وقاره سی قاره علی قول بدنی سیم صافی کبی پك بیاض اوله وکوزینك بیاض وسوادی پك قیواولمق معنالرینه در جمعی حور حمر وزننده ❊فهم وتفقه اکلامق عجب وتفکه طاکلمق ❊ فهم فتح فائله سهم وزننده فهم یفهمدن یعنی علم بابندن مصدردر اکلمق معناسنه فارسیده شناختن مرادفیدر (تفقه فقه یفقه‌دن یعنی علم بابنك تفعلندن مصدردر فهم معناسنه در یقال تفقه کلامی اذا فهمه شارح

قاموس دیر که تفقه تحصیل فقه ایلمك معناسنه ده کلور (عجب قتل
وشغل وزننده یعنی مصدردر طاکلمق معناسنه درکه برنسنه یه الفت
واعتیاد اولمدیغندن ناشی طبعه نکره وغریب کورندیکندن یاخود
فی ذاته پك خوش والطف ونادر الوجود اولدیغندن بویله شی
اولورمی دیو انکار واستغراب ایلمك معناسنه در (تفکه تفقه وزننده
فکه یفکه دن یعنی علم بابنك تفعلندن مصدردر برنسنه دن پك
خوشلنوب پسندیده کلکله تعجب ایلمك معناسنه در ﴿ ضبح آتلرکن
خشلق اصطبل ومعلف در آخور ﴾ ضبح فتح ضاد معجمه وسکون
باایله آت قسمی سکردرکن کشنمکن واوقره مقدن بشقه اغزندن هارلتی
ایله یاخود اح اح دیه رك سسلمك معناسنه درکه اول سسه هارلتی
تعبیراولنور اتك صیقی نفسندن پیدا اولور ومنه قوله تعالی * والعادیات
ضبحا * الآیة اصطبل همزه نك کسریله وصادك سکونیله وطاء
مهمله نك فتحیله اخوره دینور موقف دابه معناسنه واولنده اولان
الف نفس کلمه دندر زائد کلدر زیرا ذوات اربع اولان اسمانك اولنه
حرف زائد داخل اولمز مکر افعال وزنی اوزرینه جاری اولان اسما اوله
پس ذوات خمسه اوله نك اولی حرف زائد اولمق ابعددر جمعی
اصاطب کلور (معلف مقعد وزننده علف یعلف دن یعنی ضرب
یضرب دن اسم مکاندرکه طوارك یم یه جك یرینه دینورکه آخور
وعلك تعبیر اولنور ﴿ عابر کچن غابر قلان بازغ طوغان آفل بتان ﴾
(عابر صابر وزننده عبر یعبردن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر کچن
معناسنه یعنی کوپریدن صودن یولدن کچن کبی (غابر عابر وزننده غبر
یغبر غبوردن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر قلان ماکث وباقی معناسنه
وذاهب وماضی معناسنه اولمغله اضداددن اولور جمعی غبردر
رکع کبی (بازغ بالغ وزننده بزغ یبزغ دن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر
طوغان که طالع معناسنه در (آفل غافل وزننده افل یأفل دن یعنی
نصر وضرب وعلم بابلرینك مهموز الفاسندن اسم فاعلدر بتسان
معناسنه درکه بازغك مقابلیدر ومنه قوله تعالی * فلما جن علیه اللیل

رأى كوكبا قال هذا ربى فلما افل قال لا احب الآفلين * ناظر كورن طائر عملمز قد جدثهم قبر كور * ناظر غائر وزننده نظر ينظردن يعنى نصر بابندن اسم فاعلدر كورن و كوريجى معناسنه فارسيده بيننده مرادفيدر (طائر طاهر وزننده طير يطيردن يعنى ضرب بابنك اجوف يائيسندن اسم فاعلدر كه حكم وقضا وقدر ايله انسانك عهده سنه الزام وتقليد اولنان خير وشر عمله اطلاق اولنور ومنه قوله تعالى * وكل انسان الزمناه طائره فى عنقه * اى عمله الذى طار عنه من خير وشر (مرقد مقعد وزننده رقد يرقددن يعنى نصر بابندن اسم مكاندر ياتوب اويوياجق يره دينور مضجع معناسنه مزاره اطلاقى بو مناسبتله در ومنه قوله تعالى * ياويلنا من بعثنا من مرقدنا * (جدث فتح جيم ايله حدث وزننده قبر ومزاره دينور جمعى اجدث واجداث كلور ومنه قوله تعالى * من الاجداث الى ربهم ينسلون * (قبر قافك فتحى وبانك سكونيله مزاره دينور جمعى قبور كلور فارسيده كور ديرلر بونده تفسيردر

البحر المتقارب

يعنى بو قطعه بحر متقارب مثمن الاجزادندر كه هر بيتى سكز كره فعولندر لكن عروضى محذوف وضربى مقصوردر حذف معلوم قصر قصه ايتمكه ديرلر اصطلاح عروضيه ده آخرى سبب خفيف اولان جزئك سبب خفيفنك ساكننى اسقاط ومتحركنى اسكان ايتمكه ديرلر مثلا فعولنده كى نونى حذف ايدوب فعول باقى قالور * ممهد مؤكدا كيد استوار * ممهد تمهيددن اسم مفعولدر تسويه وتنظيم واصلاح ومحكم اولان نسنه يه دينور (مؤكد اكدنك تفعلندن اسم مفعولدر قوى ومحكم نسنه يه دينور ومثال واويدن دخى لغتدر (اكيد فعيل وزننده يعنى مفعولدر محكم ومتين شيئه ديرلر فارسيده استوار ديرلر بونده تفسيردر * تربص ترقب ندر انتظار * تربص تعلم وزننده ربص يربصدن يعنى نصر بابنك تفعلندن مصدردر كه برآدمه نازل وحادث اوله جق حالت و وقعه يه منتظر اولمق معناسنه دركه كرك خير

وكرك شر اولسون (ترقب تربص وزننده رقب يرقب دن يعنى نصر
بابنك تفعلندن مصدر در برنسنه يى كوزتمك ومنتظر اولمق معناسنه در
* رواكد ثوابت طوران نسنه لر * رواكد نواصر وزننده ركد يركد
ركودا يعنى دخل بابندن اسم فاعلك جمع مؤنث مكسر يدر طوران
نسنه لر (ثوابت رواكد وزننده بمعناها * هم ارسا ومرسا ثبات
وقرار * ارسا اجرا وزننده رسا يرسيدن يعنى ضرب بابنك ناقص بائيسنك
افعالندن مصدر در برنسنه ثابت وپايدار اولمق معناسنه در وقرار معناسنه ده
كلور كه برنسنه يى طور درمق وطوتمق بومعنايه كوره متعدى اولور
(مرسا مجرا وزننده ارسادن مصدر ميميدر كه معنالرى بيان اولندى
* كظيم اولكه خشم وغضب يوتقنور * كظيم حكيم وزننده كظم
يكظم دن يعنى ضرب بابندن صفتدر خشم وغضبنى عفو ايديجى
معناسنه در يعنى برآدمى ضرب وقتل ايلمكه قادر ايكن انك كناهندن
كچوب وعفو وكرم ايديجى ذات بهى الصفات آدمه دينور ومنه
قوله تعالى * والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس * الآية * هضوم
وهنئ ومرئ خشكوار * هضوم صبور وزننده هضم يهضم دن
يعنى ضرب بابندن صفتدر سريع الهضم اولان طعامه دينور
وهاضم الطعام اولان دوايه دينور (هنئ امير وزننده هنئ يهنأ يعنى
علم بابنك مهموز اللامندن صفتدر سهولتله معده يه واصل اولوب
على الفور هضم اولان طعامه دينور (مرئ هنئ مثللو هضمى آسان
اولان طعامه دينور ومنه قوله تعالى * فكلوه هنيئا مريئا * فارسيده
خوشكوار ديرلر كه بونده تفسيردر مرئ فى الاصل فعيل وزننده
مهموز اللامدن صفتدر وزن مستقيم اولمق ايچون همزه سى حذف
اولنمشدر * هشيم اوت قروسى وحصرم قروق * هشيم بسيم
وزننده هشم يهشم دن يعنى ضرب بابندن صفتدر شول قورى
اوتلغه دينور كه پاره لنوب ريزه ريزه اوله على قول مطلقا قورى اوتلغه
دينور وهرشيئك قوريسنه دينور (حصرم كسرتينله خام ونابخته
خرمايه دينور كه قروق تعبير اولنور واوزمك ابتداسنه كه هنوز يشل

اولدقده اکا دخی قروق دیرلر ❊ضریع آغولو اوت قثد شین خیار❊
ضریع سریع وزننده کعبهٔ شریفه یولنده بر نبات آدیدر که تازه سنه
شبرق وقروسنه ضریع دیرلر و بو خبیث و بدبوی اولمغله حیوانلر اکا
یاقلشمزلر و دیکنـلری کدی طرناغی کبی اولور وانلرده آغولو اولور
(قثد فتحتینله معروف میوه در که لسانمزده خیار ایله متعارفدر فارسیده
شین دیرلر که ناظم مرحومك ذکر ایلدیکی کبی لکن باصمه نسخه لرده
شین ایله خیاری بر املاده طبع ایلمشـلردر لایق اولان باشقه باشقه
ترقیم اولملیدرکه سه زباندر ❊مهیمن نکهبان امین ایدیجی❊
(مهیمن مسیطر وزننده هیمن یهیمن دن یعنی رباعی مجرده ملحق اولان
بیطر بابندن اسم فاعلـدر هر برشی اوزرینه حافـظ ورقیب اولان
الله ذوالجلالك اسماء حسـناسندندر فارسیده نکهبـان دیرلر قاضی
حاشـیه سی شیخزاده ده مهیمن مفیعل وزننده امن یأمن دن یعنی علم
بابنك افعالندن اسم فاعلدر مؤمن معناسنه اصلی مأمن همزهٔ ثانیه نك
اثبـاتیله وهمزهٔ مزبوره یایه قلب اولمغله مؤیمن اولدی افعـله نك
همزه سی هایه قلب اولندی عربلرك ارقت هرقت قوللرنده اولدیغی
کبی وقتـا که افعله نك همزه سی هایه قلب اولدی ایسه همزهٔ ثانیه
باقی قالوب حذف اولدی مع هـذا افعـالك همزه سی مضارعنده
واسم فاعلنده حذف اولنور یکرم ومکرم ده اولدیغی کـبی زیرا
مضارعدن واسم فاعلدن همزه نك حذفی مضارعك متکلمنده ایکی
همزه جمع اولدیغندن ایچوندر باقی سیده بونك اوزرینه حمل اولندی
وهمزه هایه قلب اولدی ایسه اوزرینه حمل اولنمیوب همزه ثابت اولدی
عرب بلغانك قوللری مثلی هراق یهریق هانك فتحیله مضارعنده
اصلی اراق یریق در وقتا که افعالك همزه سی هایه قلب اولدی ایسه
مضارعنده حالی اوزره باقی قالدی ناظم مرحوم بو ایکی معنایه ده
اشارت ایلمشدر که نکهبان وامین ایدیجی ایله تفسیر ایلمشدر ❊مسلط
مسـیطر ملك شهریار❊ (مسلط مخلط وزننده سلط یسلط دن یعنی
علم بابنك تفعیلندن اسم فاعلدر قاهر وغالب معنـاسنه بو استعاره ایله

پادشاهه اطلاق ایدرلر هر کسه غالب وقاهر اولدیغی اجلدن (مسيطر مهيمن وزننده سيطر يسيطردن يعنى رباعى مجرده ملحق بيطر بابندن اسم فاعلدر برشیئك اوزرنده قائم اولوب احوالنى كورب كوزه‌در اولان آدمه دینور بو علاقه ايله پادشاهه اطلاق اولنور كه كمال شفقت ومرحمتندن ناشى كافهٔ رعيه‌يه حافظ ونكهباندر (ملك كبد وزننده ملك يملك‌دن يعنى ضرب بابندن صفة مشبهه‌در كه ملك صاحبنه دینور مراد پادشاهدر جمعى ملوك كلور فارسيده شهريار ديرلر بونده تفسيردر ❊ ربيبه اوكى قزامه جاريه ❊ ربيبه حبيبه وزننده اوكى قزه دینور كه زوجه سنك زوج اولندن قالوب وتحت تربيه‌سنده اوله بعنى مفعولدر (امه فتحتينله رقيق مملوكه دینور كه فارسيده كنيزك ولسانمزده جاريه واصل تركيده قرنق تعبير اولنور وامه لفظنك اصلى اموة ايدى فتحاتله ياخود اموة ايدى ثمرة وزننده جمعى اموات كلور فتحاتله واماء كلور دماء وزننده ❊ عشيره قوم وقبيله تبار ❊ عشيره شعيره وزننده برآدمك اقرب اولان قوم قبيله سنه دینور (قوم نوم وزننده اسم جمعدر بالعيه رجال ونسا جماعتنه اطلاق اولنور على قول رجال جماعتنه مخصوصدر ياخود نسوان بالتبعيه داخل اولور وبو مؤنث ومذكر اولور جمعى اقوام كلور (قبيله سفينه وزننده معلومدر فارسيده تبار ديرلر بونده تفسيردر ❊ خليل وحبيب وصديق اولدى دوست ❊ خليل حبيب وزننده خل يخل‌دن يعنى ضرب بابندن صفت مشبهه‌در صادق اولان يار ودوسته دینور (حبيب صديق وزننده حب يحب‌دن يعنى باب مذكوردن صفت مشبهه‌در خليل معناسنه (صديق حبيب وزننده صدق يصدق‌دن يعنى باب مرقومدن صفت مشبهه‌در حبيب معناسنه ❊ انيس وقرين ورفيق اولدى يار ❊ انيس سليس وزننده انس يأنس‌دن يعنى ضرب بابنك مهموز الفاسندن صفت مشبهه‌در يولداش والفت اولنان شيئه دینور (قرين رفيق وزننده قرن يقرن‌دن يعنى باب مذكوردن صفت مشبهه‌در برآدمك هميشه يار ومصاحبنه دینور

جمعی قرناء کلور (رفیق قرین وزننده رفق یرفق دن یعنی باب مرقومدن صفت مشبهه در انیس معناسنه در جمعی رفقاء کلور ضمرا ایله ﴿ جسور وجریدر کو کللو کشی ﴾ جسور صبور وزننده جسر یجسر دن یعنی نصر بابندن صفتدر یورکلو ودلیر وبالا بلند آدمه دینور (جری مری وزننده جرؤ یجرؤ دن یعنی حسن بابنک مهموز اللامندن صفتدر یورکلو ودلیر آدمه دینور که عدو اوزرینه اقدامی چوق اولور جمعی جرآء کلور بونک اصلی جریدر فعیل وزننده همزه سی وزن ایچون حذف اولنمشدر ﴿ شجاع ومبارز بهادر برار ﴾ شجاع غراب وزننده بأس وشدت هنکامنده شدید القلب اولان آدمه دینور که بهادر تعبیر اولنور وشینک حرکات ثلاثه سیله ده جائزدر جمعی شجعه کلور شینک حرکات ثلاثه سیله (مبارز مقاتل وزننده برز یبرزدن یعنی نصر بابنک مفاعلتندن اسم فاعلدر جنک وقتال ایچون ایکی خصم بری برینه قرشو میدانه چیقوب جنک ایلمکه دیرلر ﴿ مأثر مناقب هنرلردرر ﴾ (مأثر مناقب وزننده مأثره نک جمعیدر اسلاف اعزء کرامدن باقی قلان علم وعلم انشاء و بوکا شبیه هنر ومعرفتلر کبی (مناقب منقبه نک جمعیدر مفاخر معناسنه در که باعث افتخار اوله جق فضل وهنرلره دینور که مخابر ومأثر مفاخرتدن عبارتدر ﴿ امانی یلانلر اکاذیب وار ﴾ امانی امالی وزننده امنینک جمعیدر یلانلر معناسنه (اکاذیب مصابیح وزننده مکذابک جمعیدر مصابیح مصباحک جمعی اولدیغی کبی ﴿ سجی ساکن اولدی وقی صاقلدی ﴾ سجی غزی وزننده سجا یسجودن یعنی نصر بابنک ناقص واویسندن ماضی غائب مفرددر سکن ودام معناسنه در (وقی فتحتیله ضرب بابنک لفیف المفروقندن ماضی مفرد غائبدر صاقلدیکه حفظ معناسنه در ﴿ بدا ظاهر اولدی علن آشکار ﴾ بدی ادی وزننده بدا یبدودن یعنی نصر بابنک ناقص واویسندن ماضی مفرد غائبدر ظهر معناسنه شاعر ﴿ بیت ﴾ الصبح بدا من طلعته * والليل دجا من وفرته (علن فتحتینله نصر وضرب

وحسن بابلرندن ماضی مفرد غائبدر آشکارکه ظاهر معناسنه سر واسرار مقابلیدر ﴿ فعولن فعولن فعولن فعول * بو بحره تقارب دی ای کامکار ﴾ تقارب تباعد وزننده قرب یقرب دن یعنی حسن بابنک تفاعلندن مصدردر وبو بحرك اسمیدر وبو بحره تقارب ایله وجه تسمیه سی سبب بودرکه ایکی کره وتدلری سببلرایله تقارب ایلدکلری اجلندندر ﴿ ایضا ﴾ معلوم ﴿ رفیع وعلا یوجه سید اولو ﴾ رفیع شفیع وزننده رفع یرفع دن یعنی فتح بابندن صفتدر عالی وشریف اولان شیئه دینورکه ترکیده یوجه دینور (علا ضم عین وفتح لامله علودن صفتدر یوجه ویوکسك ورفیع معناسنه‌در شیخ سعدی ﴿ بیت ﴾ بلغ العلا بکماله * کشف الدجا بجماله (سید جید وزننده سود ماده‌سندن صفتدرکه اصلی سیوددر اعلال کلمه‌ده واو ویا جمع اولدی قد سبقت احدیهما بالسکون قاعده‌سنه کوره واوی یایه قلب ایلدك ویاء مقلوبه‌یی یاء ثانیه‌نك ایچروسنه ادغام ایلدك سید اولدی اولو ومهتر وسرکرده آدمه دینور جمعی ساده‌درکه اصلی سیده ایدی وسائده کلور تبعه وتابع کبی ﴿ صفی ونقی پاك جید ایو ﴾ صفی فعیل وزننده صفا یصفودن یعنی نصر بابنك ناقص واویسندن صفت مشبهه‌در هرشیئك پاك وخالصنه دینور اعلالی اربابنه معلومدر (نقی صفی وزننده نقو ینقودن یعنی علم بابنك ناقص واویسندن صفتدر پاك و پاکیزه شیئه دینور جمعی نقاء کلور کسرنونله ونقواء کلور نقباء وزننده (جید سید وزننده جاد یجود دن یعنی نصربابنك اجوف واویسندن صفتدر اصلی جیوددر اعلالی سیدك اعلالی کبیدر ایو وبهتر شیئه دینور جمعی جیاد کلور وجیادات کلورکه صیغهٔ منتهی الجموعدر ﴿ صمیم وسویدا یورك اورته سی ﴾ صمیم حمیم وزننده یورك اورته‌سنه دینورکه فارسیده میان دل دیرلر عربیده حبة القلب ایله تعبیر اولنور (سویداء عویداء وزننده یورکده اولان سیاه نقطه‌یه دینورکه سویداء القلب واسواد القلب وحبة القلب ایله معبردرکه فارسیده دانهٔ قلب دیرلر ﴿ مزیت فضیلت خلق بخششی خوی ﴾ (مزیت حمیت

وزننده مجمدت کبی مصدردر فضیلت معناسنه در که سائر اوزرینه تحقق ایدن مابه الرجحاندر خلاصه بعض آدمك متخصص وممتاز اولدیغی نعمت غیر متعدیه در علم وسماحت وشجاعت کبی (خلق صحف وزننده خوی وطبع وسجیه معناسنه در ومنه قوله تعالی *وانك لعلی خلق عظیم* ﴿ ندر ضحك کولمك بكا اغلمق ﴾ ضحك کسر وفتح ضاد معجمه وسکون حاء مهمله ایله ضحك یضحك دن یعنی علم بابندن مصدردر کولمك معناسنه در فارسیده خندن دیرلر (بكا كاوزننده بكی یبکی دن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسندن مصدردر اغلمق معناسنه در که فارسیده کریه دیرلر ﴿ انین ایكلمك اسف تاسه لو ﴾ انین طنین وزننده أن یأن دن یعنی ضرب بابنك مهموز الفاسندن ومضاعفندن مصدردر درد والمدن ناشی ایكلمك وناله قیلق معناسنه در (اسف زمن وزننده سف یأسفدن یعنی علم بابنك مهموز الفاسندن صفت مشبهه در اللو وتاسه لو معناسنه در ﴿ قطوف جنی میوه دانی یقین ﴾ قطوف قنوت وزننده قافك کسریله اولان قطفك جمعیدر بربره جمع اولمش یمشلر معناسنه در کذافی اختری ومنه قوله تعالی *قطوفها دانیة* جنی عصا وزننده دوشوریلان میوه یه دینور (دانی فانی وزننده دنی یدنی دن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسندن اسم فاعلدر یقین معناسنه در ﴿ رطب یاش خرما ویابس قورو ﴾ رطب ضم را وفتح طا ایله اولمش یاش خرمایه دینور واحدی رطبة وجمعی ارطاب ورطاب کلور (یابس حابس وزننده یبس ییبس دن یعنی علم وحسب بابلرندن صفتدر یاش اولوب صکره دن قوریمش نسنه یه دینور ﴿ عدس مرجمك اولدی وحمص نحود ﴾ عدس قبس وزننده حبوباتدن معروفدر که مرجمك دینور مفردی عدسه در (حمص قنب وزننده حب معروف اسمیدر نحود تعبیر اولنان غله در ﴿ شعیر اربه هم دخن وارزن طرو ﴾ شعیر امیر وزننده حبوبات جنسندن اربه یه دینور مفردی شعیره در فارسیده جو دیرلر (دخن ضم دال وسکون خاء معجمه ایله جاورس اسمیدر که قره جه طاری وصورت طاریسی دیدکاری خرده طاری یه دینور (ارزن احمر

وزننده آق وآرى طاريدر كه شام طاروسى وصورت طاروسى ديرلر
وفارسيده دخى مستعملدر ❊ هجير وظهيره كونك اورته سى ❊
هجير كريم وزننده زوال شمس وقتنده ظهر ايله بيله نصف نهار
زماننه على قول شمسك زوالندن عصره قدر زمانه اطلاق اولنور
زيرا ناس اول وقتده شدت حرارتدن خانه لرنده آرام ايلمكله كويا كه
برى بريندن هجرت ايلرلر (ظهيره كبيره وزننده نصف نهاره دينور كه
كونك اورتاسى ديمك اولور جمعى ظهائر كلور ❊ سموم اسى يلدر
حميم اسى صو ❊ سموم صبور وزننده اسى يله دينور كه سام يلى تعبير اولنور
اكثرى كوندز هبوب ايدر سميتلو اولمغله طوقنديغنى بر باد ايدر جمعى
سمائم كلور (حميم رحيم وزننده صفتدر اسى صويه دينور جمعى
حمائم كلور وصوغوق صويه دينور كه اضدادندندر ❊ سكينت ووقار ايله
آرامدر ❊ سكينت طبيعت وزننده سكن يسكن دن يعنى ضرب
بابندن صفتدر وقار وطمانينت وتمكين اوزره آرام ايلمكدر
❊ معاد آخرتدر هوا ارزو ❊ معاد مقال وزننده عاد يعود دن يعنى
نصر بابنك اجوف واويسندن اسم مكاندر كبير وطراجق
يره مصير ومرجع معناسنه بو علاقه ايله آخرته ديرلر كه معاد خلقدر
يعنى خلايقك وراجق يرى اولديغيچون (هوا نوا وزننده نفسك اراده
وارزوسنه دينور كه مراد شهوات ارزوسيدر ❊ فرس آت جرس چاك
حرس بكجيلر ❊ فرس عدس وزننده آته دينور اركك وقسراغنه
شاملدر على قول قسراغنه فرسه دينور ها ايله جمعى افراس
وفروس كلور (جرس فرس وزننده چاك تعبير اولنان شيئه دينور كه
حيوانلرك بوينونه ونصارا كليسه لرنده اصارلر (حرس جرس وزننده
حافظ ونكهبان معناسنه اولان حارسك جمعيدر ❊ تحسس تجسس كبى
جست وجو ❊ تحسس تجسس وزننده حس يحس دن يعنى علم بابنك
مضاعفنك تفعلندن مصدردر ناسك حوادث واخبارينى اراشدرمق
معناسنه در لكن خيره متعلق اخباره مخصوصدر (تجسس تحسس وزننده
جس يجس دن يعنى نصر بابنك مضاعفنك تفعلندن مصدردر تحسس

معناسنه لکن بعضیسنك عندنده بوشعره متعلق اخباره مخصوصدر
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك کلام قدیمنده وفرقان مبیننده
* ولاتجسسوا ولایغتب بعضکم بعضا * قول شریفنده اولدیغی کبی
وفارسیده جست جوذیرلرکه بونده تفسیردر ﴿ بحار معارفده غواص
اولان * اولورحقهٔ طبعی در دن طلو ﴾ بحار بحرك جمیدر (معارف
معرفتك جمیدر (غواص شداد وزننده غاص یغوص دن یعنی
نصر بابنك اجوف واویسندن مبالغه ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله دریایه
طالوب انجو وسائر شی چیقارن آدمه دینور (حقهٔ طبعی حقه
معروفدرکه ایچنه مرکب وسائرشی قورلر (طبع خوی معناسنه دروبونك
اضافتی مشبهك مشبه بهه اضافتی قبیلندندر (محصول بیت) معارف
دریالرینه غواص اولانك حقهٔ طبعی لؤلؤوجواهرایله مالامال اولور

﴿ البحر الرمل المقصور ﴾

یعنی بوقطعه بحررمل مثمن الاجزا دندرکه هربیتی سکز کره
فاعلاتندر لکن عروضك اکثریسی محذوف وبعضیسی مقصوردرحذف
معلوم قصرشرح اولندی وضربلك کلیسی مقصورلردر ﴿ زنجبیل
اوچق شرابی سلسبیل انده پیکار ﴾ زنجبیل سلسبیل وزننده جنتده
بارماغك آدیدر (سلسبیل زنجبیل وزننده جنتده بر چشمه نك یاخود
بر پیکارك اسمیدر بوجهتله معرفه وغیرمنصرفدر منع صرفه سبب علم
ومعرفه در لکن آخر آیتده واقع اولوب سائر فواصل آیات منون
اولمغله تناسب وازدواج ایچون آخرینه الف زیاده سیله منون
اولدی سلاسلا واغلالا قبیلندندر ﴿ کوثر اوچاق ایرماغی
ایرماقلری اندن آقار ﴾ کوثر کوهر وزننده جنتده مخصوص
برنهرك آدیدرکه جنتده اولان جمیع انهار اندن منفجر ومنشعب اولور
الله ذوالجلال حضرتلری جمله مزی اول کوثردن ریان وسیراب
ایلیه آمین ﴿ اثل ایلغون اغاجیدر خط مسواك اغاجی ﴾ اثل
فتح همزه وسکون ثا ایله اجی ایلغین اغاجنه دینورکه مفردی اثله
وجمعی اثلان واثول کلور وایلغین اغاجی ایکی نوع اولور بری

طرفاء بری اثلدر که کبیر اولور بو کا آجی ایلغین دیرلر اغاجی متین
اولور قصعه وقدح ییارلر (خمط حمد وزننده اراك اغاجنه دیرلر که
بو بر اغاجدر که دیار عربده چوق اولور واندن مسواك ایدرلر
واول سببدن مسواك اغاجی دیرلر ❊ هم سفرجل ایوه تفاح المه در
رمان انار ❊ سفرجل فتح سین وفا ایله ایوه تعبیر اولنان معروف
میوه یه دینور جمعی سفارج ومفردنده سفرجله دینور ها ایله واشبو
سفرجلك طبیعتی قابض ومقوی وبولی مدر وطعامی مشهی
وصو سزلغی مسکن در وبعد الطعام تناولی مسهلدر ودیلوب
جکردکنی اخراج وجوفنی خالی ایدوب یرینه عسل وضع
ایلدکدنصکره چامور لیوب فرونده قورودلمش اولانی بغایت نافعدر
(تفاح رمان وزننده المه یه دینور و بورایحهٔ طیبه معناسنه اولان
تفحه دن مأخوذدر فارسیده سیب دیرلر (رمان زنار وزننده
فواکهدن ناره دینور معروفدر مفردینه رمانه دینور و بواوج نوع
اولور طاتلو واکشی ومیخوشدر وهر برینك خاصهٔ کثیره سی
واردر ❊ ایتلا اکسکلك ایتمك امتلا طولمقدرر ❊ ایتلا امتلاوزننده
الی یألودن یعنی نصر بابنك مهموز الفاسندن وناقص واو ینك
افتعالندن مصدر درکه اعلالی اربابنه معلومدر برخصوصده
اکسکلك ایتمك معناسنه در (امتلا ابتلا وزننده ملأ یملأ دن یعنی
فتح بابنك مهموز اللامندن مصدر در برنسنه کرکی کبی طولمق
معناسنه در ❊ مستخیف ومستفز قورقو دوب ایدن بی قرار ❊
مستخیف مستخیر وزننده خاف یخوف دن یعنی نصر بابنك اجوف
واویسنك استفعالندن اسم فاعلدر قورقودیجی معناسنه در
(مستفز مستخرج وزننده فز یفزدن یعنی نصر بابنك مضاعفنك
استفعالندن اسم فاعلدر برآدمك تمکین ومتانتنی ازاله ایله مضطرب
وبیقرار ایدیجی آدمه دینور ❊ محسن ایلك ایدیجی مخبت تواضع
ایدیجی ❊ محسن مکرم وزننده حسن یحسن نك افعالندن اسم
فاعلدر دائما ناسه ایلك ایدیجی آدمه دینور (مخبت خاء معجمه ایله

مكرم وزننده خبت يخبت دن يعنى علم يعلم بابنك افعالندن اسم
فاعلدر صورى ومعنوى تذلل وتواضع ايديجى معناسنه در
﴿ ابتلا در صينامق هم امتحان واختيار ﴾ ابتلا امتلا وزننده
بلى يبلودن يعنى نصر بابنك ناقص واو يسنك افتعالندن مصدردر
برنسنه نك حالنى بيلمك ايچون صنايوب امتحان واختبار ايلمك
معناسنه در (امتحان اختبار وزننده محن يمحن دن يعنى فتح بابنك
افتعالندن مصدردر ابتلا معناسنه (اختبار امتحان وزننده خبر
يخبر دن خاء معجمه وباء موحده ايله كه علم ونصر بابلرينك
افتعالندن مصدردر امتحان معناسنه در فارسيده آز مودن ديرلر
﴿ فاعلاتن فاعلاتن فاعلن بحر رمل * وزنى بودر بو لغاتى از بر
ايت قيل يادكار ﴾ الفاظ معلوم ﴿ ايضا ﴾ معلوم ﴿ وسع طاقت
مره قوت ازر ارقه جنب يان ﴾ (وسع واوك حركات ثلاثه سيله
طاقت معناسنه در فارسيده تاب ديرلر (مره هره وزننده زور وقوت
معناسنه جمعى مرر كلور عنب وزننده وامرا كلور وجبريل امين
حضرتلرينه ذومره اطلاق اولنور كما فى قوله تعالى * ذومرة فاستوى *
(ازر بزر وزننده ارقه يه دينور فارسيده پشت ديرلر وزور وقوت
وضعف معناسنه اولمغله اضداددن اولور (جنب ذنب وزننده يانه
دينور شق معناسنه انسانك وسائر نسنه نك اولسون جمعى جنوب
وجوانب كلور وجنائب دخى كلور ﴿ نحب حاجت عدن اقامت
مركز حيز مكان ﴾ نحب جنب وزننده حاجت مهمه يه دينور
(عدن نحب وزننده عدن يعدن عدنادن يعنى ضرب ونصر
بابلرندن مصدر دريرده اقامت وتمكن ايلمك معناسنه ومنه قوله
تعالى * جنات عدن * اى جنات اقامت لمكان الخلود (مركز
مصدر وزننده ركز يركزدن يعنى نصر وضرب بابلرندن اسم
مكاندر برآدمك موضع وقرار كاهنه دينور شارح فقير (مصراع)
چيقدى اهيم مركزه تاريخ ايچون (حيز لين وزننده اسمدر مكان
وناحيه معناسنه در حوز صكره فيعل وزنى اوزره حويز اولدى

کلمه ده واو یا جمع اولدی قد سبق احدیهما بالسکون قاعده سیله
واوی یا یه قلب ایلدك و یاء مقلوبه یی یاء ثانیه ایله ادغام ایلمك
ایله حیز اولدی و بونك دخی تخفیفیده جائزدر هین ایله هین کبی
ولین ایله لین کبی جمعی احیاز کلور ٭ وحی اشارت هم رسالت
وحی الهام ایلمك ٭ وحی رمی وزننده وحی یحی دن یعنی ضرب
بابنك لفیف مقروننده مصدردر اشارت ایلمك معناسنه در واشارت
رمز ایله وتعریض کلامله وترکیبدن عاری مجرد صوتله و بعض
جوارحله حاصل اولور وایلچی کوندرمك معناسنه ده والهام
معناسنه ده کلور یقال اوحی الله فی قلبه کذا ای الهمه ٭ ممتری شك
ایدیجیدر مریه شك وظن کمان ٭ ممتری مشتری وزننده مری یمری دن
یعنی ضرب بابنك ناقص واویسنك افتعالندن اسم فاعلدر برنسنه ده
شك وتردد ایدیجی معناسنه در (مریه کسر وضم میم ایله اسمدر
شك وشبهه معناسنه (ظن فن وزننده ظن یظن دن یعنی نصر بابنك
مضاعفندن مصدردر مشکك اولان نسنه نك غالب وراجح اولان
طرفنه دینور فارسیده کمان دیرلر بونده تفسیردر ترکیده صانمه وسزمه
ایله معبردر جمعی ظنون واظانین کلور ٭ روح جبرائیل وعیسی
روح بردرلو ملك ٭ روح حوروزننده جبرائیل علیه الصلاة والسلام
حضرتلرینه دینور وروح ایله جبرائیل همشمار وحضرت عیسی
صلوات الله علی نبینا وعلیه حضرتلرینه اطلاق اولنور ونفخ معناسنه درکه
نفس ایله اوفورمك واو فلكدر وروح برملك اسمیدرکه یوزی انسان
یوزی وجسدی ملائکه صورتنده در ٭ روح حقك امر وحکم روح
قرآن روح جان ٭ روح وزن مرقوم اوزره حضرت رب العالمینك امر
وحکمنه اطلاق اولنور وروح قرآن عظیم الشانه اطلاق اولنور وروح
مابه حیات الانفس یعنی ماده حیات اولان ودیعه الهیه یه دینورکه
جان تعبیر اولنور وحکما اکا نفس اطلاق ایدرلر وروح لفظی مذکردر
نفس اعتباریله مؤنث دخی اولور قاموس مترجمی دیر عند المتکلمین بر جسم
لطیف وشفافدرکه بالذات زنده در بدنه سرایتی کلابك کوله سرایتی

کیدر دیوب هبوط وعروج وبرزخده تردد ایلمسیله احتیاج ایدر بصائرك بیاننه کوره روحك حقیقتی برلطیفهٔ ربانیه وعناصر عالم علو یدن برعنصر شریفدرکه مدد الهی ایله عالم سفلی یه متصل ودرجات حیوانات وتفاوت حالات حسبیله حیوان قسمنه متعلق اولور وانسان نوعی صورتده و معنا وصفتده اکمل جنس حیوان اولمغله اکا متصل اولان روح افضل ارواح اولور واول لطیفه نك حقیقتنه وقوف طور عقول بشریه نك ماوراسیدر نهایت عوارض ممیزه سیله ادراك حدامکانده در واوج نوع ایله متنوع عدر حیوانی و طبیعی ونفسانیدر روح حیوانینك مرکزی قلبدر وطبیعینك مرکزی دم ونفسانینك مرکزی دماغدر وروح حیوانی جمیع اعضایه سرایت عروق ضوارب واسطه سیله واصل اولور وروح طبیعی اطراف بدنه آورده واسطه سیله واصل اولور ونفسانی تپه دن قدمه قدر اعصاب واسطه سیله منشور اولور وروح حیوانینك ثمره سی حیات وراحتدر وطبیعینك قوت وقدرتدر ونفسانینك حس وحرکتدر انتهی ﴾ ام حسبتم صاند یکزمی حسبه پسدرا کا ﴿ ام حسبتم ام استفهامیه حسبتم باب سادسدن فعل ماضی جمع مذکر مخاطبدر سز صاندیکزمی معناسنه در که کفاره خطابدر * ام حسبتم ان تدخلوا الجنة * آیت کریمه سنه تلمیح واشارتدر (حسبه علمه وزننده باب مذکوردن مصدردر هومفعولیدر فاعلی متروکدر بحسب الترکیب اکا کافیدر وترکیده اکا تشبیه دیرلر والو یردیرلر بوتعبیر اولنور بعض کره مصدرك فاعلی ومفعولی متروك اولور زیرا مصدرده مفهوم کلی تصور وملحوظ اولمز یعنی حدث وزمانه وفاعل مابه دلالتی ملحوظ دکلدر انجق حدثه دلالت ایدر و بعض کره فاعل ومفعول مذکور اولور ﴾ حیثما هرقنده مهماهرنه اذما هرچن ﴿ حیثما فتح حاء مهمله ایله کلمهٔ مجازاتدن فعلینی جزم ایدر فعلندن اوله شرط وایکنجی یه جزادیرلر حیثما تفعل یکتسب فعلك مثللی وحیثما ظرف مکانه موضوعدر وبوماسز جزم ایتمز وما اضافتدن قطع ایدوب مبهم اولمق اوزره قیلار

وبو اسم مبنیدر التقاء الساکنین دن ایچون آخری حرکه لندی
وبعضیلرك عندنده ضم اوزره مبنیدر غایته تشبیها وبعضیلر دیدیلر
فتح اوزره مبنیدر ضمه یا ایله ثقیل اولدیغی اجلدن کلمهٔ مجازات اون بشدر
لم ولما ولام الامر ولاء النهی وان ومهما وما ومن واین ومتی وانی وای
وحیثما واذما واذامادر (مهما فرما وزننده شیٔ معناسنه در ماکبی
وبعضیلر دیدیلر صرف زمان معناسنه در متی کبی وبونك اصلی مادر
ابهام معناسی زیاده اولمق ایچون آخرینه برماء زائده داخل اولمغله
ماما اولدی تتابع مثلین کریه اولدیغی اجلدن ماء اولك الفی هایه قلب
اولنوب مهما اولدی وحیثما کبی عمل ایدر (اذما کسر همزه وسکون
ذال ایله بودخی مهما کبی کلمهٔ مجازاتدن وجمله سندندر عصامك بیانه
کوره زمانه موضوعدر وامام سیبویهك عندنده کلمتیندن مرکب
دکلدر برأسها کلمه در وبعضینك عندنده اذا ایله مادن مرکبدر
وحیثما کبی عمل ایدر ﴿ سلك ایپلك سلك قویمق سلخ اخراج ایلمك ﴾
سلك کسر سین مهمله ایله ایپلکه دینور که اینکه یه کچوریلور مفردی
سلکه وجمعی اسلاکدر (سلك فتح سین مهمله ایله سلك یسلکدن
یعنی نصر بابندن مصدردر برنسنه یی بر یره قویمق معناسنه در ولازم
دخی اولور که یول ومکان مقوله سنه کیرمك معناسنه در وبو یول
معناسنه موضوعدر سائر معنالر بوندن منشعبدر (سلخ فتح سین مهمله
وسکون لام ایله سلخ یسلخدن یعنی نصر وفتح بابلرندن مصدردر
مذبوحك دریسنی یوزوب چیقارمق معناسنه در وانسانك ارقه سندن
لباسنی صویمقده دخی استعمال اولنور ﴿ عض اصیرمق عصر صقمق
عصر ایکندی هم زمان ﴾ (عض مدوزننده عض یعض دن یعنی
نصر بابنك مضاعفندن مصدردر دیش ایله برنسنه یی اصیرمق
معناسنه در (عصر قصر وزننده عصر یعصردن یعنی ضرب بابندن
مصدردر ایچنده کی چیقمق ایچون طوپ طولی نسنه یی صقمق
معناسنه در (عصر وزن مزبور اوزره اسمدر ایکندی وقتنه دینور
کونش قرار نجه یه قدر. ودهر وزمان معناسنده ده اطلاق اولنور

ایضا معلوم ﴿لینه خرما اغاجی قنوان آنك صالقملری﴾ لینه ریبه وزننده خرما اغاجنه دینور نخله معناسنه جمعی لین و لیان والیان کلور واهل مدینه عجوه دن غیری خرما نك انواعنه واصنافنه لینه دیرلر اصلی لونه در واو ساکن ماقبلی مکسور اولغله یایه قلب ایلدك لینه اولدی (قنوان صنوان وزننده خرما صالقمی معناسنه اولان قنونك جمعیدر وقینان واقنـاء کلور انك ایله جمعلنور ﴿جنه پری واحدی جنی وهم جندر پری﴾ جنه فتنه وزننده جن صنفنك طائفه وجماعتنه دینور پس جن لفظندن اخص اولور تاء وحدت جنسیه یه دال اولنور (جنی جیمك کسری ونونك تشدیدیله جن صنفندن یاخود جماعتندن واحد دیمکدر که روم ورومی کبی اولور (جن کسر جیم وتشدید نون ایله انسك خلافیدر وجن حقنده ایکی کونا مقاله واردر بریسی بودر که جن مطلقا حواسك مجموعندن مستتر اولان روحانیون اطلاق اولنور که انس مقابلی اولور بو صورتده ملائکه وشیاطین داخل اولور پس ملائکه ایله جن بیننده عموم وخصوص مطلق واردر هر ملائکه جندر وهر جن ملائکه دکلدر ثانی روحانیونك بعضیسنه اطلاق اولنورز یرا روحانیون اوج قسمدر اخیاردر که ملائکه در واشراردر که شیاطیندر واوسطدر که اخیار واشراری مشتملدر جن طائفه سیدر ﴿حبه دانه جنه قلقان جبه جامه ثوب طون﴾ حبه فتح حاء مهمله وتشدید با ایله حب کلمه سنك واحدیدر بغدای وارپه وسائر دانه لره اطلاق اولنور جمعی حبات وحبوب کلور وحباء کلور حمراء وزننده (جنه ضم جیم وتشدید نون ایله قلقانه دینور ومطلقا بدنی ستر ووقایه ایده جك شیئه دینور (جبه جنه وزننده لباس معروفك اسمیدر که لسانمزده جبه ایله معبردر جمعی جبب کلور جنن وزننده وجباب کلور قباب وزننده (ثوب نوم وزننده انسانك اکننه کیه جکی لباسه دینور جمعی اثواب واثوب کلور ﴿خفیه کزلو خیفه قورقو مرتفق راحت یری﴾ خفیه غرفه وزننده اسمدر کزلو ومستور نسنه یه دینور (خیفه جیفه وزننده اسمدر قورقو معناسنه اصلی خوفه در جمعی خیف کلور (مرتفق مرتفع وزننده رفق یرفق دن

یعنی نصر بابنك افتعالندن اسم مکاندر راحت ایده جك مکانه دینور
❊ خل سرکه دبس بکمز خمر می صهبا قزل ❊ خل حل وزننده تازه
اوزمك وغیریسنك شیره سندن حموضت بولان نسنه یه دینور که
اسانمزده سرکه دینور وسرکه تازه اوزمدن وقوری اوزمدن وخرمادن
وشکر وعسل وانجیرامثالندن و پرنج مثللو حبوباتدن ترتیب اولنور افضل
واعلاسی تازه اوزمدندر وسرکه ایکی جوهردن مرکبدر که بارد
وحاردر وخاصه سی چوقدر از جمله معده یه ودیش اتنه وبجیکه
وحشرات صوقمه سنه وآفیون تناولنك مضرتنه ویانغه نافعدر
(دبس ورد وزننده بکمزه دینور مطلقدر اکر اوزم یاخرما بالما
و بونلر مثللو شی ایله تقیید اولنورسه فرق واردر فارسیده دوشاب
دیرلر (خمر جمع وزننده آدمی سرخوش ایدن شیره یه دینور کرك
اوزم وکرك خرما وسائر نسنه دن اولسون فارسیده می دیرلر خمرك
جمیع اسمایه دلالتی مؤنث سماعیدر کویا حرمتنه بناء سائر
مشروباتك عندنده مؤنث کبیدر (صهبا مهما وزننده صفتدر
قزل معناسنه در بعده قرمزی باده ده علم کبی اسم اولمشدر وهبی
سنبل زاده (بیت) (رنك صهبا ایله اولمش کل یناقلر آل آل ❊ بیضهٔ
سرخ ایدی هم کافر کیمش قرمزی) ❊ حامض اکشی حلو طاتلو
شهد بالدر نحل آری ❊ حامض حامد وزننده حمض یحمض دن
یعنی نصر وعلم بابلرندن اسم فاعل بناسیله صفتدر که اکشی نسنه یه
دینور (حلو رخ وزننده حلو یحلودن یعنی علم ونصر وحسن
بابلرندن صفتدر که طاتلو نسنه یه دینور اجی مقابلیدر فارسیده شیرین
دیرلر جمعی حلو کلور (شهد مهد وزننده بال دینور عسل معناسنه
جمعی شهاد کسر شین ایله قاموس شارحنك بیاننه کوره کوچ بالنه
دینور فارسیده انکبین دیرلر (نحل عقل وزننده بال آریسنه دینور
مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور مفردی نحله در ثمرة وثمر کبی
❊ التنادی چاغرشمق ربع ومنزلدر قوناق ❊ التنادی لام حرف
تعریف تنادی ندایندیدن یعنی علم بابنك ناقص یائیسنك تفاعلندن

مصدردر بری بر بنی جاغرمق معناسنه در (ربع رفع وزننده قوناغه دینور تقول نزلنا فی ربع لطیف ای منزل وحولی بی مشتمل اوه دینور (منزل مجلس وزننده نزل ینزل دن یعنی ضرب بابندن اسم مکاندر صحرالرده قوناق یرینه دینور واوه دینور که فارسیده خانه دینور ❊ طعن کوچك عدو یلمك خیل وعسکردر چری ❊ طعن طعن وزننده طعن یطعن دن یعنی فتح بابندن مصدر در برسمته کوچوب کتمك معناسنه در (عد وعدل وزننده نصر وضرب بابلرندن مصدردر یلمك وسکرتمك معناسنه در فارسیده تکیدن دیرلر (خیل فتح وکسر خاء معجمه ایله آتلو عسکر ینه دینور (عسکر لشکر وزننده جمع معناسنه در که مجتمع اولان بنی آدمه دینور جمعی عساکر کلور ترکیده چری دیرلر ❊ شق یارمق دق دوکمك هزتیرتمك فتی ❊ شق دق وزننده نصر بابندن مصدردر یارمق معناسنه (دق شق وزننده نصر بابندن مصدردر برنسنه یی دوکوب وافاتمق معناسنه در قهوه وبیبر و بو مثلاو شیلر (هزدق وزننده نصر بابندن مصدردر برنسنه یی تیرتمك معناسنه در ❊ رق بنده رق یازی یازیلان یوفقه دری ❊ (رق شق وزننده قول عبد معناسنه وجاریه معناسنه کلور فارسیده بنده دیرلر که بونده تفسیردر (رق دق وزننده یازی یازه جق یوفقه دری یه دینور سلفده کاغدیرینه اکا یازی یازارلرایدی اکثری حیوان دریسندن ایدرلر وحالا بعض روزنامه مقوله سنی رسم ایدرلر ❊ ربوه یوکسك برسما کوك کوه روزن قصر کوشك ❊ ربوه رانك حرکات ثلاثه سی وسکون بااله یوکسك یار وتپه مقوله سنه دینور (سما عصا وزننده معلومدر که کوکه دینور فاسیده آسمان دیرلر مؤنث ومذکر اولور نخل وشجر وسما وارض کبی اسم جنس واسم جنس مجراسنه جاری اولان کلمه لر که واحده وجمعه اطلاق اولنلرك تذکیر وتأنیثلری جائزدر وسما سمودن ماخوذدر (کوه کافك فتح وضمی وتشدیدواوایله خانه نك دیوارنده اولان باجایه ودلیکه دینور فارسیده روزن دیرلر (قصر رقص وزننده کوشکه دینور فارسیده

کاخ دیولر شارح فقیرك بایزیدده کوشکی انشاد ایلدیکی تاریخ بوقصوریدر

* جناب حضرت سلطان محمود المآثر کیم *

* بو قصر دلکشای بایزیده ایلدی ایجاد *

نجیبا چیقدی بالایه بو تاریخ دلاویزم *

شه عدلی بو کاخ نواد ابنی ایلدی بنیاد *

﴿ جاثمین وخامدون موتی اولیلرجی دری ﴾ جاثمین جثم بجثم دن یعنی ضرب بابندن اسم فاعل جمع مذکردر اولدیغی یردن اصلا قلدامق اوزره یرلشوب اوتورمق علی قول کوکس اوزره چکوب اوتورمق معناسنه درکه انسانده دیز چکوب وکوکسی اوزره بصیلهرق اوتورمق اولور وعلی رأی کوکس ویره‌رك چکوب اوتورمق معناسنه در قوشك کوکس و یروب اوتورمسی کبی بومعناره موضوع اولوب صکره استعاره یاخود کنایه طریقیله اولومده استعمال اولندی اولیلر موتی معناسنه واشبوا* فاصبحوا فی دیارهم جاثمین * آیتی خامدین میتین ایله مفسر اولوب حالیت اوزره منصوبدرکه اعرابی ناقص حرفینیله حالت رفعی واو ایله معرب حالت نصبی حالت جری یا ایله معربدر خامدون آتشك قوری سونمیه‌رك علوی ساکن اولمق معناسنه خمود ماده‌سندن اسم فاعل جمع مذکر اولوب قاموس شارحی دیرکه اشبو خامدون آیت کریمه‌سی موتدن کنایه‌در ﴿ خلق ایچنده بوندن ارتق عیب اولورمی بر کشی * کندی عیبی وار ایکن ذکر ایده عیب دیکری ﴾ معنای بیت معلوم والفاظ معلومدر

البحر الرمل المسدس المحذوف

یعنی بو قطعه بحر رمل مسدس محذوفدندرکه هر بیتی ایکی کره فاعلاتن فاعلاتن فاعلن در عروض وضربنك بعضیسی محذوف وبعضیسی مقصورلر در شرح اولندی ﴿ خلد جنت هم دوام هم بقا ﴾ خلد صلح وزننده جنته اطلاق اولنور وصف بالمصدردر یاخود دار الخلد تأویلنده‌در ونصر بابندن مصدر درکه دوام وبقا یعنی دائمی وابدی قالمق معناسنه همان الله تعالی حضرتلری

فضل وكرميله انده باقی ایلیه آمین ❊ هون وذات خوراق بلوی
بلا ❊ هون روح وزننده نصر وضرب بابلرندن مصدر درخور
وذلیل اولمق معناسنه در (بلوی دعوی وزننده بلا ورنج وزحمت
معنا سنه در ❊ روح راحت روح رحمت بال حال ❊ روح جور
وزننده راحت معناسنه در فارسیده آسایش دیرلر ورحمت معناسنه در
ومنه قوله تعالی * ولاتیئسوا من روح الله * ای من رحمته (بال سال
وزننده حال وشان معناسنه وکوکل معناسنه در ❊ نضج پشمك
هم یمش بولمق کال ❊ نضج طبخ وزننده نصر بابندن مصدر در
ات ومیوه مقوله سی کرکی کبی پشمك ونصابنی بولمق معنا سنه در
فارسیده پختن دیرلر ❊ حزن قیغو ضغن وغل وحقد کین ❊ حزن
حاء مهمله نك فتح وضمیله غم وقیغو معناسنه در فارسیده اندوه دیرلر
(ضغن طحن وزننده کین معناسنه در (غل کسر غین وتشدید لام
ایله ضغن معناسنه در (حقد حانك کسری وقافك سکونیله غل
معناسنه در ❊ جدب قتلق خصب اوجوزلق حرث اکین ❊
جدب جذب وزننده قتلق معناسنه در قحط کبی (خصب جذب
وزننده علم وضرب بابلرندن مصدر در اوجزلق و بوللق کثرت
عشب ورفاهت عیش معناسنه که افاضهٔ سماوی سببیله اکینلر وباغ
وباغچه لر ریان وچایرلر وچمنلر فراوان اولمقدن عبارتدر جمعی
اخصاب کلور (حرث قصر وزننده اسمدر اکین زرع معناسنه در
❊ عهن یوك منفوش آتلمش لون رنك ❊ (عهن حقد وزننده
یوکه دینور یاخود رنکارنك بویالیسنه دینور (منفوش معروف
وزننده نفش ینفش دن یعنی نصر بابندن اسم مفعولدر آتلمش یوك
وپنبه یه دینور ومنه قوله تعالی * کالعهن المنفوش * (اون کون وزننده
مطلقا رنکه دینور صاری وقرمزی وسیاه کبی ❊ وقر آغر یوك
اصر آغراق عدل دنك ❊ وقر عهن وزننده آغر یوکه دینور علی
قول اعمدر خفیف اولسون ثقیل اولسون جمعی اوقاردر (اصر
همزه نك حرکات ثلاثه سی وسکون صادایله نصر وضرب بابلرندن

مهموز الفادندر اغراق معناسنه در جمعی آصار کلور (عدل عهن وزننده یوکك بردنکنه دینور جمعی اعدال کلور ﴿ ایم ارسز عورت وعورتسزار ﴾ ایم فتح همزه وتشدید یا ایله زوجی اولمیان عورته دینور کرك بکر وکرك ثیبه اولسون ایمه دخی منقولدر ها ایله وایم زوجه سی اولمیان اره دینور کرك مقدما تزوج ایلسون وکرك ایلمسون ﴿ جمعنه دیرلر ایامی ای پسر ﴾ ایامی مصراع اولده یکن ایم کلمه سنك جمعیدر اصلی ایائمدر قلب مکان ایله ایامی اولدی واصلی اوزره ایائم کلور ﴿ اعتدا حددن تجوز ایلمك ﴾ اعتدا اکتفا وزننده عدو یعدودن یعنی ضرب بابنك ناقص واو یسنك افتعالندن مصدر در ظلم صریح ایدوب حد نصاب واعتدالدن خروج وتجاوز ایلمك معناسنه در ﴿ فك آیرمق دك دوبدوز ایلمك ﴾ فك شك وزننده نصر بابنك مضاعفندن مصدردر برنسنه‌یی یاپشق وبتیشك اولدیغی نسنه‌دن آیرمق معناسنه‌در (دك فك وزننده نصر بابنك مضاعفندن مصدردر انیش ویوقش وچاقر چقور اولان شیئی مهره تحته سی کبی دوزلتمك معناسنه‌در ﴿ همز صقمق غمز کوز قیمقدر ﴾ همز عصر وزننده نصر وضرب بابلرندن مصدردر ال ایله یاپارمق ایله صقمق معناسنه‌در وصقشدرمق معناسنه اولمغله متعدی اولور (غمز همز وزننده ضرب بابندن مصدردر کوز قپامق وکوز قپامغه‌دینور ومنه قوله تعالی ❋ واذامروابهم یتغامزون ❋ ﴿ سلب صویمق نهب هم قاپمقدرر ﴾ سلب ثوب وزننده نصر بابندن مصدردر برکیمسه دن قهر وجبر ایله برنسنه‌یی چکوب آلمق معناسنه موضوعدر اندن قاپوب وحرامینك یاخود جنکده مغلوب ومقتولك لباسنی صویوب آلمق کبی (نهب سلب وزننده نصر وفتح وعلم بابلرندن مصدردر قاپمق معناسنه جمعی نهاب کلور نونك کسریله ﴿ شبل ارسلان یاوریسی خنزیر خوك ﴾ شبل کسر شین معجمه وسکون با ایله صید ایلمك درجه‌سنه کلمش ارسلان یاوریسنه دینور جمعی اشبال واشبول

﴿ وشبول ﴾

وشبول وشبال کاور جبال وزننده (خنزیر کسریله حیوان خبیثك
اسمیدر که طموز وفارسیده خوك دیرلر خزردن مأخوذدر طار کوزلی
اولدیغیچون اطلاق اولنور ❋ قرد میمون کلب سکدر جروانوك ❋
قرد شبل وزننده معروف جانورك اسمیدر که ترکیده میمن دیرلر
وفارسیده بوزینه دیرلر جمعی اقراد وقرود وقردة کاور عنب وزننده
وقردة کاور عنبه وزننده (کلب سلب وزننده هر برنجی جانوره
دینور که انسانی وحیوانی طلایوب واصیروب برتیجی اوله کوپك
وارسلان وقپلان وقورد کبی سبع عقور معناسنه بعده کوپك تعبیر
اولنان جانورده غالب اولمشدر که لدی الاطلاق سائرلرینه محتمل
اولمامغله حقیقت لغویه اولمشدر جمعی اکلب کاور وکلاب کاور که
صیغهٔ منتهی الجموعدر فارسیده سك دیرلر (جرو جیمك حرکات
ثلاثه‌سیله ایت انیکنه وسائر سباع انیکلرینه دخی دینور ولد الکلب
والسباع کبی ❋ ارب حاجت بهله لغت صلب سخت ❋ ارب عنب
وزننده حاجت معناسنه‌در جمعی آراب وارائب کاور همزهٔ ثانیه نك
مدیله (بهله بانك فتح وضمیله اسمدر لغت وتفسیر معناسنه‌در
فارسیده (صلب سلب وزننده قتی وشدید معناسنه‌در فارسیده
سخت دیرلر بونده تفسیردر ❋ جد اولوق جدملك وجد بخت ❋ جد
مد وزننده ضرب بابندن مصدردر اولوق وعظمت معناسنه‌در وملك
معناسنه‌در وغنا ونصیب وبخت معناسنه وبابانك باباسنه وانانك اناسنه
دینور ترکیده دده وبیوك بابا تعبیر اولنور جمعی اجداد کاور وجدود
کاور وبیضاویده اشبو * انه تعالی جد ربنا * ای عظمة ربنا وهو
مأخوذ من جد فلان فی عینی اذا عظم اوسلطانه اوغناه مستعار
من الجد الذی هو البخت عباره‌سیله مفسردر

البحر المنسرح المطوی المکشوف

یعنی بو قطعه بحر منسرح مطوی ومکشوف مثمن الاجزادندر که هر بیتی
ایکی کره مستفعلن مفعولات مستفعلن مفعولاتدر لکن جمیع اجزاسی
طی ومفعولات جزلرینه کشف علتی عارض اولمشدر طی لغتده دورمك

وقصا لتمق معنا سنه در اصطلاح عروضيه ده درد نجی حرف ساكنی اسقاط ایتمكه دیرلر مستفعلندن فاومفعو لاتدن واو حذف اولوب مستفعلن مستعلن ومفعولات مفعلات قالوب مستعلن مفتعلنه ومفعلاتی فعلاتنه نقل ایدوب مطوی دیو تسمیه ایدرلر كشف لغتده آچمق وظاهر ایتمك معناسنه در اصطلاح عروضیه ده فاعلاتدن تایی اسقاط ایدوب فاعلات قالور فاعلاتی ده فاعلنه نقل ایدوب مكشوف دیو تسمیه ایدرلر ﴿ قسط وسواطوغریلق مرصدومرصاد یول ﴾ قسط قردوزننده نصر بابندن مصدردر عدل وداد ایلمك معناسنه در وقسط عدل كلمه سی كبی مبالغه وصف بالمصدر اوله رق استعمال اولنور مفردی وجمعی مساوی اولور یقال رجل قسط ورجال قسط ومیزان قسط وموازین قسط (سوا هوا وزننده ضرب بابندن مصدر در عدالت ایلمك معناسنه در ومنه قوله تعالی * فانبذ الیهم علی سواء * ای عدل من الحكم (مرصد مقصد وزننده رصد یرصد دن یعنی نصر بابندن اسم مكاندر (مرصاد مفتاح وزننده شول یوله وشول مكانه دینوركه انده دیده بان مقوله سی اوتوروب دشمنی كوزه دیرلر بصائرك بیاننه كوره مرصاد رصده مخصوص مكاندر مبالغه ایله كویاكه آلت رصد اعتبار اولنمشدر مضمار ومیقات دخی بوقبیلدندر ومرصاد مبالغه اولور كما قال الله تعالی * ان ربك لبالمرصاد * ای المكان الذی یترقب فیه الرصد مطعان ومعوان كبی صیغهٔ مبالغه اولمسیده جائزدر ﴿ صبغ بویه هم قاتق دار سرای عبد قول ﴾ صبغ قسط وزننده بویه یه دینوركه انكله نسنه بویانور واتمك قاتغنه دینوركه اتمك بویه كبی اكا باندرلدیغیچون (دار باروزننده عرصهٔ جامع محله دینور یعنی برقاج خانه یی وحولی یی دائرا ما دار جامع محله دینور برداٸره دركه اسائزده قوناق وفارسیده سرای تعبیر اولنور (عبد عقد وزننده مطلقا انسانه اطلاق اولنوركه كرك حر وكرك بنده اولسون مربوب اولدیغنه مبنیدر وعبد برقاج كونادر بری بحكم الشرع عبددركه

بیع وابتیاعی صحیح اولان انساندر ثانی عبد بالایجاددر که
حق تعالی یه مخصوصدر ثالث عبد بالعبادت والخدمتدر وبو دخی ایکی
کونادر بری عبدالله علی الاخلاص وبری عبدالدنیا واعراضهادر
﴿ دائب وقانت مطیع فاطن فاره زکی ﴾ دائب نائب وزننده دأب
یدأب دن یعنی فتح بابندن اسم فاعلدر جهد وغیرت ودوام چکیجی
کیمسه یه دینور ومنه قوله تعالی * وسخر لکم الشمس والقمر دائبین *
(قانت نائب وزننده قنت یقنت دن یعنی نصر بابندن اسم فاعلدر
طاعت وعبادتنده مداومت ایدیجی آدمه دینور ومنه قوله تعالی
* والقانتین والقانتات * ای المداومین علی الطاعة (فاطن قانت
وزننده فطن یفطن دن یعنی علم بابندن اسم فاعلدر فاعل بناسیله
سرعت درك وانتقالی اولان زیرك وزکی وذهین آدمه دینور
(فاره قادر وزننده فره یفره دن یعنی حسن بابندن اسم فاعل
بناسیله صفتدر ماهر وحاذق آدمه دینور که معنای لازمی
عقیل وزکی اولور ﴿ نهیه والب عقل والباب نهی در عقول ﴾
(نهیه تحفه وزننده عقل ومدرکه یه دینور که صاحبنی قبایحدن
خلاص ایلدیکیچون جمعی نهی کلور مدیه ومدی کبی (لب حب وزننده
عقل معناسنه درکه فارسیده هوش دیرلر وهر شیئك محض وخالصنه
دینور جمعی الباب کلور بصائرك بیاننه کوره لب شوائبدن صافی
وخالص اولان عقله اطلاق اولنور علی قول عقل زکی یه اطلاق اولنفله
بینلرنده عموم وخصوص مطلق اولور زیرا هر لب عقل اولور لکن
هر عقل لب اولمز ﴿ شد ووثاق اولدی بند موثق ومیثاق عهد ﴾ شد
مدوزننده باغ معناسنه در نصر وضرب بابلرندن مصدر اولور
باغلمق معناسنه (وثاق واوك فتحی وکسریله برنسنه یی محکم بغلیه جق
باغه دینور یعنی بر کیمسه نی برنسنه ده ایناندروب اعتمادینه قوت
ویرمك معناسنه در جمعلری مواثق ومواثیق کلور ﴿ سلسله زنجیردر
عقده دوکم جل چل ﴾ سلسله کسرتینله زنجیره دینور که تیموردن
وایپ مقوله سندن اولور جمعی سلاسل کلور (عقده عمده وزننده

دوكه دینور فارسیده كره دیرلر جمعی عقد (جل ضم جیم وتشدید
لام ـ له حیوانلره اورتند كاری نسنه یه دینور كه استانبولده چل دیرلر
﴿ طود وعلم طاغـدر صخره بیوك طاشدز ﴾ طود صوت وزننده
طاغه دینور عـلی قول اولو طاغه دینور جمعی اطواد كاور ومنه
قوله تعـالی * كالطود العظیم * عظیم وصفی سائر جبال عظیمه یه
نسبتله اولور (علم فتحتینـله طاغه دینور جمعی اعلام كاور (صخره
تمره وزننده پك وعظیم اولان طاشه دینور ﴾ شید كرج صبره چج
نقره كموش فلس پول ﴾ (شید عید وزننده دیواره صوانه جق كرج
وبالجق مقوله سنه دینور (صبره حمره وزننده اولچسز وطـارتیسز
اره و بغـدای و بومقوله شی یغینـه دینور (نقره غرفه وزننده
سكه لنمدك كموش پاره سی فضهٔ غیرمضروبه معناسنه (فلس فانك
فتحی وضمیـله وسكون لامـله معلومدر كه پوله ومنقره دینور جمعی
افلس وفلوس كاور ﴾ شوكه دیكن هم سلاح سرد زره ایشلمك ﴾
شوكه فتحتینـله دیكن وسلاح معناسنه وسـلاحك حدتنه دینـور
وپادشاهه وصف اولور (سرد فرد وزننده جنك لباسی اولان زرخ
اورمك معنـاسنه زره وجوشن دیرلر تركیـده زرخ ایله تعبیر اولنور
وصف بالمصدر در وزرخ ایشلمك داود پیغمبر صلی الله عـلی نبینا
وعلیه السـلام حضرتلرینـك معجزهٔ باهره سی در نتكیم عطـار
حضرتلرینك بیتی بوكا دلالت ایدر ﴾ بیت ﴾ (چون عنایت قادر
قیوم كرد * در كف داود آهن موم كرد) ﴾ یوك دوه سی راحله شاكله
اسلوب یول ﴾ راحله قافـله وزننده پالاكه پرابان یعنی اوزرینه یوك
تحمیل نله برار اولان دوه یه دینور مذكر ومؤنث اولور تا مبالغه ایچوندر
(شاكله راحله وزننده طریق ومذهب معناسنه در ومنه قوله تعالی
* قل كل یعمل علی شاكلته * ای سجیته وخلقته (اسلوب عنقود وزننده
طریق وفن معناسنه در فارسیده راه دیرلر جمعی اسالیب كاور ﴾ اتل او
قوائب كل هات كتور سر یوری ﴾ (اتل ضم همزه وسكون تا ایله
تلاوتلو دن یعنی نصر بابنك ناقص یائیسندن فعل امر مخاطبدر اوقو

معناسنه کرك کلام منزل اولسون وکرك سائر مصنفین کتابلری کبی
اعمدر (ائت کسر ومد همزه ایله اتی یأتیدن یعنی ضرب بابنك مهموز
الفاسندن وناقص بأیسندن فعل امر مخاطبدر کل معناسنه اصلی ائتی
وقف ایچون یاجزم ایچون یاحذف اولندی ائت قالدی همزهٔ ثانیه‌یی
همزهٔ اولینك حرکه سی جنسنه قلب ایلدك ائت اولدی (هات فتح
ومد هاء وکسر تا ایله اسم فعل امردر اعطی معناسنه که بکا ویر وبکا
کتوردیمکدر (سر کسر سین وسکون را ایله سار یسیردن یعنی ضرب
بابنك اجوف یائیسندن فعل امر مخاطبدر یوری معناسنه اصلی اسیردر
یانك حرکه‌سنی ویرمك ایله اجتماع ساکنیندن یاحذف اولوب سینه
حرکه کلمك ایله امر همزه‌دن مستغنی اولدی سر قالدی ﴿نعم نه خوش
رب از بئس یاوز تلك اول﴾ نعم افعال مدحدن مدح ایچوندر ونعم ده
درت لغت واردر بری نونك فتحی وعینك کسریله ایکنجی کسرتینله
اوچنجی کسر نون وسکون عین ایله دردنجی نونك فتحی وسکون عین ایله
ونعم لیس کبی متصرف دکلدر یعنی امثلهٔ مطرده سی وار وامثلهٔ
مختلفه سی یوقدردیمکدر ونعمه نك عملنك شرطی فاعلی معرف باللام
اولملی نعم الرجل زید کبی معناسی زید ایو وکوزل کیسه دیمك اولور
یاخود معرف باللامه مضاف اولانه مضاف اولمالی نعم غلام الرجل کبی
یاخود نکره ممیز مضمر اولملی نعم رجلا کبی (رب ضم را وتشدیدبا فتح
بناسیله حرف جردر نکره‌دن غیری یه داخل اولمز وعندالبعض اسمدر که
کوفیون مذهبیدر وعلی رأی کلمهٔ تقلیل وتکثیردن غیری یه
موضوع دکلدر بلکی تقلیل وتکثیر سیاق کلامدن مستفاد اولور مشدد
ومخفف اولور وآخرینه تالاحق اولور ربت کبی وما لاحق اولور
* ربمایود الذین کفروا * آیت کریمه سنده واقع اولدیغی کبی (بئس
کسر باوسکون همزه ایله وسینك فتحی اوزره بناسیله کلمهٔ ذمدر فعل
مدح اولان نعمه یه مقابلدر وهر وجهله نعم کبیدر بئس الرجل زید
یعنی رجل کوتو کیمسه دیمکدر (تلك کسر تا ایله اسم اشارتدن مؤنث
ایچوندر آخرینه کاف خطاب الحاق ولام توسطیله بر کیمسه یه خطاب

موقعنده ایراد اولور و بعیده دخی اشارت اولور ناظم مرحومك ایراد ایلدیکی کبی ﴿ مفتعلن فاعلن بحرینه دی منسرح ﴾ (منسرح منفرح وزننده انفعالدن اسم فاعلدر و بو بحرك اسمیدر اسانده سهولتله وجری وانسراحی سببیله تسمیه اولندی ﴿ فرصتی فوت ایله عالمکه عامل اول ﴾ الفاظ معلومدر (معنای مصراع) فرصتی غنیمت عد ایله همان ایام شبابده علم ومعرفة اللهه سعی وکوشش ایله وتحصیل ایلدیکل علمه حق جل وعلا حضرتلرینك جانب شریفلرندن مأمور اولدیغك فرائض شریفه یی علی قدر البشریه آداب وارکانی اوزره ادایه سعی وفخر کائنات ومفخر موجودات وسرتاج خاص وعام علیه افضل الصلوات واکمل التحیات افندیمزك اولدقلری سنن محسنه اوزره اول دیو ناظم مرحوم حضرتلری نصیحت ضمننده خطاب ایلمشدر فللّه دره ﴿ ایضا ﴾ معلوم ﴿ غلب قالن باغچه لر دلب اغاجیدر چنار ﴾ غلب ضم غین وسکون لامله صحرا وزننده اولان غلباءنك جمعیدر اشجاری فراوان وصفی وقورلق اولان باغچه لره دینور (دلب قلب وزننده چنار اغاجنه دینور شجر الصاد معناسنه واحدی دلبه در ﴿ دوحه درخت عظیم روضه چمن مرغزار ﴾ دوحه روضه وزننده اولو اغاجه دینور شجرهٔ عظیمه معناسنه در جمعی دوح کلور درخت فارسیدر بونده تفسیردر (روضه دوحه وزننده قوملقدن وچایرلق وچمنلکدن صو یتاغی اولان یعنی جابجا صولو اولان یره دینور که مرغزار تعبیر اولنور اشتقاق کبیر وجهیله استرضه ماء ماده سندن مأخوذ در جمعی ریاض کلور کذا فی القاموس ﴿ رفد وعطا و برکیدر متن ومطا ارقه در ﴾ رفد ورد وزننده اسمدر عطا وبخشش وجائزه وصله یه دینور (عطا عصا وزننده بخشش معناسنه درکه و یرکی تعبیر اولنور جمعی اعطیه وجمع الجمعی اعطیات کلور (متن فتح میم وسکون تاء فوقیه ایله ارقه معناسنه اسمدر فارسیده پشت دیرلر (مطا عطا وزننده ارقه یه دینور ظهر معناسنه جمعی امطاء کلور ﴿ ستر وغطا اورتیدر

ريطه وجلباب جار ✻ ستر كسر سين وسكون تا ايله اورتى و پردهيه
دينور يورغان وچارشب كبى جمعى ستور واستار كلور (غطا كسر
وفتح غين ايله اورتى و پرده معناسنه در جمعى اغطيه كلور
(ريطه حيطه وزننده شول جاره دينور كه براينده نسج واحداوزره
طوقونمش اوله كه ديكش يرى اولميه خاتونلر بورينورلر على قول
دلبند كبى اينجه وملايم نسج اولنمش اوله جمع جنسى ريط وجمع
صيغى رياط كلور (جلباب دحراج وزننده نسوان طائفه سى
بورندكارى جاره ديرلر كه فراجه بدليدر ✻ حافد اوغول اوغليدر
اخوه قرنداشلر ✻ (حافد والد وزننده برآدمك اوغلنك اوغلنه
دينور (اخوه كسر همزه وسكون خا ايله اخونك جمعيدر قرنداشلر
معناسنه ✻ جيد بيون هامه باش عانه قاصق هم زهار ✻ جيد
كسر ومد جيم ايله بيونه دينور عنق معناسنه جمعى جيود واجياد
كلور (هامه جامه وزننده هرشيئك يعنى هرحيوانك باشنه دينور
جمعى هامدر هاسز فارسيده سر ديرلر (عانه خانه وزننده قاصقه
دينور عورت غليظه معناسنه فارسيده زهار ديرلر بونده وزن تمام
اولمق ايچون كلدى ✻ يعبس يوز يورتر ينقض باش دبره در ✻
يعبس عبس دن يعنى ضرب بابندن فعل مضارع مفرد مذكر
غائبدر يوز يورتر و يوزا كشيدر معناسنه در ينقض نقض دن يعنى
نصر وضرب بابلرندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر باش قلدادر
و باش دبره در معناسنه در ✻ يرهق قابلر ديمك يبطش محكم
طوتار ✻ يرهق رهق دن يعنى علم بابندن فعل مضارع مفرد مذكر
غائبدر بورر وقابلر معناسنه (يبطش بطش دن يعنى نصر وضرب
بابلرندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر برنسنه يى محكم وشدتلو
طوتار معناسنه در ✻ جند وكتيبه چرى فلك سفينه كمى ✻ جند
ضم جيم وسكون نون ايله عسكره دينور و برآدمك اعوان وانصارينه
دينور كه حزب وجيش كبى اسم جمعدر جمعى جنود كلور (كتيبه
غريبه وزننده عسكره والايه اطلاق اولنور جمعيتلرى حسبيله على

قول طوب الایه دینور یاخود دشمن اوزره چاپل ایدن بر بلوك عسکره
دینور که یوزدن بیك نفره قدر اوله (فلك ضم فا ایله ملك وزننده
کمی یه دینور مؤنث ومذکر اولور مفرد وجمع اولور باری تعالینك
* فی الفلك المشحون * قول شریفنده مذکردر (سفینه ذفینه
وزننده کمی یه دینور فارسیده کشتی دیرلر ﴿بغل قاطر قط کدی ساعه
صالمه دوه﴾ بغل فتح با وسکون غین ایله دواب قسمندن قاطره دینور
فارسیده استر دیرلر فتح همزه ایله (قط کسر قاف وتشدید طا ایله
کدی یه دینور سنور معناسنه جمعی قطط کلور فارسیده کربه دیرلر
(ساعه سالمه وزننده کندی باشنه اوتلاغه صالیو یرلمش طواره دینور

البحر الخفيف

یعنی بو قطعه بحر خفیف مسدس الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره
فعلاتن مفاعلن فعلات در لکن جمیع اجزاسنه خبن وعروض
وضربنه قصر علتی عارض اولمشدر خبن لغتده اوزن لباس
مقوله سنی قاصق معناسنه در واصطلاح عروضیه ده اولی سبب
خفیف اولان جزئك سبب خفیفنك ساکننی حذف ایتمکه دیرلر مثلا
فاعلاتن جزئندن الف حذف اولوب فعلاتن قالور ومستفعلندن
سین حذف اولوب متفعلن قالوب مفاعلنه نقل ایدوب مخبون دیو
تسمیه اولنور قصر لغتده برنسه یی قیصه قیلق معناسنه در واصطلاح
عروضیه ده آخری سبب خفیف اولان جزئك سبب خفیفنك ساکننی
حذف ومتحرکنی اسکان ایتمکه دیرلر مثلا فعلاتندن نونی حذف وتایی
اسکان ایدوب فعلات قالوب مقصور دیو تسمیه اولنور ﴿رهط قوم
وقبیله عده یراق﴾ رهط عهد وزننده بر آدمك قوم وقبیله سنه
دینور واوچ نفردن اونه قدر یاخود یدیدن اونه قدر علی قول
اوندن مادون اولان اشخاصه دینور که جمله سی رجال اولوب ایچلرنده
عورت اولمیه ورهط کلمه سی جمعدر لفظندن مفردی یوقدر (عده قبه
وزننده حاضر ومهیا اوبات ویراغه دینور که برنسه نك لوازم مهماتندن
عبارتدر ﴿شعب اولو قبیله شعبه بوداق﴾ شعب فتح شین معجمه

ایله کعب وزننده اولوقبیله یه دینور قبیلهٔ عظیمه وقبیلهٔ کبیره
معناسنه‌در (شعبه خطبه وزننده بوداغه دینور واغاج دالنك اوجنه
دینور جمعی شعاب کلور ﴿جار قومشو رقیبدر کوزجی﴾ جاریار
وزننده قومشی یه دینور که مجاور معناسنه فارسیده هم سایه دینور
(رقیب قریب وزننده رقب یرقب‌دن یعنی نصر بابندن صفت
مشبهه‌در برنسنه‌نك ظهور ووقوعنی کوزه‌دیجی معناسنه‌در واسماء
حسناددندر جل اسمه حافظ ونکهبان معناسنه ﴿هم خلیط وشریکدر
اورتاق﴾ خلیط شریك وزننده اورتاغه دینور علی قول حقوق
ملکیه‌ده مشارك اولانه دینور صوحصه‌سی ویول حصه‌سی کبی ومنه
الحدیث * الشفعة الشریك اولی من الخلیط والخلیط اولی من الجار *
(شریك شریف وزننده هربر اورتاغه دینور عامدر جمعی اشراکدر
فارسیده انبازدیرلر ﴿جسد وجرم وجسم وجثه بدن﴾ جسد فتحتینله
انسانك وجن وملائکه‌نك جسم وبدننه دینور بصائرك بیاننه کوره جسد
جسمدن اخصدر ذوی العقوله مخصوصدر لکن جسم ابعاد ثلاثه‌یی
مشتمل اولمغله سائر حیوان وجماداته اطلاق اولنور که جسم عالی
اوله‌جقدر پس جسدك سائر اطلاقی تشبیه وجهیله اولور
(جرم کسر جیم وسکون را ایله جسدوتن معناسنه‌در جمعی
اجرام وجروم وجرم کلور ضمتینله وجرم لفظنك جماداتده
استعمالی غالبدر (جسم جرم وزننده انسانك وسائر خلقتی عظیم
ومتشخص اولان انواع حیوانك بدن واعضالرینك جماعتنه یعنی
مجموعنه دینور جمعی اجسام وجسوم کلور (جثه غصه وزننده
انسانك شخص وقالبنه دینور فارسیده تن و بدن دیرلر وترکیده کوده
دینور ﴿اذن وسمع وصماخ قولاق﴾ اذن ضمتینله معروفدر که
قولغه دینور و بومؤنثدر جمعی آذان کلور همزه‌نك مدیله (سمع
کسر میم وسکون سین ایله سمع یسمع دن یعنی ضرب بابندن اسم
آلتدر قولغه دینور (صماخ کتاب وزننده قولغه دینور وقواغك
دلیکنه دینور وسین ایله سماخ ده لغتدر ﴿طلیه سینه اوکی ولحیه

صقال ﴾ (طليه ضم طا ايله حلبه وزننده كوكس اوكنه و بوينك اوكنه دينور جمعى طلى كلور (لحيـه كسر لامله حليـه وزننده صقاله دينور جمعى لحى كلور كسر وضم لامـله ﴿ وجنـه يكاق طومروسى خد يكاق ﴾ وجنه واوك حركات ثلاثه سى وسـكون جيم ايله انسانك يوزنده يومر بجه اولان موضعه دينور فارسيده رخسار وتركيـده يكاق طومروسى ايله معـبردر (خد مد وزننده تثنيه سى خدانـدر يوزده كوزلرك قو يرقلرندن آوردك نهايتنـه قدر يرلره دينور ياخود برونى صـاغ وصولدن محيـط ومكتنف اولان يرلره ياخود كوزك خانه سندن جكه كميكينه قدر يره دينور تركيـده يكاق ديرلر ﴿ صره آوازه صره كيسـه درر ﴾ صره فتح صاد وتشديد را ايله قتى آوازه دينور (صره ضم صاد وتشديد را ايله كيسه يه دينور كه ايچنـه اقچه والتون قورلر ﴿ ملعقه كبجه قصعه وكأس چنـاق ﴾ ملعقه مكنسه وزننده لعق يلعق دن يعـنى علم بابندن اسم آلتدر قاشق و كبجه مقوله سـنه دينور كه يلايجق آلتدر (قصعه فتحتينله كاسه وچناغه دينور جمعى قصعات كلور فتحا تيله وقصاع كلور جبال وزننده وقصع كلور عنب وزننده (كأس فتح كاف وسكون همزه ايله صو وشربت ايچه جك قابه دينور عـلى قول مشرو باتدن نسنه اولدقجه كاسه اطلاق اولنمز نتكيم بو بيتده بوكا دلالت ايدر (بيت) (الا ياايها الساقى ادركأسا وناولها ✻ كه عشـق آسـان نمود اول ولى افتـاد مشكلها) وكأس لفظى مؤنث سماعيـدندر ﴿ استكانت خضوع باش اكمك ﴾ اسـتكانت استقامت وزننده مصدر در اصلى مختلف فيه در بعضيلر سـكن دندر كه مسكنتدن مأخوذ افتعالـدر و بعضيلر كون ياخود كـين دندر ذل وخضوع وتواضع قيلق معناسنه در كه معناى لازمى باش اكمك اولور (خضوع ضمتينـله ضرب بابنـدن مصدر در ايچقلق كوستروب تواضع وسرفرو قيلمق معناسنه در فارسيده سرفرو بردن ديرلر وتواضع وسكون وانقياد ايلمك معناسنه در ﴿ ابتغا استمك فشل

قورقاق ﴿ ابتغا ابتغا وزننده بغا بغیدن یعنی ضرب بابنك ناقص یائیسنك افتعالندن مصدردر استمك كه طلب معناسنه در (فشـل فتح فا وسكون شین ایله قورقاق وضعیف واسنكن آدمه دینور جمعی فشل كلور فانك ضمیله ﴿ حنطه وبر وفوم بغدایدر ﴾ حنطه كسر حاء مهمله وسكون نون ایله بغدایه دینور (بر ضم با وتشدیدرا ایله بغدایه دینور وبوغدایك خاصه سندندر كه كاب اصردیغنه چینا یوب قونسه نافعدر (فوم بوم وزننده بغدایه ونحوده واتمكه ومطلقا كندیدن اتمك یاپلان حبوباته دینور وصرمسغه وصوغنه اطلاق اولنور ﴿ دخی محصد اكزدر آب اوتلاق ﴾ محصد منبر وزننده اسم مكاندر اكنی بچلمش اكزلو یره دینور اكزده بغدای یاخود ارپای بچوب تارله ده قالان شیئه دینور كه اراغ اوله جقدر (اب همزه نك فتحی وبانك تشدید یله مطلقا اوته دینور كلا معناسنه كه فارسیده كیاه دینور وعلی قول رعی اولنه جق چایرلقه واوتلغه دینور یاخود من غیر بذر وزرع حاصل اولان هر نباته دینور كه فارسیده خودرو تعبیر اولنور ومنه قوله تعالی * وفاكهة وابا * الآیة وهو الكلاء والمرعی ﴿ دابه یرده یورو یجی حیوان ﴾ دابه دال مهمله نك فتح ومدیله شابه وزننده مطلقا یر اوزرنده یوریان حیوانه دینور ولكن مركوب اولان حیوانده مستعملدر كه فارسیده ستور وتركیده طوار تعبیر اولنور مركوبده غالب اولمشدر مؤنثدر ومذكر دخی اولور كه ها اسمیده مجهول اولور مصغری دویبه در یانك تشدیدی واشمام كسریله ومصباحك بیاننه كوره مصغرنده دوابه دخی مسموعدر كه یاء غیر قیاس اوزره الفه مقلوبدر ﴿ بهمه سخله قوزی وجدی اوغلاق ﴾ بهمه فتح باء موحدهٔ تحتانیه ایله تمره وزننده قوزی یه كذلك اوغلغه كذلك بوزاغی یه دینور جمعی بهم كلور تمره وتمر كبی هانك فتحیله ده جائزدر حرف حلق اولدیغیچون و بهام كلور سهام كبی وجمع الجمعی بهامات كلور (سخله فتح سین مهمله وسكون خاء معجمه ایله بهله

وزننده قوزی یه دینور بیوك وكوچك اولسون اركك ودیشی اولسون فارسیده بره دینور جمعی سخلدر هاسز وسخال كلور سینك كسر یله وسخلان كلور سینك ضمیله بهمه ایله سخله بیننده بر واو محذوفدر (جدی فتح جیم وسكون دال ایله اركك اوغلغه دینور جمعی اجدی وجداء وجدیان كلور جیملرك كسر یله * تخمه امتلاء مدامه سجی * تخمه ضم تا وفتح خاء معجمه ایله بر علت آدیدر كه همزه وزننده ثقیل ونا موافق طعام اكلندن عارض اولور واشعارده خانك سكونیله كلمشدر لسانمزده تخمه اولمقدن امتلا ایله تعبیر اولنور جمعی تخم كلور صرد وزننده وتخمات كلور بونك اصلی وخمه در واو تایه قلب اولنمشدر (مدام ضم میم ومد دال مهمله ایله سجی وخمره دینور مبتلا اولان مداومت ایلدیكیچون * سنه داخی نعاس امز غمق * سنه كسر سین مهمله ایله او یوقلق وامز غمق تعبیر اولنور (نعاس ضم نون وفتح ومد عین مهمله ایله امز غمق واو یوقلغه دینور * ای قنغی دیمكدر این قنی * ای همزه نك فتحی و یانك تشدیدیله حرف استفهامدر انكله ذوی العقولدن وغیریدن سؤال اولنور تركیده اندن نه وقنقی ایله فارسیده چه وكدام ایله تعبیر اولنور مثلا ای شیٔ فارسیده چه چیزست وتركیده نه نسنه در وای رجل فارسیده كدام مرد وتركیده قنقی آدم دیمكدر صحاح جوهرینك بیاننه كوره معربدر قاموسك بیاننه كوره مبنیدر وبعضا مخفف اولور (این فتح همزه ایله ونونك فتحی اوزره بناسی كیف وزننده مكاندن سؤاله دلالت ایدر یعنی ظرف مكاندر استفهامی متضمندر قنده ونره ده ایله تعبیر اولنور * ان تحقیق انما انجق * ان همزه نك كسری ونونك تشدیدیله حروف مشبه بالفعل اقسامندندر تحقیق معنا سنه اسمنی نصب وخبرنی رفع ایدر وطقوز یرده همزه مكسور اولور (انما ان مكسوره اوزرینه ماء كافه داخل اولوب معنای تقلیلی یعنی حصری افاده ایدر كقوله تعالی * انما الصدقات للفقراء والمساكین * زیرا انما

حکمی مذکور ایچون اثبات یعنی انجق صدقه فقرالر ومساکینلر ایچون دیمکدر ماعدادن نفی ایلدی ان ماالله بعض کره عمل ایدر بعض کره عمل ایلمز یعنی عملیده جائز عمل ایلمه سیده جائز دیمکدر ﴿ادعجی قاره کوزلی یازمشلر﴾ ادعجی دعج دن اسم تفضیلدر بعده آخرینه یاء نسبیه داخل اولمغله قاره کوزلو معناسنی افاده ایدر ﴿احدبی بوکری اعرجی اقساق﴾ احدبی حدب دن اسم تفضیلدر وبی آخرینه یاء نسبیه داخل اولمغله نسبت معناسنی افاده ایدر یعنی ارقه سی چیقوب صدر وبطنی ایچری کیرمش اولان قنبورلر معناسنه (اعرجی عرج دن بو دخی اسم تفضیلدر ذاتی طوپال واغساق اولان آدمه دینور بعده آخرینه یاء نسبیه داخل اولمغله نسبت معناسنی افاده ایدر ﴿فعلاتن مفاعلن فعلات * بونه بحر خفیفدر هله باق﴾ مصراع اولی وزنی افاده ایدر مصراع ثانی بحرك لقبنی افاده ایدر ﴿ایضا﴾ معلوم یعنی بو قطعهٔ مزبور کبی بحر خفیفدندر لکن بو قطعه نك صدر وابتدالری سالمه در ﴿التماس استمك وطرحاجت﴾ التماس افتعال وزننده وافتعال بابندن مصدردر استمك وطلب ایلمك معناسنه مستعملدر معنای لازمیدر (وطر فتحتیله مطر وزننده کرکلو حاجته دینور علی قول بغایت مهم اولان حاجته ومطلبه دینور جمعی اوطار کلور قاموس شارحنك بیاننه کوره بوندن فعل منصرف اولمز ﴿اختلاف وافترا اذی زحمت﴾ اختلاف همزه نك کسری وخاء معجمه نك سکونیله افتعال وزننده وافتعال بابندن مصدردر یلان پیدا ایلیوب اذا وزحمت ویرمکه دیرلر (افترا اختلاف کبی یلان پیدا ایلیوب اذا وزحمت ویرمکه دیرلر ﴿رکس وارکاس ترس دوندرمك﴾ رکس فتح راء مهمله وسکون کافله باب اولدن مصدردر (ارکاس همزه نك کسریله افعال بابندن مصدردر برنسنه یی ترسنه دوندرمك معناسنه ومنه قوله تعالی *والله ارکسهم بما کسبوا* ای ردهم الی کفرهم ﴿بعث ارسال نسنه کوندرمك﴾ بعث فتح باوسکون عین مهمله ایله بحث وزننده کوندرمك معناسنه در باب ثالثدن مصدردر قاموس

مؤلفنك بصائر نام كتابنده بياننه كوره اصل بعث برنسنه بى برجهته آثاره
وتوجيه ايلمك معناسنه موضوعدر معناى سائره بوندن متفرعدر
تعلق ايلديكى نسنه نك اختلافى حسبيله مختلف اولور بوجهتله
ايكى نوع اولور برى بشر بدرد وه بى اثاره كبى كذلك برآدمى برخصوصه
ارسال كبى واو يقودن اوياندرمقده ده ديرلر واولى بى ديرلتمكه
دخى ديرلر (ارسال افعال وزننده واول بابدن مصدر در برنسنه يى
كوندرمك وصالى ويروب اوزاتمق معناسنه در ﴿ بدع وبدعت
يكى ايشه ديرلر ﴾ بدع باء موحدهٔ تحتانيه نك كسريله منع وزننده
برنسنه يى يكيدن پيدا ايلمك معناسنه در باب ثالثدن مصدر در
(بدعت بانك كسرى ودالك سكونيله بعدا كمال الدين دينده
حادث اولان نسنه يه اطلاق اولنور على قول نبى اكرم
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندنصكره دينده حادث اولان
هوا وعماله دينور جمعى بدع كلور عنب وزننده ﴿ جذوه
اخكر رماد خاكستر ﴾ جذوه جيم معجمه نك حركات ثلاثه سيله كوزه
دينور وبيوك آتشدن آلنسان آتش پاره سنه دينور قبسه معناسنه
جمعى جذى كلور جيمك ضمى وكسريله (رماد راء مهمله نك
فتحيله سحاب وزننده آتش كولنه دينور فاسيده خاكستر ديرلر
بونده تفسير واقع اولمشدر ﴿ اقتباس الدن آتش آلمقدر ﴾
اقتباس افتعال وزننده وافتعال بابندن مصدردر آتش آلمق
وعلم كسب ايتمك معناسنه در ﴿ خوض صويه وسوزه طالمقدر ﴾
خوض خاء معجمه نك فتحيله نصر بابنك اجوف واويسندن
مصدردر شروع ايتمك وصويه طالمق وسوزه طالمق معناسنه در
وقليجى اوردقدنصكره تحريك ايتمكه ديرلر ﴿ ديمه يغموردم
انك جمعى ﴾ ديمه كسر ومددال مهمله ايله سيه وزننده
چوق زمان ياغان يغموره دينور على قول بش كون رعد وبرق
اولميه ياخود التى يابدى كون ياخود بركيجه متصل ياغان يغموردن
عبارتدر وعند البعض ديمه نك اقل مدتى ثلث نهار در ياخود

اوج كيجه مقدار يدر واكثرينه حد يوقدر (ديم ديمه نك جمعيدر قربه وقرب كبي وديوم دخي كلور ﴿شيمه خو يدر شيم بونك جمعي﴾ شيمه كسر ومدشين معجمه ايله ديمه وزننده طبيعت وعادت وخلق حسن معناسنه در مهموزنده لغتدر (شيم شيمه نك جمعيدر ناظم مرحومك بيان بيور دقلري كبي و بو حسن خلق معناسنه اشارده مستعملدر ﴿ نه ديمكدر علمت بن بيلدم ﴾ علمت در دنجي بابدن فعل ماضي نفس متكلم وحده در فعل وفاعلدر بن بيلدم معناسنه در علم عرفاندن اعمدر قاموس مؤلفي بصائرنده معرفتي ادراك الشيء بتفكر وتدبر لأثره عنوانيله تعريف ايدوب وعلمي حق معرفته تعريف وعلم اعم اولديغني تنصيص ايلمشدر وراغبك بيانه كوره معرفتك مقابلي انكار وعلمك مقابلي جهلدر و معرفت بالتفكر بيلمك اولمغله يعرفه الله قولنك حق تعالى به نسبتي جائز اولمز بلكه يعلمه الله ديمك لازمدر زيرا علم بر شيئك حقيقتني بيلمكدن عبارتدر كرك حضوري اولسون علم الهي كبي وكرك حصولي اولسون علم عيان كبي وعلم وجه دقت اوزره بيلمكه ده اطلاق اولنور شعور وفطنت كبي وقاموس مؤلفنك اعتقاد جازم ومطابق ايله تعريفلري معناى لغويدن مستفاددر ﴿ نه لغتدر وجدت بن بولدم ﴾ وجدت ضرب يضرب بابنك مثال واويسندن فعل ماضي نفس متكلم وحده در فعل و فاعلدر بن بولدم ديمك اولور فارسيده يافتم ديرلر ﴿انبؤني بكا خبر ويريكز ﴾ انبؤني نبيء ينبؤدن يعني فتح يفتح بابنك مهموز اللامنك افعالندن امر حاضر جمع مذكردر نون نون وقايه ياياء متكلمه فاعلي تحتنده انتم انبؤا فعلنك مفعوليدر بحسب التركيب بكا خبر ويريكز ديمك اولور ﴿ نه ديمك اوله منفرد يالكز﴾ منفرد فرددن يعني ضرب يضرب بابنك انفعالندن اسم فاعل مفرد مذكردر يالكز معناسنه در ﴿ مقتصد مستقيم طوغريدر ﴾ مقتصد قصد يقصددن يعني نصر ينصر بابنك افتعالندن اسم فاعلدر اعتدال اوزره طوغري بوله كيدېجي ذاته ديرلر صفت اولديغنه كوره كوياكه

سالك وجهـهٔ مقصدينه قصد ايتمش اولور (مستقيم قام يقومدن يعنى نصر بابنك اجوف واويسنك استفعالندن اسم فاعلدر طوغرى معناسنه ومنه قوله تعالى * اهدنا الصراط المستقيم * ﴿ مسترق لص وسارق اوغريدر ﴾ (مسترق مقتصد وزننده سرق يسرق‌دن يعنى ضرب بابنك افتعالندن اسم فاعلدر كيزلوجه كيدوب ناسك مالنى آلان آدمه دينوركه لسانمزده اوغرى وخرسز ايله تعبير اولنور فارسيده دزد ديرلر ودائما كيزلى سوزلره قولاق طوتوب ديكلر اولان كيسه‌يه دينور ديكلنجى تعبير اولنور (لص لامك حركات ثلاثى وتشديد صاد ايله اوغريه دينور اسمدر جمعى لصوص والصاص كلور مؤنثى لصه جمعنده لصات واصائص دينور (سارق صادق وزننده باب مذكوردن اسم فاعلدركه معناسى بيان اولندى ﴿ مقشعر دريوب قيلى اورپن ﴾ (مقشعر مستطر وزننده اقشعر يقشعردن يعنى دحرج نك ايكى حرف ايله مزيدى اولان افعلال بابندن اسم فاعلدر خوفدن ياصوقدن كوده‌سى دره‌يوب وتويلرى اورپرن آدمه دينور ﴿ مشمئز صيقلان دخى اوركن ﴾ مشمئز مقشعر وزننده اشمئز يشمئزدن يعنى دحرج بابنك ايكى حرف ايله مزيدى اولان باب مرقومدن اسم فاعلدر برنسنه‌يى كريه كوروب نفرت ايدن وبرنسنه‌دن بكلليوب قورقش آدمه دينور

﴿ البحر الوافر ﴾

يعنى بوقطعه بحر وافر سالم الاجزادن دركه هر بيتى سكز كره مفاعلتن‌در ﴿ جهاد غزا واهبه يراق سريه چرى حنيه كمان ﴾ (جهاد كسر جيم ايله قتال وزننده ومراديدركه دشمن دين ايله حرب وقتال ايلمك معناسنه‌دركه مراد مقاتله‌ده افراغ وسع ايلمكدر (اهبه ضم همزه وسكون ها ايله بات وبراغه دينوركه سير وسفر وحرب مقوله‌سى حالات مهماتيدر ساز وعده معناسنه (سريه سينك فتحى ورانك كسرى ويانك تشديديله دشمن اوزره تسيير اولنان شول عسكره دينوركه اقلى بش نفر واكثرى اوچيوز ياخود درتيوز اوله

وبو فعیله بعنی فاعله در کیجه وقتنده راهی اولدقلری چون اطلاق اولندی (حنیه حاء مهمله نك فتحیله سریه وزننده یای وکمان وقوس تعبیر اولان شیئه دینور جمعی حنیدر غنی وزننده وحنایا کلور ﴿ مفاضه زره مجنه سپر زمام بولار لجام اویان ﴾ مفاضه ضم میم ایله بول زرهه اطلاق اولنور که بدندن طاشقین اوله و بیوك قارنلو خاتونه اطلاق اولنور ومفاض البطن قارنیله کوکسی دوبدوز بس برابر اولان آدمه اطلاق اولنور ومنه الحدیث فی صفة النبی علیه الصلاة والسلام * کان مفاض البطن * ای مستوی البطن مع الصدر (مجنه کسر میم وفتح جیم وتشدید نون ایله کیزلنه جك مکانه دینور (زمام کتاب وزننده برنسنه یی باغلیه جق نسنه یه دینور بولاره اطلاقی بو جهتله در جمعی ازمه کلور (لجام کتاب وزننده دابه اغزینه اوریلان یوره دیرلر که اویان وکم تعبیر اولنور فارسیده لکام دیرلر ومعربیدر ﴿ قدس آریلق کدر بولانق قدد طاغنق کبر قوجه لق ﴾ قدس ضمتینله پاکلکه دینور اسمدر و باب خامسدن مصدر اولور پاك اولمق معناسنه در بیت مقدسك اسمیدر انده اوث ذنوبدن تطهیر اولندیغیچون وجبریل علیه السلامه اطلاق اولنور نتکیم روح القدس دخی دینور طرف الهیدن قدس ایله یعنی نفوس عبادی مطهر اولان قرآن وحکمت وفیض ربانی ایله نازل اولدیغیچون (کدر فتح کاف وکسر دال مهمله ایله زمن وزننده صفتدر بولانق شیئه دینور وشول سیل صوینه اطلاق اولنور که اوغرادیغی یری صیروب کتورر اوله اول وجهله کدورت پیدا ایدر (قدد کسر قاف وفتح دال مهمله ایله قدنك جمعیدر که مضاعفدر طاغنق ومتفرق معناسنه در بیضاویده اشبو * کنا طرائق قددا * آیت کریمه سنده ای متفرقة مختلفة ایله مفسردر (کبر کسر کاف وفتح با ایله باب رابعدن مصدر در یاشلیلق وقوجالق معناسنه و باب خامسدن دخی مصدر در بیوك اولمق و بیومك معناسنه در که کوچکلك مقابلیدر واولو بزرك اولمق معناسنه معلوم اولدیکه وجود وشان جهتلریله اولان بیوکلك باب خامسدن

و یاشلیلق باب رابعدن مصدردر و بورا ده اوج کونا بیوکلك جمع اولمشدر بری کوچك ایکن بیومك و کوچك اولمیوب بیوك اولمق و بری اولو اولمق که حسی و معنوی اولور جسامت و جلالت کبی و بری سن جهتیله اولان بیوکلکدر کهولت و شیخوخت کبی لطائف ادبیه دندر که حضرت عباس رضی الله عنه جنابندن رسول انام علیه الصلاة والسلام حضرتلری یمی اکبر یوخسه سزلرمی دیو سؤال ایتدکلرنده کمال تأدبندن ناشی * انا اسن منه وهو اکبر منی * بیوردیلر ﴿ جلال کبی وقار اولیلق خسار زیان وافك یلان ﴾ جلال جیمك فتحیله ملال وزننده باب ثانیدن مصدر در برآدم یاشلو و معمر اولمق معناسنه‌در واولو و بزرك اولمق معناسنه‌در وعظیم قدر وشانده غایت وتناهی معناسنه درکه انکله همان ذات اجل واعلا موصوف اولور فقیل ذوالجلال والاکرام وحق جل وعلا بی بونکله توصیف باذات وحدانیتنه استدلال اولنه جق اشیاء عظیمه خلق ایلدیکیچوندر یاخود احاطه‌دن عالی وجلیل اولدیغنه بناء یاخود حواسله ادراك اولنمقدن جلیل اولدیغنه مبنیدر ناظمك کبی دیمسی هم مابعدینه وهم ماقبلنه اولور (وقار ۳ جلال وزننده باب خامسدن مصدر اولور برآدم تمکینلو وسکینلو اولمق معناسنه در واولیلق وعظمت معناسنه اسمدر ومنه قوله عز وجل * مالکم لاترجون لله وقارا * بیوردیغی حق تعالی حضرتلرینك اولولغندن وعظمتندن نیچون خوف ایتمزسکز دیمکدر (خسار ۲ سحاب وزننده زیان وضرر معناسنه اسمدر و باب رابعدن وثانیدن مصدر اولور آلمده صاتمده زیان ایلمك علی قول الدآتمق معناسنه‌در (۵ افك همزه‌نك کسری وفتحی وفانك سکونیله یلان کذب کبی فارسیده دروغ دیرلر و باب رابعدن مصدر اولور یلان سویلمك معناسنه در بصائرك بیاننه کوره افك صرف الشیء عن وجهه معناسنه موضوع اولوب معنای سائره اندن متشعبدر ﴿ لغوب قتی یورلمغه دی افول وغروب طوغمغه دی ﴾ لغوب ضمنیله قعود وزننده ولامك

۳ واغر مشهر بلولکه دینوررزانه معناسنه که شیمهٔ مقبوله درخفت مقابلیدر محافظهٔ ناموسی موجب خصلتدر

۲ وخسار بولندن ازمق وکراه اولمق معناسنه‌ده کلور

۵ و باب رابعدن مصدر اولور برآدمی برنسنه دن کیروچویرمك یاخود رأی واندیشه‌سنی دوندرمك معناسنه و بر کیمسه‌یی یلان سویلر ایلمك یعنی یلانجی قیلمق معناسنه در و بر آدمی مقصودندن محروم ونومید ایلمك معناسنه‌ده کلور

فتحیله قبور وزننده باب ثالثدن ورابعدن وخامسدن مصدر در زیاده سیله یوریلوب درمانده و بی تاب اولمق معناسنه درکه طاقتی طاق اولمق تعبیر اولنور کندیلرنده مبالغه لق اکلنه شیلور (افول ضمتیله قعود وزننده باب ثانیدن ورابعدن واولدن مصدردر طولمق وغائب ونابود اولمق معناسنه در (غروب ضمتیله باب اولدن مصدردر افول معناسنه وبعیداولمق معناسنه ده کلور ❊ زوال براح آیرلغه دی غمامه بولت ضبابه دومان ❊ زوال جلال وزننده باب اولدن مصدردر برنسنه یرندن آیرلمق معناسنه در (براح زوال وزننده ومراد فیدر باب رابعدن مصدردر وکیزلی ایش آشکار اولمق معناسنه در غمامه سحابه وزننده ومرادفیدر علی قول بیاضنه دینور جمعی غمام وغمایم کلور (ضبابه ضاد معجمه نك فتحیله غمامه وزننده شول رطوبتلی پوصه ودومانه دینور که زمینه قدر هوایی احاطه واستیعاب ایدر اکثری کوزمو سمنده صباح وقتنده تکون ایدر علی قول انك حقیقتی دخان کبی انجه سحابدر جمعی ضباب کلور ❊ دهاق طلوعمیق درین عصیب قتی نقیب رئیس ❊ دهاق ٧ کتاب وزننده طلو یارداغه دینور وچوق صویه دینور (عمیق دقیق وزننده وصفدر دیبی درین قیوودکزمقوله سنه دینور جمعی عمق کلور ضمتینله وعمق کلور عنب وزننده وعمایق وعماق کلور صغار وزننده و بعیدیاخود اوزون اوزادیه اولان یوله اطلاق اولنورومنه قوله تعالی *یأتین من کل فج عمیق* ای بعیداوطویل (عصیب حبیب وزننده مطلقاقاتی وشدید نسنه یه صفت اولور (نقیب عصیب وزننده صفتدر قومك رئیسی وناظری وعریفی وخلقك ایوسی وکفیلی وکتخداسی و منتسبنه دینور ونقیب الاشراف افندیده بوندندر ❊ شواظ یالك نحاس دوتن سحاب بولوط تابه زبان ❊ (شواظ شینك ضمی وکسریله توتنسز صافی آتش یالکنه دینور علی قول آتشك توتنیله حرارتنه دینورکه اسمدر وکونشك حرارتنه اطلاق اولنور تقول احرقنی شواظ الشمس ای حرها وحیقرمغه وفریاد ایلمکه ویك

٧ علی قول پیدرپی صونلان برداغه دینور یقال کأس دهاق ای ممتلئة اومتتابعة منه

صو سزلغه دینور (نحاس ضم نون وفتح ومد حاء مهمله ایله یالکسز
تونجه دینورر و باقره وآتشه و برشیئك مبدأ واصلنه دینور وطبیعت
معناسنه ده کلوب علی قول تونجسز علاوه دینور که تضاداولمش
اولور (سحابه ٢ غمامه وزننده باوده دینور هوایوزنده منجر اولدیغیچون
جمعی سحاب کلور وعربلر سحابه ایله طول مدتدن ومدت طویله دن
کنایه ایدرلر چکیلوب کتمدیکیچون (تبابه سحابه وزننده اسمدر
خساروز یانه دینور ﴿ حوله دوه که یوك کتورروایمه دوکن بهیمه طوار ﴾
حوله حاء مهمله نك فتحی ومیمك ضمی ومد یله یوك طوارینه دینور
کرك دوه وحمار وکرك سائری اولسون وحالا صغر تنده یوك اولسون
اولمسون بعینه بو کلره ده اطلاق اولنور (ولیمه سفینه وزننده
سرور وشاداق وقتنده ایتدکاری طعام تزویج دکوننده اولسون
وسنت دکوننده اولسون وغیر شادلقده اولسون بعده مجازمرسل
طریقیله دکونه اطلاق اولندی وبونك استعمالی تزویج
وقتنده ایتدکاری طعامده اظهر واشهردر جمعی ولایم کلور زیرا
بین العرب طعام عروسه ولیمه وسنت دعوتنه اعذار وولادت
دعوتنه عقیقه وقدوم مسافر ایچون ایتدکلری دعوته نقیعه
واحداث بنا ایچون اولان وکیره ومصیبت وقتنده اولان
دعوته وضیمه دیرلر وشول طعام که بغیر سبب اوله مأدبه دیرلر (بهیمه
ولیمه وزننده درت ایاقلی حیوانك جمله سنه دینور چار پامعناسنه
بروبحرده اولانه شاملدر علی قول مطلقا تمییز وادراکی اولمیان
جانلویه دینور که انساندن ماعدا بالجمله حیوان اولور جمعی بهایم کلور
﴿ مسومه اوتلغه صالنسان مسومه هم نشانلو اولان ﴾ مسومه ٧
مکرمه وزننده سام یسومدن یعنی نصربابنك تفعیلندن اسم مفعولدر
اوتلغه صالیو یرلمش طواره دینور ونشانلو طواره دینور ﴿ عجول
ایو یجی بلاصنامق ذاول یواش فند بوناممق ﴾ عجول صبور وزننده
صفتدر بالطبع ایوه کن آدمه دینور واولومه دینور یقال صرمته
العجول ای المنیه وقهوه التی تعبیر اولنان طعامه دینور ومکه ده برقیو

٢ جمعی سحب کلور ضمتینله وسحائب کلور عجایب کبی قت عنده سحابة نهاری دیرلر بتون کوندز یانندہ اقامت ایلدم معناسنه منه

٧ واشبو حجارة من طین مسومة آیت کریمه سی شول طاشلردر که اوزرلرنده مهر مثالی نقشلر وار ایدی من عند الله او دیغنه علامات ایدی یاخود اق وقرمزی الاجه ایدی یاخود انلر ده دنیا حجاره سندن اولمدقلرینی معلم برکونه علامت ونشان وار ایدی دیو بعض مفسرین حضراتی تفسیر ایلدیلر منه

آدیدر (بلا علی وزننده نصر بابنك ناقص واویندن مصدر در صنامق وتجربه وامتحان ایلمك معناسنه در (ذلو عجول وزننده صفتدر یواش ورام ومنقاد اولان انسان وحیوانه دینور سرکش مقابلیدر جمعی ذلال کلور ضمتینله واذله کلور اعزه وزننده (فند فتحتینله باب رابعدن مصدردر پك قوجامقدن یاخود برمرضدن ناشی دماغه اختلال کلکله عقل وشعوره وهن وخلل طاری اولمق معناسنه در که قوجالقدن اولانه بونامق تعبیر اولنور وسوزنده یاخود رأی وتدبیرنده خطا ایلمك ویالان سویلمك معناسنه ده کلور ﴿ جنك طماق اولدی یعنی دماغ وهم عذبه والهجه زبان * جنك فتحتینله اسمدر راغزك ایچ یوزندن سقف اعلاسنك ایچ یوزیله چکه کمکلرینك اوجلرندن اشاغیجه اولان عضوه دینور که مراد اغزك تمام سقف اعلاسیدر فارسیده کام وترکیده طماق تعبیر اولنور وسقف اعلایه اطلاق اولندیغی کبی سقف اسفله ده اطلاق اولنور جمعی احناك کلور (دماغ کتاب وزننده باشده اولان بیینه دینور که فارسیده مغز دیرلر اسمدر علی قول ام الهام یاخود ام الرأس اسمیدر جمعی ادمغه کلور (عذبه فتحات ایله دیلك اوجنه وانجه طرفنه دینور جمعی عذب کلور ضمتینله وعذبات کلور (لهجه بهجه وزننده دیله دینور لسان معناسنه فارسیده زبان دیرلر بونده تفسیردر وکتاب معروف اسمیدر ﴿ نه مال ایله درنه سال ایله در بکم اولیلق کمال ایله در * مفاعلتن مفاعلتن نه وافر اولو بو بحر روان ﴾ سال حال وزننده سنه ویل معناسنه در که نیر اعظمك نقطهٔ اولی حملدن آخر نقطهٔ حوته کلنجه مدت سیری اولان زماندن عبارتدر بوسال شمسیدر وسال قمری قمرك یکرمی سکز برجی قطع ایلدیکی مدتدن عبارتدر (کمال جمال وزننده اسمدر برشیئك جمیع اجزاسنك یرلی یرنده کفایت وتمامنه دینور وباب اولدن وخامسدن ورابعدن مصدر اولور برشیئك جمیع اجزاسی یرلی یرنده تام وکافی اولمق معناسنه در وبونك فعلنده اوچ لغت واردر عینك ضمی وفتحی وکسریله در (وافر کافر وزننده وفریفردن یعنی ضرب بابنك مثال واویندن اسم فاعلدر مالی چوغالدیجی آدمه دینور

و بو بحرك اسميدر (روان دوان وزننده رویدندن مبالغه یا صفت مشبهه در کیدیجی واقیجی معنالرینه در سریع السیر انسان وحیوان وعمر شتابانده وصووسائر مایعاتده وصف اولور وتیز وفی الحال معناسنه کلور وروح مجرد معناسنه درکه انسانه مخصوصدر حکما نفس ناطقه دیرلر فارسیده وترکیده جان دینور بعضیلر فرق ایدوب دیدیلر که روان نفس ناطقه در وجان روح حیوانیدر معلوم اوله که ابن سینا رساله معراجیه ده دیمشدر که روان اطلاق اولنسه مراد نفس ناطقه در وجان اطلاق اولنسه مراد روح حیوانیدر وروان بر جسم لطیفدر که اجسام محسوسه ایله منتشار کدر مبادی عالیه یه اتصالی وجان کبی فنا بولمیوب عاقبت مبدأ باقی یه معادی اعتبار یله روان ایله تسمیه اولندی کذا فی البرهان القاطع ﴿ ایضا ﴾ معلوم ﴿ رؤف عطوف اسر کیجی لمن کیمه کیم یشاء دیلر ﴾ رؤف عطوف وزننده علم وقبح وحسن بابلرینك مهموز العیننددن صفت مشبهه در اسر کیجی مهربان معناسنه واسماء حسناندنده اولور (عطوف صبور وزننده عطف یعطفدن یعنی ضرب بابندن صفت مشبهه در رؤف معناسنه (لمن لام حروف جاره جمله سندندر یکرمی ایکی معنایه کلور و بومقامده انسب اولان با معناسنه اولمقدر ومنه قوله تعالی * وماامروا الالیعبدوا الله * ای بان یعبدوا الله دیمکدر (من فتح میم ونونك سکونی اوزره بناسیله اسمدر الذی معناسنه والفاظ عامه دن اولور ذوی العقوله مخصوصدر وشرطیه اولور واستفهامیه اولور وحکایه صورتنده تثنیه وجمع اولور منان ومنون کبی بحسب الترکیب کیمه دیمکدر (یشاء شاء دن یعنی علم بابنك اجوف یائیسندن ومهموز اللامندن فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر دیلر معناسنه اصلی شئ یشئ در یشاءنك فاعلی رؤف وعطوف کلمه لرینه ارجاع ایلمکده جائزدر وبومصراعده * یفعل الله مایشاء ویحکم مایرید * آیت کریمه سنه تلمیح واشارت واردر ﴿ صریخ ومدد یتشدریجی بر یدیك حدیث خبر ﴾ صریخ

امیر وزننده صرخ یصرخدن یعنی نصر بابندن صقندر مدد وفریاده یتشن آدمه دینور مغیث معناسنه در فارسیده فریادرس دیرلر ومدد استین آدمه دینور مستغیث معناسنه فارسیده داد خواه دیرلر بوصورتده ضد اولور ﴿ برید ٩ بانك فتحی ورانك كسری ومدیله ورید وزننده رسول معناسنه در كه برمحله كوندریلان ایلچی واولاق وساعی مقوله سیدر فارسیده پیك دیرلر كه بونده تفسیردر ودرت فرسخ مسافه یه دینور كه اون ایكی میل مسافه دن عبارتدر وهرفرسخ اوج میل مسافه در ومیل اوج بیك یاخود درت بیك ذراع مقداری مسافه یه دینور وبریددن فینك حذفی قیاسی اولدیغی كتب نحویه ده مسطوردر جمعی برد كلور ضمتیله ورانك سكونیله ده جائزدر ﴿ حدیث امیر وزننده خبر وپیام معناسنه در یقظه ومنامده سمع یاخود وحی جهتیله بالغ اولان كلامه دینور جمعی غیر قیاس اوزره احادیث كلور كو یاكه احدوثه نك جمعی اولوب بعده حدیثدن جمع اولنمشدر وتكیم قطیع واقاطیع دخی بویله در ﴾ شغاف یورك غلافی یاخود حجابی انك یاحبه سیدر ﴾ شغاف غین معجمه ایله سحاب وزننده یوركك غلافنه دینور كه یوفقه جق زاردر علی قول پرده سنه دینور كه یوفقه جق ایچ یاغیدر لباس كبی بورمشدر یاخود حبة القب وسویدا دید كلری دانه یه دینور كه نقطه كبی قانجغاز در مردمك دیده دلدر علی قول بلغام یتاغنه دینور ﴾ وتین یورك طماریدر ورید یونده ایكی طمار ﴾ وتین متین وزننده اسمدر یورك طمارینه دینور كه كسلدكده صاحبی هلاك اولور جمعی وتن كلور واوك ضمیله واوتنه كلور اجوبه وزننده وبودوام معناسنه ندر ﴿ ورید برید وزننده بیونده كی طماره دینور تثنیه سی وریدان كلور كه بیونده ایكی طماره اطلاق اولنور جمعی اورده كلور اجوبه وزننده بصائرك بیاننه كوره وریدان بیونك ایكی طرفنده باشدن وارد ایكی طمردر كه انسان غضبناك اولدقده مسواك كبی منتفخ اولور آیت كریمه ده واقع حبل الوریددن مراد بونلرك هر بریدر كه آنفا بیان اولنان وتین طمرینه

٩ قاموس شارحی برید كلمه سنی فارسی اولان بریده دم كلمه سندن مخفف ومعرب بدركه قویروغی كسلمش دیمكدر سلفده منزل طوارلرینك علامت ایچون قویرقلرینی قطع ایدرلر ایدی بعده اول بریده راكب اولان ایلچی یه واولاغه ده اطلاق اولندی راكبیت مركوبیت علاقسیله كیدهرك ایكی یاخود درت فرسخ مسافه یی مشتمل اولان ایكی منزل خانه نك میانه ده اطلاق اولندی حالیت محلیت علاقسیله

ایتوب متصل اولورلر وورید یعنی فاعلدر باشدن وارد اولدیغیچون یاخود یعنی مفعولدر موردروح اولدیغیچون ﴿ رصاص قلای نحاس بافرشدید قتی حدید تیمور ﴾ رصاص سحاب وزننده معلومدرکه معادن سبعه نك بریسیدر بوده ایكی نوع اولور برنوعی بیاض اولورکه ترکیده قلای دیرلر قاب قلایلنور ودیگری سیاه اولورکه فارسیده اسرب وترکیده قورشون دیرلر وقلاینك خاصه سندندرکه برمقداری تجره ایچره وضع اولنسه ایچنده اولان اتك پشمسنه مانع اولور واندن مصنوع حلقه ایله برشجر مثمر تطویق اولنسه میوه‌یی مكثر اولوب ودوكلمكدن محفوظ ایدر (نحاس نونك حرکات ثلاثه‌سی وحاء مهمله‌نك فتحی ومدیله اسمدر معدنیاتدن باقره دینور (شدید حدید وزننده شدیشدن یعنی باب اولك مضاعفندن وصفدر قاتی وسرد وقوی ومحكم شیئه دینور وبهادر ودلاور وارسلانه دینور (حدید شدید وزننده اسمدر تیموره دینور جمعی حدائد وحدیدات کلور صلابتی جهتیله نفسی رخنه‌دن منع ایلدیكیچون یاخود غیری بی منع ودفع ایلدیكیچون یاخود حدت شاننده اولدیغیچون اطلاق اولندی ﴿ صدید صاری صوایله ایرك جراد چكركه ضب کلر ﴾ صدید حدید وزننده یاره‌دن اقان قان ایله قارشمش صاری صویه دینورکه ایرك اولمقسزین پیدا اولور باب اولدن وثانینك مضاعفندن صفتدر ماء رقیق اعتباریله (جراد سحاب وزننده چكركه‌یه دینورکه معروفدر مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور یریوزینی نباتدن تجریدی باعث تسمیه‌در و بواسم جنسدر واحدی جراده‌در بقر وبقره کبی ضب فتح ضاد معجمه وتشدید باایله حشراتدن کلر دیدکاری جانوره دینور جمعی اضب کلور وضب یره یاپشمق معناسنه‌در کاره ضب اطلاقی بو معنادن مأخوذدر وباب ثانیدن مصدر اولور یاپجه اقق سیلان معناسنه ﴿ سمین سمز عجیف آرق بحیره‌دوه قولاغی یارق ﴾ سمین متین وزننده سمن یسمن دن یعنی علم بابندن وصفدر سمز شخصه دینور جمعی سمان کلور (عجیف

خفيف وزننده عجف اعجفدن يعنى علم وحسن بابلرندن وصفدر كه سمين مقابليدر (بحيره سفينه وزننده شول ناقه‌يه ياخود شول ديشى قيونه دينور كه قولاغى علامت ايچون شق اولنمش اوله زمان جاهليتده برناقه ياخود برقيون اون بطن يعنى اون دفعه طغورسه قولاغنى شق ايدوب تسييب وازاد وركوب ورنج وانتفاعى جهتلرندن ترك ومعاف ايدرلر ايدى وعندالبعض شول ناقه‌دركه كندى باشنه صالمه اوتليوب كزراوله على قول شول ناقه‌دركه بش دفعه طغوروب بشنجيسى اركك اولورسه اول ناقه‌يى ذبح ايدوب لحمندن نسوان ورجال اكل ايدرلر ايدى واكر بشنجيسى ديشى اولورسه قولاغنى شق ومنافعنى نفسلرينه تحريمله ازاد ايدرلر ايدى ❊ جناح قناد جناح يازق نجاح كبى فلاح ظفر ❊ جناح نجاح وزننده قوشك قنادينه دينور وانسانك اللرينه اطلاق اولنور جمعى اجنحه واجنح كلور (جناح وزن مزبور اوزره حمايه وپناه كه تركيده صاقنوب يازقلمغه ديرلر (نجاح جناح وزننده اسمدر ظفر بالشئ معناسنه كه حاجت ومطلوب اولان ايش بتمك وبرآدم كندى حاجتنه ظفر ياب اولق معنالرينه‌در (فلاح سحاب وزننده فوز وظفر ونجات وخلاص وخير ونعيمده ورفاه وراحتده دائم وباقى اولمغه دينور وبودنيوى واخروى اولور دنيوى حيات دنيويه‌نك مدار تطيبى اولان سعادته ظفرياب اولمقدن عبارتدر عمر وبقا وغنا وعزت ودولت كبى واخروى درت نسنه‌دركه بقاء بلافنا وغنا بلافقر وعزت بلاذلت وعلم بلاجهلدر بصائرك بياننه كوره فلاح ماده‌سى يارمق معناسنه موضوعدر سائر معانى بر مناسبتله اندن متفرعدر وظفر دخى عربيدر تركيده زبانزد اولديغندن تفسير قلندى ❊ دقيق اونه دى نخاله كپك الم تر كورمدكمى ديمك ❊ دقيق رفيق وزننده اونه دينوركه قطعهٔ ثانيه‌ده بيان اولندى (نخاله ثمامه وزننده الكده قلان كپكه دينور والكدن كچن اونه دنكله ضد اولور وكپك خاصه سندندركه صوايله ياخود سبزواتدن طورپ صويله مطبوخنى عقرب صوقديغى يره

باغلسه‌لر غایت نافعدر (الم‌تر همزهٔ استفهامیه‌در استفهام لغتده برنسنه‌یی اکلمسنی ایستمك معناسنه‌در لم حروف جوازمه‌دن فعل واحدی جزم ایدر ومضارعك معناسنی ماضی‌یه قلب ایله نفی ایدر ترأی یریٔ‌دن یعنی ضرب بابندن مهموز العیندن و ناقص بابندن فعل مضارع جحد مطلق مفرد مذکر مخاطبدر بحسب الترکیب کورمدکمی دیمك اولور اصلی ترئی ایدی همزه حرف شدید اولدیغی اجلدن حذف اولندی جزم ایچون یا کندی لم‌تر باقی قالدی ﴿ ثخین قالن فراش دوشك اساس ثمل نطاق کمر ﴾ (ثخین امیر وزننده ثخن یثخن دن یعنی حسن بابندن وصفدر قالین ویك وصیصی نسنه‌یه دینور وحلیم ومتحمل آدمه اطلاق اولنور (فراش کتاب وزننده اسمدر متاع بیتدن دوشك ودوشمه وکلیم وکچه وقالیچه کبی مفروش معناسنه (اساس ٧ سحاب وزننده بنانك تملنه دینور جمعی اسس کلور ضمتینله (نطاق کتاب وزننده قوشغه دینورکه بیله قوشانورلر فارسیده کمر دیرلر بونده تفسیردر ونسوان عرب لباسلرندن برلباسدرکه قاموس شارحنك بیاننه کوره ابتدا انی والدهٔ اسمعیل علیه السلام اتخاذ ایلمشدر ﴿ اولئك آنلر انك سن هنالك آنده ذلك اول ﴾ اولئك ضم همزهٔ اولی وفتح لام والف مدی وکسری اوزره بناسیله برجمعدرکه کندی لفظندن واحدی یوقدر لفظ آخردن واحدی ذادر مذکر ایچون ومؤنث ایچون ذه‌در والفك قصری دخی جائزدر وچون الفی قصر ایلسك یا ایله کتابت ایلرسن واکر مد ایلرسن کسر اوزره بنا ایلرسین مذکر ومؤنثی برابردر وآخرنده‌کی کاف خطاب ایچوندر و بو بعید ایچوندر بحسب الترکیب انلر دیمکدر فارسیده آنها دیرلر (هنالك ضم ها وفتح ومدنون وکسر لامله مکان بعیده اشارت اولنور فارسیده آن جا ترکیده انده واوراده ایله تعبیر اولنور (ذلك اسماء اشارتدن بعیده اشارت اولنور فارسیده آن وترکیده اول ایله معبردر ﴿ لدنك فتنکده لیس دکل لدی قتمده ان لو اکر ﴾ لدنك فتح

٧ وهرشیئك اصل ومبناسنه اطلاق اولوروکتاب معروفك اسمیدر منه

لام وضم لام ونونك سكونی اوزره بنا سیله عند کله سی کبی ظرف
زمان وظرف مکان اولور که زمان ومکانك اول وابتداسندن
عبارتدر و بونده لغت کثیره واردر ابن حاجبك بیانه کوره یدیدر
وصاحب قاموس بونك اوزرینه درت دخی زیاده ایلمشدر وآخرنده
کاف خطاب اولمغله معنای ترکیبی قتکده دیمکدر (لیس فتح لام وسکون
یا ایله افعال ناقصه دن فعل ماضی مفردمذکردر دکل واولمدی
معناسنه و بوداخل اولدیغی جمله نك معناسنی نفی ایلمکه موضوعدر
و بونك اصلی یانك کسریله لیس در علی غیر قیاس یا ساکن قلندی
ومتصرف اولمدیغی اجلدن باالفه قلب اولمدی (لدی لامك ودالك
فتحه لری وتشدید یا ایله لدن کبی عند معناسنه وظرف زمان ومکان
ایچوندر آخرینه یاء متکلمه داخل اولمغله معنای ترکیبیسی قتمده
ویانمده دیمکدر (ان کسر همزه وسکون نون ایله حرف شرطدر
استقباله مخصوصدر کرك فعل مضارعه داخل اولسون کرك ماضی یه
داخل اولسون ان تکرمنی اکرمك وان اکرمتنی اکرمتك کبی و بوایکی
مثالك مألی بردر (لو لامك فتحی وواوك سکونیله برحرفدر که ماضی یه
داخل اولوب ولی ایلدیکی کلمه نك که شرط ومقدم اطلاق اولنور امتناع
مفهومنی وانك تالیسنك که جزاء وتالی تعبیر اولنور استلزامنی اقتضا ایدر
سیبویه دیدیکه لو کلمه سی غیرك یعنی اولك وقوعندن ناشی زمان
استقبالده قریبا واقع اوله جق نسنه نك که ثانی تعبیر اولنور وقوعنه
دلالت ایدر ولو کلمه سی بش وجه اوزره مستعملدر اول اوجانی اکرمته
مثللو تراکیبده استعمال اولناندر و بواوج احوالی مفیداولورشرطیه
یعنی کندید نصکره واقع اولان جملتین بینده سببیت و مسببیت
خصوصنك عقد وانعقادنه دلالت ایدر که جملهٔ اولینك وقوعی
ثانیه نك تحققنه سبب و بادی قیلر شرطیه یی زمان ماضی یه ربط
وتقییدایدر یعنی زمان ماضیده شرط ایچون اولور امتناع ایچون
یعنی مطلقا مقدمك امتنا عندن ناشی تالینك امتناعنه دلالت ایدر
تفصیلی کتب نحویه ده مبسوط ومشروحدر ﴿یصبر اولور یکون

کبی یغوص طار یخوض کبی﴾ یصیر ضرب بابنك اجوف یائیسندن
فعل مضارع مفرد مذکردر اولور معناسنه فارسیده شود
دیرلر (یکون نصر بابنك اجوف واو یسندن فعل مضارع مفرد مذکردر
اولور معناسنه فارسیده بود مراد قیدر مصدرلری صیرورة
وکینونه‌در ﴿ معلوم اوله که صیرورت ایله کینونه نك بیننده فرق
واردر صیرورت رجوع وتحولی متضمن اوله‌رق اولمق یعنی برنسنه
صکره‌دن بردرلو دخی اولمق معناسنه‌در وقاموس شارحنك بیاننه کوره
صار ماده‌سی ایکی کونا مستعملدر بری بلوغ فی الحالدر صار زید رجلا کبی
وبریسی بلوغ فی المضافدر صار زید الی عمرو کبیکه بونده رجوع وتحولی
متضمندر یعنی صکره‌دن اولمقدر مصباحك بیاننه کوره برحالتدن
برحالته انتقالی متضمندر مثلا صار زید غنیا کبیکه ابتدا زید فقیر ایکن
غنی اولدی دیمکدر وصار الامر الی کذا کبیکه عاقبت ایش واروب
اویلجه اولدی دیمکدر انتهی وکینونت اولمق حدث معناسنه‌در که
برنسنه‌نك حدوث ووقوعندن عبارتدر (یغوص یخوض وزننده نصر
بابنك اجوف واو یسندن فعل مضارع مفرد مذکردر طالر معناسنه
(یخوض یغوص وزننده نصر بابنك اجوف واو یسندن فعل مضارع
مفرد مذکردر یغوص معناسنه ﴿ یؤب دونر یبؤ کبی یدس کومر یسب
سوکر﴾ یؤب یبؤ وزننده نصر بابنك مهموز الفاسندن واجوف
واو یسندن فعل مضارع مفرد مذکردر یرجع معناسنه‌در که ترکیده
کری دونر ایله تعبیر اولنور (یبؤ یؤب وزننده وباب مذکورك اجوف
واو یسندن ومهموز اللامندن فعل مضارع مفرد مذکردر یبؤ معناسنه
(یدس یعدو زننده نصر بابنك مضاعفندن فعل مضارع مفرد مذکردر
کومر دفن واخفا ایلر معناسنه (یسب یدس وزننده نصر بابنك
مضاعفندن فعل مضارع مفرد مذکردر سوکر معناسنه ﴿ شتا قیش اولور
خریف خزان ربیع بهار نور چیچك ﴾ شتا سوا وزننده فصول
اربعه‌دن قیش فصلنه دینور وبو شتوه لفظنك جمعیدر کلبه وکلاب
کبی علی قول ایکیسی دخی مفرد در جمعلری شتی کلور حتی وزننده

واشتیه کلور ابنیه وزننده (خریف امیر وزننده فصول اربعه دن کوز فصلنه دینور که بازایله قیشك ماییندر وجه تسمیه میوه در یجی وقتی اولدیغیچون وکوز موسمنده یاغان یغمور علی قول شتایامنك اوائلنده ابتدا یاغان یغموره دینور ودوشورلمش تازه خرمایه دینور (ربیع خریف وزننده ایکی قسمدر بری ربیع الشهور وبری ربیع الازمنه در ربیع الشهور شهر صفردنصکره کلان ایکی آیدر که شهر ربیع اول وشهر ربیع الاخر تعبیر اولنور شهر رمضان کبی بونلرده همان شهر لفظیله استعمال اولنور ربیع الازمنه دن فرق ایچون وربیع الازمنه ده ایکی کونادر بری ربیع الاولدر که چیچکلر آچوب ومنتارك واوتلرك بتدیکی زماندر حالا بزم بهار دیدیکمز موسمدر وبری ربیع ثانیدر که میوه لر یتشدیکی ایامدر که کوز فصلی دیدیکمز هنکامدر وبعضیلر اشبو کوز فصلنه ربیع اول وبهاره ثانی اطلاق ایتدیلر وبعضیلر دیدیلر که عربلر سنه یی التی زمان اعتبار ایدرلر ایکی آینه ربیع اول وایکی آینه صیف وایکی آینه قیظ وایکی آینه ربیع ثانی وایکی آینه خریف وایکی آینه شتا تعبیر ایدرلر قاموس شارحی درکه مقدما فصول اربعه اعتبار واولنی صیفدن عدایدوب دردنجی بهاره کلمکله ربیع اطلاق ایلدیلر واقامت معناسنه اولان ربعدن مأخوذ اولمق دخی محتملدر (نور نونك فتحی وواوك سکونیله اغاجلك ونباتك چیچکنه دینور زهر معناسنه علی قول بیاضنه نور وصارویسنه زهر دینور جمعی انوار کلور ❊ سرور کبی حبور فرح مرور کبی عبور کزر ❊ (سرور قعود وزننده نصر بابنك مضاعفندن مصدردر سونمك وسوندرمك که فرح معناسنه که حزنك مقابلیدر (حبور سرور وزننده ومرادفیدر که ضرب بابندن مصدردر (مرور سرور وزننده نصر بابنك مضاعفندن مصدردر کچوب کتمك معناسنه (عبور ٧ مرور وزننده ومرادفیدر فارسیده اسم مصدر اوله رق کزر دیرلر ❊ جدید یکی رمیم چورك قصیر قصه نفیر بلوك ❊ جدید حدید وزننده صفتدر یکی شیئه دینور که کهنه نك نقیضیدر ونصیبلو کیمسه یه دینور (رمیم جدید وزننده ضرب بابنك مضاعفندن

٧ باایله وعلی ایله صله لنلد قده اوغرامق معناسنه استعمال اولنور منه

صفتدر چور یمش کبکه دینور ومنه قوله تعالی * من یحیی العظام وهی رمیم * (قصیرامیر وزننده حسن بابندن صفتدر قصه نسنه یه دینور جمعی قصراء وقصار کلور کبراء و کبار کبی مؤنثی قصیره‌در (نفیر قصیر وزننده اسمدر ناسك مجموعنه دینور علی قول او ندن اشاغی اولان رجاله دینور ❊ دی صومعه حجره ثله کدك بیات کیجه بیوت اوطه‌لر ❊ صومعه جوهره وزننده رهبان نصارایه مخصوص عبادتکاه اولان وحدت خانه‌یه دینور تپه‌لری کبی وانجه‌رك اولدیغی باعث تسمیه‌در کرچه قبه اولوب انجه و کبی اولور اوائلده مخصوص اویلجه بنا ایدرلر ایمش بعده مطلقا عبادتکاه‌لری اولان حجره‌لرینه اطلاق اولندی (ثله ضم ثاء مثلثه ایله غرفه وزننده اسمدر کد که‌دینور (بیات ثبات وزننده کیجه‌یه دینور وکیجه وقتی برابش کورمك و کیجه بی برابش ایله کچورمك معناسنه‌در (بیوت قعود وزننده بیتك جمعیدر اوطه‌لر معناسنه ❊ مفاعلتن مفاعلتن و بررلر ایسه جهانی بتون ❊ یوزك صو ینه سن آلمه صاتون یوزاقلق ایکی جهانی دکر ❊ الفاظ معلومه‌در

❊ البحر الهزج المسدس المحذوف ❊

یعنی بو قطعه بحر هزج مسدس اجزاءندر ولکن عروضك بعضیسی مقصوره واکثری محذوفه‌در وضربنك کلیسی مقصوره‌در ناظم مرحومك محذوف دیمه‌سی مسامحه‌یه مبنیدر ❊ بطانت هم ولیجت صاحب یار ❊ بطانت کتابت ۹ وزننده برآدمك امور واحوالنه محرم وهمراز اولان خاص یارانه دینور جمعی بطاین کلور (ولیجت حقیقت وزننده برکیسه‌نك دخیله‌سی و بطانه وخاصه‌سی اولان یعنی امور ومصالحنه دخیل وخاصه وهمرازی اولان کشی‌یه دینور علی قول بیکانه‌دن اوله‌رق امور مصالحنده معتمد علیه اتخاذ ایلدیکی کشی‌یه اطلاق اولنور مراد کتخدا اوله‌جقدر ومنه قوله تعالی * ولم یتخذ من دون الله ولا رسوله ولا المؤمنین ولیجة * الآیه (صاحب غالب وزننده اسم فاعل بنا سیله یار وهمدمه دینور ❊ اثیم ومجرم ومذنب کناهکار ❊ اثیم جسیم وزننده اثم یأثم دن علم یعنی بابندن صفتدر

۹ ولباسك استار ینه دینور منه

كنا هكار معناسنه كنا هكار فارسيده زبان زده اولد يغندن تفسير قلندى (مجرم مكرم وزننده جرم يجرم دن يعنى ضرب بابنك افعالندن اسم فاعلدر كنا هكار معناسنه لسانمزده صوچ ايد يجى ايله معبردر (مذنب مجرم وزننده اذنابدن اسم فاعلدر صوچ ايديجى معناسنه ﴿سدم حزن وندامت هول قورقق﴾ سدم فتحتينله علم بابندن مصدر در غمكين اولمق على قول ندامتله غمكين اولمق يا خود حزن واندوهه مقارن غيظ وغضب پيدا ايلمك معناسنه (هول قول وزننده نصر بابندن مصدردر قورقق وقورقمق معناسنه ﴿امد بعد ونهايت قاب مقدار﴾ امد فتحتينله علم بابندن مصدردر ايراقلق كه بعد معناسنه وغايت ونهايت وانجام معناسنه ده كلور بعد ونهايت هرنقدر عربى ايسه زبانمزده اولديغندن تفسير قلندى (قاب باب وزننده اسمدر مقدار معناسنه مقدارده برنسنه نك مبلغ واندازسنه دينور ومنه قوله تعالى * قاب قوسين اوادنى ٧ * الآية ﴿نكيرانكاردر مارد معتددر﴾ نكير سفير وزننده علم بابندن مصدردر انكار معناسنه دركه بيلمامك جهل كبى (مارد قادر وزننده حسن بابندن اسم فاعلدر عناد ايديجى آدمه دينور ﴿جدير وهم حرى لايق سزاوار﴾ جدير جديد وزننده صفت مشبهه در لايق معناسنه (حرى غنى وزننده صفتدر اولى ولايق معناسنه (لايق زائد وزننده ضرب بابنك اجوف يائيسندن اسم فاعلدر مناسب وياقشقلى اولان نسنه يه دينور فارسيده سزاوار ديرلر بونده تفسيردر ﴿حسير اولدى ومستحسر يورلمش﴾ حسير حاء مهمله نك فتحيله فعيل وزننده بمعنى مفعولدر يوريلوب فرومانده اولمش انسان وحيوانه دينور جمعى حسرى كلور قتيل وقتلى كبى واوزون اوزادى يه باقق حسبيله فرى كيدوب طونوقلمش بصره وصف اولور (مستحسر مستلزم وزننده حسر يحسردن يعنى نصر وضرب بابلرينك استفعالندن اسم مفعولدر حسير معناسنه ﴿اسير وهم سبى طوتساق كرفتار﴾ اسير حسير وزننده طوتساغه

٧ ويايك قبضه سيله چله محلى اولان ايكى كوشه نك ارالغنه دينور

دینور اخیذ معناسنه کرك بغلو اولسون وکرك اولمسون فی الاصل
اسار الی بغلو اولان طوتساغه دینوب بعده توسیع اولندی وخاصة
بغلو اولانه دینور مقید معناسنه ومحبوس ومسجونه اطلاق اولنور
جمعی اسراء کلور امراء وزننده واساری کلور سکاری وزننده
(سبی ٢ غنی وزننده طوتساق واسیر اولان آدمه دینور مذکر ومؤنثه
اطلاق اولنور وبو صفتدر جمعی سبایا کلور وبر یردن آخر یره سیل
صو یی کوتوردیکی چالی چرپی وخار وخاشاك مقوله سنه دینور
﴿ غثاء چور چوب حجاره طاشلردر ﴾ غثا ضم غین وفتح ومدثا ایله
اسمدر صو یوزنده اولان وسیل صو یی کتوردیکی چور چوب
وخار وخاشاك وبپراغه دینور (حجاره تجاره وزننده حجرك جمع کثرتیدر
طاشلر معناسنه واحجار واحجر دخی کلور ﴿ ابن کرپچ جدار وسور
دیوار ﴾ ابن فتح لام وکسر بایله کرپجه دینور چاموردن کسوب
یاپو یاپارلر واحدی لبنه در (جدار کتاب وزننده دیواره دینور حائط
معناسنه جمعی جدر کلور ضمتینله (سور حور وزننده دیواره دینور
وبرشهر وبریری احاطه ایدن بارویه دینور جمعی اسوار وسوران
کلور کسر سین ایله ﴿ حلی زینت ثقل یوجی متاعی ﴾ حلی غنی
وزننده زیب وزینته دینور کرك التون وکرك کموش کبی معدنیاتدن
دوزلمش اولسون وکرك الماس ویاقوت مقوله سی جوهر اولسون
جمعی حلی کلور ضم حا وکسر لام وتشدید یا ایله (ثقل فتحتینله
یوجینك متاع وحشمته دینور ساز وسامان وبار وبنکاه معناسنه که
آغرلق تعبیر اولنور ﴿ آغر یوکلر ایمش اثقال واوزان ﴾ اثقال ٧
فتح همزه ایله افعال وزننده ثانك کسریله اولان ثقل کلمه سنك جمع قلتیدر
آغر یوکلره دینور وبرده مدفون اولان کنج ودفینه یه اطلاق اولنور
(اوزان اثقال وزننده وزنك جمعیدر آغر یوکلر معناسنه ﴿ جبینان آلنك
ایکی جانبیدر ﴾ جبینان فتح جیم وکسر بایله تثنیه بنیه سیله جبهه نك
اوجلرینه دینور که ایکی طرفندن جبهه یی تقویس ایدرك قاشلر ایله
باشده قبل بتدیکی یرك ما بیننده عبارتدر علی قول ناصیه حذاسندن

٢ فارسیده گرفتار دیرلر که بونده ایکنجی دفعه ده تفسیر واقع اولمشدر منه

٧ وموتایه اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی * واخرجت الارض اثقالها * وانسانك محمل اولدیغی ذنوب وآثامه اطلاق اولنور منه

جبهه نك اوزرنده قيل تمكه بشلديان يردن اعتبار وانك ماوراسنه
صدغ دينور كه طوالك تعبيراولنور برطو لوندن او برطو لونه وارنجه
يرك هراوجنه جبين دينور جمعى اجبن واجبنه وجبن كلور
﴿ دخى صدغ وغديره زلف دلدار ﴾ صدغ ضم صاد وسكون
دال مهمله ايله طولون اوزرينه صارقان صاچه دينور كه زلف
وپرچم تعبيراولنور حافظ شيرازى (بيت) سبت سلمى بصدغيها فؤادى *
وروحى كل يوم لى ينادى) جمعى اصداغ كلور (غديره سفينه
وزننده اوزونجه اولان زلف وكيسويه دينور زائبه كبى جمعى غدائر
كلور ونبات قطعه سنه دينور جمعى غدران كلور ﴿ محبت هم مودت
سومك اما ﴾ ٧ محبت فتحاتله وتشديد با ايله مصدردر (مودت
محبت وزننده باب رابعدن مصدردر سومك معناسنه ﴿ كراهت
سومكدر جحد انكار ﴾ كراهت كرامت وزننده علم بابندن مصدردر
برنسنه طبعه ناخوش وناملايم اولمغله خوشلنميوب اكرنمك معناسنه در
(جحد جيمك فتحى وحاء مهمله نك سكونيله فتح بابندن مصدر در
برنسنه يى بيلور ايكن انكار ايلمك معناسنه در ويهودى طائفه سنه
جحود اطلاقى صاحب نبوت ورسالتپناهى بى بيله رك انكار ايتدكلرندندر
﴿ عجل ايومك امل اميده ديرلر ﴾ عجل فتحتينله علم بابندن مصدردر
ايومك معناسنه وايوه جكلكه دينور كه برنسنه يى وقتندن مقدم
طلب وتحرى ايلمكدن عبارتدر انكيچون مذموم در (امل فتحتينله
اميد ورجايه دينور جمعى امال كلور كه لسانمزده اومى واومه ايله
تعبيراولنور ومصدر اولور اومق وامبد ايلمك معناسنه ﴿ جدل
غوغا خصومت سوق بازار ﴾ جدل فتح جيم ودال مهمله ايله
اسمدر اقداردن ناشى شدتله غوغا ونزاع وخصومت ايدر اولمق
معناسنه در (سوق سين مهمله نك فتحى ومديله اسمدر چارشويه
وبازاره دينور وبومؤنثدر مذكر دخى اولور ﴿ سحيق ايراق شهيق
آواز ناخوش ﴾ سحيق فعيل وزننده علم وحسن بابلرندن وصفدر
ايراق كه بعيد معناسنه (شهيق سحيق وزننده ضرب وفتح وعلم

٧ بعض دقايق شناسان ونكته سنجان حب كلمه سنده شويله رمز واشارت بيورمشلردر كه اقصاى حلقدن حا حرفيله شفوى اولان با حرفندن مركب اولمغله كويا كه محبتك ابتداء وانتهاء حال وشانى سراسر محبوبنه منحصر اولوب ميانه ده اشياء سائره نك تخللى اولمديغنى تلميح واشعاره مبنيدر اصل محبتك دخى شانى بويلجه اولمق لازمدر پس بوندن نقصان اولور ايسه اكا محبت اطلاقى صحيح ورواد كلدر انتهى سعد

بابلرندن مصدردر اشك آكرمق معناسنه وبكالدن كيسه هنجقرمق
معناسنه در كه اطفال بكاسى اول رسمه اولور و برنسنه يه كوز
دكرملك معناسنه دخى كلور ﴿ دريس اسكى ممر ديرك وهموار ﴾
دريس حريص وزننده نصروضرب بابلرندن وصفدر اسكى لباسه
دينور ودوه نلك قويروغنه دخى دينور (ممر دمكرم وزننده مر ديمردن
يعنى نصر بابنك تفعيلندن اسم فاعلدر مرمر طاشى كبى دوز ومحكم
وبرك نسنه يه دينور ﴿ حبك يوللرالقم يول اورته سيدر ﴾ ٢ حبك ضمتينله
كتاب وزننده اولان حباكك جمعيدر قوملقده اولان زه كبى اوزون
اوزون قيوريم طرزنده طريقه لره دينوركه روزكار سهو لتله وجهه
اور مغله پيدا اولور كذلك دكزوسائر صواوزره اول رسمه پيدا اولور
يول يول (لقم فتحتينله اسمدر يولك اورته سنه دينور وكوم
ومعظم يرينه دخى دينور ﴿ عراب وفاره اشكون يعنى رهوار ﴾ عراب
كتاب وزننده يوكرك واشكين ورهوان آته دينور وعرقنده هجنت اولميوب
خالص عربى وكحيل اولان آته دينوركه مقابلنه تركى وتركمانى ديرلر
وانسان ايله آتك ودوه نك بينلرينى فرق ايچون انسانه عرب وآته
ودوه يه عراب واعراب ومعربه اطلاق ايلديلر پس مفردلرى عربى
اولورعرب ملاحظه سيله (فاره صاحب وزننده يورغه واشكنلو آته
دينور جمعى فواره كلور ﴿ اروني كوسترك بكاديمكدر ﴾ اروني رأى
يرئيدن يعنى ضرب بابنك مهموز الفاوناقص يائيسنك افعالندن فعل
امرمخاطب جمع مذكردر كوسترك معناسنه نى نون نون وقايه ياياء متكلمه
بكا معناسنه بحسب التركيب كوسترك بكاديمكدر ﴿ ادردوندر اجرنا
بزى قورتار ﴾ ادراجر وزننده دوريد وردن يعنى نصر بابنك اجوف
واويسنك افعالندن فعل امرمخاطبدر دوندر معناسنه همزه سى
تعديه ايچوندركه ثلاثيسى لازمدر حافظ شيرازى (بيت) الايايها
الساقى ادركأسا وناولها * كه عشق آسان نمود اول ولى افتاد مشكلها)
اجرجورك افعالندن فعل امرمخاطبدر قورتار معناسنه نانفس متكلم
مع الغير ضميريدر بزى معناسنه دركه اجرك مفعوليدر بحسب التركيب

٢ وحبك قاورلمش كبى پك قيور دينور اولان صاچه جق وحبك فلكده كوا كبك سير ايتدكارى طرائق وموار يددن عبارتدر

قورتاربزی دیمکدر اورونینك وادرك واجرك اعلاللری اربابنه معلومدر ﴿ اذاناگاه اذاچون سوف صکره ﴾ اذاهمزه‌نك کسری والفك قصریله مفاجاهٔ ایچون اولور که سن برایش اوزره ایکن ناگهانی وبغتة برشیئك حصول وظهورنی افاده ایدر بوصورتده جملهٔ اسمیه‌یه مخصوص اولور وشرط معناسنی متضمن اولمامغله جواب ایرادینه محتاج اولمز وکلامك صدر وابتداسنده واقع اولمز زیرا انی اتیاندن غرض ماقبلنك وجودندن صکره مابعدنك علی سبیل المفاجاة حصولنه دلالت ایلمکدر و بو اذای مفاجاهٔ زمان حاله دلالت ایدر شرطیه کبی استقباله دلالت ایلمز نحو خرجت فاذا الاسد بالباب وکقوله تعالی * فاذاهی حیة تسعی * و بو عند الاخفش حرفدر وعندالمبرد ظرف مکاندر وعندالزجاج ظرف زماندرکه زمان مستقبله دلالت ایدر (اذا همزه‌نك کسری والفك قصریله زمان مستقبله دلالت ایدر براسمدر چون معناسنه که اذای شرطیه‌در و بو استعمال اولنمز انجق جمله‌یه مضاف اوله‌رق استعمال اولنور (سوف سینك وفانك فتحیله که بونده سف وسووسی دخی دینور سینلرك فتحیله کلمهٔ تنفیسدرهنوز وجوده گلمیان فعلده استعمال اولنور وتهدید ووعید ووعد فعللرنده دخی استعمال اولنور وراغبك بیاننه کوره سوف کلمه‌سی برحرفدرکه مدخولی اولان فعل مضارعی حال معناسندن تجرید ایدوب استقباله تخصیص ایدر ﴿ کائ ای نیجه لابد ناچار ﴾ کائ کافك والفك فتحی و یانك تشدیدیله اصلی ای‌دیرکه شرح و بیان اولندی تکثیر عدده نقل اولنمق ایچون کاف داخل اولوب ای نیجه ونه‌چوق معناسنی افاده ایدر وکای‌دن ماعدا اوج لغت دخی واردر تنوینی نون شکلنده رسم ایله کاین ۲ وکیین همزه یی یایه ایدالله ۳ کاین کاعب وزننده بونلردر (لابد لافراق ولامحاله معناسنه‌در زیرا بدفراق معناسنه اولوب لاء نافیه داخل اولمغله فراق منفی ولزوم لازم اولدیغندن لازمدر والبته دیمك اولور قاموس شارحنك بیاننه کوره بونك استعمالی نفیه مخصوصدر

اثبتنده مولددر مصنفين ومؤلفين عبارتلرنده كثير الوقوع ومتنوعا ايراد ايدرلر مثلا لابدلهـا من قوانين ولابدمنه ولابد لكل طالب كبى لابدثابت ياخود كائن تقديرنده در وتعبير مذكوردن فارسيده چاره نيست وناچار ايله ادا اولنور ﴿ معيشت عيشه ديرلك زندكانى ﴾ معيشت طبيعت وزننده ضرب بابنك اجوف يائيسندن ميملى مصدردر جمعى معايش كلور (عيشه شيشه وزننده معيشتك مصدريدر ديرلكه دينور حيات وزندكانى معناسنه ومأكولات ومشروباته اطلاق اولنوركه مدار حيات اولديغيچون زندكانى فارسيدر وزناتماميچون ياخود توضيح ايچون ايكنجى دفعه ده تفسير قلندى ﴿ خصاصت فقره دى آثم كناهكار ﴾ خصاصت خاء معجمه وصاد مهمله ايله فصاحت وزننده علم بابندن مصدردر فقر واحتياج معناسنه در ٧ (آثم عاصم وزننده علم بابنك مهموز الفاسندن اسم فاعلدر صوچلى وكناهكار معناسنه دركه آنفا شرح و بيان اولندى ﴿ مفاعيلن هزج بحرى فعولن ﴾ ديلكده ذكر حق ايله تكرار ﴾ مصراع اول بحرك وزنى افاده ايدر ومصراع ثانيده ﴿ ياايها الذين آمنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا وسبحوه بكرة واصيلا ﴾ آيت كريمه سنه تلميح واشارت واردر

٧ ومطلقـا رخنه وخالل صـلى قول قاپو وقلبور والك ونقاب مقوله سنده اولان كركه ورخنه يه دينور ياخـود كوچك دليكه دينور منه

﴿ البحر المضارع المكفوف المقصور ﴾

يعنى بو قطعه بحر مضـارع مكفوف ومقصـوردر بحر مضـارعك فى الاصل هر بيتى ايكى كره مفاعيلن فاعلاتن مفاعيلن فاعلاتن در صدر وابتداسنه خرم علتى عارض وعروض وضربندن ماعدا جميع اجزاسنه كف علتى عارض اولدى وعروض وضربنه قصر علتى كلمشدر خرم لغتده بر آدمك بورننك ديركنى كسمـك معنـاسنه در وعروضيون اصطلاحنده مفاعيلن ميمنك ياخود فعولن جزئندن فانك اسقاطندن عبارتدر كف وقصر علتلرى شرح وبيان اولندى ﴿ ريب المنون حوادث ايام عام سال ﴾ ريب المنون تركيب مزجى عبدالله كبى حوادث ايام دهردن عبارتدر (عام نام وزننده ييل وسنه يه دينور جمعى اعوام كلور قاموس شارحى دير كه عام عومه نك جمعى اولان

عومدن مأخوذ در شمس تمام سنه یه دك اون ایکی برجده عوم
وسیر ایلدیکنه مبنیدر انتهی فارسیده سال دیرلر بونده تفسیردر ﴿ سلخ
ومحاق آیك صوکیدر اولی هلال ﴾ سلخ فتح سین وسکون لامله تسمیه
بالمصدردر آیك صوکینه دینور وهر آیك آخر کوننه دخی دینور (محاق ٢
میمك حرکات ثلاثه سیله آیك آخر ینه علی قول آخرنده اولان اوچ کیجه یه
دینور یاخود قمرك نهان اولمسندن عبارتدر که صباح واخشام کورنمز
اولور قمر کونشله برابرجه طلوع ایلمکله کونش نور قمری محق ومحو
ایلدیکیچون اطلاق اولندی (هلال کسر هاایله خلال وزننده
بر کیجه لك علی قول ایکی کیجه لك یکی آیه دینور فارسیده ماه نودیرلر
یاخود اوچ کیجه یه قدر یاخود یدنجی کیجه یه قدر هلال اطلاق اولنور
وهر آیك آخرنده یکرمی التنجی ویکرمی یدنجی کیجه لك آیه ده هلال
اطلاق اولنور ماعدایه یعنی ماینه قمر دینور ﴿ ابکار وغدوه
ایرته دجی قراکو کیجه ﴾ ابکار کسر همزه وسکون باء موحده ایله
بکردن اسمدر ایرته غد معناسنه وایرته لك معناسنه ده کلور
صباح کبی ومنه قوله تعالی * بالعشی والابکار * ای غداه غدوه غین
معجمه نك ضمی ودال مهمله نك سکونیله صباحك اول وقتنه دینور
بکره معناسنه فارسیده بامداد وترکیده ارکن تعبیر اولنور علی قول
صلاة فجر ایله طلوع الشمس بیننده اولان وقته دینور ایچنده اولدیغك
کونك صباحی مراد اولنور ایسه منون اولمز زیرا ظروف غیر متمکنه دندر
واکر نکره مراد اولنور ایسه منون اولور وبکره کلمه سی دخی
بویله در جمعی غدی کلور مدیه ومدی کبی (دجی غنی وزننده
ضرب بابنك ناقص یائیسندن صفتدر قراکو کیجه یه دینور
﴿ ظهره وظهیره اویله وکون اورته سی زوال ﴾ ظهر ظاء معجمه نك
ضمی وهانك کسریله شمسك نصف نهار دائره سندن زائل
اولدیغی ساعته دینور که اویله وقتی تعبیر اولنور وظهر ساعت
اعتباریله مؤنث ووقت اعتباریله مذکردر (ظهیره کبیره وزننده
زوال شمس وقتندن نصف نهار زمانه دینور که اویله وقتی اوله جقدر

٢ وباب اول وثانیدن
مصدر دخی اولور
ای آخر اولمق معنا
سنه وآبی آخره
یتشدرمك یعنی آیك
آخرینه واصل
ولمق معناسنه مشهد

علی قول زوالدن عصره قدر زمانه اطلاق اولنور جمعی ظهائر کلور و برنسنه برندن آیرلمق معناسنه درکه باب اولدن مصدردر (زوال نوال وزننده کونش وسط فلکدن یعنی نصف نهاره کلوب غروب سمتنه دونمك معناسنه مستعملدرکه تمام کونك اورته سیدر ﴿ سجین طموده بردره سجیل سنك وکل ﴾ سجین سکین وزننده جهنمده بردره اسمیدر اعاذنا الله منها و برموضع اسمیدرکه فجارك کتابی یعنی دفتر اعمالی انده موضوعدر (سجیل سجین وزننده کسك طرزنده برکونا طاشه دینور و بوسنك وکل معربیدر که مراد قوملو چامور ایله پخته اولوب صکره متحجر اولان طاشدر ومنه قوله تعالی * ترمیهم بحجارة من سجیل * ای حجارة کالمدر وسجیل بمعنی السجین یعنی عندالبعض نار جهنمده چامور ایله مطبوخ طاشلرکه اوزرلرنده نازل ومصیب اوله جق اشخاصك اسملری مرسومدر یاخود بوراده سجل دیمکدر یعنی فی الاصل سنك وکل معربی اولان سجل اولوب بعده اشباع اولنمشدر پس حجارهٔ مرقومه ایله تعذیب اولنه جقلری مکتوب اولان کتاب محفوظ احکامندندر دیمکدر * وماادریك ما سجین کتاب مرقوم * آیت کریمه سی بومعنایه دلیلدر نتکیم قاموس مؤلفی ومترجمی وجه مذکور اوزره بیان ایلمشدر زیرا سجیل بوراده سجین معناسنه درکه کتاب مرقوم ایله مفسردر ﴿ شح اولدی بخل وحرص ومرض خسته بیمار ﴾ شح شین معجمه نك حرکات ثلاثه سی وحاء مهمله نك تشدیدیله علم بابندن مصدردر واولدن وثانیدن دخی اولور صحاحك بیاننه کوره بخل وحرص معناسنه در وقاموسك بیاننه کوره حرصه مقارن بخل معناسنه درکه طبیعی اوله (مرض زمن وزننده صفت مشبهه در خسته وبیمار آدمه دینور جمعی مراض کلور ﴿ خیط ایپلك ابره اکنه وسم اکنه یوردوسی ﴾ خیط خاء معجمه نك فتحی ویانك سکونیله ایپلك تلنه دینور جمعی اخیاط وخیوط کلور (ابره همزه نك کسری ورانك فتحیله اکنه یه دینور فارسیده سوزن دیرلر جمعی

ابرکلور همزه‌نك کسری و بانك فتحیله و عقربك اکنه‌سنه ده دینور (سم سینك حرکات ثلاثه‌سی ومیمك تشدیدیله اکنه دلیکنه دینور ومنه قوله تعالی * حتی یلج الجمل فی سم الخیاط * وجمل کمی ایپنه دینور که مراد ایری هلاطدرکه قومانه تعبیر اولنور بعض افندیلر جملی دوه دیو تفسیر ایلرلر الله تعالی سهو وقصورلرمزی عفو ایلیه آمین ❊ هم ریش خوش لباس دخی ریش پروبال ❊ ریش دیش وزننده لباس فاخره‌یه دینور (ریش ریح وزننده قوش قنادینه دینور جناح الطیر معناسنه جمعی ارياش ورياش کلور فارسیده پروبال دیرلر بونده تفسیرلردر ❊ مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات * مکفوف اولنجه بحر مضارع بودر مثال ❊ الفاظ معلومه‌در ❊ ایضا ❊ شرح اولندی ❊ تلقا یکا وطیف خیال وقبل عیان ❊ تلقا ۲ تانك کسری ولامك سکونیله ظرف مکاندر جهت وجانب ومقابله معناسنه نتکیم امام بوصیری قدس سره العالی حضرتلری قصیدهٔ برده‌سنده ایراد ایلمشدر (بیت) ام هبت الریح من تلقاء کاظمة * واومض البرق فی الظلماء من اضم) وظرفیت اوزره منصوب اولور (طیف طاء مهمله‌نك فتحی و یانك سکونیله حیف وزننده اویقوایچره عارض وطائف اولان خیاله دینور ونصر وضرب بابلرینك اجوف واویسندن ویائیسندن مصدر اولور اویقو ایچره خیال عارض اولمق معناسنه وداورمك معناسنه‌در جنون کبی (قبل عنب وزننده صفتدر قارشوده عیان وآشکاره اولان شیئه دینور ❊ اهدا هدیه ویرمکه دی تحفه ارمغان ❊ اهدا اعطا وزننده افعالدن مصدردر برآدمه ارمغان کوندرمك معناسنه وهدیه‌نك وجه تسمیه‌سی بودرکه اکثری حاجات اوکارنده تقدیم اولندیغیچون یاخود الفت ومحبته هادی وارشاد یاخود مهدی له یاننده صاحبندن مقدم واردیغیچوندر (تحفه تانك ضمی وهاء مهمله‌نك سکونیله اسمدر ارمغان وهدیه معناسنه‌در جمعی تحفدر هاسز وبونك اصلی وحفه‌در تاواودن عوضدر ❊ موسع غنی ومقتر ومعسر فقیر در ❊ موسع مکرم

۲ وکور شمکه وبولشمغه دخی دینورکه فارسیده دیدار دیرلر ❊

وزننده وسع يسعدن يعنى علم بابنك مثال واو بسنك افعالندن
اسم فاعلدر غنا وثروت صاحبى آدمه دينور (مقتر محسن وزننده
قتر يقتردن يعنى نصر وضرب بابلرينك افعالندن اسم فاعلدر فقير
آدمه دينور وعيال واولادينك نفقه سنى تضييق وتقصير اوزره
رؤيت ايدن آدمه دينور (معسر مقتر وزننده علم بابنك افعالندن
اسم فاعلدر فقير واحتياجى اولان آدمه دينور * سيار يولجى قافله در
عير كاروان * سيار طيار وزننده كزمك معناسنه اولان سيردن
مبالغه ايله اسم فاعلدر كه يولجى يه دينور (قافله قاتله وزننده كاربانه
دينور و بو فى الاصل سفردن عودت ايدن جماعته دينور ورجوعلرينه
تفألا سفره عزيمته آغاز ايدنلره ده اطلاق اولنور حاليت ومحليت
علاقه سيله برسمته كيدن كاربانلره قافله اطلاقى بو ملابسه يه مبنيدر
(عير عينك كسرى ومديله كاربانه دينور قافله معناسنه وبو مؤنثدر
على قول ذخيره كوتورن دوه لره دينور لفظندن مفردى يوقدر ٧ وكوزك سياهنه دينور حدقة العين معناسنه در
* اكام غنچه لر دخى جنات باغچه لر * اكام اعمام وزننده كمك
جمعيدر كه غنچه لر معناسنه اكام كلديكى كبى اكمه وكمام كلور كافك
كسريله (جنات جيمك فتحى ونونك تشديديله جننك جمعيدر باغچه لر
معناسنه * بطيخ قاون ايله قارپوزدر بصل صوغان * بطيخ
بانك فتحى وطانك تشديديله قاون وقارپوز تعبير اولنان ميوه يه دينور
مفردى بطيخه در ها ايله لكن قارپوز ايله قاوينك بيننى فرق ايچون
قارپوزه بطيخ شامى وبطيخ هندى ايله تقييد ايدرلر واهل حجاز
قاونه مطلقا بطيخ ديرلر (بصل فتحتينله صوغانه دينور واحدى
بصله در ها ايله فارسيده پياز ديرلر * قاروره شيشه اولدى قوارير
شيشه لر * قاروره شيشه يه دينور ودارو وسائر مشروبانك ظرفنه
دينور ٧ (قوارير قاروره نك جمعيدر شيشه لر معناسنه ومنه قوله
قوله تعالى * قوارير من فضة * الآية * مهراس هاوان اولدى
ومجمر بخوردان * مهراس محراب وزننده نسنه دوكجك آلت
اعتباريله ديبكه وهاونه دينور (مجمر ميمك كسريله بخوردانه دينور

آلت بخور اولمق اعتباریله وبو مذکردر مؤنث دخی اولور مجمره
ومدخنه یاخود ناراعتباریله وعود اغاجنه دخی اطلاق اولنورکه
آلت بخوردر ❊ ریعان وعنفوان اوله هرشیئك اولی ❊ ریعان
رانك فتحی ویانك سکونیله هرشیئك اولنه دینورکه کورلکی وفضل
واقبال حالتی اولور (عنفوان عینك وفانك ضمیله برنسنه‌نك اول
ومقدمنه علی قول بهجت واطافتی هنکامنك اولنه دینور ❊ اخدان
دوستان کبی دخی شاب وفتی جوان ❊ اخدان اکام وزننده خدن
وزننده اولان خدن کلمه‌سنك جمعیدر دوستلر ویارانلر وبولداشلر
معناسنه‌در (شاب داب وزننده اسم فاعل بنیه‌سیله کنج وتوانا
وجوان آدمه دینور جمعی شباب کلور (فتی عصا وزننده دلیقانلی
جوانه دینور ٧ وجوانمرد وسخی آدمه دخی دینور ❊ نقر وصفیر
صقلغ ناقور جنك وصور ❊ نقر نونك فتحی وقافك سکونیله اسمدر
اصلق معناسنه ونصر بابندن مصدردر اصلق چالق معناسنه
(صفیر صریر وزننده اسمدر صیقلغه دینورکه دوداق ایله چلازلر
دودك سسی کبی وضرب بابندن مصدر اولور صفلق چالمق معناسنه
فارسیده هشپلاك دیرلر ٣ (ناقور ناقوس وزننده انواع لعب آلتلرندن
ساز معروفك اسمیدر وصور اسرافیل علیه السلامه دینور ومطلقا
بورویه دینورکه اغز ایله چالنور ❊ سطح اوتوانی اولدی ومرقاة
نردبان ❊ سطح سینك فتحی وطانك سکونیله خانه‌نك طامنه دینورکه
فارسیده بام دیرلر وهرشیئك اوستنه دینورکه فارسیده فراز دیرلر
ناظم مرحوم حضرتلری سطحك برنده سقف دیمه‌لی ایدیکه اوتوانی
معناسنه اولسون زیرا طام ایله توانك بیننده فرق کلی واردر ووزن
ایچون خلل یوقدر واصل سطح یابوب دوشه‌مك معناسنه مصدردر
طام مقوله‌سی مبسوط اولدیغندن سطح ایله تسمیه اولندیکه تسمیه
بالمصدردر (مرقاة میمك کسری وفتحیله نردبانه دینور موضع رقی
اعتباریله میمی مفتوح وآلت اعتباریله مکسور اولورکه علم بابنك
ناقص یائیسندندر ❊ یالیت ای نوایدی لن البتده نحن بز ❊ یالیت

٧ تثنیه‌سنده فتیان وفتوان دینور جمعی فتیان وفتون کلور فالرك کسریله منه

٣ وبوری چالمق معناسنه ده کلور منه

یاحرف ندادن منادای بعیده ندا اولور کرك حقیقی کرك حکمی
اولسون وگاه اولورکه منادای قریبه ندا اولنور تأکید ایچون یاالله
ویاربی کبی وعند البعض بعیده وقریبه ومتوسطه ندا اولنور ولیت
لامك فتحی ویانك سکونیله وآخرینك فتح اوزره بناسیله کلمهٔ تمنیدر
برنسنه یی اومق معناسنه حرفدر فارسیده کاشکی
وترکیده نولیدی وشویله اولیدی دیمك مفهومنده مستعملدر
وحروف مشبهه بالفعل جمله سندندر اسمنی نصب وخبرینی رفع ایدر
اکثری ممتنع ومحال اولان موادك تمنیسنه تعلق ایدر شاعرك بیتنده
اولدیغی کبی (لیت الشباب یعود یوما * فاخبره بما فعل المشیب)
ومنه قوله تعالی * یالیتنی کنت ترابا * وبعض کره ممکن اولان محلده
استعمال اولنور لیت زیدا قائم کبی وبعض کره وجدت کلمه سی
منزلنه تنزیل اولنور یعنی ایکی مفعوله تعدیه ایلدیکی کبی بودخی اسم
وخبرینی نصب ایدر لیت زیدا شاخصا کبی وانی ولعلی کبی بالذات
یاء متکلمه داخل اولوب لیتی دینور ونون وقایه ایله لیتنی دینورانی کبی
مذکور آیت کریمه ده اولدیغی مثللی (لن لامك فتحی ونونك
سکونیله حروف نواصبدندر تأکیدایله داخل اولدیغی فعل مضارعك
معناسنی استقبالده نفی ایدر لن تفعل دیدکده البته زمان استقبالده
ایشلیه مزسك دیمك اولور امام سیبویه عندنده برأسه حرفدر
وامام خلیل وامام فراعندلرنده مرکبدر (نحن نونك فتحی وحانك
سکونی ونون آخرك ضمی اوزره بناسیله ضمیر متکلم مع الغیردر بزدیمکدر
انکله نفسلرندن مخبر اولان تثنیه وجمع اراده اولنور وعند البعض ضمیر
متکلم وحده اولان اناکلمه سنك من غیر لفظها جمعیدر اجتماع ساکنین
محذوری ایچون آخری تحریك اولندی وحرکات سائره بیننده ضمه
اختیار اولندیغنك وجهی بودرکه چون ضمه جمعه دلالت ایدوب
جمع مضمره ایسه واو ومیم دلالت ایدر فعلوا وانتم کبی واو ایسه ضمه نك
جنسندندر پس مجانست ایچون ضمه ایله تحریك ایلدیلر
* کی تامی نحن انا بن انما همان * کی می وزننده حروف نواصب

جمله سندندر بحسب الخارج ماقبلی مابعدینه سببیت ایچون اولور
وبحسب الذهن مابعدی ماقبلنه سببیت ایچون اولور یاخود
ماقبلی مابعدینه ومابعدی ماقبلنه احدهما آخرك مقامنه اولور
فارسیده نامراد فیدرکه بونده تفسیردر وحروف جاره دن
دخی اولور لام تعلیل معناسنه (متی میمك فتحی وقلیلا ضمی وافك
قصریله ظروف غیر متمکنه دندر انکله برامرك زماندن سؤال اولنور
فین ونه زمان دیمکدر کقوله تعالی * متی نصرالله * ای فی ای زمان
ومجازات ایچون اولور که کتب نحویه ده مسطور ومشهر وحدر
(انا همزه نك فتحی ایله ضمیر نفس متکلم وحده ایچوندر فارسیده
من وترکیده بن ایله معبردر (انما شرح اولندی ﴿ ایضا ﴾ معلوم
﴿ غبرا زمین وبادیه صحرا فنا اوری ﴾ غبرا حمرا وزننده اغبرك مؤنثیدر
برکه زمین وارض معناسنه در واشجاری بول وفراوان یره وصف
اولور ۷ (بادیه وادیه وزننده صحرایه دینور ترکیده قازه دینور
(فنا فانك کسریله کساوزننده اوك اطرافی جوانب الدار معناسنه
﴿ ینبوع چشمه بئرقیودر حی قوری ﴾ ینبوع یانك فتحی ونونك
سکونی وبانك ضمیله صوچیقدیغی برکه چشمه وپیکار وغیری یه شاملدر
عین الماء معناسنه (بئر بانك کسری وهمزه نك سکونیله معلومدرکه
قیویه دینور فارسیده چاه مرادفیدر وبئر لفظی مؤنثدر جمعی
ابئر کلور افعل وزننده (حی کسرحاء مهمله ایله الی وزننده ضرب
بابندن صفتدر برنسنه دن حیایت اولنان شیئه دینور قوری
کبی ﴿ یثرب مدینه کاظمه بریرك آدیدر ﴾ یثرب یانك فتحی وثانك
سکونی ورانك کسریله واثرب یایی همزه یه ابدال ایله مدینة النبی
علیه الصلاة والسلام اسمیدر نسبتنده یثربی واثربی دینور رارك
فتحی وکسریله جامی (بیت) کی بودیارب که دودر یثرب بطحا کنم *
که به مکه میروم که در مدینه جا کنم) وقاموس شارحنك بیانه کوره
سام بن نوح اولادندن ابتدا ارض مزبوره ده ساکن اولان یثرب
اسمیله مسمادر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری

۷ دوزوویوم شاق برلرده نابت اولان نباتلره اطلاق اولنور که علاقه سی معلومدر منه

لفظ مرقومك معناسی تباه وفسادی متضمن اولمغله استهجان بیورملریله رفع وطیبه وطابه ایله تسمیه بیور دیلر (کاظمه فاطمه وزننده مدینهٔ منوره ده برموضعك اسمیدر نتکیم امام بوصیرینك بیتی بونی ایما ایدر (بیت) ام هبت الریح من تلقاء کاظمة * واومض البرق فی الظلماء من اضم) ﴿ هم بکه مکه آدی یاخود کعبه نك یری ﴾ (بکه مکه وزننده مکهٔ مکرمه نك اسمیدر علی قول ایکی طرفنده واقع ایکی طاغك ما بینی اولان بقعه نك یاخود مطافك اسمیدر که کعبهٔ مکرمه در وبودق العنق معناسندن مأخوذدر اعناق جبابره یی دق وشکست ایلدیکیچون اطلاق اولندی ابرهه وقریش کبی قصه لرك تفصیللری کتب تفاسیرده مبسوطدر یاخود مزاحمه معناسندن مأخوذدر بهرسنه آنده ناسك ازدحامی باعث تسمیه در وعند البعض بامیمدن بدلدر لازب ولازم کبی ومنه قوله تعالی (ببکة مبارکا) لاّیه ﴿ منضود صیق اغاج دخی صنوان ایکی چتال ﴾ منضود نضد ینضددن یعنی ضرب بابندن اسم مفعولدر بربری اوزره نظام ایله استف اولنمش اغاجه دینور علی قول عامدر وجه مذکور اوزره استف اولنمش هرشیئه شاملدر (صنوان قنوان وزننده صنوك تثنیه سیدر برکوکدن چیقان ایکی یااوچ یاز یاده فدانلرك هرچتالنه دینور صادك ضمیله ده لغتدر وصنیان دخی دینور صادك حرکات ثلاثه سیله جمعنده دخی صنوان دینور فرقی اعراب بالحرکه ایله متحقق اولور ﴿ مخضوض اغاج که اوله کسلمش دیکنلری ﴾ مخضوض منصور اوزننده خضض یخضضدن یعنی ضرب بابندن اسم مفعولدر دیکنلری کسلمش آغاجه دینور ودللری قیرلمش اولان اغاجه دخی دینور ﴿ تهدید قورقوو برمك توحید برلمك ﴾ تهدید تکریم وزننده نصر بابنك تفعیلندن مصدردر قور قمق وقور قوو برمك معناسنه در (توحید تهدید وزننده ضرب وحسن بابلرینك مثال واویسنك تفعیلندن مصدردر حق جل وعلانك واحد حقیقی اولوب شریك ونظیردن منزه اولدیغنی ایمان ایلمکدن عبارتدر لسانمزده برلمك ایله تعبیر اولنور ﴿ تفریط اکسك ایلمك افراط آشوری ﴾ تفریط تقصیر

وزننده نصر بابنك تفعيلندن مصدردر اكسك ايلمك تقصير معناسنه دركه افراط مقابليدر بناسي سلب ايچوندر وبر خصوصي عجزدن ناشي ضايع وتباه ايلمك معناسنه ده كلور ٧ (افراط اكرام وزننده باب مذكورك افعالندن مصدردركه تفريطك مقابليدر حددن زياده وآشوري ايلمك معناسنه وبر كيمسه يه ياخود بر حيوانه تحمل وطاقتدن خارج نسنه تحميل ايلمك معناسنه ده كلور ﴿ساحل دكز كناري وحوض وغدير كول﴾ ساحل حامل وزننده دكز كناري ودكز ياليسنه دينور شاطئ البحر معناسنه وبو مقلوبدر زيرا صو يمق معناسنه اولان سحلدن مأخوذ اولمغله حقيقتده قياس اولان مسحول اولملي ايدي ياخود مضاف مقدردركه ذو ساحل ديمكدر زيرا صو مد وجزر ايله قيينك قشرني صيروب كوتررر (حوض حاء مهمله نك فتحي وواوك سكونيله مصر وفدركه لسانمزده دخي حوض ديرلر كه ايچنده صو جمع اولنور ديو بيارلر جمعي حياض كلور كه اصلي حواض ايدي حانك مكسوريتي واوي يايه ابدال ايلدي واحواض دخي كلور ٦ (غدير غين معجمه نك فتحي ودال مهمله نك كسري ومديله شول چقور يره دينوركه ايچنده صو ايركيلور لسانمزده كول ايله معبردر ٧ ﴿رفرف دوشك بساط نفيس اولدي عبقري﴾ رفرف فتحتينله انلو دوشكه دينور بساط عريض معناسنه جمعي رفارف كلور واحدي رفرفه درها ايله (عبقري جعفري وزننده بركونا فاخر بساط ودوشمه اسميدركه بساط نفيس معناسنه ومطلقا نقش وقصوري اولميان كامل شيئه دينور وبر قومك سيد وشريف وذيشانه دينور وحسن ولطافت وسائر مزيت جهتيله نهايت درجه يه بالغ اولان شيئه دينوركه فوقنده برشئ اولميه كويا كه اول صنايع بشريه دن اوليوب بلكه جن وپري صنعتيدر ديو تعجب اولنه

﴿ البحر الرمل المخبون ﴾

يعني بو قطعه بحر رمل مثمن الاجزادندر كه هر بيتي سكز كره فاعلاتن در

٧ وبر كيمسه يي الچي يوللامق وكبرويه ترك ايلمك ومبالغه ايله مدح وثنا ايلمك معنالرينه ده كلور منه

٦ مصدر دخي اولور صويي بركدرمك معناسنه وحوض يابمق معناسنه ده كلور منه

٧ وغدير قليجه دخي دينور جمعي غدر وغدران كلور منه

لكن جميع اجزاسنه خبن وعروض وضربنه قصر على عارض اولمشدر قصر آنفا شرح اولندى خبن لغتده اوزون لباس مقوله سنى قصمق معناسنه در واصطلاح عروضيونده ايكنجى حرف ساكنى اسقاط ايتمكه ديرلر بوده فاعلاتن ومستفعلن ومفعولات وفاعلن جزلرينه مخصوصدر ﴿شنئان بغض وعداوت متبرى بيزار﴾ شنئان فتحاتله فتح وعلم بابلرندن مصدردر بغض وعداوت ايتمك معناسنه در وبركيمسه نك حقنى اقرار ايتمك على قول حقنى تماما ويروب ابراء ذمت ايتمك معناسنه ده كلور وبو مهموز الفادندر (متبرى متكلم وزننده علم بابنك مهموز الفاسنك تفعلندن اسم فاعلدر مرض وعلتدن درست وسالم وبرنسنه دن برئ وخالى الذمه اولان آدمه دينور فارسيده بيزارد يرلر بونده تفسيردر ﴿هذيان ياوه هزؤ مسخره لق صاحب يار﴾ هذيان فتحاتله ضرب بابنك ناقص يائيسندن مصدردر هرزه وياوه ونامعقول سوز سويلمك معناسنه در (هزؤ ضمتيله فتح وعلم بابلرينك مهموز اللامندن مصدر در مسخره لق وشمارلق وهزل ايتمك معناسنه در (صاحب قارب وزنند يار وهمدم معناسنه ﴿اقطعان سيف وقلم در ثقلان انسله جن﴾ اقطعان همزه نك فتحى وقافك سكونى وطانك وعينك فتحه لريله قلج وبازو يازديغمز قلمه دينور برى فاعل وبرى مفعول اعتبار يله اطلاق اولندى (ثقلان ملوان وزننده انس وجنه دينور زيرا بونلرك هر برى قطعات ارض اولمغله كويا كه ارضى ثقيل ايدرلر ياخود ذنوب سببيله مثقللاردر ﴿نيران آى وكونشدر ملوان ليل ونهار﴾ نيران نونك فتحى ويانك تشديديله نيرك تثنيه سيدر لكن اصطلاح اهل هيئتده وعرف علماده آى ايله كونشك علم وضعيسى ياخود علم غلبيدر (ملوان ثقلان وزننده كيجه وكوندزه علم اولمشدر على قول ليل ونهارك ايكى طرفنه اطلاق اولنور كه اول وآخرندن عبارتدر ﴿متحير اولوبجى متحرف دونوجى﴾ (متحير متكلم وزننده حيرتدن يعنى علم بابنك اجوف يائيسنك تفعلندن

اسم فاعلدر حیرتده قالمش آدمه دینور (متحرف حاء مهمله ایله متحیر وزننده حرفك تفعلندن اسم فاعلدر برطرفه طوغری اکیلوب میل وعدول ایدن آدمه دینور که لسانمزده دونوبجی ایله معبردر ❊ دخی محصی صایجیدر مائه یوز الف هزار ❊ محصی احصادن یعنی افعال بابندن اسم فاعلدر صایجی معناسنه (مائه میمك کسری وهمزه نك فتحیله اسماء عدددن یوزك اسمیدر جمعی مآت کلور فارسیده صد دیرلر (الف همزه نك فتحی ولامك سکونیله اسماء عدددن بیك عددك اسمیدر فارسیده هزار دیرلر وبومذکر در دراهم اعتباریله مؤنثا استعمالی جائزدر جمعی الوف وآلاف کلور همزه نك مدیله ومصدر اولور برآدمه بیك عدد نسنه ویرمك معناسنه ❊ مطمئن پرآشوب آرام ایدیجی قلب یورك ❊ مطمئن مقشعر وزننده طمئندن یعنی رباعی مجرد مزیدی اولان اقشعرار بابندن اسم فاعلدر سکون وآرام اوزره برلشیجی آدمه دینور قاموس مترجمی عاصم افندی حضرتلری دیرکه نفس مطمئنه بومعناد ندر که عین الیقین مرتبه سیدر بعده راضیه ومرضیه در ابتدا اماره بعده ملهمه در که علم الیقین مرتبه سیدر علماء ظاهرك غایت سلوکاری بومرتبه در وبو روء یا مرتبه سیدر بوندنصکره جمیع اطوارده حل مشکلاته قادر مرشد کاملك ارشادیله مطمئنه رتبه سنه ترقی اولور که راضیه ومرضیه آنك صفاتندندر وبوراده ظلمات شك ووهم وخیال مضمحل اولور وبونك نهایتنده رجوع قهقری متصور دکلدر ان لاریب للراسخ ولارجوع للواصل انتهی (قلب قافك فتحی ولامك سکونیله یورکه دینور فؤاد معناسنه فارسیده دل دیرلر علی قول استعمالده فؤاددن اخصدر که لسانمزده کوکل دیرلر ناظم بومصراعنده ملاحظه اولنسه صنعت بدیعه دن اتمام صنعتی واردر ❊ متکی سویکنجی حاشیه وحافه کنار ❊ متکی اتکادنکه اصلی وکی در لفیف مفروقك افتعالندن اسم فاعلدر سویکننان وطاینان واعتماد ایدیجی آدمه دینور (حاشیه حاء مهمله نك فتحی وشین معجمه نك کسریله برنسنه نك کنارینه وپروازینه دینور وبرآدمك اهل ومتعلقاتنه اطلاق اولنور (حافه حاء مهمله نك

فتحی ومدی وفانك تشدیدیله جانب معناسنه اولان حفاف مصدرندن
اسم فاعلدر ومنه قوله تعالى * وترى الملائكة حافين من حول العرش *
ای محدقين باحفته ای جوانبه ﴿ كذب وزور یلاندر دخی احدوثه
مثل ﴾ كذب كافك فتحی وذالك كسریله كتف وزننده كذب
یلان سوزه دینور وضرب بابندن مصدر اولور یلان سوز سویلمك
معناسنه (زور ه زانك ضمیله یلان سوزه دینور وشرك بالله
معناسنه استعمال اولنور كه اعظم اكاذیبدر ویهودی
ونصاری طائفه لرینك بصقالیه لرینه اطلاق اولنور وقوت
معناسنه دخی كلور كه فارسی ایله متفقدر وعقل ورأی ورشد
معناسنه ده كلور (احدوثه همزه نك ضمی وحانك سكونی ودالك
ضمیله بين الناس حوادث اولان خبر عجیبه وكلام ومثال
وداستان غریبه دینور جمعی احادیث كلور ﴿ هم اساطیر یلانلرهم
احادیث اخبار ﴾ اساطیر احادیث وزننده اسطارك جمعیدر اسطارده
سطرك جمعیدر یلانلر معناسنه ومنه قوله تعالى * ان هذا الا اساطیر
الاولین * ای اكتتبوه كذبا (احادیث اساطیر وزننده مصراع اولده
كچن احدوثه نك جمعیدر ومنه قوله تعالى * فجعلناهم احادیث *
ای اخبارا یتحدثون بها اخبار دخی عربیدر زبان زده اولد یغی
اجلدن تفسیر قلندی ﴿ بشره دی درینك طیش یوزینه جلددری ﴾
بشره ٩ فتحاتله انسانك ظاهر جلدینه یعنی درینك طشره یوزینه
دینور بعضیلر تعمیم ایلدیلر یعنی سائر حیوانكده ظاهر جلدینه اطلاق
اولنور دیدیلر جمعی بشر وجمع الجمعی ابشاردر (جلد جیمك كسری
ولامك سكونیله حیوانك درینه دینور جمعی اجلاد وجلود كلور
﴿ ادمه دی درینك ایچ یوزینه عرف طمار ﴾ ادمه فتحاتله بدنده درینك
ایچ یوزینه دینور كه ات جانبنه كلور على قول طشره یوزینه دینور كه قبل
بتان یوزیدر وباشك درینك طشره یوزینه دینور ویرك ایچ یوزینه
دینور باطن الارض معناسنه (عرق عین مهمله نك كسریله جلد
وزننده طمره دینور كه بدنده اولور فارسیده رك دیرلر جمعی عروق

ه وجه استقامتدن مائل اولدیغیچون اطلاق اولنمشدر منه

٩ اصل بشره مطلق ظاهر جلد معناسنه موضوع اولوب بعده ظهور جلد اعتباریله انسانه دخی اطلاق اولندی منه

وعراق كاور عينك كسريله وعرق هر نسنه نك اصل و بنيادينه
اطلاق اولنور ٧ ❊ كبرا اولو كشيلر حنفا طوغريلر ❊ كبرا فقرا
وزننده كبيرك جمعيدر كبيره ده علم بابندن صفتدر اولو اولان آدمه
دينور جمعي اولو كشيلر معناسنه اولور (حنفا كبرا وزننده حنيفك
جمعيدر حنيفده ضرب بابندن صفت مشبهه در فعيل وزننده
شول مؤمن ومسلمانه دينوركه دين اسلامه ميلي راست اولوب ملت
بيضاى اسلاميه ده ثابت و برقرار اوله و بوميل معناسندن متصوردر
❊ عشر احملى اون آيلق دوه در جمعي عشار ❊ ٢ عشراءين
مهمله نك ضمى وشين معجمه نك فتحيله نجبا وزننده اوزرندن اون آى
كچن كبه دوه يه دينور على قول سكزآى كچنه دينوركه نساده نفسا
منزلنده در جمعي عشار كاور عينك كسريله وعشراوات دخى
كاور عينك ضمى وشينك سكونيله ❊ زينت وحليه بزكدر ذهب
ونضر التون ❊ زينت زانك كسرى ومديله بزك وارايش معناسنه
(حليه حاء مهمله نك كسرى ولامك سكونيله زيب وزينته دينور
جمعي حلى كاور حانك فتحيله (ذهب فتحتينله جنس معدنيدن التونه
دينور مشهورى هنوز معدندن چيقوب سكه وصياغت كورمامش
التونه دينور و بومذكر ومؤنث اولور واحدى ذهبه وجمعي اذهاب
وذهوب وذهبان كاور ضمه لريله وباب رابعدن مصدر اولور
بركيمسه ناكهانى معدنه ياضر بخانه يه كيروب خرمن خرمن التون
كومه لرينى كوردكده كوزلرى قاشوب آشفته ورند وحيران قالمق
معناسنه و بوماده نك فعلنده بنى تميم لغتى اوزره ذالك وهانك كسره لريله
ذهب دخى جائزدر (نضر نونك فتحى وضاد معجمه نك سكونيله التونه
دينور ذهب معناسنه فارسيده زر دينور على قول كومشه دينور فضه
معناسنه جمعي نضار كاور جبال وزننده وانضر كاور ❊ ورق اقچه
وكموشدر حسب وعدشمار ❊ ورق فتحتينله اقچه يه دينور وكموشه
دينور فضه معناسنه ومطلقا جانلو حيوانه دينور وسائر مال ومواشى يه
دينور وكاغدو يپراغه دينور و يپراق كبى بوفقه درى يه دينور

٧ وبدنه دينور
حسد معناسنه
و بيوك وكوچك
طاغه دينور
وچوراق يره دينور
منه

٢ عشرا ونفسا
كلمه لرمى جمع
صورتنده وارد
مفردلردر منه

مفردی ورقه وجمعی اوراق کلور (حسب فتحتینله نصر بابندن مصدردر صایمق معناسنه (عد عینك فتحی ودالك تشدیدیله نصر بابندن مصدردر صایمق معناسنه درکه اعدادی بری برینه ضم ایلمکدن عبارتدر ﴿ اعتراض آرقیری کلمك منجانف مائل ﴾ اعتراض اعتقاد وزننده افتعالدن مصدردر آرقیری کلمك ومنع ایلمك ویوز دوندرمك معناسنه در وبر کیسه بر کیسه یه طوغری اوق طوغرلدوب آتوب اولدرمك معناسنه و بر آدمه مرض یاخود جن طوقمه کبی حادثه عارض اولمغله سست اندام اولوب زوجه سنه قربادن عاجز اولمق معناسنه ده کلور (متجانف متفاعل وزننده جنفدن یعنی علم بابنك تفاعلندن اسم فاعلدر میل ایدیجی یعنی طوغریدن صاپجی وعدول ایدیجی آدمه دینور ﴿ قهقری اردینه دونمك حرج وضیق طار ﴾ قهقری عبقری وزننده مصدر در اکسه یه دونمك رجوع الی خلف معناسنه درکه برسمته کیدر کن علی الفور اردینه دونمك اولورکه ایز اوزرینه دونمك اولور علی قول یوزینی چورمدن اردین اردینه کتمك معناسنه در (حرج فتحتینله وصفدر اغاجلری صیق وفراوان اولان یره دینورکه اوق ایشلمز اورمان کبی صیقلغندن چوبانلر وارمق ممکن اولمیه وکناهه اطلاق اولنور طارلغی مستلزم اولمق ملاحظه سیله (ضیق ضاد معجمه نك فتحی ویانك سکونیله صفتدر طار نسنه یه دینور و بوضیق لفظنك مخففی اولور میت ومیت کبی وضادك کسریله ده لغتدر ودرونده اولان شك وکمانه اطلاق اولنور وقلبه طارلق ویرن نسنه یه اطلاق اولنور غم وفکر وتلاش وفقر وفاقه کبی ﴿ حطمه اسم جهنم لهب آتش یالکی ﴾ حطمه حاء مهمله نك ضمی وطانك فتحیله همزه وزننده جهنم اسماسندندر علی قول برقپوسنك اسمیدر درونه القا اولنانلری کسر ایلدیکیچون اطلاق اولندی و پك شدتلو آتشه دینور وشول مرحمتسز وشفقتسز سنکدل چوبانه دینورکه مواشی یی شدتله زجر وضرب ایدرك بری برینه قاتوب قیروب

کچرر ایله و چوق دوه وقیون وکچی سور یننه اطلاق اولنور اوغرا دقلری نسنه یی حطم ایلدکلری ایچون (اهب فتحتیله آتشك علوینه دینور لسان النار معناسنه جمعی الهاب کلور فارسیده زبانه دینور ﴿ ساهره یر یوزی اولدی قتره کرد وغبار ﴾ ساهره قافله وزننده ارضه علی قول یر یوزینه دینور وجه الارض معناسنه و بیابانه اطلاق اولنور واصلا انسان وحیوان ایاغی باصوب چیکنمامش ارضه اطلاق اولنور علی قول شول ارضه اطلاق اولنور که حق جل وعلا یوم قیامتده حشر مخلوقات ایچون تجدید ایلیه جکدر ارض بیضا دخی دینور ومنه قوله تعالی * فاذاهم بالساهرة * (قتره فتحاتله جوهری نك بیاننه کوره قترك واحدیدر بر پاره توزه دینور ومنه قوله تعالی * ترهقها قترة * وصاحب قاموس بیاننه کوره برنسنه اوزرینه چوکمش توزه دینور فارسیده کرد دیرلر بونده تفسیردر (غبار غراب وزننده توزه دینور ترابدن بقیه اولدیغیچون تسمیه اولندی ﴿ ل ایچون فی ده ف پس ما نه علی اوزره امی ﴾ ل حروف جرجمله سندن یکرمی ایکی معنایه کلور اولکی استحقاق ایچوندر الحمدلله ایکنجی اختصاص ایچوندر المنبر للخطیب اوچنجی تعلیل ایچوندر معانئ سائره سی مفصلاتده مسطوردر فارسیده را ایله ادا ایدرلر (فی فانك کسری ومدیله حرف جاره جمله سندندر ظرفیت معناسنه مستعمل اولور کرك زمانی اولسون نحو قوله تعالی * فی ایام معدودات * وکرك مکانی اولسون نحو قوله تعالی * وانتم عاکفون فی المساجد * وبونده معانئ کثیره واردر لغات ونحو کتابلرنده مبسوط ومشروحدر ترکیده ده وفارسیده در ایله معبردر (ف حروف هجادن وشرط محذوفه جواب ایچون اولور که فارسیده پس وترکیده اویله اولدی ایسه ایله معبردر وتفصیلیه وعاطفه اولور که کتب نحوده مسطور ومبسوطدر (ما استفهام ایچوندر ترکیده نه وفارسیده چه ایله معبردر ونافیه وموصول وموصوف ایچون اولور که مفصلاتده مسطور ومشروحدر (علی عینك فتحی

(بیت)
(غبار پایکه آلمام جهانی یارسول الله
دکشمم مویکه هفت آسمانی یارسول الله)

والفلك قصر يله حرفدر يعنى حروف جاره دندر سيبويهدن امعى مرويدر طقوز معنايه دلالت ايدر اولكى حسى ومعنوى استعلايه وتفرق ايچون اولور كه غالبا مجرورينه استعلايه دلالت ايدر نحو قوله تعالى *وعليها وعلى الفلك تحملون* فارسيده بر وتركيده اوزره ايله معبردر (ا حروف هجادن وكلمهٔ استفهامدندر كه دائما صدر كلامده واقع اولور ازيد قائم *واليس الله بكاف عبده* مثاللرنده اولديغى كبى زيد قائممى ديمكدر ﴿ب ايله كم نجه انى نه كلا زنهار﴾ ب حروف جر جملهسندن الصاق ايچون اولور كه مفعول بهاولان كلمهيه ايصالدن عبارتدر والصاق حقيقى اولور نحوامسكت بزيد بوراده امساك فعلى حقيقةوجود زيدهواصل اولمشدر ومجازى اولور نحومررت بزيد بونده مرور بالحقيقه زيده واصل اولميوب بلكه زيدك مكاننه اقرب مكانهواصل اولور قاموس شارحنك بيانته كوره معناى الصاق باء جارهنك معناى اصليسيدر معانئ سائره كويا كه اندن متفرعدر زيرا سائرمعنالرك هر برنده شمهٔ الصاق موجوددر وبونده دخى معانئ كثيره واردر تفصيلى مراد ايدن مطولات ومفصلاته رجوع ايتسون (كم كافك فتحى وميمك سكونى اوزره بناسيله اسم ناقص مبهمدر ايكى وجهاوزره مستعملدر برى خبريه اولور كثير معناسنه كه تركيده نيجه ايله معبردر وبرى عددك مقدارندن سؤال ايچون اولور كه استفهاميهدر نقدر وقاچ نسنهدر معناسنه كه فارسيده چند مراد فيدر بونده مابعدنى تمييزيت اوزره منصوب ايدركم رجلا عندك كبيكه سنك يانكده قاچ آدم واردر ديمكدر وخبريه اولدقده زب كلمه سنك عملى كبى يعنى مابعدنى مجرور ايدر كم درهم انفقت كبيكه سن چوق اقچهو يردك ديمكدر وكاهاولور كه مابعدى مرفوع اولور كم رجل كريم قدانى كبى (انى نونله حتى وزننده من اين معناسنهدر كندن وقندن ديمكدر فارسيدهاز كجا مرادفيدر ومنه قوله تعالى *انى لك هذا* اى من اين لك ومتى مرادفى اولور كه قچن ونه زمان ديمكدر وكيف معناسنه كلور كه

نه كونا ونيجه ديمكدر واشبو انى كلمه سى كنديسنه مجاز اولان
ظروف اقسامندن اولور يعنى شرطيه وجزائيه تعبير اولنان جمله
فعليه لره داخل اولوب شرطيه يى سبب وجزائيه يى مسبب ايدر (كلا
حتى وزننده حرف ردعدر كه بركيمسه يى برنسنه دن منع وزجر
ايدوب اوله دكل ديمكدر وآنى ايشانه معناسنه فارسيده ٤ زنهار ديرلر
وكلمهٔ تحقيق اولور حقا معناسنه در كه ملا جامى اواخر كافيه ده
تصريح ايلمشدر ﴿ فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات * بورمل بحريدر
اجزالرى مخبون اى يار ﴾ معلوم

٤ ومنه قوله تعالى فى التحقيق كلا ان لم ينته لنسفعا بالناصية منه

﴿ البحر الرجز المرفل ﴾

يعنى بوقطعه بحر رجز مرفل الاجزا دندر كه قطعهٔ اولى عنوانى
شرحنده كچدى ﴿ زلفى يقينلق قربى قرابت ﴾ زلفى حبلى وزننده
قربت ودرجه ومنزلت معنالرينه در الفى تأنيث ايچوندر على قول
بو اسم مصدردر ومنه قوله تعالى * وما اموالكم ولا اولادكم بالتى
تقربكم عندنا زلفى * آيت كريمه ده اولنديغى كبى (قربى زلفى
وزننده رحم جهتيله اولان يقينلغه دينور قاموس شارحنك بيانه
كوره فى الاصل مصدردر بعده اسم اوله رق استعمال اولندى
وقرابت دخى قربى كبى عربيدر شهرتنه بناء تفسير قلندى
﴿ بشرى نه مژده طوبى سعادت ﴾ بشرى قربى وزننده اسمدر
مژده يه دينور ومژده جيه ويريلان عطيه يه دينور كه مژده بها تعبير
اولنور (طوبى بشرى وزننده مصدردر اصلى طيبى ايدى ياواوه
قلب اولندى طانك فتحى وبانك تشديديله اولان طيبه لفظندن
نادر اوله رق جمع اولور واطيب كلمه سندن مؤنث اولور وايولك
وكوزلك وبخت وعيش خوش وخير وراحت ودولت وكزيده لك
معنالرينه در وجنتده برشجرك اسميدر لكن ناظمك مختارى مصدر
اولمقدر كه سعادتله تفسير ايلدى وقاضى بيضاوينك دخى اختيارى
بودر ﴿ بهجت كوزللك نضرت مثالى ﴾ بهجت باء موحده نك
فتحى وهانك سكونيله كوزللكه دينور حسن وبها معناسنده اسمدر

ز نضرت بهجت وزننده اسمدر تازه لكه وترلكه وحسن واطافت ورونق وعيش وزندكانى وغنا و بسار معنالرينه در ❊ فسحت ككنلك بسطت فضيلت ❊ فسحت فانك ضمى وسعت وزننده ومى ادفيدركه بولغه وككشلكه دينور اسمدر (بسطت نضرت وزننده اسمدر فضيلت ومزيت معناسنه مستعملدر وعلم ودانش خصوصنده وسعت واحاطهٔ كامله يه وبدن خصوصنده طول وكماله اطلاق اولنور وبونلرده ضمه ايله ده جائزدر ❊ ايقاظ اويارمق سقيا صوارمق ❊ ايقاظ ايمان وزننده يقظه دن يعنى حسن وعلم بابلرينك مثال يائيسنك افعالندن مصدردر اوياندرمق معناسنه بعض نسخه ده ظايرينه ضاد واقع اولمشدر التفات اولنميه صواب اولان ظادر (سقيا بشرى وزننده اسمدر صوارمق معناسنه ❊ قدح اولدى چقمق مقداح آلت ❊ قدح قافك فتحى ودال مهمله نك سكونيله مدح وزننده چقماق چاقمق يعنى تيمورى طاشه اوروب آتش ياقمق معناسنه وبركيسه نك عرضنه يانسبنه دخل وطعن ايلمك معناسنه دركه ضرب بابندن مصدردر وقدح كوز ايچنده يانوب چقورلنمق معناسنه دركه دائره سى قدح كبى اولور (مقداح مفتاح وزننده قدحه دن اسم آلتدر چقماق تيمورينه دينور وقداح شداد وزننده وقداحه ها ايله چقمق طاشنه دينور ❊ سادات اولورلر ابرار ايولر ❊ سادات اولو ومهتر وسركرده معناسنه اولان سيدك جمعيدر اولولر معناسنه وسادات وسيائد دخى كلور (ابرار افعال وزننده صادق وراستكوى واحسانى فراوان اولان برك جمعيدركه صفتدر وجله عباده بروعطوف واحسانى عميم اولان ذات جليل وكريمك اسماء حسناسندندر ❊ شانى عدودر بغضا عداوت ❊ شانى عالى وزننده شنأدن يعنى فتح وعلم بابلرينك مهموز اللاملرندن اسم فاعلدر عداوت ايديجى آدمه دينوركه عدودر (بغضا صحرا وزننده شدت بغض وعداوت معناسنه در وبو الف ممدوده ايله در صحراكبى اكتفاء همزه سى

حذف اولنمشدر ﴿سراقولایلق ضراقتیلق﴾ سرا سین مهمله نك فتحیله ضرا وزننده ومقابلیدر (ضرا ضاد معجمه نك فتحیله سرا وزننده اسم مصدردر قتیلق وشدت ومحنت معناسنه مستعملدر فارسیده سختی دیرلر وامواله عارض اولان نقص وزیانه دینور وبوبیتده بدیعدن تضاد صنعتی واردر ﴿تتری پیاپی ذکری نصیحت﴾ تتری سلمی وزننده وتنوینله جائزدر بربرینك اردنجه بربر دیمکدر اصلی وتری ایدی واوتایه منقلب اولدی وجاه تجاه کبی ومنه قوله تعالی * ثم ارسلنا رسلنا تتری * ای متواترین واحد بعد واحد الفی عند البعض وقاضی بیضاوینك عندنده تأنیث ایچوندر زیرا رسل جمعدر جماعت اعتباریله وعند البعض جعفر وزننده الحاق ایچون زیاده اولمشدر انکیچون تنوینله ده استعمال اولنور بو بیانه کوره مصدردر المتواترة دیمکدر ابن عمرو قراءتی اوزره (ذکری ذالك کسری ورانك فتحیله اذکار وتذکیردن اسمدر وعظ ونصیحت معناسنه ناظم مرحوم حضرتلری * اویذکر فتنفعه الذکری * حق جل وعلا حضرتلرینك آیت کریمه سنه تلمیح واشارت ایلمشدر ﴿تعذیب وتنکیل اشکنجه ایتمك﴾ تعذیب تنکیل وزننده تفعیلدن مصدردر اشکنجه وعذاب ایلمك معناسنه در ومنع ایلمك معناسنده ده کلور (تنکیل نکل ینکل دن یعنی ضرب ونصر وعلم بابلرینك تفعیلندن مصدردر برآدمه سائره مدار خوف وعبرت اوله جق برایش ایتمك معناسنه درکه ترکیده اشکنجه وفارسیده پاهنك دیرلر ٧ ﴿املال واملاء یازمق کتابت﴾ املال افعالدن مصدردر املاء طریقیله یعنی بریسی سویلیوب کندیسی یازمق معناسنه در ٦ (املاء اعطاء وزننده افعالدن مصدردر املال معناسنه یاخود نسخه یه نظرا تجبوب عن ظهر القلب یازمقدن عبارتدر وکتابت تفسیردر ﴿بلغ ایرشدر حدث خبرویر﴾ بلغ حدث وزننده بلغ یبلغ دن یعنی نصر بابنك تفعیلندن فعل امر مخاطبدر سن ایرشدر معناسنه (حدث بلغ وزننده بودخی تفعیلدن فعل امر مخاطبدر سن خبرویر معناسنه

٧ علی قول برآدمی قبول کرده سی اولان نسنه دن برطرف ایلمك معناسنه منه

٦ وبرآدمی یوروب اوصاندرمق معناسنه وسفر وغربتی مدید اولمق منه

﴿ماذاندر اول ایما اشارت﴾ ماذا ما استفهامیه ذوی العقلك غیریده استعمال اولنور وذا اسم اشارتدر مشاری مفرد مذکردر معنای ترکیبی ندر اول (ایما اعلاوزننده افعالدن مصدردر ثلاثیسی ومأدر که مثال واوی ومهموز اللامدر برماده یی تفهیم ایچون قولاو یاقعلا اشارت ایلك معناسنه‌در سنبل زاده وهبی (بیت) اوشوهك فصل وصلنده اولان ذوق ومذایابی * جهات جامعه بخشنده ایماایندی سکاکی ﴿شقوت شقیلق قسوت قتیلق﴾ شقوت شینك فتحی وکسریله علم بابنك ناقص واو یسندن مصدردر که سعادتك ضدیدر و بد بخت اولمق معناسنه دخی اولور (قسوت قافك فتحی وسینك سکونیله مصدردر بزنسنه طاش کبی پك وقاتی اولمق معناسنه‌در و بو اکثریا قلبده مستعملدر واچنده قلب وز یوف اولمق معناسنه ده استعمال اولنور ﴿ظلمت قرا کولق ساعت قیامت﴾ ظلمت ظانك ضمی ولامك سکونیله حرمت وزننده قرا کولغه دینور قاموس شارحی دیرکه نورایله ظلمت بینلرنده تقابل العدم والملکه واردر زیرا ظلمت عدم النور عمامن شانه ان یستنیر ایله معرفدر و بعضیلر نور منافی عرض ایله تعریف ایلکلـه اکا کوره تقابل تضاد اولور موت و حیات دخی بویسمه‌در انتهی (ساعت طاعت وزننده قیامته اطلاق اولنور سرعت حسابی مشتمل اولدیغیچون علی قول ساعت کندیده قیامت قائم اوله جق وقته اطلاق اولنور ولیل ونهار اجزاسندن برجزئه دینور که دورهٔ فلك اعظم مقتضاسی یکرمی درت جزء اعتبار اولنمغله هرجزئنه ساعت اطلاق اولنمشدراوده التمش دقیقه‌دن عبارتدر و وقت حاضره اطلاق اولنور جمعی ساعات وساع در ﴿نقدیر حقده بحث ایتمه زیرا * سن بیلمدیکل وارانده حکمت﴾ الفاظ معلومه دندر ﴿مستفعلاتن بحرر جزدر * ایله سخاوت اول یوجه هست﴾ کذلك ﴿ایضا﴾ معلوم ﴿النجم یلدز ثاقب درخشان﴾ النجم نونك فتحی وجیمك سکونیله یلدزه دینور جمعی انجم وانجام ونجوم ونجم کاور ضمتیله ومعرف باللام اوله رق اولکر یلدزینك

علمیدر که فارسیده پروین دینور واولکر اون بر یلدز زی مشتملدر اتیسی مرئیدر و یدنجیسیله حدت بصر امتحان اولنور فخر انام علیه الصلاة والسلام حضرتلری مجموعنی رؤیت وتعداد ایدرلر ایدی نتکیم شفاء شریفده مشروحدر (ثاقب ظاهر وزننده اسم فاعلدر یلدرایجی وشعله وریجی معناسنه‌در فارسیده درخشان دیرلر که بونده تفسیردر وآیت کریمه‌ده واقع النجم الثاقب جمیع کواکبدن مرتفع کوکب دیمکدر یاخود کوکب زحل مراددر که سماء سابعه‌ده در کوباکه افلاکه یاخود ظلمته نافذ اولدیغیچون اطلاق اولندی ❊ لماع ساطع براق تابان ❊ لماع لمع یلمع دن یعنی فتح بابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر یلدرایجی معناسنه‌در (ساطع سطع یسطع دن یعنی باب منع بوردن اسم فاعلدر ظاهر و یلدرایجی معناسنه‌در (براق لماع وزننده ومراد فیدر ❊ الزرع اکمک النبت بتمک ❊ الزرع ٦ لام تعریفله الفرع وزننده فتح بابندن مصدردر تارلایه تخم صاچمق معناسنه‌در که اکین اکمک تعبیر اولنور (النبت الزرع وزننده نصر بابندن مصدردر اوت بتمک معناسنه در واسم جنس اولور که یردن بتان هر نسنه‌یه دینور بعده ساقی اولمیانده بلکه حیوانات مأکولی اولانده عرف اولمشدر که اوت تعبیر اولنور فارسیده گیاه دیرلر ❊ الکیل اولچک المن بطمان ❊ الکیل لام تعریفله المیل وزننده اسمدر اولچکه دینور ومصدر اولور بغدای وسائره‌یی اولچمک معناسنه واقچه‌یی وزن ایلمک معناسنه و برنسنه‌یی برنسنه‌یه قیاس ایلمک معناسنه‌ده کلور (المن میمک فتحی ونونک تشدیدیله ایکی رطل مقدار بنه‌یه دینور که لساننزده بطمان دیرلر جمعی امنان کلور وهر رطل یوز اوتوز درهمدر مجموعی ایکیوز اتمش درهم اولور لکن بطمان بعض دیارده التی اوقه‌یه دینور ❊ التمر خرما اللوز بادم ❊ التمر النجم وزننده معروفدر که خرمایه دینور اسم جنسدر واحدی تمره در هاایله جمعی تمراتدر فتحاتله وتمور وتمران در تارک ضمیله قاموس شارحی دیر که بو ایکی صیغه ایله انواع مراد اولور

٦ ونبات بتورمک معناسنه کلور وچوجغه زرع دیرلر ولد معناسنه منه

زیرا جنس حقیقی جمع اولمز کثیر وقلیله شمولی اولدیغیچون انتهی (اللوز التمر وزننده بادم تعبیر اولنان میوه‌یه دینور مفردی لوزه در هالیله وبوایکی نوع اولور بری طاتلو وبری آجیدر ﴿اسبوع هفته اضحیه قربان﴾ اسبوع ضمتیله اسلوب وزننده هفته‌یه دینور که ایام سبعهٔ معروفه‌در هفته فارسیدر زبان‌زد والسنهٔ ناسده متداول اولدیغیچون تفسیر قلندی زیرا هفت اعداد فارسیده یدی عددک اسمیدر علیت ایچون هاکلکه یدی کونك علی الرمش اولور (اضحیه همزه‌نك ضمی وکسری ویانك تشدیدیله قوشلق وقتی کسیلان قیونه دینور جمعی اضاحی کلور قربان بیرامی کوننه‌یوم اضحی اطلاقی بومعنایه مبنیدر زیرا اکثری قوشلق وقتنده ذبح قرابین ایدرلر بعده توسیعله یوم مذکورك وقت معهودده ذبح اولنانیله تسمیه اولندی وقربانه قربان تسمیه‌سی آنکله حق جل وعلا حضرتلرینه تقرب اولندیغیچون ﴿سائغ بوغازدن آسان کچندر﴾ سائغ قائل وزننده ساغ یسوغ دن یعنی نصر بابنك اجوف واویسندن اسم فاعلدر بوغازدن الماسیه کبی سهولتلیجه وآسانجه کچن طعام وشراب مقوله‌سنه دینور ﴿صائغ قیومجی سابغ فراوان﴾ صائغ سائغ وزننده صاغ یصوغ دن یعنی نصر بابنك اجوف واویسندن اسم فاعلدر قیومجی‌یه دینور که قالبدن التون وکموش مقوله سنی مقصود اولان صورت اوزره یپار (سابغ صانع وزننده نصر بابندن اسم فاعلدر معاش ونعمتی بول وفراوان اولان آدمه دینور ﴿ریان قانمش شبعان طوقدر﴾ ریان شداد وزننده صفت مشبهه در صویه قانمش آدمه دینور مؤنثی ریادر جمعی رواکلور که روی ماده سندندر (شبعان سکران وزننده صفتدر قارنی طوق آدمه دینور مؤنثی شبعی وشبعانه کلور ﴿ظمأن صوسزدرهم دخی عطشان﴾ ظمأن عطشان وزننده صفت مشبه در صوسز تشنه کشی‌یه دینور مؤنثی ظمأنه‌در سکرانه وزننده جمعلری ظمأدر ظانك کسریله که مهموز اللامندندر وضمیده جائزدر (عطشان شبعان وزننده صفت مشبهه‌در صوسز

آدمه دینور جمعی عطاش کلور عینك کسریله وعطشی کلور سکری وزننده وعطاش کلور عینك فتحی والفك قصریله مؤنثنده عطشه دینور فرحه وزننده وعطشه دینور طانك ضمیله وعطشی دینور کذلك سکری وزننده وعطشانه دینور سکرانه وزننده جمع مؤنثنده کذلك عطاش دینور وعطشات وعطشانات دینور ❊ مؤصد قپانمش ممنون کسلمش ❊ مؤصد مؤمن وزننده تفعیلدن اسم فاعلدر قپانمش اولان قپویه دینور وبومهموزالفادن ومثال واویدن دخی لغتدر (ممنون مفتون وزننده من یمن دن یعنی نصر بابنك مضاعفندن اسم مفعولدر کسلمش مقطوع معناسنه ومنه قوله تعالی * فلهم اجر غیر ممنون * ای غیر محسوب ولامقطوع ❊ مهزوم صنمش مبهوت حیران ❊ مهزوم مجزوم وزننده هزم یهزم دن یعنی ضرب بابندن اسم مفعولدر قرلمش شیئه دینور یقال هزم العدو اذا کسرهم وقلبهم (مبهوت مهزوم وزننده بهت یبهت دن یعنی نصر بابندن اسم مفعولدر متحیر ومنقطع ومدهوش اولان کشی به دینور عینی افندی (بیت) برنظرده عینیا هاروتی مبهوت ایتمکه * سحره ابحاث اوکره دوب چشم سحنکو قو یمش آد) ❊ واحد احد یك فرد ووتر نك ❊ واحد ماجد وزننده اول عدد حسابدرکه ترکیده بر وفارسیده یك ایله تعبیر اولنور و بعضا تثنیه قلنوب واحدین دینور جمعی واحدون کلور وحق جل وعلا حضرتلرینك اسماء حسنا سندن اولورکه تجزی وتکثردن منزه دیمکدر (احد فتحتینله واحد معناسنه درکه اول عدد حسابدر فارسیده یك وترکیده بر تعبیر اولنور ویوم الاحد که هفته کونلرندن برنجی کوندر خلق سموات وارضینه بدأ الهی واقع اولدیغی کوندرکه برنجی کون دیمکدر بعده انده علم اولمشدر جمعی آحاد واحدون کلور همزه نك ضمیله علی قول بونك جمعی یوقدر پس آحاد واحدون واحدك جمعیدر وعند البعض احد ایله انجق ذات اجل واعلا وصفلنور زیرا بو اسم شریف

حق تعالی یه خاص وخالصدر کما قال الله تعالی * قل هو الله احد *
وواحد ایله حق جل وعلا وسائر نسنه‌یه دخی وصفلنور ومن اراد
تفصیلهما فلیرجع الی کتب معتبرة (فرد فانك فتحی ورانك سكونیله
بالکز منفرد معناسنه (وتر واوك کسری وفتحیله بالکز فرد معناسنه در
علی قول عدد دن چفت اولیانه دینور که تك تعبیر اولنور شارح
قاموس دیر که اشبو * والشفع والوتر * آیت کریمه سنده قراءت سبعه
وتر کلمه سنی واوك کسریله حجاز وتمیم لغتی اوزره وفتحیله لغت سائره
اوزره قراءت ایلدیلر ﴿ حتی الی دك شتی پریشان ﴾ حتی حانك
فتحی وتانك تشدیدیله حروف جر جمله سندن غایت ایچوندر نحو
اکلت السمکة حتی رأسها یعنی بن بالغی باشنه وارنجیه دك یدم دیمكدر
فارسیده تا دیرلر (الی همزه نك کسری ولامك فتحی والفك قصریله
حروف جاره دندر وبونده معنای کثیره واردر اولکیسی انتهاء
غایت ایچوندر کرك مکانده اولسون سرت الی الکوفة کرك زمانده
اولسون * اتموا الصیام الی اللیل * آیت کریمه سنده اولدیغی کبی
(شتی شین معجمه نك فتحی وتانك تشدیدیله طاغنق ومتفرق معناسنه
اولان شتیتك جمعیدر مریض ومرضی کبی فارسیده پریشان
مرادفیدر که بونده تفسیردر جمعی پریشانان وپریشانهادر ﴿ خمسون
اللی ستون التمش ﴾ خمسون خاء معجمه نك فتحی ومیمك سكونی
وسینك ضمیله اسماء عدددن اللی عددك اسمیدر که شبه جمعدر فارسیده
پنجاه دیرلر (ستون سینك کسری وتانك تشدیدیله اسماء عدد دن
التمش عددك اسمیدر که شبه جمعدر فارسیده شصت دیرلر
﴿ سبعون یتمش تسعون طقسان ﴾ سبعون خمسون وزننده
اسماء عدد دن یتمش عددك اسمیدر که شبه جمعدر فارسیده
هفتاد دیرلر (تسعون تانك کسری وسینك سكونی وعینك
ضمیله اسماء عدد دن طقسان عددك اسمیدر که شبه جمعدر
فارسیده نود دیرلر یعنی بونلرك اعرابی جمع مذکر سالمك
اعرابی کبیدر یعنی حالت رفعی واوایله وحالت نصبی وحالت جری

یا ایله در وجمع مذکر واو ایله ونون ایله جمعلندیکی کبی بونلر دخی واو
ونون ایله جمعلندیلر ﴿ آباء آتالر ابناء اوغللر ﴾ آباء همزه نك مدیله بابا معناسنه
اولان آب نك جمعیدر بابالر وآتالر معناسنه فارسیده پدران دیرلر که
پدرك جمعیدر واب لفظنك اصلی ابو ایدی حرکاتیله واو حذف
اولمشدر جمعی آباء کلدیکی کبی ابون دخی کلور (ابناء همزه نك فتحی
وبانك سکونی ونونك فتحی ومدیله اوغل معناسنه اولان ابن کلمه سنك
جمعیدر اوغللر معناسنه وابن کلمه سنك اصلی بنی یاخود بنو در
یا وواو حذف اولندی همزه سی همزهٔ وصلدر ﴿ احباب دوستلر اصحاب
یاران ﴾ احباب اصحاب وزننده حانك کسری وبانك تشدیدیله اولان
حب کلمه سنك جمعیدر حبان دخی کلور حانك کسری وبانك
تشدیدیله وحبوب کلور حانك ضمیله فارسیده دوستان دیرلر
(اصحاب ابواب وزننده صحبك جمعیدر صحب ده صاحبك جمعیدر
راکب ورکب کبی صاحبده هم صحبت وهمدم ویارانه دینور
یاران فارسیدر که یارك جمعیدر بونده تفسیردر ﴿ ابصار کوزلر افواه
آغزلر ﴾ ابصار انصار وزننده بصرك جمعیدر کوزلر معناسنه
(افواه ابصار وزننده آغز معناسنه اولان فاه که حال وزننده وفوه
فانك ضمیله وفیه فانك کسریله وفوهه فاء مضمومه ایله وفم دم وزننده
بونلرك جمعیدر فارسیده دهانها دیرلر واشبو فم لفظنك اصلی فوه
ایدی فوز وزننده تفصیلی قاموسده مشروح ومبسوطدر مراجعتی
فائده یی متضمندر ﴿ اذقان اککلر اشفار مژکان ﴾ اذقان اشفار
وزننده ذقنك جمعیدر وذقن آغزك اشاغی طرفندن ایکی چکه
کمکلرینك قاوشدیغی یره دینور که اکك دینور وذقن فتحتینله وذالك
کسریله ده جائزدر وبو مذکردر ومنه المثل مثقل استعان بذقنه
اصلی بودر که یوکی آغر اولان دوه اککنی یره قیوب اکا طیانمد قجه
قالقمغه قادر اولمامغله کویا که اککندن استعانه ایدر بومثل برکیمسه
کندیدن کوچك اولان کیمسه دن برخصوص ضمننده استعانه
ایلدکده اراد اولنور وهبی افندی (بیت) دوشنجه چاه امیده ذقن

دقن دیه‌رك * كمند زلفه صارلدم رسن رسن دیه‌رك (اشفار اذقان وزننده شفر كلمه سنك جمع قلتی در شفرده كوز قپاغنك كناری یعنی كیرپك بتدیكی یر بعده حالیت ومحلیت اعتباریله كیرپك معناسنه استعمال اولندی فارسیده مژكان دیرلر بونده تفسیردر * افراغ دوكمك اظهار آرتمق * افراغ اظهار وزننده فرغ یفرغ دن یعنی علم بابنك افعال اندن مصدردر صویی دوكمك وقان آقتمق معناسنه ده مستعملدر (اظهار افراغ وزننده طهر یطهردن یعنی نصر وحسن بابلرینك افعالندن مصدردر آرتمق وتمیز لمك معناسنه در * بولق بتورمك وجدان وفقدان * وجدان واوك كسری وجیمك سكونیله مصدردر بولق معناسنه‌در كه فارسیده یافتن مرادفیدر واوی همزه‌یه ابدال‌الله اجدان دیمكده جائزدر (فقدان وجدان وزننده مصدردر موجود نسنه‌یی غائب ایلمك معناسنه‌در كه كم ایتمك ویاوه قیلق ویتورمك تعبیراولنور تفسیرلری لف ونشر مرتب طریقیله در * فارض یشامش حوقل بونامش * فارض عارض وزننده ضرب بابندن اسم فاعلدر یاشلومسن معناسنه‌در (حوقل فوعل وزننده رباعی مجرده ملحق اولان فوعل بابندن فعل ماضی مفرد مذكر غائبدر زیاده پیر وسالخورده اولغله عقلنه وبدننه ضعف عارض اولوب بونامش معناسنه‌در * منبوش آچلمش مدهوش حیران * منبوش محبوس وزننده نبش ینبش دن یعنی نصر بابندن اسم مفعولدر آچلمش نسنه‌یه دینور (حیران سیران وزننده مصدردر برآدم سر كشته اولوب دونك اولمق معناسنه مستعملدر كه نره‌یه كیده‌جكنی ونه یپاجغنی بیلمز اولور فارسیده مدهوش دیرلر بونده تفسیردر

البحر المتقارب السالم المثمن

یعنی بوقطعه بحر متقارب السالم مثمن الاجزادندر یعنی هربیتی سكز كره فعولن در وبو بحره متقارب ایله تسمیه اولنمسی وتدلری سببلرینه ایكی كره قارب اولدیغیچوندر * مضاهی مشابه ازج اینجه قاشلو * مضاهی رباعی وزننده ضهی یضهی دن یعنی

ضرب بابنك ناقص يائيسنك مضاعفندن اسم فاعلدر مشابه معناسنه
فارسيده مانند ديرلر (ازج همزه نك فتحى وزانك سكونى وجيمك
تشديديله زجج بزججدن يعنى علم بابنك مضاعفندن صفتدر اينجه اوله رق
اوزن قاشلو كشى يه دينور كه قلم قاشلو تعبير اولنور محسناندندر مؤنثى زجاء
دينور جمعى زج كلور ﴿ مغاضب مخالف عوان اورته ياشلو ﴾ مغاضب
مقارب وزننده علم بابنك مفاعلندن اسم فاعلدر برى برينه كورلك
ونزاع ومخالفت وخشم وغضب ايدىجى معناسنه در (عوان فتحيله
هر شيئك اورته ياشلوسنه دينور كه صفتدر جمعى عون كلور عينك ضمى
وواوك سكونيله وياردمجى ناصر معناسنه كلور ﴿ افاضل اولولر اكارم
ايولر ﴾ (افاضل اكارم وزننده علم بابنك اسم تفضيلنك جمع مذكريدر
اولولر وعزيزلر معناسنه ﴿ هم ارذل فرومايه باسر ترشرو ﴾ ارذل
اجهل وزننده صفتدر خسيس وفرومايه كيمسه يه دينور على قول
هر شيئك كتوسنه وكترينه دينور جمعى اراذل كلور (باسر ناصر
وزننده اسم فاعلدر اكشى يوزلو آدمه دينور عبوس الوجه معناسنه
فارسيده ترشرو ديرلر بونده تفسيردر ﴿ مئارب ديلكلر اساطين
دركلر ﴾ مئارب مناصر وزننده مأربه نك جمعيدر حاجتلر معناسنه در
(اساطين اكاذيب وزننده بناديره كى واياغى معناسنه اولان
اسطوانه نك جمعيدر واسطوانه استون معربيدر ﴿ زرابى دوشكلردر
نوم اويقو ﴾ زرابى شرابى وزننده زربى كلمه سندن جمعدر
بيضاويده اشبو * ونمارق مصفوفة وزرابى مبثوثة * آيت كريمه سنده
فاخر ونفيس بساط ايله مفسردر ومطلقا دوشنوب وطيانجق
نسنه يه دينور (نوم لوم وزننده اويقويه دينور واويقو اويومق
معناسنه در معناى اوله كوره اسم وثانيه كوره مصدردر ﴿ تفجر
صو آقق سقايت صوارمق ﴾ تفجر تفكر وزننده نصر بابنك تفعلندن
مصدردر صو آقق وصويردن قينايوب آقق معناسنه در وبرآدمك
عطا واحسانى مبذول وبيدريغ اولمق معناسنه در (سقايت درايت
وزننده مصدردر صوارمق معناسنه جمعى سقايات كلور ﴿ قراح

آب صافی غدق اولدی چوق صو ﴿ قراح قائك فتحيله سحاب وزننده صافی صویه دینور که بر نسنه قارشمامش اوله وهر خالص ویغش نسنه یه دینور فارسیده آب ناب دیرلر (غدق فتحتینله چوق صویه دینور ماء کثیر معناسنه ومصدر اولور پیکارك صویی چوق وفراوان اولق معناسنه ﴿ وعاهم انا قاب اثاث ومتاعی ﴾ وعا واوك کسری وضمیله قابه دینور ظرف معناسنه حفظ وجمع معناسندن مأخوذدر جمعی اوعیه کلور (انا همزه نك کسری وعا وزننده ومراد فیدر جمعی آنیه کلور زانیه وزننده وجمع الجمعی اوانی کلور (اثاث اساس وزننده خانه متاعنه دینور که مطلقا خانه نك لوازم ومهماتی اولان اسبابدن عبارتدر مفردی اثاثه در ﴿ مبوّ مقام اولدی میزان ترازو ﴾ مبوّ میمك ضمی وبانك فتحی واوك تشدیدیله بؤدن یعنی نصر بابنك اجوف واوی سندن ومهموز اللامندن اسم مکاندر مقام ومکان معناسنه وبیضاویده * ولقد بوأنا بنی اسرائیل مبوّصدق * الآیة ای منزلا صادقا مرضیا وهو الشام ومصر عبارهسیله مفسردر (میزان مفتاح وزننده ترازویه دینور که آلت وزندر وعدل وداد معناسنه کلور ﴿ تبتل کسلمك تسالل سیوشمك ﴾ تبتل تسال وزننده نصر وضرب بابلرینك تفعلندن مصدردر کسلمك معناسنه در وتبتل الی الله ماسوادن کسیلوب وجه اخلاصله حقه توجه وعبودیت ایلمك علی قول نکاح وتزوجی ترك ایدوب زهادت ایلمك معناسنه در ومنه قوله تعالی * وتبتل الیه تبتیلا * یعنی بالکلیه درگاه حضرت حقه منقطع ومتوجه اولوب دائما نفسنی ماسوادن قطع وتجرید اولمغی متضمندر (تسلل تبتل وزننده نصر بابنك مضاعفنك تفعلندن مصدردر ناسك ایچندن نهانجه صیریلوب کتمك معناسنه در ﴿ تشاجر چکشمك ندر ناب آزو ﴾ تشاجر تفاجر وزننده تفاعلدن مصدردر اغاج کبی بری برینه کیریشوب نزاع ایدشمك معناسنه در (ناب باب وزننده اسمدر اغزده رباعیه نك اکسه لرنده اولان درت دیشه دینور که آزی دیشی وکوپك دیشی تعبیر اولنور ﴿ مقیض

مقدر مز حزح مبعد ﴿ مقيض مبعد وزننده قيض يقيض دن يعنى ضرب بابنك اجوف واو يسنك تفعيلندن اسم مفعولدر مقدر معناسنه ومنه قوله تعالى * وقيضنا لهم * اى قدرنا لهم (مزحزح مزازل وزننده دحرج بابنه ملحق اولان وسوس بابندن اسم مفعولدركه مضاعفدر ابراق اولمش نسنه يه دينور مبعد معناسنه ﴿ تمطى كرندى ندر سور بارو ﴾ تمطى علم بابنك ناقصنك تفعلندن مصدردر كرنمك وسونوب اوزانمق معناسنه در (سور سين مهمله نك ضميله حور وزننده شهرك چوره سنه دائرا مادار چكيلان بارو يه وحصاره دينور جمعى اسوار وسيران كاور سينك كسريله فارسيده بارو ديرلر بونده تفسيردر ﴿ تفطر تشقق تصدع يارلمق ﴾ تفطر تفكر وزننده فطر يفطردن يعنى نصر وضرب بابنك تفعلندن مصدردر يارلمق معناسنه (تشقق تمددوزننده شق يشق دن يعنى نصر بابنك مضاعفنك تفعلندن مصدردر پاره پاره چتلايوب يارلمق معناسنه در (تصدع تفطر وزننده ومرادفيدر ﴿ دخل آلدامق اولدى ذرنى بنى قو ﴾ دخل فتحتيله آلدامق ومكر ايتمك وغدر وخديعه معناسنه مستعملدر ومنه قوله تعالى * ولاتتخذوا ايمانكم دخلا * اى خديعة وخيانة (ذرنى ذالك فتحى ورانك سكونى اوزره بناسيله ذأر يذأر دن يعنى علم بابنك مهموز العيننده فعل امر مخاطبدر ونون نون وقايه وياياء متكلمه ايله معناى تركيبى سن بنى قو معناسنه در ﴿ قولن بو بحر ابحره كو با * آلامك صدف اولدى معناسى لؤلؤ ﴾ الفاظ معلومه در ﴿ ايضا ﴾ يعنى بو قطعه بحر متقارب مثمن الاجزادندر لكن عروض وضربنك بعضيسنه قصر و بعضيسنه حذف علتى كلمشدر ﴿ متين برك ومحكم رشيد اوصليدر ﴾ متين زمين وزننده صفتدر برك ومحكم اولان شيئه دينور (رشيد متين وزننده علم بابندن صفتدر اوصلو وعاقل وبالغ وسبيل خيراته دلالت ايدیجى آدمه دينور واسماء الهيه دندر مرشد معناسنه دركه طوغرى يوله هادى وامور مقدره سنده حسن التقدير ديمكدر ﴿ تحول آيرلمق حول مثليدر ﴾

تحول تقول وزننده نصر بابنك تفعلدن مصدردر بريردن آخره
انتقال ايتمك معناسنه در (حول حانك كسرى وواوك فتحيله تحول
معناسنه در ومنه قوله تعالى * لايبغون عنها حولا * اى تحولا
✻ حروراسى مارج توتنسز يالك ✻ حرور صبور وزننده كيجه وقتى
اسن اسى يله دينور وبعضا كوندز دخى اسر و بوسام يلينك غيريدر
و كونشك اسيسنه دينور (مارج خارج وزننده توتنسز آتشه اطلاق
اولنور فارسيده زبانه ديرلر ✻ هدف اوق نشانى تعالوا كالك ✻
هدف فتحتينله اوق نشانه دينور ومطلقا يوكسك وبلندشيئه دينور
(تعالوا على يعلودن يعنى نصر بابنك ناقص واويسنك تفاعلندن
فعل امر مخاطب جمع مذكردر يوقاروكلك معناسنه اعلالى اربابنه
معلومدركه حذفله در ✻ تزمل بورنمك تدثر كبى ✻ تزمل تدثر وزننده
مصدردر اثوابه صاريلوب بورنمك معناسنه در زانك وميمك
تشديديله ازمل ده دينور ومعلوم اوله كه تا افتعالدن اول اشبو اون
درت حرفى متضمن (اتثدذرسشص ضطظوى) كلامنده واقع
حرفلردن برى واقع اولسه تاء اول حرفه قلب وادغام اولنور كذلك
تفعل وتفاعل تالرندنصكره حروف مذكوره دن برى اولسه تالرى اكا
قلب وادغام اولندقدنصكره اوللرينه همزهٔ مكسوره جلب اولنور ادثر
واطهر وازمل كبى (تدثر تزمل وزننده ومراد فيدر ✻ تفرس توسم
تفكر كبى ✻ تفرس تفكر وزننده فراستك تفعلندن مصدر تفكر
وتأمل معناسنه در و برنسنه يى فراست ايله بيلمك معناسنه كلور (توسم
تفرس وزننده وسم يسم دن يعنى ضرب بابنك تفعلندن مصدردر
برنسنه يى علامتلرندن ظن صحيح ايله ادراك ايلمك معناسنه در فطانت
وفراست كبى ✻ اقاويل سوزلر تقول يلان ✻ (اقاويل افاضيل وزننده
قال يقولدن يعنى نصر بابنك اجوف واويسندن اسم تفضيلك
مذكريدر سوزلر معناسنه (تقول تفكر وزننده باب مذكورك تفعلندن
مصدردر برآدم قريحه سندن يلان سوز پيدا ايلمك معناسنه در ✻ افق
كوك كنارى وناظر باقان ✻ افق ضمتينله كوكك جوانب

واطرافندن ظاهر اولان وقيسنه وكنارينه دينور جمعی آفاق كلور
(ناظر ظاهر وزننده نصر بابندن اسم فاعلدر كورجی وباقیجی‌یه
دينور ❊ رواح اوبله وقتندن اخشامه دك ❊ رواح براح وزننده
اسمدر اوبله وقتندن اخشامه وارنجیه دك اولان وقته دينور
وصباح حدن اوبله‌یه وارنجیه قدر غد وديرلر ❊ تعرض توجهله
قصد ايلمك ❊ تعرض توجه وزننده مصدردر توجه وقصد ايلك
معناسنه‌در توجه وقصد ايكيسی دخی عربیدر زبانزده اولدقلرندن
بومقامده تفسير قلندی ❊ حمامه كوكرجين دجاجه طاوق ❊
حمامه سحابه وزننده حمام لفظنك مفرديدر كه كوكرجنه دينور
(دجاجه دالك حركات ثلاثه سيله دجاج لفظنك مفرديدر كه طاوقه
دينور وخروسه دخی اطلاق اولنور جمعی دجاج ودجج كلور
عناق وعنق وكتاب وكتب كبی ❊ انام انس وجندر مثانه قاوق ❊ انام
سحاب وزننده جمله مخلوقه دينور علی قول جن وانس ياخود يريوزنده
اولان مخلوقك مجموعنه دينوركه سماوی‌یه اطلاق اولنمز (مثانه
سحابه وزننده بطنده بول طوپلیه‌جق يره دينوركه فارسيده ابدان
وتركيده قاوق تعبير اولنور وعند البعض مثانه ثنه‌دن اسم مكاندر
قاسق ايله كوبك ميانه‌دينور ومثانه موضع مذكوره‌در اصلی مثنه
ايدی تخفيفا نون الفه قلب اولندی ونسوانك داخل فرجنده
ولدكلجك يوله دينور ❊ حظيره آغل محتظر صاحبی ❊ حظيره
سفينه وزننده برنسنه‌یی دائرا مادار محيط اولان شيئه دينوركه
كرك اغاجلقدن وكرك سزلقدن اولسون ايچنه كيرمكدن منع
ايلديكيچون تسميه اولندی بوجهتله چاليدن وسازلقدن چوبوب
كيجه‌لرده ايچنده مواشی ياتور دقلری يره دينوركه تركيده آغل
تعبير اولنور اسم حال ايله محله تسميه اولنمشدر (محتظر محتسب
وزننده حظر يحظردن يعنی نصر بابنك افتعالندن اسم فاعلدر
آغل صاحبنه دينو ❊ وسق قابلامقدر حوايت كبی ❊ وسق
فتحتينله ضرب بابنك مثال واويسندن مصدردر قابلامق واحاطه

ایلمك معناسنه‌در ومنه قوله تعالی * واللیل وما وسق * زیرا کیجه طاغلری وطاشلری واغاجلری وبحرلری وجمله‌یر یوزین احاطه ایدر وجمع ایدوب بو کلمك معناسنه دخی کلور (حوایه سحابه وزننده جمع وحفظ ووقایه ایلمك معناسنه‌در ﴿اثرلر منبر بوزلمشدرر﴾ اثر فتحتینله ایزه دینور یعنی برنسنه‌نك وجودینه دلالت ایدن نسنه‌یه موضوعدر واحدی هاایله‌در جمعی آثار واثور کلور (متبر مدبر وزننده تبر یتبردن یعنی ضرب بابنك تفعیلندن اسم مفعولدر بوزلمش وقرلمش نسنه‌یه دینور وهلاك اولمش معناسنه دخی کلور ﴿بصر کوز پریکم سزه کوسترر﴾ بصر فتحتینله اسمدر کوزه دینور عین معناسنه وحواس خمس ظاهره دن باصره‌نك حس وادرا کندن عبارتدر که کوزك کورمسی تعبیر اولنور حاسهٔ باصره ایله شیٔ منظوری ادراکی اوله جقدر حس العین معناسنه اسمدر جمعی ابصار کلور و بصارك بیاننه کوره جارحهٔ ناظره‌یه یعنی کوزه وانده اولان قوت حسیه‌یه اطلاق اولنور (یریکم یری ضرب بابنك مهموز العینندن وناقص یائیسندن فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر کم جمع مذکر مخاطب ضمیریدر سکون اوزره مبنی محلا منصوب مفعول به صریحیدر یری فعلنك معنای ترکیبی سزه کوسترر دیمکدر ﴿فعولن فعولن فعولن فعول * سعادتدر ایتمك نصیحت قبول﴾ الفاظ معلومه‌در

﴿البحر الهزج﴾

یعنی بو قطعه بحر هزج مثمن الاجزادندر که هر بیتی سکز کره مفاعلن در لکن صدر وابتداسنه وجزء ثالث سنه خرب علتی کلمشدر خرب لغتده ویران ایتمکه دیرلر اصطلاح عروضیه ده مفاعیلنك اولندن میم وآخرندن نون ساقط اولوب فاعیل قالوب مفعول نه نقل ایدرلر بوخصوصده مجموع اجزا مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن در ایکی کره ﴿صدیق زهی کرچك هم ناس اناس انسان﴾ صدیق صادك کسری ودالك تشدیدیله صادقدن مبالغه صیغه‌سیدر زیاده

کرچك سوز سویلیجی آدمه دینور یقال رجل صدیق ای کثیر الصدق بوراده کثرت دوامدن کنایه‌در وصدیق شیخ الخلفاء الراشدین ابو بکر رضی الله عنه حضرتلرینك لقبلریدر امر معراجی ایشتدیکی آنده تصدیق ایلدیکیچون تلقیب اولندی (ناس نار وزننده (اناس همزه نك ضمیله انسانك جمعیدر بشر معناسنه که آدم اوغلانه دینور جن وملك مقابلیدر ❋ داهی وفطن زیرك هم طفل وصبی اوغلان ❋ داهی ماهی وزننده علم بابنك ناقص بائیسندن اسم فاعلدر غایة الغایه زیرك وجز فکرلی آفت ذهن آدمه دینور (فطن مرض وزننده علم بابندن صفت مشبهه‌در سرعت درك وانتقالی اولان زیرك وذهین آدمه دینور (طفل طاء مهمله‌نك کسری وفانك سکونیله مطلقا کوچك نسنه‌یه دینور علی قول کوچك چوجغه دینور جمعی اطفال کلور (صبی غنی وزننده هنوز سود دن کسلمامش اوغلانه دینور جمعی صبوان وصبیان کلور صادلرك کسریله ❋ مسطور یازلمشدر مدحور سورلمشدر ❋ مسطور مسرور وزننده نصر بابندن اسم مفعولدر یازلمش مکتوب معناسنه (مدحور مسطور وزننده دحر یدحردن یعنی فتح بابندن اسم مفعولدر سورلمش وطرد وابعاد اولنمش معناسنه‌در ❋ مذبوح بوغزلنمش مسفوح دوکلمش قان ❋ مذبوح مقطوع وزننده ذبح یذبحدن یعنی فتح بابندن اسم مفعولدر بوغزلنمش معناسنه (مسفوح مذبوح وزننده سفح یسفحدن یعنی باب مذکوردن اسم مفعولدر دوکلمش قان وصویه دینور ❋ طاغی وعنید ازغون مختال واشر حود بین ❋ طاغی باغی وزننده ضرب بابنك ناقص یائیسندن اسم فاعلدر حدومقدارنی تجاوز ایدیجی ازغون آدمه دینور (عنید امیر وزننده نصر بابندن صفتدر طوغری یولدن صاپیجی وحقی بیلورکن خلافنی ایشلر اولان آدمه دینور ترکیده اونکو تعبیر اولنور عناد کفری بوندندر جمعی عندکلور ضمتینله (مختال مختار وزننده خال یخالدن یعنی علم بابنك اجوف واو یسنك افتعالندن اسم فاعلدر

کبرلی وناذان وآحمق آدمه دینور فارسیده خود بین دیرلر بونده
تفسیردر (اشر مرض وزننده علم بابندن صفت مشبهه در زیاده
مسرور ومتکبر کیمسه یه دینور ﴿ هم میخ وتد قصقین هم خبء
وخبیء پنهان ﴾ وتد فتحتینله واوك فتحی وتانك کسری وفتحیله ییور
میخه دینورکه بنالرده استعمال ایدرلر وقازغه دینورکه اغاجدن یاپوب
یره ودیواره ققارلر ووتد عروضیون اصطلاحنده اوج حرفی مشتمل اولان
جزئه دینور و بو ایکی قسمدر بری وتد مجموعدر که ایکی متحرك بعدها
ساکندر علی کبی وبری وتد مفروقدر که ایکی متحرك بینهما ساکندر
مفعولات جزئنده لات کبی جمعی اوتاد کلور (خبء خاء معجمه نك
فتحی وبانك سکونیله مهموز اللامدر کیزلی وصاقلی اولان شیئه
دینورکه اسمدر یاخود تسمیه بالمصدردر مخبوء معناسنه (خبیء خاء
معجمه ایله خفی وزننده ومرادفیدرکه کیزلی نسنه یه دینور فارسیده پنهان
دیرلر ﴿ ایقاد نه اودیاقق اخماد سو یوندرمك ﴾ ایقاد ایمان وزننده
وقد یقددن یعنی ضرب بابنك مثال واویسنك افعالندن مصدردر
آتش یاقق معناسنه در (اخماد احراق وزننده نصر وعلم بابلرینك
افعالندن مصدردر آتشك علونی بصدرمق معناسنه در ﴿ الحاف
بجد طونمق دم قان وشوی بریان ﴾ الحاف الحام وزننده افعالدن
مصدردر ابرام والحاح ایتمك معناسنه در (دم فم وزننده معلومدرکه قانه
دینور فارسیده خون دیرلر و بومذکرومؤنث اولور اصلی عند سیبویه
دمی در وعند البعض دمودر تثنیه سی دمان واصلی اوزره دمیان ودموان
کلور جمعی دماء کلور ظبی وظباء کبی وبعضا آخرینی میمه قلب وادغام
ایله دم دیرلر (شوی شینك فتحی وواوك کسریله کبابه و بریانه دینور
﴿ تدمیر هلاك ایتمك تبتیك قولاق کسمك ﴾ تدمیر دمر یدمر دن
یعنی نصر بابنك تفعیلندن مصدردر هلاك ایلمك معناسنه (تبتیك
ضرب بابنك تفعیلندن مصدردر قولاق کسمك معناسنه ﴿ تبتیر صمق
و بوزمق تخمین قیاس اوزان ﴾ تبتیر بتر یبتردن یعنی ضرب بابنك
تفعیلندن مصدردر قیرمق وبوزمق معناسنه در (تخمین تحریم

وزننده تخمین تخمن دن یعنی نصر بابنك تفعیلندن مصدردر برنسنه
حقنده ظن وحدس ایله یاخود وهم ایله سوز سویلمك معناسنه درکه
اورانلمق تعبیر اولنور مثلا برنسنه نك طولی اندازه ایله معلوم دکل
ایکن ظن وقیاس ایله اوتوز اندازه در دیمك یاخود برنسنه نی وزن
ایله ووزنی معلوم اولمدن بش وقیه یاخود اون وقیه در دیمك کبی
❊ نادی وندی درنك اسراع وبدار ایومك ❊ نادی هادی وزننده
(وندی نونك فتحی ودالك کسری ویانك تشدیدیله فعیل وزنی
اوزره ناسك کوندز برکدکاری مجلس وانجمنه دینور علی قول مجتمع
اولدقلری حالده اطلاق اولنور که حاجی تهنیه سی وختان دکونی کبی
(اسراع اعجال وزننده حسن بابنك افعالندن مصدردر سرعت
ایلمك معناسنه درکه ترکیده ایومك دیرلر وبو اصلده متعدی ایدی
کویا که نفسنی عجله وسرعتله سوق ایتدی یاخود یوریکی سرعت
ایتدردی معناسنه در (بدار قتال وزننده برنسنه طرفنه غیری بی
سبق ایچون سرعت وشتابان ایلمك معناسنه در ترکیده ایومك دیرلر
❊ جدوی وندی بخشش داء درد دواء درمان ❊ جدوی نحوی
وزننده عطیه وبخشیشه دینور تثنیه سنده جدوان وجدیان دینور (ندی
فتحیتله جود وعطا معناسنه در (داء دالك فتحی والفك مدیله اسمدر درد
ومرض معناسنه در جمعی ادواء کلور قاموس شارحی دیرکه بوندن
غیری مفردی وجمعی ممدداء کلمش یوقدر ومصدر اولور خسته
ودردناك اولمق معناسنه در اجوف واویدن ومهموز اللامدندر
(دواء دالك حرکات ثلاثه سی والفك مدیله علاج ودرمان ایچون
اولان نسنه یه دینور وبو مصراعده تناسب اضداد واردرکه
محسنات شعریه دندر ❊ سائق سوریجی اولدی سابق ایلرو
کچمش ❊ سائق سابق وزننده نصر بابنك اجوف واویسندن
اسم فاعلدر معلومدرکه سوریجی یه دینور (سابق سارق وزننده
ضرب بابندن اسم فاعلدر برکیمسه صواشوب ایلرو کچمش معناسنه در
❊ ساعی یلچی اولدی راعی کودیجی چوبان ❊ ساعی راعی

وزننده ضرب بابنك ناقص يائيسندن اسم فاعلدر يلبجى وقوشجى معناسنه در (راعى ساعى وزننده باب مذكورك ناقص يائيسندن اسم فاعلدر طوار اوتاريجى يه دينور كه چوبان تعبير اولنور و برقوم و برشهر وولايت اوزره والى اولان آدمه اطلاق اولنور كه تحت ايالتنده اولانلرك حفظ ورعايتى ذمت وهمتنه منوط اولور جمعى رعاة كلور قضاة كبى ورعيان كلور رانك ضميله ﴿ عامه متحيردر هائم دخى آشفته ﴾ (عامه تابه وزننده عمه يعمه دن يعنى علم بابندن اسم فاعلدر متحير ومتردد اولان آدمه دينور (هائم) قائم وزننده ضرب بابنك اجوف يائيسندن اسم فاعلدر عشقدن ياخود غيرى شيدن متحير وسر كردان وآشفته اولان آدمه دينور وآشفته فارسيدر بونده تفسيردر ﴿ واله قتى شيدادر تائه قتى سر كردان ﴾ واله واله وزننده ضرب وحسب بابلرينك مثالندن اسم فاعلدر حزن ووجد على قول افراط حزن ومحبت سببيله عقلى كيدوب آشفته وسرسم ومتحير اولان آدمه دينور فارسيده شيدا ديرلر (تائه تاه يتيه دن يعنى ضرب بابنك اجوف يائيسندن اسم فاعلدر متحير وسر كردان آدمه دينور فارسيده سر كردان ديرلر بونده تفسيردر ﴿ املاق فقير اولمق هم وجد غنى اولمق ﴾ املاق الحاق وزننده نصر بابنك افعالندن مصدردر فقير اولمق معناسنه در ملاست معناسندن ياخود محو معناسندن مأخوذ در (وجد) واوك حركات ثلاثه سى وجيمك سكونيله ضرب بابنك مثال واويسندن مصدر در غنى وزنكين اولمق معناسنه در ﴿ اكرام آغرلمق هم ضيف قنوق مهمان ﴾ (اكرام حسن بابنك افعالندن مصدردر بركيمسه يه عزت وحرمت وتعظيم ايلمك معناسنه لسانمزده آغرلمق ايله معبردر (ضيف سيف وزننده قنوغه دينور فارسيده مهمان ديرلر وضيف لفظى فى الاصل مصدر اولمغله مفرد وجمعه اطلاق اولنور وكاه اولوركه اضياف وضيوف وضيفان اوزره جمعلنور ومذكر ومؤنثه اطلاق اولنور وتاء تأنيث دخى الحاق اولنور يقال رجل ورجال ضيف وامرأة ضيف

وظیفه بو بیتده بدیعدن اضداد واتمام صنعتی اولدیغی خفی دکلدر
و بو محسنات شعریه دندر ❊ انفال غنیمتلر ابطال بهادرلر ❊ انفال
ابطال وزننده فتحتیله نفلك جمع قلتیدر نفلده مال غنیمته دینور که
طبوملق تعبیر اولنور عطاء الهی اولدیغیچون اطلاق اولندی ومنه
قوله تعالی * یسئلونك عن الانفال * ای الغنایم (ابطال انفال وزننده
فتحتیله اولان بطلك جمع قلتیدر بطلده بهادر وشجیع آدمه دینور
❊ اثقال آغرلقلر ایپ حبل ورسن اورغان ❊ اثقال انفال وزننده
اولان ثقلك جمعیدر آغر یوكاره دینور و یرده مدفون اولان کنج
ودفینه یه اطلاق اولنور ومدفون اولان موتایه دینور ومنه قوله
تعالی * واخرجت الارض اثقالها * ای کنوزها وموتاها (حبل
حانك فتحی وبانك سكونیله ایپه دینور که نسنه بغلرلر جمعی احبل واحبال
وحبول کلور (رسن فتحتیله اوزون اورغانه دینور حبل طویل
معناسنه جمعی ارسال کلور ایپله اورغانك بیننده فرق بودر که اورغان
اوزون وقالن وایپ انجه اولور ❊ مسنون قوقر بالچق صلصال
قوری بالچق ❊ مسنون مسكون وزننده نصر بابنك مضاعفندن اسم
مفعولدر قوقش ومتغیر اولمش بالچغه دینور (صلصال خلخال
وزننده قوم ایله قورو وخالص وپاکیزه چاموره دینور ناظم مرحوم
* لقد خلقنا الانسان من صلصال من حماء مسنون * آیت کریمه سنه
تلمیح ایلمشدر ❊ فخار وخزف صقسی مدرار ومطر باران ❊ فخار
نصار وزننده اسمدر طوپراقدن یاپلش ساقسی ودستی وجناغه دینور
(خزف فتحتیله اسمدر مطلقا چاموردن ایشلنوب آتشده طبخ اولنان
ساقسی وچناق وطباق وکوب ودستی کبی شیلره دینور ٧ (مدرار محراب
وزننده بنیهٔ مبالغه در مطر کثیر دوکن سحابه وصفدر فارسیده
باران دیرلر بونده تفسیر در (مطر فتحتیله یغموره دینور ماء السحاب
معناسنه ❊ مفعول مفاعیلن ای طبعا وقدی موزون * بحر هزج
اخرب وزننده بودر میزان ❊ طبع نبع وزننده شول سجیه وخو یدر که
انسان انك اوزرینه یرادیلور (قدقافك فتحیله فارسیدر بوی وقامت

٧ علی قول طبخ اولنوب ساقسی یاپلمزدن مقدم اطلاق اولنور طبخ اولندقدنصکره فخار دینور منه

معناسنه در (موزون مسنون وزننده وزن دن اسم مفعولدر طوغری واوزون معناسنه در شیخ سعدی (بیت) روضة ماءنهرها سلسال * دوحة سجع طیرها موزون)

البحر الهزج الاخرب المقبوض المحذوف

یعنی بو قطعه بحر هزج مسدس الاجزا دندر که هر بیتی ایکی کره مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن در لکن صدر وابتداسنه خرب کلمکله اخرب دیو تسمیه اولندی وخرب آنفا شرح وبیان اولندی وحشو ینه یعنی جزء ثانیسنه قبض کلمکله مقبوض دیو تسمیه اولندی وقبض مرارا شرح اولندی وعروض وضربنه قبض وحذف کلشدر که محذوف دیو تسمیه اولندی حاصلی اجزاسی مفعول مفاعلن فعولدر ﴿ ارسلانه دی ضیغم وغضنفر ﴾ ضیغم حیدر وزننده ارسلانه دینور ضیغمی دخی دینور ودائما اصرمق شانندن اولان انسان وحیوانه دینور (غضنفر فتحاتله ارسلانه دینور وغلیظ الجثه ووجاهتلو وضخامتلو انسان وحیوانه دینور ﴿ضرغام اسد اسامه حیدر﴾ ضرغام ضادک کسریله ارسلانه دینور (اسد فتحتینله معروفدر که ارسلانه دینور جمعی آساد کلور همزه نک مدیله (اسامه همزهٔ مضمومه ایله معرفه اوله رق ارسلانک علم جنسیدر وحرف تعریفله الاسامه دخی لغتدر (حیدر ضیغم وزننده ارسلانه دینور جمله نک تفسیرلری مصراع اولده ارسلاندر ﴿صه طینه ولوتری کوربدک﴾ صه صادک فتحی وهانک سکونیله وها منونا کسریله متکلمه کلمهٔ زجردر یعنی تکلم ایدن آدمه زجر وآزار ایله صوص وخموش اول معناسنه در که معنای فعلدن امر در اسکت معناسنه (لوتری اوشر طیه تری مضارع مفرد مذکر مخاطبدر که مرارا شرح اولندی معنای ترکیبی سن کور بدک دیمکدر ﴿ ثعبان نه بیوک بیلاندر اژدر ﴾ ثعبان عثمان وزننده بغایت ایری واوزون اولان بیلانه دینور که فارسیده اژدرها دیرلر سه زباندر علی قول خاصة بیلانک ارککنه دینور وعلی رأی عموم اوزره درجری وسیلان معناسندن

مأخوذدر ﴿ هل وارمی هلم کل دیمکدر ﴾ هل هانك فتحی ولامك سكونيله کلهٔ استفهامدر ام وبل وقد کلمه لری منزله لرنده استعمالی وارمی معناسنه‌در هل زید عندك یعنی زید عندکده وارمی وجزء وجحد ونفی اولور وامر معناسنه کلور (هلم هانك فتحی ولامك ضمی ومیم مشدده‌نك فتحی بناسی اوزره اسم فعل امر معناسنه‌در بری کل دیمکدر تعال معناسنه اصلی هالم ایدی ﴿ ایان قچان متی‌یه بکزر ﴾ ایان همزه‌نك فتحی ویانك تشدیدیله متی کبی زماندن سؤاله دلالت ایدرکه ظرف زماندر نه وقتده وقچان دیمکدر قال الله تعالی * ایان مرساها * وسلیم قبیله سنك لغتنه کوره همزه‌نك کسریله‌در ﴿ سکینه بچاق دی قرح یاره ﴾ (سکینه سینك وکاف مشدده‌نك کسری ونونك فتحیله معناومدرکه بچاغه دینور فاسیده کارددرلر مذبوحی حرکتدن اسکان ایلدیکیچون طلاق اولندی (قرح قافك فتحی وضمی وسکون رایله سلاح مقوله‌سنك طقونمه‌سیله بدنه عارض اولان یاره‌یه دینو مفردی قرحه در على قول فتحله آثارینه یعنی یاره‌یه وضمیله ایدر حاصل اولان درد والمه دینور وقرح بدنده چیقان یاره‌لره دینور ﴿ رمح وسو کوقنات کولدر ﴾ رمح رانك ضمی ومیمك سکونیله معروفدرکه مزراغه دینور فارسیده نیزه واصل ترکیده سنکودیرلر جمعی ارماح ورماح کلور رانك کسریله (قنات قافك فتحیله قرغی مزراغه دینورکه ترکیده کوندر دینور جمعی قنوات کلور حرکاتله وقنا کلور هاسز ﴿ انکال بوقاغولر واصفاد ﴾ انکال اثقال وزننده نونك کسری وکافك سکونیله اولان نکلك جمع قلتیدر شدتلو بوقاغویه دینور على قول آتشدن اولان بوقاغویه دینور ومنه قوله تعالی * ان لدینا انکالا وجحیما * وکندیسیله اشکنجه وعقوبت اولنه جق شیئه دینور (اصفاد انکال وزننده فتحیله اولان صفد کلمه سنك جمع قلتیدر بوقاغویه دینور ﴿ غلال بویونباغی تیمورلر ﴾ اغلال انکال وزننده غینك ضمیله اولان غلك جمع قلتیدر محبوس ومجنونك بوینه‌ اوردکاری تیمور طوقه

ولادیه دینور ❊ ترتیل کلامی روشن ایتك ❊ ترتیل ترتیب وزننده
علم بابنك تفعیلندن مصدردر کلامی برلی برنده انجو دیزیسی کبی
کوزل واویغون نظام لطیف اوزره تألیف وترتیب ایلمك معناسنه در
وترتیل قرآن بوندن مأخوذدرکه قرآنی دانه دانه روشن وتأنی
وتأمل ایدرك آهسته آهسته اوقومقدن عبارتدر ❊ فانیذ ونبات
قند وشکر ❊ فانیذ پانیذ وزننده ومعربیدرکه قاتش حلواسنه وپیز
شکرینه دینور (نبات ثبات وزننده معلومدرکه شکره دینور (قند قافك
فتحی ونونك سکونیله شکر قامشنك سقندیسندن منجمد اولان
عسله یعنی شیره یه دینور مراد کمالیله اصلاح اولنمامش شکر اوله جقدر
وقند لفظی فارسی اولان کند معربیدر اصل شکر انواعی بوندن معمول
اولور (نائلی پاشانك) ایدرسه قند لبك خاطرمزه خطور *
دیار مصره دکل قند هاره دك کیدرز) بیتی بو محله تحریر اولمسی
روا کورلدی ❊ معشار وعشیره اونده بر در ❊ معشار میمك
کسری وعینك سکونیله عشرهنك اجزاسندن برجزئه دینور که
اونده بر تعبیر اولنور (عشیر امیر وزننده معشار معناسنه درجمعی اعشراء
کلور نصیب وانصباء کبی ❊ مثنی ایکیشر رباع دردر ❊ مثنی معنی وزننده
اثنین اثنین معناسنه در یعنی اثنین اثنین معدولیدر ایکیشر ایکیشر
دیمکدر عدل ووصفیهٔ اصلیه علتلریله غیر منصرفدر (رباع رانك ضمیله
اربعه اربعه لفظندن معدولدر دور در دور در احاد وثناء وثلاث
کبی عدل ووصفیهٔ اصلیه علتلریله غیر منصرفدر ومنه قوله تعالی
* مثنی وثلاث ورباع * ای اربعا اربعا ❊ اعصار قصرغه ریح
بلادر ❊ اعصار همزهنك کسریله شول یله دینور که شدتندن
سحاب توزیدوب کوتورر اوله علی قول آتشی یعنی صاعقه سی
اوله یاخود یردن دیرك کبی هوایه قالقه که قاصرغه تعبیر اولنور
یاخود غبار شدیدی اولان یله دینور (ریح رانك کسریله یله دینور که
هوای متحرکدن عبارتدر فارسیده باد دیرلر جمعی ارواح کلور
❊ حاراسی صراط یول عرق تر ❊ حار حات وزننده نصر بابنك

مضاعفندن اسم فاعلدر اسجاغه دینور که بارد مقابلیدر (صراط صادك كسريله مطلقا يوله دينور على قول آچق يوله دينور كه شاهراه تعبير اولنور (عرق فتحتيله ذى روح قسمنك كوده سى دريسندن صيزوب چيقان رطوبته دينور كه تر تعبير اولنور سائر نسنه لرك ترنده بالاستعاره استعمال اولنور ﴿ قاصف قتى يل رخاء يواش يل ﴾ قاصف ضارب وزننده شدتله اسن يله دينور وشدتله سسلنور اولان شيئه دينور (رخا رانك ضمى والفك مديله ملايم اسن يله دينور ﴿ عاصف قتى يل شمال صر صر ﴾ عاصف قاصف وزننده تند وشديد اسن يله دينور (صر صر فتحتيله عرعر وزننده پك كوروالتولى على قول پك صوغوق اولان يله دينور

﴿ مفعول مفاعلن فعولن * مقبوض هزج بو بحره ديرلر ﴾

﴿ البحر الرجز المخبون ﴾

يعنى بو قطعه بحر رجز مثمن المطوى الاجزادندر كه هر بيتى ايكى كره مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن در لكن ايكى جزئنه خبن وايكى جزئنه طى كلمكله باقى اجزا مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن قالدى خبن وطى شرح اولندى ﴿ مائده خوان پر طعام ميسره ووسعت غنا ﴾ مائده فائده وزننده بالفعل طعام حاضر اولان سفره يه وتبسى يه دينور طعام وضع اولنميان ساده سفره يه وتبسى يه مائده اطلاق اولنمز فاعله بمعنى مفعوله در فارسيده خوان پر طعام ديرلر بونده تفسير در (ميسره ميمك فتحى وسينك حركات ثلاثه سيله اسمدر سهولته وزنكينلكه دينور غنا معناسنه (وسعت واوك ضميله غنا وثروت وقدرت معناسنه در ﴿ اولادى كريم نيك نام منحه ونحله در عطا ﴾ كريم امير وزننده حسن پايندن صفتدر كريم صفتيله متصف اولان آدمه دينور كه كرمندن ايو نامى هر برده سو يلنور جمعى كرماء وكرام كلور (منحه ميمك كسريله اسمدر و بركى يه دينور عطيه معناسنه (نحله نونك كسرى وحاء مهمله نك سكونيله عطا و بخشش معناسنه در ﴿ درس وتلاوت اوقومق دمدمه

وخشم قاقق * درس دالك فتحى ورانك سكونيله نصر بابندن مصدردر كتاب اوقو يوب علم اوكرنمك معناسنه در (تلاوت تانك كسريله بودخى مصدردر اوقومق معناسنه (دمدمه زمزمه وزننده رباعى مجرده ملحق اولان وسوسه بابندن مصدردر برآدمه خشم وغضب ايله كور دنه رك سوزسويلمك والابنده و يرمك معناسنه در وناسى استيصال طريقيله خاكسار ايدوب ريزه ريزه قويوب كچرمك معناسنه در * منسئه وعصى چومق بغيه ديلك بغاء زنا * (منسئه ميمك كسرى ونونك سكونى ايله مكنسه وزننده چومغه ودكنكه دينور انكله طوار نسأ وسوق اولنديغيچون اطلاق اولندى وبومهموز اللامدن اسمدر (عصى عينك فتحى والفك قصريله دكنكه دينور وبومؤنث سماعيدندر جمعى اعصى كلور همزه نك فتحى وصادك كسريله (بغيه بانك فتحى وضمى وغينك سكونيله حاجت ومطلوبه دينور (بغاء بانك كسرى والفك مديله عورت زنا ايلمك معناسنه در * صاخه قتى اوازه در وقرقولاق آغرلغى * صاخه ماده وزننده شول شديد صيحه واوازه دينوركه شدتندن قولاقلرى صاغر ايدر اوله وصاخه قيامته وداهيه يه اطلاق اولنور قيامته اطلاقى نفخهٔ صور حسبيله در (وقروالك فتحى وقافك سكونيله ضرب بابندن مصدردر قولاق آغرلشمق على قول قوهٔ سامعه بالكليه كتمك معناسنه دركه تركيده صغرلق تعبير اولنور * متربه در فقيرلق مقربه دى خصملغا * متربه مقربه وزننده علم بابندن مصدر ميميدر فقير و بى نوا اولمق معناسنه در ومنه قوله تعالى * يتيما ذامقربة اومسكينا ذامتربة * اى ذافقر كانه قديلصق بالتراب من الفقر ليس له مأوى الا التراب (مقربه متربه وزننده علم وحسن بابلرندن ميملى مصدردر رحم جهتله اولان يقينلغه وخصملغه دينور ناظم مرحوم حضرتلرى آيت مذكوره يى ترجمه ايلمشدر * جيش چرى رحيل كوج مهل اريمش باقر توج * جيش ليث وزننده عسكره دينور على قول حرب وقتاله باخود سائره كيدن

عسکره مخصوصدر (رحیل فعیل وزننده اسمدر کوچ معناسنه در
و یورمك باننده قوی وتوانا اولان ارکك دوه یه صفت اولور (مهل
میمك ضمی وهانك سکونیله اریمش باقر وتوجه وتیموره دینور وجمیع
معدنیات وجواهره شامل اسم جنسدر کموش والتون وباقر وتیمور کبی
﴿ ضرب سفر قصی ایراق خطوه آدیم راجل پیا ﴾ ضرب
ضادك فتحی ورانك سکونیله باب ثانیدن مصدردر تجارت یاخود
جنك وغزا ایلمك ایچون دیارندن چیقوب سیر وسفر ایلمك علی قول
سرعت ایلمك وعلی رأی کتمك معناسنه در واورمق معناسنه اولور
(قصی عصا وزننده علم بابنك ناقصندن مصدردر ایراق اولمق
بعد معناسنه در (خطوه فتحتینله آدیم معناسنه که ایکی اایاغك
اراسیدر حالت مشیده (راجل خالد وزننده پیاده وپیا آدمه دینور
جمعی رجال کلور قائم وقیام کبی ﴿ حامیه قزمش اودولی
بردصغوق برد طلو ﴾ حامیه خالیه وزننده ضرب بابنك ناقصندن
اسم فاعل مفرد مؤنثدر قزمش اوده دینور ومنه قوله تعالی * نار
حامیه * ای ذاجی (برد بانك فتحی ورانك سکونیله صغوقلغه
دینورکه اسمدر حار مقابلیدر شاعر (بیت) فاغتنم برد الربیع سیما
وقت السحر * فاجتنب برد الخریف سیما وقت المطر) ونصر
بابندن مصدر اولور صغومق وصغوتمق معناسنه (برد فتحتینله
طلویه دینورکه کوکدن یاغار حب الغمام دخی دیرلر وبو بیتده محسنات
شعریه دن اضداد وتجنیس خط اولدیغی اربابنه خفی دکلدر
فلله دره ﴿ دفء وسخونت اسیلك وهده چقور عرا اووا ﴾ دفء
دالك کسری وفانك سکونیله ضرب بابنك مهموز اللامندن
مصدر در اسیلك معناسنه (سخونت سهولت وزننده نصر
بابندن مصدردر اسیلك دفء معناسنه (وهده واوك فتحی وهانك
سکونیله اسمدر چقور واچق یره دینور (عراءنك فتحی والفك
مدیله اسمدر میدان کبی قطعاسترهسی اولمیان آچق عرصه که
ترکیده اووا وفارسیده هامون دیرلر جمعی اعراء کلور ﴿ ضأن

قیون بقر صغر معز کچی وذئب قورد ﴾ ضأن ضادك فتحی وهمزه نك سكونیله ضائنك جمعیدر راكب وركب وسافر وسفر كبی وسیبویه كوره اسم جنسدر وناظم مرحومك مرادی بو اولملیدر كه قیون ایله تفسیر ایلدی (بقر فتحتینله اسم جنسدر مفردی بقره در تمره وتمر ونحله ونحل كبی صغره دینور فارسیده گاو مرادفیدر وجمع صیغی بقرات گلور حركات وزننده معلوم اوله كه ذوی العقولك غیری جمعلنده الف وتا ایله جمعلنور صافنات وحركات و بقرات كبی زیرا عقولده نقصان اولمده مؤنث منزلنده در (معز میمك فتحی وعینك سكونیله غنم صنفندن قیونك مخالفنه دینور كه تركیده كچی وفارسیده بزدیرلر بودخی اسم جنسدر (ذئب ذالك كسری وسكون همزه ایله بیان كوپكیكه تركیده قورد تعبیر اولنان جانورك اسمیدر جمعی اذؤب گلور اكلب وزننده وذئاب گلور كلاب وزننده ﴿ نمله قرنجه قمله بت ضفدع وغوك قور بغا ﴾ نمله نونك فتحی ومیمك سكونیله نملك واحدیدر قرنجه یه دینور تمره وتمر كبی فارسیده مور دینور (قمله نمله وزننده بته دینور جمعی قملدر نمله ونمل تمره وتمر كبی فارسیده سپش دیرلر وبونك خاصه سی بقله یی داوب باش بتنی اول دلیكه وضع ایدوب بلع ایلسه لر حمای ربعی دفع ایچون مجربدر (ضفدع درهم وزننده قور بغایه دینور نهری وبری اولور نهر یسنك زیتون یاغی وطوز ایله مطبوخ اولان لحمی ضماد حشراتك لسغ ایلدیكی اعضادن سمی جاذبدر وبونده درت لغت واردر مفردی ضفدعه در وجمع صیغی ضفادع وضفادی گلور عینی یایه ابدالله تكلیم ثعالب وارانب كلمه لرنده ثعالی وارانی دخی دینور فارسیده غوك دینور بونده سه زبان طریقیله ذكر اولنمشدر ﴿ مفتعلن مفاعل شاعر ایسك بوعلی بیل * بحر رجزده خبن طی اولدی بووزنله ادا ﴾ الفاظ معلومه در ﴿ ایضا ﴾ معلوم ﴿ حنث ورهق گناهدر حفره چقور شفا كنار ﴾ حنث حانك كسری ونونك سكونیله اسمدر گناهه دینور اثم معناسنه ومعنای

موضوعی بودر (رهق فتحتیله اسمدر صوچ و کناه اثم وجرم کبی ودائما شر وشور وظلم وجفا ارتکابنه دینور ومحرمات ومنهیاته دوشوب انکله اوغرا شمغه دینور (حفره غفره وزننده اسمدر چقوره دینور (شفا عصا وزننده ناقص یائیدن اسمدر هرشیئك کنارینه واوجنه دینور وهلالك عند الغروب خیال کبی بقیه سنه دینور ﴿ حوب کبر اولو کناه کهف قیومغاره غار ﴾ حوب حانك فتحی وواوك سکونیله کناهه دینور اثم معناسنه واصل موضوع لهی بودر (کبیر امیر وزننده وصفدر بیوك واولو اولان شیئه دینور تفسیرلری لف ونشر مشوش طریقیله در (کهف کافك فتحی وهانك سکونیله طاغلرده اویولمش اوکبی یره دینور غار ومغاره تعبیر اولنور علی قول غار طرزنده اولور لکن بواندن واسع اولور کوچك اولورسه غارد یرلر وناظم مرحومك تفسیرندن اکلاشیلانده بودر (غار یارو زننده مغاره معناسنه درکه طاغده قیادن او یمه اوطه شکلنده یره دینور یاخود طاغده بك چقور واچق یره دینور یاخود یوکسك یرلر ارالغنده اولان دوز واو توراقلی مطمئن یره دینور مغاره دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قلندی ﴿ اتقن محکم ایلدی حاق احاط قپلدی ﴾ اتقن اکرم وزننده افعالدن فعل ماضی مفرد مذکردر محکم ایلدی ومنه قوله تعالی * صنع الله الذی اتقن کل شیء * ای احکم خلقه وسواه علی ماینبغی (حاق قال وزننده نصر بابنك اجوف واویسندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر قپلدی معناسنه (احاطه نصر بابنك اجوف واویسنك افعالندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر برنسنه نك اطرافنی چویروب قپلدی معناسنه در ﴿ غادر ترك ایدوب قودی آثر ایتدی اختیار ﴾ غادر قاتل وزننده نصر وضرب بابلرینك مفاعله سندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر حالی اوزره ترك ایدوب قودی معناسنه در (آثر غادر وزننده اثردن یعنی نصر وضرب بابلرینك مهموز الفاسنك مفاعله سندن فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر رشیئ امور سائره اوزرینه ترجیح واختیار ایلدی

معناسنه در ❊ ينقذ قورتارديغك يدرؤ دفع ايدر ديمك ❊ ينقذ ينصر وزننده فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر قورتارر معناسنه كه متعديدر (يدرؤ يفتح وزننده درأدن يعني فتح بابنك مهموز اللامندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر دفع ايدر وصاور معناسنه در ❊ يغرب كيزلنور ديمك يعلن ايلر آشكار ❊ يغرب غروبدن يعني نصر وضرب بابلرندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر غائب اولور وكيزلنور معناسنه (يعلن اعلان يعلن دن يعني علانك افعالندن مضارع مفرد مذكر غائب معلومدر آشكار وايضاح ايدر معناسنه فارسيده آشكار كند دينور ❊ سدره اغاج عنب اوزم ينمع يمش كيونمسى ❊ سدره قطعه وزننده شجر نبق اسميدر كه عربستان كراسى تعبير اولنور طربزون خرماسى اول نوعندر جمعى سدر وجمعى صيغى سدرات كلور وشجر مزبور ايكى كونا اولور برى وبستانيدر كه يمشى خوش اولوب اوراقى قور يدوب دوكرلر انكله حمامده يونورلر وبريدر كه يمشى ككره اولور وايكيسنكده كولكه سى بغايت قوى ولطيف وخفيف اولور (عنب عينك كسرى ونونك فتحيله ياش اوزمه دينور فارسيده انكور ديرلر (ينع منع وزننده يمش كالايله اولوب ديرلمكه كلمك معناسنه دركه اسمدر ❊ عشب وكلا كياهدر مزرعه يعني كشتزار ❊ عشب عينك ضمى وشينك سكونيله وبعضا عينك فتحيله تازه اوته وچاره دينور كه اسمدر كلا رطب معناسنه قروسنه حشيش دينور جمعى اعشاب كلور كلا عصا وزننده اسمدر چاره واوته دينور كرك چاير تازه وكرك قور واولسون فارسيده كياه ديرلر بونده تفسيردر ومصدر اولور براوتلواولمق معناسنه (مزرعه ميمك فتحى ورانك حركات ثلاثه سيله زرعدن يعني فتح بابندن اسم مكاندر تارلايه دينور موضع زرع معناسنه فارسيده كشتزار ديرلر بونده تفسيردر ❊ علم اوقومغله صيد اولور يازمق اوصيده قيد اولور ❊ خانهٔ دلده حفظ ايدوب صاقله كه اتميه فرار ❊ الفاظ معلومدر

﴿ البحر السريع المطوى الموقوف ﴾

يعنى بو قطعه بحر سريع مثمن الاجزادندر كه هر بيتى ايكى كره مستفعلن مستفعلن مفعولات در لكن جميع اجزاسنه طى و عروض وضربنه طى ايله وقف علتلرى عارض اولمشدر وقف لغتده اليقيوب طوردرمق معناسنه در اصطلاح عروضيونده مفعولات دن تاى اسكان ايتمكه ديرلر وطى در دنجى حرف ساكنى اسقاط ايتمكه ديرلر مستفعلندن فاومفعولاتدن واو ساقط اولديغى كبى مجموع اجزا مفتعلن مفتعلن مفعلات قالدى ﴿ سده قاپودر عتبه آستان ﴾ سده سينك ضمى ودال مشدده نك فتحيله قوناغك قپوسنه دينور باب الدار معناسنه سدا وانور علاقه سيله جمعى سدد كلور صرد وزننده فارسيده در ديرلر (عتبه فتحاتله قپونك الت اشيكنه دينور على قول است اشيكنه دينور فارسيده آستان ديرلر بونده تفسيردر ﴿ قصه قصص اولدى سمر داستان ﴾ قصه قافك كسرى وصادك سكونيله قلمه آلنان حكايه يه دينور شهنامه وهمايون نامه كبى و بو واحددر (قصص عنب وزننده قصه نك جميدر (سمر فتحتيله اخشامد نصكره سويلنان واولان قصه وحكايه وحديثه دينور ﴿ كعب طوپوقدر قدم ورجل اياق ﴾ كعب كافك فتحى وعينك سكونيله اياق طبانك ارقه سنده اولان يومرى جه كمكه دينور طوپوق وانجك اوله جقدر واعضا كمكلرينك هر مفصلنه يعنى آك واو يناق يرينه دينور كه يومرى اولور جمعى كعاب كلور كافك كسريله (قدم فتحتيله اياغه دينور ومؤنثدر عضوناو يلمله تذكيرى جائزدر جمعى اقدام كلور (رجل رانك كسرى وجيمك سكونيله طوپوقدن آشاغه دينور على قول او ياغك ديندنكه قاچه باشيد راشاغى طبانه وارنجه اطلاق اولنور جمعى ارجل كلور افلس وزننده ﴿ مخ ايلك عظم سكك استخوان ﴾ مخ ميمك ضمى وخاء معجمه نك تشديديله كمكده اولان ايلكه دينور و بيني يه اطلاق اولنور (عظم عينك فتحى وظانك سكونيله كمك وسكوكه دينور فارسيده استخوان ديرلر كه ـــه زبان طريقيله ناظيم مرحوم

ذكر ايلمشدر ياخود اتمام وزن وقافيه ايچون ايراد ايلمشدر جمعی اعظم وعظام كلور ﴿ مضغه دراتپاره سی شحم ايچ ياغی ﴾ مضغه غرفه وزننده برلقمه اتپاره سنه دينور وغيری نسنه يه دخی دينور وقلب انسان مضغة من جسده دير جمعی مضغ كلور (شحم فهم وزننده ايچ ياغنه دينوركه اسمدر ﴿ لحم اته دی نفس وتن جان قان ﴾ لحم شحم وزننده اته دينور فارسيده كوشت ديرلر جمعی الحم ولحوم ولحام كلور وهرنسنه نك اوزرينه وايچنه اطلاق اولنور (نفس نونك فتحی وفانك سكونيله جسده وتنه دينور فارسيده بدن ديرلر وجانه دينور روح معناسنه وقانه اطلاق اولنور قان حامل روح وقوام حيات اولديغيچون ﴿ خاصره وكشح بوكر قد بوی ﴾ خاصره ناصره وزننده اسمدر بوش بوكره دينور جمعی خواصر كلور (كشح كافك فتحی وشينك سكونيله بوش بوكره دينور فارسيده تهيگاه ديرلر (قد قافك فتحی ودالك تشديديله بر آدمك بوی وقامتنه دينوركه شخصنك اعتدال خلق اوزره تقطيعی يعنی كسمندن عبارتدر جمعی اقد كلور همزه نك فتحی وقافك ضميله وقد لفظی فارسيله مشتركدر لكن فارسيده تخفيف وتشديد جائزدر سنبل زاده وهبی افنديك اشبو (قدينه ديردی الف زلفنه لام وفمه ميم * مصحف حسنك اسراربنی بيلسه رازی) بيتی بومحله ترقيم اولنمسی رواكورلدی ﴿ حوصله قورصق معده شيردان ﴾ حوصله جوهره وزننده ولامك تشديديله لغتدر قوشك قورصغنه دينوركه انسانك معده سی يرنده در فارسيده سنكدان دينور غداسی اورده اولديغيچون اطلاق اولنمشدر وعند البعض حوصله هرحيوانك قارننده كی برينه دينور صغينه وارنجه يه قدر (معده ميمك فتحی وكسری وعينك سكونيله جوف بدنده اكل اولنان طعام باغرسقلره اغزدن مقدم واردیغی يره دينوركه قورصق تعبير اولنان ظرفدر جمع جنسی معد كلور فارسيده شيردان ديرلر بونده تفسيردر ﴿ قارعه وحاقه قيامت كونی ﴾ قارعه خاصره وزننده قيامته اطلاق اولنور ومنه قوله تعالی * القارعة ما القارعة وما ادريك

﴿ ما القارعة ﴾

ما القارعة * اى القيمة تقرع بالاهوال جمعى قوارع كلور (حاقه خاصه وزننده قيامته دينور ومنه قوله تعالى * الحاقة ما الحاقة وما ادريك ما الحاقة ﴿ راجفه ورادفه در نفختان ﴾ (راجفه رادفه وزننده اشبو * يوم ترجف الراجفة تتبعها الرادفة * آيت كريمه سنده واقعدر مراد نفخهٔ اولى در كه انكله جمله مخلوقات اجل شربتنى نوش ايدرلر (رادفه راجفه وزننده بودخى آيت مرقومه ده واقعدر بوندن مراد نفخهٔ ثانيه در كه انكله جميع اموات جائزبلغهٔ حيات اولورلر ناظم مرحوم آيت كريمهٔ مزبوره يه تلميح واشارت ومراعات ترتيب ايلدى نفختان نفخه نك تثنيه سى عربيدر اوفورمك معناسنه بونده تفسيردر ﴿ بعثره اچاق وچقار مقدر ﴾ بعثره دحرجه وزننده داخلده اولان نسنه يى كشف واستخراج ايلك معناسنه در كه تركيده اچاق وچقارمق تعبير اولنور وبر نسنه يه دقت واهتمام ايله نظر ايدوب تفتيش ايلك معناسنه در وبر نسنه يى طاغيدوب برى برينك اوزرينه چويرمك معناسنه در ﴿ كرب قتى تاسه وبث همچنان ﴾ كرب كافك فتحى وراناك سكونيله غم وقساوت وتاسه يه دينور كه عارض اولد يعنى نفس انسانيه يى شدتى سببيله دمبسته ايدر جمعى كروب كلور (بث بانك فتحى وثانك تشديديله شدت اوزره اولان حزن واندوهه اطلاق اولنور كه صاحبى صبر وتحمل ايده ميوب تشكى يه ناچار اوله همچنان تفسيردن دكلدر ﴿ آجن وآسن متغير صودر ﴾ آجن صاحب وزننده نصر وضرب وعلم بابلرينك مهموز الفا سندن اسم فاعلدر اون وطعمى متغير وبوزلمش صويه دينور (آسن آجن وزننده ومراد فيدر ﴿ نفحة قوقو غصه بوغازده طوران ﴾ نفحة لمحة وزننده ناءوحدتله كوزل قوقن رائحهٔ طيبه يه دينور وبراسم يله دينور نفس انكله تروح ايدر جمعى نفحات كلور (غصه غينك ضمى وصادك تشديديله بوغازده طيقانوب طوران طعام وشرابه دينور وقلبه عارض اولان صقندى يه وتاسه واندوهه دينور جمعى غصص كلور ﴿ صحفه كوچك كاسه جمعى صحاف ﴾ صحفه

نفحه وزننده اوچنجی چناغه وکاسه یه دینور جمعی صحاف کلور صادک کسریله که ناظم مرحوم بیان ایلمشدی ﴿ جفنه بویوک کاسه وجمعی جفان ﴾ جفنه ثمره وزننده بیوک کاسه یه وچناغه وقواطه یه دینور وکریم وجومرد آدمه دینور جمعی جفان کلور صحاف وزننده که ناظم مرحومک ذکر ایلدیکی کبی وجفنات دخی کلور معلوم اوله که کاسه لرک وچناقلرک بیوکنه جفنه واندن کوچکنه قصعه واندن کوچکنه صحفه واندن کوچکنه مئکله واندن کوچکنه صحیفه دینور ﴿ ساحه سرای اورته سی ثاوی مقیم ﴾ ساحه باحه وزننده ومرادیدر که او وسرای اورتاسنه دینور جمع جنسی ساح کلور وجمع صیغی سوح وساحات کلور (ثاوی حاوی وزننده ضرب بابنک لفیف مقروننندن اسم فاعلدر مقیم معناسنه که مسافر مقابلیدر ﴿ مثعب ومیزاب اولوق ناودان ﴾ مثعب میمک کسری وفتحی وثانک سکونیله اولوغه دینور جمعی مثاعب کلور (میزاب میزان وزننده ضرب بابنک مثال واویسندن اسم آلتدر اولوغه دینور فارسیده ناودان دیرلر که سه زبان طریقیله مذکوردر بعضیلر عندنده میزاب فارسی مئیزاب معربیدر یعنی دیمدنصکره همزه ایله تعریب اولنمشدر بوجهتدن جمعنده مآزیب دیرلر همزه ایله میازیب دخی وارددر ﴿ داهیه وفاقره اولو بلاء ﴾ داهیه ناصیه وزننده ها مبالغه ایچوندر اولو بلایه دینور وجن فکرلی آفت ذهن آدمه دینور وامر عظیمه اطلاق اولنور حادثه ونازلهء عظیمه کبی که آفت تعبیر اولنور (فاقره داهیه وزننده آفت وداهیه یه اطلاق اولنور ﴿ هاویه آتش واهیه در چاک اولان ﴾ هاویه واهیه وزننده جهندن برطبقه نک اسمیدر اعاذنا الله تعالی منها وبوسقوط معناسندن مأخوذدر ومنه قوله تعالی * فامه هاویه * ای جهنم ومعرفه در بلا الف ولام (واهیه هاویه وزننده وهیدن اسمدر یرتق اولان نسنه یه دینور فارسیده چاک دیرلر بونده تفسیردر ﴿ سحت حرام اولدی ومغرم اودک ﴾ سحت سینک ضمی وحانک سکونیله وضمتیله ده

لغتدر حرام معناسنه در که کسبی واکلی محظور اولان نسنه دن
عبارتدر علی قول شول کسب خبیثه دینور که صاحبنه عار
ونقیصه یی مستلزم اولور جمعی اسحات کلور (مغرم میمک فتحیله
اسمدر اودك که اداسی لازم اولان نسنه یه دینور دین ودیت کبی
❊ کسر صمق خسر وخسارت زیان ❊ کسر قطع وزننده
ضرب بابندن مصدردر صمق وقیرمق معناسنه در فارسیده شکستن
مرادفیدر (خسر کسر وزننده (خسارت خانك فتحیله علم وضرب
بابلرندن مصدردر آلمده وصاتمده زیان ایلمك معناسنه در وبر کیسه
یولندن ازمق وکمراه وضال اولمق معناسنه در ❊ هره وسنور کدی
اوس قورد ❊ هره هانك کسری ورانك تشدیدیله کدی یه دینور
وبومؤنثدر جمعی هرره کلور وفك ادغامله هرر کلور مذکری هر
کلور هاسز (سنور سینك کسری ونون مشدده نك فتحیله
معروفدر که کدی یه دینور فارسیده کربه دینور (اوس همزه نك فتحی
وواوك سکونیله قورده دینور ذئب کبی ❊ فاره صچان حیه وافعی
یلان ❊ فاره غاره وزننده صچانه دینور وبومهموز العین دندر
ومذکر ومؤنثه اطلاق اولنور جمعی فئران کلور فانك کسریله (حیه
حانك فتحی ویانك تشدیدیله معروف جانوره دینور که ترکیده
یلان وفارسیده مار تعبیر اولنور عند البعض جور کلمك معناسندن
مأخوذ در وعند البعض حیات ماده سندندر که طول حیاتندن
ناشی اطلاق اولندی (افعی اعلی وزننده برجنس خبیث حیه اسمیدر که
ترکیده انکرلك یلانی دیرلر وبووصف واسم اولور وصفیته کوره
غیر منصرفدر واسم اعتبار اولندقده منصرف اولور اروی وارطی کبی
جمعی افاعی کلور ❊ قنفذه کرپی یه دینور فهد پارس ❊ قنفذه
قافك ضمی وفانك ضمی وفتحیله شیهم اسمیدر که کرپی تعبیر اولنان
جانورك مؤنثیدر ارککنه قنفذ دینور (فهد مهموز ننده پارس
دید کاری یرتجی جانوره دینور جمعی فهود کلور ضمتیله
❊ قسوره ولیث وهزبر ارسلان ❊ قسوره قافك وواوك فتحه لریله

ارسلانه دینور وقسور دخی دینور هاسز (لیث لامك فتحی و بانك سکونیله ارسلانه دینور وغایت فصیح ومتکلم وبلیغ آدمه دینور ضرب لسانه مالك اولوب محاوره لرده بی همتا اوله (هزبر هانك کسری وبانك فتحیله ستبروزننده وهزابر علابط وزننده ارسلانه دینور جمعی هزابر کلور هانك کسریله ❊ لازق ولازب پایشان نسنه در ❊ لازق لازب وزننده علم بابندن اسم فاعلدر یاپشیجی و یاپشقان معناسنه در وثابت و پایدار معناسنه ده کلور ❊ منفجر ومنهمر آب روان ❊ منفجر منهمر وزننده فجر یفجر دن یعنی نصر بابنك افتعالندن اسم فاعلدر (منهمر منفجر وزننده ومرادفیدر که نصر وضرب بابلرینك افتعالندن اسم فاعلدر آقیجی صویه دینور فارسیده آب روان دیرلر بونده تفسیر در ❊ مسغبه ومخمصه اچلقدر ❊ مسغبه مخمصه وزننده (مخمصه مسغبه وزننده آجقمق وآچلغه دینور بونلر مصدر واسم اولورلر فارسیده کرسنکی دیرلر ❊ فجأة وهم بغتة دی ناکهان ❊ فجأة فانك ضمی و جیمك سکونی وهمزه نك فتحیله علم بابندن مصدردر اکسزین چیقه کلمك معناسنه در واسم اولور اکسزین علی الغفله چیقه کلن شیئه دینور (بغتة قسوت وزننده فتح بابندن مصدردر اکسزین فجأة علی الغفله ایرشمك معناسنه در واسم اولور مصدر اولدقلرینه کوره تفسیرلری ناکهانی اولملیدر اسم اولدقلرینه کوره تفسیرلری ناکهان اولملیدر وناکهان فارسیدر ❊ عم ندن مم ندن ماذا کل ❊ عم عینك فتحی ومیمك تشدیدیله عن ایله مادن مرکبدر عن حروف جرجمله سندن بعد وتجاوزه ایچوندر وما استفهامیه در قرب مخرجلری اولدیغندن نون میمه قلب وادغام اولندی معنای ترکیبی ندن ونه شیدن دیمکدر (مم میمك کسری ومیم ثانیه نك تشدیدیله بودخی عم کبیدر ندن ونه شی معناسنه در ومانك جرینه علامت مانك الفی حذف والفه دلالت میمی فتح اوزره اولمسی واجبدر (ما جمله اسمیه یه داخل اولان یعنی مبتدا وخبر اوزرینه داخل اولان ماء نافیه در حجازیون وتهامیون

ونجد يون عندلرنده ليس كلمه سنك عملى كبى عمل ايدر ما ايله مدخولى بينه ان كله سى توسط ايلمامك اسمنه خبر تقدم ايلامك كبى شروطله مشروطدر نحو قوله تعالى * ما هذا بشرا * ثم بنه كيف نته اذ قيجان * ثم ثانك ضمى وميك تشديديله حروف عاطفه جمله سندن ترتيب مع مهلت ايچوندر نحو يجب العلم ثم العمل به (كيف اين وزننده اسم مبهم غير متمكن ومعقولات عشره جمله سندندر نيجه ونه كونا معناسنه در التقاء ساكنين ايچون آخرى تحريك اولندى ويا مجاورتنه مبنى فتح اوزره مبنى اولدى وفاى حذف ايله كى دخى ديرلر سوف كلمه سنده سوديدكلرى كبى وكيف كلمه سى غالبا استفهام ايچون استعمال اولنور تفصيلى كتب معتبرلرده در فليرجع (اذ همزه نك كسريله شرح اولندى * يعصم هم يكلؤ صقلر ديمك * يعصم ضرب بابندن فعل مضارع مفرد مذكر غائبدر صقلر وحفظ ايدر معناسنه (يكلؤ فتح بابنك مهموز اللامندن مضارع مفرد مذكر غائبدر يعصم معناسنه * يكذب هم يخرص سويلر يلان * يكذب يعصم وزننده ضرب بابندن مضارع مفرد مذكر غائبدر يلان سويلر معناسنه در (يخرص يكذب وزننده ومرادفيدر * مفتعلن مفتعلن فاعلن * بحر سريعك سكا وزنى عيان * معلوم * ايضا * كذلك * ناصيه آلين صاچى منكب اوموز * ناصيه راضيه وزننده باشك اوك طرفنده قيل بتديكى يرك نهايت بولديغى محله دينور كه آلين تعبير اولنور واوراده اولان پرچه وكاكله ناصيه اطلاقى مجازدر حاليت ومحليت علاقه سنه مبنيدر جمعى نواصى كلور ومنه قوله تعالى * فيؤخذ بالنواصى والاقدام * (منكب مسجد وزننده بدنده كورك ديدكلرى كمكك اوجيله قول باشنك قارشديغى عضوه دينور كه اوموز تعبير اولنور فارسيده دوش ديرلر واشبو منكب لفظى مذكردر * جبهه آلين صدر كوكس ذات اوز * جبهه تمره وزننده انسانك يوزندن سجده حالتنده يره كلان موضعه على قول ايكى قاشك ارالغى برازندن يوقارى ناصيه يه قدر

اولان یره دینور ترکیده آلین وفارسیده پیشانی تعبیر اولنور (صدر
بدر وزننده انسانك كوكسنه دینور فارسیده بر دیرلر وهر شیئك مقدمنك
اعلاسنه واولنه دینور و بو مذکر در (ذات عاد وزننده هر شیئك
حقیقتنه واصلنه دینور که اوزی اوله جقدر واشبو * واصلحوا ذات
بینكم * آیت کریمه سی حقیقـة واصلكم ایله مفسر در ﴿ قبضه
آوج راحه در ال آیه سی ﴾ قبضه جبهه وزننده برآوج و بر پنجـه
نسنه یه دینور (راحه ساحه وزننده ال آیه سنه دینور کف
معناسنه ﴿ حنجره حلقوم بوغاز وجه یوز ﴾ حنجره دحرجه وزننده
بوغازه دینور (حلقوم ضمتیله بوغازه دینور فارسیده كلو مرادفیدر
(وجه واوك فتحی وجیمك سكونیله یوزه دینور ومعنای موضوعی
بودر ظاهر بدنده ابتدا ناظرك قارشوسنه كلدیكی علاقه سیله واعضاء
سائره دن اشرف اولمق مناسبتیله فارسیده روی دیرلر ﴿ شعره دی
قیل حلق تراش ایلمك ﴾ شعره شینك فتحی وعینك سكونیله انسانك
وجودنده نابت اولان شیئه دینور که ترکیده قیل وفارسیده موی
دیرلر جمع جنسی شعر جمع صیغی اشعار وشعور وشعار كلور (حلق
خلق وزننده ضرب بابندن مصدردر تراش ایلمك معناسنه در
﴿ کوع بیلك مقله بك عین کوز ﴾ کوع کافك ضمی واوك
سكونیله بیلككك ایكی اوجلرینه دینور که اصل بیلكه متصل یردر
و بیلك اوجنك باش پارمقدن طرفنه دینور یاخود باش پارمق
جانبنه اولان اوجنه دینور خذ ماشئت (مقله میمك ضمی ولامك
سكونیله كوزك قره سنه دینور یاخود بیاضیله قره سنه دینور ناظم
مرحومك انسان العین معناسنه ذکر ایلمسی مجاز اولمالیدر یاخود
مستعملات استعمالنه مبنیدر جمعی مقل كلور (عین عینك فتحی
وکسریله کوزه دینور فارسیده چشم دیرلر ومؤنثدر جمعی اعیان
واعین وعیون كلور وجمع الجمعی اعینات كلور ﴿ زهر چچك
نكهت آغز قوقوسی ﴾ زهر زانك فتحی وهانك سكونیله نبات
قسمنك چچكنه دینور علی قول صاری اولانه مخصوصدر

مفردی زهره در هالیله جمع صیغی ازهار در (نکهت نونك فتحی وضمیله آغزرایحه سی ریح الفم معنا سنه ومطلقا قوقو یه دینور که شمرده وقوعی کثیردر از جمله اشبو (آتش رخسارك اوزره عنبری ساراکبی * نکهت آرای مشام عاشقاندر پرچك) بیتنده شریکمز سالم افندی ایراد ایتمشدر ﴿ قرص چورك ملح نمك یعنی طوز ﴾ قرص قافك ضمی ورانك سکونیله چورك و برد انه اتمك کوچجه سنه وکونشك جرمنه دینور جمعی اقراص کلور (ملح میمك کسری ولامك سکونیله طوزه دینور فارسیده نمك دیرلر بونده تفسیر مقامنده در ﴿ ذوب اریمك ذروصاورمقدر ﴾ ذوب ذالك فتحی وواوك سکونیله نصر بابنك اجوفندن مصدردر اریمك معناسنه که طوکمق مقابلیدر (ذروذالك فتحی ورانك سکونیله نصر بابنك ناقصندن مصدردر صاورمق وتوزتمق معناسنه در ومتعدی اولوربل برنسنه یی توزیدوب ایلتمك معناسنه در وسرعتله کتمك معنا سنه ده کلور ﴿ تبنه صمان پاره سیدر نقع توز ﴾ تبنه تانك کسری وبانك سکونیله تبن کلمه سنك واحدیدر صمانه دینور (نقع نونك فتحی وقافك سکونیله توزه دینور غبار معناسنه فارسیده کرد دیرلر جمعی نقاع کلور جبال وزننده ﴿ فضه کموش قطر اریمش توجدرر ﴾ فضه تبنه وزننده معروفدر که کموشه دینور فارسیده سیم دیرلر (قطر قافك فتحی وطانك سکونیله اریمش باقره دینور ومطلقا باقره دینور ناظم مرحومك اریمش توج تفسیر ایلمسی عقلی تشویش ایدر هرنقدر توج دخی باقرك نوعندن ایسه ده ﴿ زبره تیمور پاره سیدر جره کوز ﴾ زبره زانك ضمی و بانك سکونیله تیمور پاره سنه دینور جمعی زبر کلور صرد وزننده ومنه قوله تعالی * آتونی زبر الحدید * ای القطع (جره همزه وزننده برد انه آتش قورینه دینور کوز دخی تعبیراولنور جمع جنسی جره جمع صیغی جرات وجمار کلور جبال وزننده ﴿ ظبی کیك شاة قیون مهر طای ﴾ ظبی ظانك فتحی و بانك سکونیله کیك تعبیر اولنان حیوانه دینور جمعی اظبی وظبیات

كلور فتحاتله وظباء كلور (شاة جاه وزننده قيونه دينور مفرددر
مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور على قول قيونه وكچى يه وآهويه
وصغره ودوه قوشنه وحمار وحشى يه شاملدر وشاة لفظنك
اصلى شاهه وانك اصلى شوهه‌در مصغرى شويهه در جمعى
شاه وشياه وشواه واشاوه كلور (مهر ميمك ضمى وهانك
سكونيله آت قسمنك ولدينه دينور كچوكنه طاى تعبير اولنور
على قول آتك وسائر دوابك اك اولكى دولنه دينور جمعى امهار
ومهار كلور ﴿ عجله بوزاغو ديديلر ثور اوكوز ﴾ عجله عينك
كسرى وجيمك سكونيله ديشى بوزاغو يه دينور جمعى عجل
كلور عينك كسرى وجيمك فتحيله (ثور جور وزننده اركك
اوكوزه دينور ارضى اثاره ايتديكيچون كويا مصدر ايله مسمادر
ثاره معناسنه جمعى اثوار وثوره كلور عنبه وزننده ﴿ ضير ضرر ضيم
ستم جم چوق ﴾ ضير غير وزننده نصر بابنك اجوفندن مصدردر
ضرر وزيان ايلمك معناسنه‌در (ضيم ضير وزننده اسمدر ظلم وستم
و بيداد معناسنه جمعى ضيوم كلور و بو فى الاصل مصدر اولوب
بعده اسم اوله‌رق استعماله جعلندى (جم جيمك فتحى وميمك تشديديله
چوق نسنه‌يه دينور يقال مال جم اى كثير وقس على هذا ﴿ غيظ
غضب قاقق و نطق سوز ﴾ غيظ غير وزننده خشم و غضب
على قول اشدينه دينور (نطق لطف وزننده ضرب بابندن مصدردر
معانى فهم اولنور حروف واصوات ايله سوزسويلمك معناسنه‌در
﴿ سبع يدى تسع طقوز خمس بش ﴾ سبع خمس وزننده اعداددن
يدى عددك اسميدر مذكرى سبعه‌در زيرا اسماء عددك مذكرى
تالى ومؤنثى تاسزدر يقال سبعة رجال وسبع نسوة فارسيده هفت ديرلر
(تسع تانك كسرى وسينك سكونيله اعداددن طقوز عددك اسميدر
مذكرى تسعه‌در فارسيده نه ديرلر (خمس سبع وزننده بش عددك
اسميدر مذكرى خمسه‌در فارسيده پنج مرادفيدر ﴿ ثالث اوچنجى
وثلثون اوتوز ﴾ ثالث ثلث دن اسم فاعلدر اوچنجى معناسنه (ثلثون

ثانك ولامك فتحی وثاء ثانیه نك ضمیله عقود اعداددن اوتوز عددك اسمیدر که شبه جمعدر

﴿البحر الكامل﴾

یعنی بو قطعه بحر كامل سالم مثمن الاجزادندر كه هر بیتی سكز كره متفاعلندر ﴿جمل وابل دوه یه دیكل دی حمل قوزی وغنم قیون﴾ جمل فتحتینله اركك دوه یه دینور (ابل كسر تینله دوه یه دینور و بومفرددر جمعه دخی اطلاق اولنور فی ذاته جمع واسم جمع دكلدر جمعی آبال كلور همزه نك مدیله مصغری ابیله درهااله قاموس مترجمی عاصم افندی دیركه اصول سائره نك وشیخ رضی وسائرك بیانلرینه كوره غنم كبی ابل كلمه سی دخی اسم جمعدر لفظندن مفردی یوقدر ومؤنثدر زیرا لفظندن مفردی اولمیان اسماء جموعك آدمیونك غیریده تأنیثی واجبدر اكا بناء مصغری ابیله درهااله وجمعنده آبال دینور كه چوق دوه سوریلری دیمكدر تثنیه سنده ابلان دینور كه ایكی دوه سوریلری دیمكدر مفردی ابله درغنمك مفردی شاة در (حمل جمل وزننده قوزیه دینور فاسیده بره دیرلر جمعی حملان كلور حانك ضمیله واحمال دخی كلور (غنم جمل وزننده قیون جنسنه موضوع اسمدر ومؤنثدر لفظندن مفردی یوقدر شاة مفردیدر ذكور واناثدن هر برینه مختلط اولدقلرنده مجموعنه اطلاق اولنور جمعی اغنام وغنوم واغانم كلور ﴿بدنه دوه وصغرذ بیحه سی مكه یه كله هدی ایچون﴾ بدنه فتحاتله شول دوه وصغره دینور كه قربان ایلمك ایچون مكه یه هدی اولنور و بوغنم جنسندن اضحیه كبیدر یعنی قربانلق قیونه اضحیه اطلاق اولندیغی كبی مكه یه هدی اولنان قربانلق دوه یه وصغره بدنه اطلاق اولنور مذكر ومؤنثی مساویدر جمعی بدن كلور كتب وزننده وجه تسمیه سی سمزلكندندر ﴿درجات مرتبه لردر همزات وسوسه لردر﴾ درجات فتحاتله درجه نك جمعیدر پایه ومرتبه لردن طبقاته اطلاق اولنور كه نردبان قدمه زی كبی بعضیسی بعضیسندن بلند اولور

منزلهٔ رفیعه ومرتبهٔ عالیه‌ده مستعملدر (همزات درجات وزننده وسوسه معناسنه اولان همزه نك جمعیدر ومنه همزات الشیاطین که شول وسوسه‌لردر که شیطان انی انسانك قلبنه القا ایدر * غمرات اولوم قتیلقلری ومجید اولو ومدید اوزون * غمرات درجات وزننده غمره نك جمعیدر اولوم شدتی وزحمتی ومنه قوله تعالی * غمرات الموت * ای شد ائده وناسك وصوتك ازدحامنه دینور (مجید حمید وزننده حسن بابندن صفتدر اولو وکریم وسخی آدمه دینور (مدید مجید وزننده نصر بابندن صفتدر اوزون شیئه دینور جمعی مدد کلور (ثبه طائفه وثبات جمع کفات جمع اوله جق مکان * ثبه ثانك ضمی وبانك فتحیله کروه وجماعت معناسنه در علی قول بربلوك سوار یلره دینور وبونك اصلی مختلف فیهدر بعضیسنك عندنده مثالدر وبعضیسنك عندنده ناقصدر وبعضیسنك عندنده اجوفدر آخرنده کی ها محذوفدن عوضدر (ثبات ثبات وزننده ثبه کلمه سنك جمعیدر وثبوت دخی کلور (کفات کتاب وزننده موضعه دینور که انده نسنه جمع وبری برینه ضم اوله ومنه یقال الارض کفات انا وقال الله تعالی * الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا * ای ذات کفت ای ضم وجمع یضمهم احیاء علی ظهورها وامواتا فی بطونها قال البیضاوی کفاتا ای کفاتة اسم لمایکفت ای یضم و یجمع اومصدر نعت به اوجمع کافت کصائم وصیام * شیه‌در نشان فزع فغان عبث ولعب دخی لهو او یون * شیه عده وزننده نشان وعلامته دینور (فزع فتحتینله فتح وعلم بابلرندن مصدردر فریاد وفغان ایلمك معناسنه‌در (عبث فتحتینله نصربابندن مصدردر اویون که لعب معناسنه‌در وبی فائده عملدن عبارتدر وعبث خلط معناسنه موضوعدر بعده امور واعماله لعب ولهو قارشدرمق معناسنه استعمال اولندی (لعب فتحتینله علم بابندن مصدردر اوینامق معناسنه‌در که مراد صحیحه دال اولمیان ایش ایشلمکدن عبارتدر جدك مقابلیدر (لهو سهو وزننده نصر وضرب بابلرندن مصدردر او یون اوینامق

معناسنه فارسیده بازیدن دیرلر ﴿ ندر ابتلا صنا مقدرر مثله شكنجه سخط غضب ﴾ ابتلا اقتدا وزننده نصر بابنك ناقصنك افتعالندن مصدر در برنسنه نك حالنی بیلمك ایچون صنایوب وتجربه وامتحان ایلمك معناسنه در (مثله میمك فتحی وثانك ضمیله اسمدر عبرت اله جق عقوبت واذیته دینور جمعی مثلات ومثولات دخی كلور ونصر بابندن مصدر اولور عذاب واذیت ایتمك معناسنه (سخط فتحتینله راضی وخوشنود اولمامق جهتیله كوجنوب طارلمق وغضبلنمق معناسنه در ﴿ هم ارم احدثقه معتمد خشن وغلیظ وعتل بوغون ﴾ ارم فتحتینله نامدن بركیمسه انسان واحد معناسنه در واثر ونشان معنالرینه مستعملدر (ثقه عده وزننده ضرب بابندن مصدر در برآدمه امنیتله اعتماد قیلمق معناسنه در ناظم مرحوم مفعول معناسنه ذكر ایلمشدر وبونك وقوعی كثیر در (خشن كتف وزننده صفتدر قالین وبك نسنه یه دینور (غلیظ مجید وزننده صفتدر قالین نسنه یه دینور فارسیده ستبر مراد قیدر (عتل ضمتینله وتشدید لامله صفتدر اكول ومنوع الخیر وبی منفعت اولەرق ناتراش ونادان وسنكدل وغلیظ آدمه دینور وبوغون مزراغه دینور ﴿ حدقه كوزك ببكیدرر وتره برون دیره كیدرر ﴾ حدقه فتحاتله كوزك ببكنه دینور علی قول كوزك قره سنه دینور سواد العین معناسنه جمع جنسی حدق وجمع صیغی احداق وحداق كلور جبال وزننده (وتره فتحاتله وتیره كبی بودخی برون دیره كنه دینور وقولاغك بوقاریسنده اولان انجه كرتلكه دینور وبوندن غیری معانیٔ كثیره سی واردر ﴿ دی زبد صویك كپو كیدرر عصبه سكر جبه سرون ﴾ زبد فتحتینله صویك كپوكنه دینور وسائر نسنه نك كپوكنه ده اطلاق اولنور جمعی ازباد كلور (عصب فتحتینله كوده ده اولان سكیرلره دینور مفردی عصبه در (جبه فتحاتله اوتراق یرك اوجنه دینور كه انسانده اوجه وحیوانده صغری دینور ﴿ نخره چورك علقه سلوك عتبه ایشك عقبه یوقش ﴾ نخره كتفه وزننده چوریوب

اوقانمش كمكه دينور (علق فتحتيله سلوك تعبيراولنان سياه واوزنجه قورده دينور كه اعضايه ياپشدريلور (عتبه فتحاتله قاپونك الت اشيكنه دينور اسكفة الباب معناسنه على قول اوست اشيكنه دينور (عقبه عتبه وزننده طاغده وياوده اولان صرب يوقشه دينور عقوبتدن مأخوذ در جمعى عقاب كلور عينك كسريله ❋ لك سكا قبلك سندن اوك ديمه لاتقل ليقل ديسون ❋ لك لام حرف جر جمله سندن تعليل وتخصيص ايچوندر كاف خطاب معناى تركيبى سنك ايچون وسكا ديمكدر (قبلك بعدك وزننده ونقيضيدر فارسيده پيش وتركيده ايلرى واوكدن تعبيراولنوركه ظرف زمان وظرف مكان اولور كاف خطابه مضاف اولمغله معناسى سندن اوك واول زمانده ياخود سندن اوك مكانده ديمكدر (لاتقل لا جوازمدن نهى ايچوندر تقل قال يقول دن نهى حاضردر سويلمه وديمه معناسنه در فارسيده مكو مرادفيدر (ليقل لاجوازمدن امر ايچوندر يقل قال دن امر غائبدر سويلسون وديسون معناسنه فارسيده كويد مرادفيدر اعلاللرى معلومدر ❋ متفاعلن متفاعلن اوقو بحر كاملى فاضل اول ❋ علما سكا ديه آفرين جهلا سكا قلارزبون ❋ الفاظى ومعناسى معلومدر

❋ البحر الهزج المكفوف الاخرب المحذوف ❋

يعنى بو قطعه بحر هزج مثمن الاجزادندر لكن صدر وابتداسنه خرب وحشوينه كف وعروضنه وضربنه حذف علتلرى عارض اولمشدر كه هر برلرى شرح وبيان اولندى ❋ منقضه دوشن نسنه در وتل دوشردى ❋ منقضه منقضه وزننده نصر بابنك مضاعفنك انفعالندن اسم فاعلدر دوشن نسنه يه دينور (تل مد وزننده نصر بابنك مضاعفندن ماضى مفرد مذكر غائبدر دوشردى ويقدى معناسنه در ❋ منفضه پراكنده درر آنس كوردى ❋ منفضه منقضه وزننده ومرادفيدر كه پراكنده وطاغلمش نسنه يه دينور (آنس آمن وزننده ضرب وعلم وحسن بابلرينك مفاعلندن

ماضی مفرد مذکردر کوردی وبیلدی معناسنه‌در یقال آنس الشیٔ اذاابصره وعلمه ﴿غربیب قتی قاره وفاقع قتی صارو﴾ غربیب کسر تیله پك سیاه نسنه‌یه وصف اولور وبرنوع اوزم اسمیدر که سیاه اولور انواعنك اعلاسی والطفیدر وصقالنی سیاهله خضاب ایدن پیرآدمه دینور (فاقع صاحب وزننده پك صاری یاخود قرمزی‌یه مبالغه وصف اولور علی قول خالص وصافی اولان رنكه وصف اولور کرك صاری وبیاض وکرك سائری اولسون ﴿احوی قره ادهم کبی اسود قرار دی﴾ احوی احری وزننده یشله مائل سیاهه صفت اولور یاخود قرامتق قرمزی اولمق معناسنه‌در وسیاه نسنه‌یه دینور (ادهم احمر وزننده صفتدر قاره نسنه‌یه دینور یاغزآته ادهم اطلاقی بوندندر (اسود احمر وزننده افعال بابندن ماضی مفرد مذکر غائبدر قراردی معناسنه ﴿مسکوب اقدلمش صو ومرکوم یغلمش﴾ مسکوب مرکوب وزننده نصر بابندن اسم مفعولدر اقدلمش ودکلمش صویه دینور ومنه قوله تعالی *وماء مسکوب* (مرکوم مسکوب وزننده ضرب بابندن اسم مفعولدر بریکوب بری بری اوزره یغلمش نسنه‌یه دینور ﴿محظور قورغمش کبیدر حده سنور دی﴾ محظور ممنوع وزننده ومراد فیدرکه ترکیده قورغمش تعبیر اولنور (حد خط وزننده ایکی نسنه بیننده حاجز وحائل اولان شیئه دینور که احدهما آخره مختلط ومتعدی اولمغه مانع اولور ترکیده سنور تعبیر اولنور مثلا روسیه کفره‌سی ودولت علیهٔ عثمانیه‌نك بینلرنده وثقده تعیین وبیان اولنان الکه‌لرده اولان حدودلر کبی ﴿فحشاء کم ایش فاحشه بدفعل اوزنادر﴾ (فحشاء صحراء وزننده هر برامر ومستقبح ایشه دینور قولا وفعلا (فاحشه صاحبه وزننده بغایت قبیح ومنکر اولان کناهه دینور وزنایه دینور ومطلقا حق جل وعلا حضرتلرینك نهی ایلدیکی شیئه دینور ﴿الآن هنوز حصحص براشدی بلوردی﴾ الآن لام تعریفله الحال وزننده ایچنده حاضر اولدیغك وقتك اسمیدر

ظرف غیر متمکندر معرفه واقع اولمشدر و بو کا الف ولام تعریف
ایچون داخل اولمدی زیرا موضعی اولان وقت حاضرده مشارکی
یوقدر که تعیینی موجب اوله پس النجم والذی کبی اولور وعندالبعض
لام تعریف عهد حضوری ایچوندر الآن دیمک شمدیکی وقتده دیمکدر
(حصحص زلزل وزننده دحرج بابنه ملحق اولان وسوس بابندن
ماضی مفرد مذکر غائبدر یرلشدی وظاهر وعیان اولدی معناسنه
﴿ مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ＊ محذوف هزج اخرب
ومکفوف بوردی ﴾ الفاظی ومعناسی معلومدر ﴿ ایضا ﴾
معلوم ﴿ طاحونه دکرمن دخی تنوره فروزدی ﴾ طاحونه قاروره
وزننده صود کرمننه دینور فارسیده آسیاب مرادفیدر جمعی طواحن
کلور (تنور تانک فتحی ونون مشدده نک ضمیله اتمک بشوره جک
اوجاغه وفرونه دینور کانون الخبز معناسنه در وتنور لفظی سرالی
قدس سره حضرتلری ابیاتنده ایراد ایلمکله بو محله تبرکا تحریر اولمسی
روا ولایق کورلدی (تنورده اودیا قوب آه شررمدن ＊ براوزکه کباب
ماحضر ایتدم جگرمدن) وقاموس شارحی دیرکه مصباحک
بیاننه کوره اسبو تنور کلمه سی اعجمی اولوب عرب دخی موافقت ایلمشدر
وابو حاتم عربی صحیح د کلکدر دیدی جمعی تنانیر
کلور وقرطبی دیدیکه تنور اسم اعجمیدر عرب تعریب ایلدیلر
زیرا اصل بناسی تنر در کلام عربده ایسه قبل الراء نونی مشتمل
کلمه یوقدر ومزهرده فارسیدن مأخوذ اولمق اوزره مرسومدر انتهی
اختری نک بیاننه کوره تنورک اصلی نوور در نقل وقلب ایله تنور
اولمشدر ﴿ طحن اونه قامیله کناسه سپوردی ﴾ طحن طانک
کسری وحانک سکونیله اونه دینور دقیق معناسنه (قمام قافک
ضمیله سپوردی معناسنه اولان قمامه نک جمعیدر (کناسه قمامه
وزننده ومرادفیدر ﴿ فاکه متنعم آکل وفاکهه میوه ﴾ فاکه فاره
وزننده علم بابندن اسم فاعلدر دائما نعمت ییجی آدمه دینور (فاکهه
صاحبه وزننده یمشه دینور ثمر معناسنه فارسیده بار دیرلر ﴿ سامد

متكبر كشى خرطومه بورن دى ❊ ساعد ماجد وزننده نصر بابندن صفتدر متكبر اولان آدمه دينور (خرطوم ضمتيله بورنه دينور على قول بورنك اوكنه دينور كه اوج طرفيدر قاموس شارحى دير كه خرطوم فيلك انفنه موضوعدر بعده على الاطلاق استعمال اولندى

❊ هم شبروقارش باعه قولاج مرفقه درسك ❊ شبرشينك كسرى وبانك سكونيله باش پارمغك اوجندن سرچه پارمغك اوجنه وارنجه مقداره دينور آچوب كردكده حاصل اولور تركيده قارش وفارسيده بدست ديرلر وبو مذكردر جمعى اشبار كلور (باع قولاج تعبير اولنان مقداره دينور جمعى ابواع كلور فارسيده باز ديرلر (مرفق منبر ومجلس وزننده ديرسكه دينور اسمدر جمعى مرافق كلور فارسيده آرنج ديرلر ❊ هم رسغه بيلك سره كوبك بطنه قرين دى ❊ رسغ رانك ضمى وسينك سكونيله وضمتيله ده لغتدر بيلكه دينور جمعى ارساغ كلور (سره سينك ضمى ورانك تشديديله بونده كوبك تعبير اولنان موضعه دينور فارسيده ناف ديرلر جمعى سرات كلور (بطن بانك فتحى وطانك سكونيله قارنه دينور فارسيده شكم ديرلر وبو مذكردر جمعى ابطن وبطون وبطنان كلور بانك ضميله

❊ امنيه دى مقصوده وامنيه قراءت ❊ امنيه همزه نك ضمى وميمك سكونى ونونك كسرى ويانك تشديديله اومولن وتمنى اولنان ارزو ومقصوده دينور (امنيه وزن مزبور اوزره قراءت معناسنه‌در

❊ هم پارحه دون كيجه يه وامس يه دون دى ❊ بارحه فارحه وزننده اسمدر دون كيجه يه دينور فارسيده دوش ديرلر اوته كى كيجه يه بارحهٔ اولى دينور فارسيده پرندوش ديرلر (امس همزه نك فتحى وميمك سكونى وسينك حركات ثلاثه سيله مبنى اوله رق ظروف زمانيه دندر دونكى كون ديمكدر فارسيده ديروز ديرلر واشبو امس كلمه سى معرفه اوله رق مبنى ومعرب اولور حرف تعريف داخل اولسه معرب اولور وبعض عربدن شاذ اوله رق تنوينله امس عنواننده دخى مسموع اولدى اصواته مشابه اولدیغیچون غاق كبى

جمعی آمس کلور همزه نك مدیله واموس وآماس کلور ﴿ غساق
جهنمده اقان قان وایرکدر ﴾ غساق شداد وزننده مفرداتده
راغب ما یقطر من جلود اهل النار عبارتیله بیان ایلمشدر که جهنمده
اهل نارك جلد ودریسندن تقطر ایدن قان وایرك اوله جقدر
و بیضاویده ما یغسق ای یسیل من صدیدهم وقیل الزمهریر عبارتیله
تفسیر ایلمشدر که اهل نارك صدیدندن سیلان ایدن دم وایرکدر
علی قول شدت برد معناسنه دیمك اولور پس غسق لفظنی
جریان معناسنه محل ایلمشدر و بوالتی غساق لفظی لغت
ترکیده صغوق و قوقش صویه اطلاق اولنمغله معرب عد ایلمشدر
وصاحب قاموس بارد المنتن عنوانیله تفسیر ایلمشدر که بارد ومنتن
و بدرایحه ایچه جکه دینور بوراده باردن مراد غایة الغایه بارد
اولاندر که ایچلمز مرتبه سنده اوله قال شارحه ومنه قوله تعالی
* لایذوقون فیها بردا ولا شرابا الا حمیما وغساقا * ای باردمنتنا
انتهی وقاموسده الماء قیدی مسقوطدر زیرا اساسده وساٌرده
الماء البارد المنتن عبارتیله مرسومدر واساسده اهل نارك جلودندن
جریان ایدن ماء اسود ایله مفسردر پس وجه تسمیه سواد اولور
هرحالده جیم مقابله سیله صاحب قاموسك تفسیری ارجحدر وناظمك
تفسیری راغبك بیانه مبنیدر وقرئ بالتخفیف والتثقیل ﴿ غسلین
اکابکرز دخی غسلینه دی یوندی ﴾ غسلین کسر تیله اهل
جهنمك محترق اولورکن دریلرندن سیلان ایدن چرکابه دینور که
یقاندی منزلنده در قال الله تعالی * و طعام الا من غسلین *
وهو ما یسیل من جلود اهل النار وغسلین لفظنده اولان یاونون
زائددر مبالغه یی متضمندر (غسلین وزن مذکور اوزره یقانمش
اثوابه دینور ثوب مغسول معناسنه

﴿ البحر الطویل ﴾

یعنی بوقطعه بحر طویل سالم مثمن الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره
فعولن مفاعیلن فعولن مفاعیلن در ﴿ سیاحت صوده یوزمك

دخی غوص طالمقدر ﴾ سباحت درایت وزننده فتح بابندن مصدردر
صوده یوزمك معناسنه در (غوص غینك فتحی وواوك سكوننیله نصره
بابندن مصدردر صویه طالمق و برنسنه نك غورو حقیقتنه مطلع اولوب
بیلمك معناسنه در ﴿ تبؤ یراید نمك دخی سرح صالمقدر ﴾
تبؤ تبول وزننده نصر بابنك اجوفندن و مهموز اللامنك تفعلندن
مصدردر یورده وقوناغه قنوب یرلشمك معناسنه در (سرح برق
وزننده فتح بابندن مصدردر مواشی یی اوتلاتمق ایچون مرعایه
صالیورمك معناسنه در ﴿ اسامت اوتارمق هم اسائت یمان ایتمك ﴾
اسامت اقامت وزننده دوه لری كندی باشنه أوتارمق معناسنه در
۷ (اسائت اقامت وزننده افعالدنكه ثلاثیسی سوءدر یعنی اجوف
واو یدن مهموز اللامدن مصدردر برنسنه یی كوتو وفاسد ایتمك
معناسنه در و بر كیمسه یه كدلك و كوتولك ایتمك معناسنه ده كلور
﴿ اثارت قوپارمق غصب ظلم ایله المقدر ﴾ اثارت اقامت وزننده
نصر بابنك اجوف واو یسنك افعالندن مصدردر توزغق وتوز
قوپارمق معناسنه در معلوم اوله كه اجوفدن افعالك واستفعالك
مصدرلری افعال واستفعال وزنی اوزره كلیوب عین الفعلی اعلال ایله
حذف اولوب افالة واستفالة وزنی اوزره كلور یعنی محذوفدن
عوض آخرینه برتا كلور اثارة واسائة واجابة واسامة كبی (غصب
غینك فتحی وصاد مهمله نك سكوننیله ضرب بابندن مصدردر
برنسنه یی بر كیمسه دن من غیر حق زور وظلم ایله آلمق معناسنده در و بر كیمسه
اوزره برنسنه ضمننده قهر وغلبه ایتمك معناسنه دركه اول كیمسه یه
مقهورا ومجبورا اول نسنه یی ایشلتمكدن عبارتدر ﴿ محاور جواب
ایدن مسافح زنا ایدن ﴾ محاور مجاور وزننده نصر بابنك اجوفنك
مفاعلندن اسم فاعلدر سائل ایله جوابلشیجی آدمه دینور (مسافح
معاند وزننده باب مذكوردن اسم فاعلدر زانیه ایله زنا ایدیشجی
بدخواهش و بدفعل آدمه دینور اللهم احفظنا عن ذلك الفعل
﴿ قساوت قتی اولمق دخی ضر بوكالمقدر ﴾ قساوت عداوت

وزننده برنسنه طاش کبی پك وقتی اولمق معناسنه در (ضر ضادك ضمی ورانك تشدیدیله سوء حال وفقر وفاقه یه دینور که ترکیده فقرلقدن بوکالدم تعبیر ایدرلر ﴿ رفث لغو وفحشیات جفا ضایع وباطل ﴾ رفث فتحتینله نصر وعلم وحسن بابلرندن مصدر در جماع ایلمك معناسنه در وفحش کلام سویلمك معناسنه ده کاور وخاتونلره جماعه متعلق سوز سویلمك عـلی قول یوزلرینه قارشـو فحشیاته متعلق سوز سویلمك معناسنه در ومنه قوله تعالی * فلا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج * (لغو لامك فتحی وغینك سکونیله کلام باطل ومعتد به اولمیان هرزه و بیهوده نسنه یه دینور افعال واقوالدن اعمدر ومنه قوله تعالی * لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم * الآیة (جفا وفا وزننده بر کیسه یار نسنه یرنده طورمیوب برطرفه آیرلمق معناسنه در ضایع اولدی تعبیر اولنور ﴿ فنا یوق اولوب کتمك بقاوار قالمقدر ﴾ فنا فانك فتحی والفك مدیله علم وفتح بابلرندن مصدردر یوق اولوب وزائل اولوب کتمك معناسنه در (بقا فنا وزننده ومقابلیدرکه برنسنه نك زمان وجودی حالت اولی اوزره ممتد ومستمر اولمق معناسنه درکه علم وضرب بابلرندن مصدردر اکتفاء بالمد همزه‌یی حذف اولنمشدر ﴿ فعولن مفاعیل بو بحر طویل اولدی * ایچنده جوهروار هنر انده طالمقدر ﴾ ﴿ ایضا ﴾ معلوم ﴿ شماتت عدو کولمك سئامت اوصانمقدر ﴾ شماتت عداوت وزننده علم بابندن مصدر در دشمنك کدر ومصیبتیله خرم ومسرور اولمق معناسنه در (سئامت کرامت وزننده باب مذکوردن مصدردر برنسنه دن بیقوب اوصانمق معناسنه درکه بزمك و بیزار اولمق تعبیر اولنور ﴿ تبلج ضیالنمق تبرج طونانمقدر ﴾ تبلج ضرب بابنك تفعلندن مصدردر صباح یری اغاروب ضیالو وروشن اولمق معناسنه در (تبرج علم بابنك تفعلندن مصدردر خاتون کشند یعنی تزیین ایلدکدنصکره طشره چیقوب اندام وارایشنی رجاله اظهار ایلمك معناسنه در ﴿ تحری طلب ایتمك مرح کندوزینی کورمك ﴾

تحری تفعل بابندن مصدردر لایق وصواب اولان نسنه یی طلب ایلمك معناسنه‌در و برنسنه یه صمیمی قصد وعزم ایلمك معناسنه ده کلور و برمکانده تمکن ایلمك معناسنه در (مرح فرح وزننده علم بابندن مصدردر کندوزین کوروب عجب ایلمك معناسنه در وکبر وادا ایلمك معناسنه ده کلور ﴿تهجد اویانقلق تنبه‌او یانمقدر﴾ تهجد نصر بابنك تفعلندن مصدردر اویانقاق معناسنه در واویومق معناسنه اولمغله ضد اولور (تنبه علم بابنك تفعلندن مصدردر اویانمق معناسنه در ﴿مبذر ندر مسرف مقترف کاسب﴾ مبذر مفرح وزننده تفعیلدن اسم فاعلدر مالی هرزه وبیهوده یره اسراف ایدیجی آدمه دینور مسرف دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قلندی (مقترف مقتدر وزننده افتعالدن اسم فاعلدر امك چكوب كسب كار ایدیجی آدمه دینور كاسب دخی عربیدر شهرتنه بناء تفسیر قلندی ﴿مطفف صتان اکسك تطاول اوزاتمقدر﴾ مطفف تطفیفدن اسم فاعلدر اکسك کیله یاخود اکسك وزنله نسنه صاتیجی آدمه دینور بناسی سلب ایچوندر (تطاول تفاعل بابندن مصدردر ایراق نسنه یه اوزانوب باقق معناسنه در ﴿سریر واریکه تخت ارائك سرر تختلر﴾ سریر امیر وزننده تخت تعبیر اولنان نشیمنه دینورکه معروفدر فارسیده اورنك دیرلر تخت ملوکده غالب اولمشدر جالس اولان اهل جاه ورفعت مسرور اولدیغی ملاحظه سیله اطلاق اولنمشدر وملك وسلطنت ورفاه ووسعت معنالرینه کلور لزوم علاقه سیله (اریکه سفینه وزننده سریر وتخت معناسنه‌در (ارائك سرائر وزننده اریکه نك جمعیدر اریك دخی كلور وبو اقامت معناسندن مأخوذ در (سرر ضمتینله سریرك جمعیدر اسره دخی كلور ﴿سرادق سراپرده توكوٴ طیانمقدر﴾ سرادق سینك ضمی ورانك فتحیله قپویه اصدقلری پرده وسایبان كه صحن بیتك یوقاری طرفنده آرقوری چکیلور جمعی سرادقات کلور فارسیده سراپرده دیرلر وسرادقه سراپرده

معربیدر که اوتاغ شاهی یه وچادر توزلغنه ووراسنده حرم اقامت ایلمك ایچون خیمه ایچرو چکیلان پرده یه وچادر اطرافنه چکیلان سوقاغه اطلاق اولنور (تو کؤ تفعل بابندن مصدردر برنسنه یه سویکنوب طیانمق معناسنه‌در ٭ نجی وخفی سرداش دیمکدر سمی آداش ٭ نجی نونك فتحی وجیمك کسری ویانك تشدیدیله فعیل وزنی اوزره صفت مشبهه‌در فسلدی یه دینور وبرآدمه فسلدی ایدنه دینور که سرداش وهمراز اوله جقدر جمعی انجیه کلور (خفی نجی وزننده خفادن صفت مشبهه‌در کیزلی ونهان شیئه دینور (سمی نجی وزننده همنام معناسنه در که آداش تعبیر اولنور ومانند ونظیره اطلاق اولنور ٭ قدیم وعتیق اسکی تفتت اوفانمقدر ٭ (قدیم سلیم وزننده وصفدر زمان جهتیله اسکی وچوقد نکی نسنه یه دینور فارسیده دیرین دیرلر حادث مقابلیدر جمعی قدماء کلور (عتیق قدیم وزننده بمعناه وبیت عتیق کعبهٔ معظمه یه اطلاق اولنور شرفها الله تعالی روی زمینده الك اول وضع وطرح اولنان بیت اولدیغنه مبنیدر وعندالبعض طوفانده آسمانه رفع اولنمغله قیدغرقدن عتق وآزاد اولدیغی وجه تسمیه‌در وآزاد لوو آزاد اولمش قوله دینور که فعیل بمعنی مفعول اولور جمعی عتقاء کلور قدماء وزننده تفتت تفعل بابندن مصدردر پاره‌لنمق واوفانمق معناسنه‌در ٭ حمیت نه عارایتمك تصدی یوزین دونمك ٭ حمیت سجیت وزننده علم بابندن مصدردر غیرت وناموسدن ناشی برنسنه دن عار واستنکاف ایلمك معناسنه در (تصدی تحری وزننده تفعل بابندن مصدردر تعرض معناسنه‌در که ترکیده یوز چویرمك ایله معبردر ٭ تبسم براز کولمك خجالت اوتانمقدر ٭ تبسم تفعل بابندن مصدردر آهسته ونازکانه بلاصوت دیشلرین کوستره کوستره کولمك زیرا کولمك اوج مرتبه‌در اول مرتبه سنه تبسم دیرلر ایکنجی ضحکدر کولدیکنك صوتنی کندی اشیدریانده کی ایشتمز اوچنجی قهقهه‌در کندیده یانده کیده اشیدر (خجالت قرابت وزننده علم بابندن مصدردر اوتانمق

معناسنه‌در ﴿ هبوط ونزول ایتمك صعود وعروج اغمق ﴾ (هبوط قعود وزننده ضرب ونصر بابلرندن مصدر در اشاغی یه اینمك معناسنه‌در (نزول هبوط وزننده ضرب بابندن مصدر در اینمك معناسنه‌در وموضوع له بودر وقونمق معناسنه در که لزوم علاقه سیله مجاز در (صعود قعود وزننده علم بابندن مصدر در نردباندن طام مقوله‌سی یوکسکه چیقمق معناسنه‌در (عروج صعود وزننده نصر بابندن مصدردر یوقاری چیقمق معناسنه‌در ﴿ وقود وحصب طوترق توقد یانمقدر ﴾ وقود صبور وزننده آتش یقاجق اودونه وسائرچورچویه دینور که طوترق تعبیراولنور فارسیده آتش افروز دیرلر (حصب فتحتیله اودونه دینور حطب معناسنه وآتش طوتشوب یانمق ایچون آتشه القا اولنان نسنه‌یه دینور طوترق تعبیر اولنور اودون اولسون وسائر نسنه اولسون (توقد تفعل بابندن مصدردر آتش طوتشوب یانمق معناسنه در

﴿ البحر المضارع ﴾

یعنی بوقطعه بحر مضارع مثمن الاجزادندرکه هر بیتی ایکی کره مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن‌در لکن صدروابتداسنه وجزء ثالثنه خرب علتی عارض اولمغله مجموع اجزا مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن باقی قالدی ایکی کره خرب آنفا شرح و بیان اولندی ﴿ مختار اورندلنمش مضمار وعرصه میدان ﴾ مختار ممتاز وزننده ضرب بابنك اجوفنك افتعالندن اسم مفعولدر اورندلنمش مصطفی معناسنه (مضمار محراب وزننده قوشو میداننه وآت او ینایجق میدانه دینور جمعی مضامیرکلور (عرصه تمره وزننده اولر اراسنده اغاجدن وبنادن خالی واسع آچوق میدانه دینور جمعی عراص کلور جبال وزننده وعرصات کلور ﴿ محبوس حبس اولنمش سجن حصیرزندان ﴾ محبوس ضرب بابندن اسم مفعولدر منع اولنمشکه ترکیده آلیقونلمش تعبیراولنور (سجن سینك کسری وجیمك سکونیله زندانه دینور (حصیر امیر وزننده کذلك زندانه دینور و بونده معنای کثیره واردر

❊ ريع اصى عسجد آلتون يحموم قاره توتن ❊ ريع رانك كسرى ويانك سكونيله اسمدر فائده يه دينور تركيده اصى فارسيده سود ديرلر ومصدر اولور تجارتده فائده اتمكه ديرلر (عسجد جعفر وزننده آلتونه دينور ذهب كبى وبالجمله جوهر قسمنه اطلاق اولنور اسم جنسدر انجو وياقوت وسائرلرى كبى (يحموم يعقوب وزننده توتونه دينور دخان معناسنه وسياه نسنه يه دينور ❊ طرس بياض كاغده ترس وكنيف قلقان ❊ طرس طانك كسرى ورانك سكونيله بياض كاغده دينور ويازو يزاجق صحيفه يه دينور على قول يازوسى سيلنوب صكره يازيلان صحيفه يه دينور جمعى اطراس وطروس كلور حمل احمال وحمول كبى (ترس تانك ضمى ورانك سكونيله معلومدر كه قلقانه دينور جمعى اتراس كلور (كنيف امير وزننده قلقانه اطلاق اولنور ❊ مصباح دى چراغه مشكاة انك يريدر ❊ مصباح مفتاح وزننده چراغه دينور كه آلت تنوير وضيادر جمعى مصابيح كلور (مشكاة مصباح وزننده ايچنه چراغ وضع ايلمك ايچون ديوارده اولان ديبسز باجه يه وحجره يه دينور ❊ ثجاج آب جارى وهاج شمع سوزان ❊ ثجاج وهاج وزننده ضرب بابنك مضاعفندن مبالغه ايله اسم فاعلدر مبالغه ايله آقجى صويه دينور عربيده ماء جارى وفارسيده آب روان ديرلر (وهاج ثجاج وزننده باب مذكورك مثالندن مبالغه ايله اسم فاعلدر مبالغه ايله ضيا ويريجى ويالينجى مومه دينور شمع سوزان معناسنه ناظم مرحوم * وجعلنا سراجا وهاجا وانزلنا من المعصرات ماء ثجاجا * آيت كريمه سنه تلميح واشارت ايلدى ❊ الواح تخته لردر صفوان يوزى دوز طاش ❊ الواح افعال وزننده لوحك جمع قلتيدر يعنى صحيفه يه دينور كرك تخته وكرك كمك اولسون وجمع الجمع الاويح كلور ومطلقا اوزرينه يازو يازيلان يعنى نسنه يه دينور (صفوانه سكرانه وزننده يوزى دوزلرى يالم طاشه دينور جمعى صفوان كلور هاسن ❊ آجام ميشه لردر غيضه غابه اورمان ❊ آجام همزه نك مديله آرام وزننده اجمه نك جمع ميشه لر

معناسنه (غيض غينك فتحى و يانك سكونيله صو بتاغى يرده اولان بوك تعبير ايتدكارى ميشه يه و قورولغه دينور واحدى غيضه در مثاليله (غابه طابه وزننده بوك تعبير اولنسان صق اورمانه دينور جمعى غاب كلور ﴿ ختار الدا يجى نمام قوغيجى ﴾ ختار غدار وزننده ضرب بابندن مبالغه ايله اسم فاعلدر مبالغه ايله الدايجى آدمه دينور (نمام ختار وزننده ضرب ونصر بابلرينك مصدرى عقندن مبالغه ايله اسم فاعلدر قوغيجى يه دينور ﴿ ابن السبيل يولجى تيه اسميدر بيابان ﴾ ابن السبيل ابن طريق ديمكدر كه يولجيه دينور (تيه فيه وزننده بيابانه دينور جمعى اتياه وجمع الجمعى اتاويه كلور و يول ازغنه دينور ﴿ واصب هميشه واجب سرمد طويل دائم ﴾ واصب واجب وزننده ضرب بابنك مثالندن اسم فاعلدر واجب ودائم معناسنه در قال الله تعالى * ولهم عذاب واصب * ومنه قوله تعالى * وله الدين واصبا * واجب واصب وزننده ضرب بابنك مثالندن اسم فاعلدر ثابت ودائم جهتيله لازم اولان شيئه دينور (سرمد جعفر وزننده دائم وجاويد معناسنه در واوزن كيجه يه اطلاق اولنور (طويل فعيل وزننده اوزن معناسنه در مطلقدر كرك عمرلك اوزونلغنده وكرك سائر نسنه ده اولسون اول جهتله ناظم مرحوم دائم معناسنه ذكر ايلدى كأن اوزونلغى دائم منزلنده در (دائم قائم وزننده ثابت معناسنه فارسيده هميشه ديرلر بونده جمله نك تفسيريدر ﴿ مذعن مطيع ومنقاد مثوى وحنيذ بريان ﴾ مذعن مكرم وزننده اذعاندن اسم فاعلدر مطيع ومنقاد اولان نسنه يه دينور (مثوى معنى وزننده واصلده واعلالده معنى كبيدر بريانه دينور وفيه نظر دينور (حنيذ خبير وزننده بريانه دينور ﴿ مسجور طولدورلمشدر دردور وورطه كرداب ﴾ مسجور منصور وزننده نصر بابندن اسم مفعولدر طولدرلمش معناسنه در وشول دريايه دينور كه صويى كنديدن اكثر اوله يعنى طاشقين اوله و بو معناى مذكوردن مأخوذ در يقال بحر مسجور اذا كان ماؤه اكثر منه (دردور ضمتيله دريانك اورطه سنده

صو یی جوش وغلیان اوزره اولان یره دینور که فارسیده ورکیده کرداب و کوچکنه قینال تعبیر اولنور چورندیسی اولمغله اورایه دوشن کمسه خلاص اولمز (ورطه شرطه وزننده مطلقا خلاص ونجاة بولمسی صعب ودشوار و کوج اولان شیئه اطلاق اولنور اول وجهله ناظم مرحوم کرداب ایله تفسیر ایلدی مهلکه اولدیغیچون یاخود مجاز لغویه واردر ﴿ مهجور یاوه باطل جهور در بزرکان ﴾ مهجور متروك وزننده نصر بابندن اسم مفعولدر هذیان ویاوه وباطل اولان کلام قال الله تعالی * ان قوم اتخذوا هذا القرآن مهجورا * ای قالوا فیه غیر الحق کذا فی الصحاح (جمهور عصفور وزننده انساندن کروه عظیمه دینور جل الناس کبی جمعی جماهیر کلور وهر شیئك معظمنه دینور فارسیده بزرکان دیرلر ﴿ انظار مهل ویرمك تسریح صالیویرمك ﴾ انظار امهال وزننده ومرادفیدر که برشیئه تأخیر ومهلت ویرمك معناسنه در که افعال دن مصدردر (تسریح تفریح وزننده فتح بابنك تفعیلندن مصدردر طواری اوتلق ایچون مرعایه صالیویرمك وزوجه یه طلاق ویرمك وتسهیل ایلمك معنالرینه در ﴿ ایثاق بنده چکمك میثاق وعهد پیمان ﴾ ایثاق ضرب بابنك مثالنك افعالندن مصدردر وثاق ایله یاخود وثاق ایچره محکم بغلمق معناسنه در (میثاق مفتاح وزننده عهد و پیمانه دینور اصلی موثاق ایدی جمعی مواثیق ومیاثیق ومیاثق کلور ومیثاق فی الاصل مصدردر بعده مبالغه لو عهد و پیمانده مستعمل اولدی ﴿ سبت وسبات راحت ارث وتراث میراث ﴾ سبت سینك فتحی وبانك سکونیله (سبات سینك ضمی وبانك فتحیله سکون وراحت وآرام معناسنه در ومنه قوله تعالی * وجعلنا نومکم سباتا * وقطع معناسنه ده کلور (ارث همزه نك کسری ورانك سکونیله اسمدر میراثه دینور وقاموسك بیاننه کوره حسب بابندن وصحاحك بیاننه کوره ضرب بابندن مصدردر که وفات ایدن کیمسه نك مال متروکنه وارث اولوب آلمق معناسنه در اصلی ورث در همزه واودن مقلوبدر (تراث تانك ضمیله

اسمدر میراث وماله دینور ومصدر اولور ارث کبی اصلی وارثدر
واوتایه قلب اولندی وجاه ونجاه کبی ﴿علم وشعور بیلمك هم عرف
وجود احسان﴾ علم عینك کسری ولامك سکونیله در دنجی بابدن
مصدردر بیلمك معناسنه در که اوائلده تفصیل اولندی (شعور
ضمتیله نصر وعلم وحسن بابلرندن مصدردر برنسنه‌یی خوشجه
فهم ایدوب زکا وذهن وفطانتله مزایا ودقیقه سنه واروب ایوجه
ادراك ایلمك معناسنه در که علمدن اخص اولور بوندن طیانمق ایله
تعبیر اولنور (عرف عینك ضمی ورانك سکونیله احسان وجود وسخا
معناسنه در وبذل واعطا اولنان شیئك اسمیدر که ویرکی وعطیه
تعبیر اولنور (جود خود وزننده احسان وسخا وعرف کبی جومردلك
معناسنه در فارسیده جوانمردی دیرلر ﴿لاینبغی نشاید لایبتغی نجوید﴾
(لاینبغی ناقص یائینك افتعالندن فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر لایق
اولمز معناسنه در فارسیده نشاید دیرلر بونده تفسیردر وینبغی کلمه سنك
ماضیسنك استعمالی مهجوردر (لایبتغی ضرب بابنك ناقص یائیسنك
افتعالندن مضارع مفرد مذکر غائبدر طلب ایلمز معناسنه در فارسیده
نجوید دیرلر بونده تفسیردر ﴿یعدو ایدر تجاوز یبدو اولور نمایان﴾
یعدو یغزو وزننده نصر بابنك ناقصندن مضارع مفرد مذکر غائبدر
حددن تجاوز ایدر وباشدن چیقار معناسنه در (یبدو یغزو وزننده
نصر بابنك ناقص واویسندن مضارع مفرد مذکر غائبدر ظاهر ونمایان
اولور معناسنه در ﴿هم وهؤلاء انلر یسطون قصد ایدرلر﴾ هؤلاء
هائنبیه اولان همزه‌نك ضمی والفك مدیله برجمعدر که لفظندن
مفردی یوقدر علی قول مفردی ذاذه‌در انلر معناسنه فارسیده آنان
مرادفیدر هاءتنبیه داخل اولمغله ایشته انلر معناسنه اولور (یسطون
یغزون وزننده نصر بابنك ناقص واویسندن مضارع جمع مذکر
غائبدر قهر وهلاك ایلمکه قصد ایدرلر معناسنه در فاعلی هؤلاءنك
مشار الیهنه راجعدر اصلی یسطوون در اعلالی اربابنه معلومدر
﴿حکمت نبوت اولدی هم عدل وعلم قرآن﴾ حکمت نعمت وزننده

عدل وعلم وحكم ونبوت وقرأن وانجيله اطلاق اولنور قاموس مؤلفنك بصائرده بياننه كوره منع عن الفساد ومنع لقصد الاصلاح معناسندن مأخوذدر علما تعريف متعدده ايله تعريف ايلديلر واكثری صفات الهيه دن اولان حكمتی معرفة الاشياء وايجادها على غاية الاحكام والاتقان عنوانيله وحكمت انسانيه يی معرفة الموجودات وفعل الخيرات عبارتيله تعريف ايلديلر وتنزيل مبينده مذكور اولان حكمت وجه مذكوره اوزره عدل وعلم وحكم ونبوت وقرأن وانجيل معنالرينه وارددر طاعت باری وفقه دين وعمل بالدين وخشيت وفهم وورع وتقوا وعقل وقول وفعلده اصابت وتفكرفی امر الله تعالى واتباع امر الله معنالرينه ده مستعملدر انتهى ﴿ اسرا كيجه ايله كتمك ادبار ارقه ويرمك ﴾ اسرا اجرا وزننده ضرب بابنك ناقص يائيسنك افعالندن مصدردر كيجه يوريمك ويوله كتمك وقتی يورتمك معناسنه دركه بو معنايه كوره متعدی اولور قوله تعالى * سبحان الذی اسری بعبده ليلا * ادبار اقرار وزننده افعال بابندن مصدردر ارقه سن چويروب دونمك معناسنه در وارده كتمك وكيجه معناسنه دركه دولت واقبال مقابليدر ﴿ كف آيه كليه بوكرك دبش سن وضرس دندان ﴾ كف كافك فتحی وفانك تشديديله ال آيه سنه دينور قاموسك بياننه كوره بش پارمغی مشتمل اولان آوجه دينوركه پنچه تعبير اولنور صرتی دخی داخلدر صرتنه ظهر وكف ايچنه باطن كف دينور انساندن اذايی منع ودفع ايلديكيچون اطلاق اولندی (كليه كافك ضمی ولامك سكونی ويانك فتحيله بوكركه دينوركه اعضای باطنه دندر (سن سينك كسری ونونك تشديديله ديشه دينور جمعی اسنان واسنه كلور (ضرس ضادك كسری ورانك سكونيله ديشه دينور سن معناسنه و بو مذكردر بعضاسن تأويليله مؤنث اولور تكيم بعضاسن ضرس تأويليله مذكر اولور جمعی ضروس واضراس كلور فارسيده دندان ديرلر بونده سه زبان طريقيله مذكوردر ﴿ مذموم ذم اولنمش مارد

ومر بد سر کش ﴿ مذموم ممدوح وزننده نصر بابنك مضاعفندن اسم مفعولدر ذم اولنمش شیئه دینور که مدح اولنمشك مقابلیدر (مارد نصر وحسن بابلرندن اسم فاعلدر (مر ید فعیل وزننده یعنی فاعلدر عناد و بدخوی اولان آدمه دینور فارسیده سرکش دیرلر بونده تفسیردر ﴿ مجذوذ پاره لنمش غامر خراب ویران ﴿ مجذوذ ممدود وزننده نصر بابنك مضاعفندن اسم مفعولدر پاره لنمش و کسلمش وقرلمش نسنه یه دینور (غامر عامر وزننده ومقابلیدر که خراب وویران اولان شیئه دینور ﴿ عرش اولدی جسم اعظم اولدی محیط اجسام ﴿ (عرش عینك فتحی ورانك سکونیله حکما عندنده فلکیاتدن فلك اعظم که جسم اعظم تعبیر اولنور جمیع افلاك واجسامی محیط ومحتویدر وفلك تاسع دخی دیرلر وعرشی تحدید وتقدیر عقول بشریه دن خارجدر حقیقتی ومقداری علم الهی یه منوطدر یاخود حقیقتی بر یاقوت احمردر که نور حضرت جباردن متلألی وتاباندر فارسیده کرزمان دیرلر ﴿ عرش سقف خانه هم عرش تخت سلطان ﴿ عرش وزن مذکور اوزره خانه نك واوك طوانه دینور سقف البیت معناسنه وعرشك فلك اعظمه دلالت ایلمسی بو معنادن مأخوذدر که جمله فلکك خصوصا جنتك سقفی منزله سنده در وسائر معانی اندن متفرعدر وعرش پادشاهك تختنه اطلاق اولنور علو ورفعت مناسبتیله ﴿ عرشك ایچنده کرسی کرسی ایچنده کوکلر ﴿ کرسی عند الحکماء فلك ثامندر واویله روایت اولنور که کرسی عرشك ایچنده بر حلقه کبیدر وکرسی ایچنده کوکلر دخی حلقه کبیدر ٧ ﴿ کوکلر ایچنده یرلر چپ چوره بحر عمان * یرلر طورر معلق مرکزده نقطه واری * طورمز دونر فلکلر مانند چرخ کردان * مفعول فاعلاتن بحر مضارعی بیل * * علم کمال حکمت کسب ایله اولمه نادان ﴿ معلوم

٧ حقنده اثر دخی وارد اولمشدر ما السموات السبع والارضون السبع مع الکرسی الا کحلقة فی فلاة وفضل العرش علی الکرسی کفضل تلك الفلاة علی تلك الحلقة الحدیث منه

﴿ البحر الهزج المسدس المحذوف ﴾

یعنی بو قطعه بحر هزج مسدس الاجزادندر که هر بیتی ایکی کره مفاعیلن فعولن در لکن عروض وضربی محذوفلر در حذف علتی

مرارا شرح اولندی ﴿ علیم وعالم وعلام دانا ﴾ علیم حلیم وزننده صفت مشبهه‌در (عالم کامل وزننده باب رابعدن اسم فاعلدر علم ایله متصف اولان کیمسه‌یه دیرلر فارسیده دانا دیرلر بونده تفسیردر جمعلری علماء کلور شعراء کبی وعلام کلور جهال وزننده وعلیم اسماء حسنادن وعالم صفات ثبوتیه‌دن اولور (علام جبار وزننده علم بابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر مبالغه ایله هر برشیئه عالم اولان حق جل وعلا حضرتلرینک صفات الهیه سندندر نتکیم علام الغیوب دینور ومخلوقه علامه دینور خالقله مخلوقك بیننی فرق ایچون کان الناس اناس منزلنده‌در ﴿ قدیر ومقتدر قادر توانا ﴾ قدیر بصیر وزننده نصر وضرب وعلم بابلرندن صفتدر (مقتدر افتعال لدن اسم فاعلدر (قادر راسم وزننده اسم فاعلدر کوجلو وقوتلو معناسنه‌درکه فارسیده تواناد یرلر وقادر صفات ثبوتیه‌دن واسماء حسنادن دخی اولور ﴿ قنوط وخائب ومأیوس نومیددر ﴾ (قنوط فعول وزننده نصر وضرب بابلرندن صفت مشبهه‌در مأیوس ونومید اولان آدمه دینور (خائب کاسب وزننده ضرب بابنك اجوفندن اسم فاعلدر نومید ومحروم وخسارت وزیانه اوغرایان آدمه دینور (مأیوس علم بابندن اسم مفعولدر امیدن کسمش ومحروم آدمه لکن مقامه انسب اولان فاعل معناسنه اولمقدر فارسیده نا امید دیرلرکه نومید اندن معربدر ﴿ نظیر وند ضد وکفؤ همتا ﴾ (نظیر امیر وزننده مثل ومانند معناسنه‌در جمعی نظراء کلور کرماء وزننده (ند ضد وزننده نظیر معناسنه‌در جمعی انداد کلور (ضد ند وزننده مثل ونظیر معناسنه‌در جمعی اضداد کلور ومخالف معناسنه اولمغله اضداددن اولور (کفؤ کافك فتحی وکسری وفانك سکونیله مهموزدر مثل ومانند معناسنه‌درکه برنسنه‌یه قدر ومنزلتده مساوی اولان نسنه‌دن عبارتدر فارسیده همتادیرلر وترکیده یکدش تعبیر اولنور جمعی اکفاء کلور ﴿ شو برکیم انده‌در اول طور طاغی ﴾ بو مصراعی تفسیردر مفسری مصراع ثانیدر ﴿ او بیرك

آدیدر سینین وسینا ❊ سینین کسرتیله (سینا سینک کسری وفتحیله
والفك مدی وقصریله طور طاغی اولان موضعه وصحرایه دینور
نتکیم بیضا ویده اشبو طور وسینین یعنی الجبل الذی نادی علیه
موسی ربه وسینین وسینا اسمان للموضع الذی فیه الجبل ❊ طوی
روادیدر قربنده شامك ❊ طوی طانك ضمی وکسری والفك مدیله
شام اولکاسنده بروادی ودره نك اسمیدر قوله تعالی * انك بالواد
المقدس طوی * آیت کریمه‌سی انکله مفسردر وبو منصرف
وغیر منصرف اولور انصرافی وادی اعتباریله وعدم انصرافی
بقعه اعتباریله‌در یاخود طوی لفظندن معدولدر ❊ کیم انده کوردی
نار ونوری موسی ❊ بو مصراع مصراع اولك تفسیرندندرکه
قصه‌سی کتب تفاسیرده مسطوردر ❊ ارم شام اسمی یا اسکندریه *
یاخود فارسده بریردر مسما ❊ ارم عنب وزننده ارم ذات العماد که
قرآن کریمده وارد اولمشدر مراد دمشق شام یاخود اسکندریه
شهریدر وارم فارس اولکاسنده بر موضعدر ❊ جناب اوچوره‌سی
صحن اورته‌سیدر ❊ جناب سحاب وزننده اواطرافی وچوره‌سی
فناء دار معناسنه جمعی اجنبه کلور (صحن صادك فتحی وحانك
سکونیله خانه نك اورته‌سنه دینور ❊ نزل قوناق ایچون حاضر مهیا ❊
نزل ضمتینله مهمان ومسافر ایچون احضار ومهیا اولنان طعامه دینور
وقوناق یرینه دینور جمعی انزال کلور ❊ صیاصی قلعه‌لر منهاج
آچق یول ❊ صیاصی معاصی وزننده حصار وقلعه وپالانقه معناسنه
اولان صیصه نك جمعیدر (منهاج محراب وزننده آچق وبللو یوله دینور
طریق واضح معناسنه ❊ مراغم کیده جك بر قیعه صحرا ❊ مراغم
میمك ضمیله مفاعله بابندن اسم مکاندر کیده جك وقچه‌جق یره دینور
وحصن وحصاره اطلاق اولنور (قیعه قافك کسریله چوره‌سنده
طاغلر وتپه‌لر کورنمیان دوز وانکین صحرایه دینور که فارسیده دشت
وترکیده اووه تعبیر وعند البعض قاعه نك جمعیدر وبو واویدر ❊ ابدقات
قاتدر ایرکلمش ابدچوق ❊ ابدلامك کسری وبانك فتحیله قات قات

ایرکلمش اولان قوم ازدحام واجتماع معناسنه (لبدلاءك ضمی وکسری وبانك فتحیله چوق کثیر معناسنه ﴿مشیدمرتفع بوجه معلا﴾ مشید مؤید وزننده اجوف واوینك تفعیلندن اسم مفعولدر مطول هوایه طوغری رفع واعلا اولنمش بنایه دینور واشبو * فی بروج مشیده* آیت کریمه نك تفسیرنده ای فی قصور وحصون مرتفعة وقرئ مشیدة باسم الفاعل وصفت بها بوصف فاعلها كقولهم قصیدة شاعرة (مرتفع فتح یانك افتعالندن اسم فاعلدر یوقاری قالدریلان یوجه شیئه دینور (معلا مزکی وزننده ناقص واوینك تفعیلندن اسم مفعولدر یوجه و یوکسلك و بلنداولمش نسنه یه دینور ﴿اوز اوردك حباری وکری طوی﴾ اوزهمزه نك کسری وواوك فتحی وزانك تشدیدیله اورد که دینور و بوجمع جنسدر واحدی اوزه هاایله فارسیده مرغاب دیرلر وبعضیلر قازایله تفسیر ایلمشدر جمعی اوزون (حباری حانك ضمی والفك قصریله طوی دیدکاری قوشه دینور مذکر ومؤنثه ومفرد وجمعه اطلاق اولنور وآخرنده اولان الف تأنیث ایچوندر جوهری تأنیث ایچون دکلدر دیدی تأنیث ایچون اولمز ایسه البتده متصرف اولور بوایسه غیرمنصرفدر لکن شهاب جوهرینك مرادنی بوکونابیان ایلمشدرکه الفی تأنیث دکلدر دیمك تأنیثی حسی دکلدر زیرامذکره ده اطلاق اولنور شاة وحمامه نك تأنیثلری کبی اولور وچون مقرره دندرکه هرالف که تأنیثیه اوله اکاهالاحق اولمز لکن حباری کلمه سنده حباراة مسموع اولمغله الفی تأنیثیه اولمز انتهی جمعی حبارات کلور (کری غزی وزننده طوی قوشینك ارککنه دینور چقان صیداولنسه (اطرق کرا ان النعامة فی القری * بغاثکم فی ارضنا ما استنثری ما استنثری) وبو برآدمه زم وخوش آدمه سوزلر ایله منافع ارائت ایدرك اغفال ایله مقصود اولان غائله یه دوشورمك موقعنده ضرب مثل ایدرلر وتکبری ترك ایله محلنده دخی استعمال ایدرلر جمعی کراوین وکراوان کلور ﴿سمز قوشلر درر سلوی سمانا﴾ سلوی بلوی وزننده سلواة کلمه سنك جمع جنسیدر

ترکیده بلوه دیدکاری قوشدر که بلدرجنه شبیه و پك یاغلی اولور ایمش بلدرجین کبی (سمانا حباری وزننده سماناة کلمه سنك جمع جنسیدر علی قول مفرد وجمعه اطلاق اولنور سلوی کبی ترکیده بلوه قوشی دیدکاری قوشدر که غایت یاغلی اولور اول سببدن ناظم مرحوم سمز قوشلر ایله تفسیر ایلمشدر جمع صیغی سمانیات کلور ﴿ جلا اواره اولمقدر وطندن ﴾ جلا جیمك فتحی والفك مدیله مصدردر برکیمسه وطندن وخانماندن اواره اولمق معناسنه‌در ﴿ اسیرك جمعیدر اسری اساری ﴾ اسری همزه نك فتحیله مرضی وزننده (اساری سکاری وزننده اسیرك جمعیدر واساری کلور همزه نك فتحیله واسراء امراء وزننده واسری کلور قتلی وزننده

﴿ البحر الرمل المشكول ﴾

یعنی بوقطعه بحر رمل مثمن الاجزاددر که هر بیتی ایکی کره فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن در لکن صدر وابتدا وجزء ثالثه شکل علتی کلمشدر شکلده خبن ایله کفك اجتماعندن حاصل اولان شیدر باقی فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن در ﴿ نسم و بشردر انسان نعم اشتر وقیوندر ﴾ نسم فتحتیله انسانه دینور (بشر نسم وزننده انسانه دینور که حیوان ناطقدر مذکر ومؤنثی مفرد وجمعی مساویدر وبعضا تثنیه قلنوب بشرین دینور فرد اراده سیله وجعلنوب ابشار دینور مفردی بشره در (نعم فتحتیله و بعضا عینك اسکانیله دوه‌یه دینور فارسیده اشتر دیرلر بونده تفسیر در وقیون قسمنه دینور جمعی انعام کلور وجمع الجمعی اناعیم کلور راغبك بیاننه کوره نعم دوه‌یه مخصوصدر زیرا عند العرب اعظم نعمتدر لکن جمعی اولان انعام دوه وقیون وصغر قسمنه اطلاق اولنور لکن ایچلرنده دوه اولمدقجه اطلاق اولنماز ﴿ سرطانك آدی ینکچ بالق آدی حوت ونوندر ﴾ سرطان فتحتیله ینکچ تعبیر اولنان حیوانه دینور وبو ایکی نوعدر که شرح وبیان اولندی وفلکده بر برجك اسمیدر که برج رابعدر (حوت نوح وزننده بالغه دینور سمك معناسنه جمعی احوات کلور

وبروج فلكيه دن بر برج آديدر انده كوكبدن حوت صورتى
اولديغى باعث تسميه در (نون حوت وزننده بالغه دينور سمك
معناسنه در جمعى انون ونينان كلور نونك كسريله ✻ بشره بكز فم
آغز اسله ديلك اوجيدر ✻ بشره فتحاتله بكز معناسنه ناظم مرحوم
ذكر ايلدى لكن بالمزده موجود اولان لغتلرده بكز معناسنه بولمدق
(فم دم وزننده آغزه دينور فارسيده دهان ديرلر جمعى افوام كلور
(اسله فتحاتله ديلك اوجنه وسبورى ينه دينور وفارسيده نوك
زبان ديرلر ✻ شفه ولب طوداق لسان دل رقبه وعنق بيوندر ✻
شفه شينك فتحى وكسريله انسانك طوداغنه دينور اصلى شفه دركه
هائى اللامدر تثنيه سنده شفتان وجمعنده شفاه دينور شينك كسريله
وشفوات كلور فتحاتله وبوجمع شفه كلمه سنى معتل زعم ايدنلر قولنه
مبنيدر فارسيده لب ديرلر بونده مذكوردر (رقبه بشره وزننده بيونه
دينور عنق معناسنه على قول بيونك اكسه طرفندن كوكنه دينور
جمعى ارقب ورقبات ورقاب كلور رانك كسريله (عنق ضمتينله بيونه
دينور جيد معناسنه مذكر ومؤنث اولور جمعى اعناق كلور
✻ ملكوت وملك وعزت وجبروتكى اوليلق ✻ ملكوت جبروت
وزننده عز وسلطنت وعظمته اطلاق اولنور ومنه لله الملك والملكوت
اى العزو السلطان قاموس شارحى ديركه اهل تحقيق ملكى عالم
ظاهرده وملكوتى عالم باطنده استعمال ايدرلر واشبو ملكوت
وجبروت ورغبوت ورهبوت وتربوت مقوله سنده واووتا زائده
ومبالغه ايچوندر پس ملكوت ملك عظيم در (ملك فلك وزننده
عز وعظمت وشوكت وسلطنت معناسنه مستعملدر (جبروت ملكوت
وزننده كبريا وعظمت وجلالت واوليلق معناسنه در فارسيده كى ديرلر
بونده مذكور اولديغى كبى ✻ بم نه ايله نه اندم معنسى نيچوندر ✻ بم
باحرف جرجمله سندن الصاق ملابسه ايچوندر معناى كثيره سى واردر
(ومامای استفهاميه در چقان حرف جرله مجرور اولسه جرنه علامت
ايچون آخرندن الف حذف اولوب الفه دلالت ايچون ميمى فتحه

اوزره ابقا اولنمق واجبه دندر * عم یتساءلون * آیت کریمه سنده اولدیغی کبی (ثمه ثانك فتحی ومیمك تشدیدیله بر اسمدر که انکله مکان بعیده اشارت اولنور هنالك معناسنه که اوراده واندن دیمکدر وثمه ظرفدر اعرابله تصرف اولنمز (لم بم وزننده لام حرف جرجمله سندن تعلیل وتخصیص ایچوندر وما استفهامیه در بم وعم کبیدر ﴿ شیع وفرق بلوکلر هرب وفرار قاچمق ﴾ شیع شینك کسری ویانك فتحیله شیعه نك جمع جنسیدر بلوکلر معناسنه در و بر کیمسه نك مدار قوتی اوله جق متفق اتباع وانصارینه دینور (فرق فانك کسری ورانك فتحیله فرقه نك جمع جنسیدر بلوکلر معناسنه (هرب فتحتینله نصر بابندن مصدردر ارکوب یاخود قورقوب قاچمق معناسنه در (فرار کتاب وزننده ضرب بابنك مضاعفندن مصدردر قاچمق معناسنه در ﴿ عمد وعمود دیرکلر دخی ساریه ستوندر ﴾ عمد فتحتینله (عمد ضمتینله عینك فتحی ومیمك ضمیله اولان عمود کلمه سنك جمعیدر دیرکلر معناسنه (ساریه جاریه وزننده دیراک دینور اسطوانه معناسنه درکه جامعلرده ودیوانخانه لرده اولان ایاقلردن وچادرلرده وسائرده دیکلی دیرکلردن عبارتدر وبورفعت معناسندن مأخوذ درفارسیده ستون دیرلر بونده تفسیردر ﴿ ندر عزل ملامته دخی شق وغمره زحمت ﴾ عزل فتحتینله اسمدر ملامته وقنامغه دینور (شق شینك فتحی وقافك تشدیدیله نصر بابنك مضاعفندن مصدردر برنسنه برآدمه پك کوج ودشواراولمق معناسنه مستعملدر کویاکه اول آدمك وجودنی شق وکری ایدر (غمره غین معجمه ایله تمره وزننده شدت وزحمت معناسنه درجمعی غمرات وغمره کلور فتحتینله ﴿ تعب ونصب مشقت سعرولمم جنوندر ﴾ تعب فتحتینله علم بابندن مصدردر رنج وزحمت ومشقت چکوب یورلمق معناسنه در (نصب تعب وزننده ومراد فیدر (سعر ضمتینله دلیلکه دینور وعذاب ومحنت و مشقت معناسنه ده کلور (لمم الم وزننده دلیلکه دینور وذنب صغیر معناسنه ده کلور قاموس شارحی

دیرکه مؤلف کرچه لمی جنون ایله تفسیر ایلدی لکن ماده قرب معناسندن اولمغله جنون قریب یاخود جن طوقنمسنه قریب برحالت ایله تفسیر اولنمق اصوب ایدی بوکا کوره لسانمزده تعبیر اولان حالت اولنور ﴿ بقـه جیب وزیغ اکلک دخی ثقب ونقب دلمک ﴾ جیب عیب وزننده یقـه یه دینور فارسیده کریبان دیرلر جمعی جیوب کلور (زیغ بیع وزننده ضرب بابنک اجوفندن مصدردری زوغ ومیل کبی اکلک معناسنه در (ثقب ثانک فتحی وقافک سکونیله نصر بابندن مصدردر (نقب ثقب وزننده نصر بابندن مصدردر دلك دلمك معناسنه در فارسیده سفتن دیرلر ﴿ خشب وخشب اغاجلر حطب وحصب اودندر ﴾ خشب فتحتینله برجمعدرکه مفردی صیغه سی اوزره (خشب ضمتینله خشبک جمعیدر قالین وقرو اغاجلر معناسنه درکه کراسته اوله جقدر وخشبان دخی کلور بلدان وزنی اوزره (حطب فتحتینله اودونه دینور جمعی احطاب کلور وغیـه معناسنه ده کلور (حصب حطب وزننده ومی اد قیدرکه اودونه دینور ﴿ فعلا تن فاعلا تن رملك بووزنی مشکول * چکنه ایرلمز اماکلجك همان بوکوندر ﴾ الفاظ معلومه در

﴿ البحر المجتث المخبون ﴾

یعنی بوقطعه بحر مجتث مثمن الاجزادندرکه ایکی کره مستفعلن فاعلا تن مستفعلن فاعلا تن در لکن جمیع اجزاسنه خبن علتی عارض اولمغله مفاعلن فعلا تن مفاعلن فعلا تن باقی قالدی ﴿ حنیف طوغری عوج اکریلك نظیف آری ﴾ حنیف نظیف وزننده صفتدر شول مسلمه دینورکه دین اسلامه میلی راست ودرست اولوب ملت بیضاء اسلامیه ده ثابت وبرقرار اوله وبومیل معناسندن منصوردر (عوج عینک کسری وواوک فتحیله اسمدر اکریلکه دینور وبومنصب اولمیان شیده مستعملدر عرض ودین ومذهب کبی بصائرك بیسانته کوره فکر وبصیرتله ادراك اولنانه مخصوصدر دین ومعاش ورأی وتد بیرکبی (نظیف حنیف وزننده صفتدر مطلقا پاك

وآری نسنه یه دینور وپاك دامن وعفیف الفرج آدمه نظیف السراویل
اطلاق اولنور ﴿خفیف یعنی نحیف آرغ وجفیف قوری﴾ خفیف
جفیف وزننده صفتدر یعنی شیئه دینور که ثقیلك ضدیدر فارسیده
سبك دیرلر وابحر عر وضیه دن بر بحرك اسمدر (نحیف خفیف
وزننده صفتدر ضعیف اولان نسنه یه دینور که لسانمزده آرق
دینور (جفیف نحیف وزننده قوری اوتلغه وسائر نسنه یه اطلاق
اولنور بو مصراعده تجنیس ناقص ومراعات نظیر صنعتلری
اولدیغی اربابنه خفی دکلدر ﴿لمم کناه صغیردر امم مقابله در﴾
لمم قلم وزننده کوچك کناهه دینور ذنب صغیر معناسنه (امم لمم
وزننده مقابله معناسنه درکه لسانمزده قارشو دینور تقول داری
امم داره ای فی مقابلتها ﴿حشم عیال وشمم بوجه للك الم اغری﴾
حشم فتحتینله کشینك عیال واهلی وعبید وهمجواری مقوله سی
خاصه ومتعلقاتنه دینور که اول آدمك غیرتنی چکوب جمیتلرندن
ناشی اعداسنه وبدخواهلرینه غضب ایدر اوله جمعی احشام کلور
وحشم جمعده اطلاق اولنور مصدر اصلی اولدیغیچون (شمم
فتحتینله طاغده اولان یوکسکلکه دینور وبورنك دوز واسلوب
واندامی خوش ولطیف اوله رق قصبه سنك یوکسك وبومشغنك
دیکجه اولمسنه دینور وتکبرلك ایلمك معناسنده ده کلور (الم فتحتینله
اغری یه دینور جمعی آلام کلور همزه نك مدیله وعلم بابندن مصدر
اولور دردناك معناسنه ﴿سلاله ونطفه منیدر علق اویوشمش قان﴾
سلاله سینك ضمیله اسمدر ارکك آدمك منیسنه دینور وبر نسنه دن
صیزیلوب چیقان نسنه یه دینور که معنای اول بوندن مأخوذدر
(نطفه نونك ضمی وطانك سکونیله سلاله نك معنای اولنه مرادفدر
(علق فتحتینله مطلق قانه دینور دم معناسنه علی قول قزل قانه یاخود
قیوقانه یاخود اویوشق قانه دینور واحدی علقه در ﴿کلاله شول
اولی کیم یوقدر اوغلی وپدری﴾ کلاله کافك فتحیله شول اولی یه
دینور که اوغلی وباباسی اولمیه ﴿خلاقه وحظ نصیب شقاق یکشقلق﴾

خلاقه سحابه وزننده خیر جهتـدن اولان نصیب وافره دینور که
حسب الخلیقه اکتساب ایلدیکی فضیلتدن عبارتدر (حظ حانك
فتحی وظای معجمه نك تشدیدیله نصیب معناسنه در علی قول فضل
وخیر جهتیله اولان نصیبه مخصوصدر فارسیده بهره دیرلر جمعی
قلتی احظ وجمع کثرتی احاظی کلور که غیر قیاس اوزره اصلی
احاظ ابدی ظانك تشدیدیله ظانك بری یایه ابدال اولندی وحظاظ
کلور حانك کسریله (شقاق شینك کسری نفاق وزننده عداوت
ومخالفت معناسنه مستعملدرکه دوستلغی شق ایتمز اولور ﴿ فواق
افاقت وراحت صداق زن مهری ﴾ فواق سحاب وغراب وزنلرنده
افاقت وراحت معناسنه درکه نصر بابندن مصدردر (صداق کتاب
وسحاب وزنلرنده زوجه نك مهرینه دینور کابین معناسنه یعنی وقت
عقدنکاحده تعیین اولنان مبلغدرکه عوام ناس نکاح تعبیر ایدرلر
ترکیده کابین دیرلر ﴿ خرف نه سویلسه بیلمز هرم قتی قوجه مش ﴾
(خرف کتف وزننده صفتدر شول آدمه دینور که پیرلکدن عقلی
فاسد اولوب سویلدیکنی بیلمیان آدمه دینورکه لسانمزده بونامش
دینور فارسیده رفرتون دیرلر (هرم مرض وزننده پك پیر آدمه دینور فارسیده
سالخورده دینور جمعی هرمین وهرمی کلور قتلی وزننده مؤنثی هرمه
کلور جمعی هرمات کذلك هرمی کلور ﴿ ندر عقیم طغورمز ندر عجوز
قری ﴾ عقیم عظیم وزننده قسر یعنی طغورمز اولان خاتونه وصف
اولورکه فعیل بمعنی مفعولدر یقال امرأة عقیم ای معقومة جمعی
عقایم وعقم کلور حمر وزننده (عجوز صبور وزننده قوجه قری یه
دینور وجه تسمیه عمرنی آخر ایلدیکیچون یاخود اکثر اموردن عاجز
اولدیغیچون وبو وصف خاصدر ﴿ مهیل یره دوکلمش کثیب قوم
یغنی ﴾ مهیل فعیل وزننده بمعنی مفعولدر مطلقا دوکلمش نسنه یه
دینور هرنه اولورسه اولسون (کثیب کثیر وزننده قوم یغندن
اولان تپه یه دینور جمع معناسندن مأخوذدر جمع قلتی اکثبه وکثرتی
کثب کلور ضمتینله وکثبان کلور کافك ضمیله ﴿ کابل چونکی

یورلمش علیدر صیری ✵ کلیل فعیل وزننده یعنی مفعولدر یورلمش آدمه دینور وبصری ضعیف آدمه دینورکه ترکیده چونکی دیرلر ناظم مرحوملك مرادی دخی بو اولمیدر (علیل فعیل وزننده معلومدرکه مریض آدمه دینورکه صفتدر واعمایه ده اطلاق اولنور ✵ رحیق باده صافی هضیم تازه وتر ✵ رحیق حریق وزننده خمره دینور علی قول پك خوش اولانه یاخود افضلنه دینورکه اسکی اولمق جهتیله نشئه سی پك زیاده اولاندن عبارتدر یاخود خالصنه یاخود عین الدیك کبی صافی اولانه دینورکه فارسیده باده ناب وباده صافی دیرلر (هضیم رحیق وزننده شول تازه وتر آچلمامق خرما چیچکنه دینورکه هنوز قابچغی ایچری اولوب غنچه کبی بری بری ایچنه کیرشمش اوله ومنه قوله تعالی * ونخل طلعها هضیم * ای منهضم منضم فی جوف الجف ✵ حدیقه باغچه وبوستان که اوله دیواری ✵ حدیقه سفینه وزننده صولو واغاجلو باغچه یه دینور جمعی حدائقدر علی قول خرما وسائر اغاجلق اولان بستانه دینور یاخود اطرافی دیوار ایله محاط اولان بستانه دینور وبو حدقهٔ عیندن مأخوذ در فارسیده بستان دیرلر ✵ ملك فرشته فلك کوك نسك عبادت حج ✵ ملك فتحتیله فرشته یه دینور اسامرده دخی ملك دینور وبونك اصلی مختلف فیه در زیرا بعضیسی لأك ماده سندن وبعضیسی لوك ماده سندن مأخوذدر دیدیلر لکن لأك ماده سندن دیه نك قولی اصح اولملیدر زیرا جمعی ملائکه کلور قاموس مترجمی عاصم افندی حضرتلری کتب سالفه دن بیانه کوره سریانیده (ملیا) تاملاك دیمکدر میمك وقافك فتحی وآخرنده ثاء مثلثه ایله بعده عربلر تعریب ایدوب ملکانا دیدیلر صکره تخفیف وتصرف ایدوب ملك وملائکه دیدیلر نتکیم لفظهٔ جلاله نك وامین ورحمن لفظلرینك اهل تحقیق سریانی الاصل اولدیغنی تنصیص ایلدیلر (فلك ملك وزننده مدار النجوم اسمیدرکه کواکبك دائر اولدیغی کوك اولمش اولور جمعی افلاك وفلك کلور ضمتینله استداره معناسندن مأخوذدر

يعنى فلك كنمودە نجوم دوران ايدن كوكە اطلاق اولنوركە فلك البروج وافلاك تدويرات اولور فلك اعظمە وسائر افلاكە وضعا اطلاق اولنميوب بلكە تغليبا ياخود مرسلا اطلاق اولنمش اولور (نسك) نونك حركات ثلاثەسى وضمتيلە حضرت رب العبادە اولان قوللغە وعبادتە وطاعتە دينور ومطلقا حق اللهە اطلاق اولنور زكوة وصدقە وذبح لله كبى وبومعنادە مصدر اولورناظم مرحومك عبادت حج ايلە تخصيص ايلمسى غير مخصوصدر بلكە تغليبا اندە استعمال اولنمشدر ﴿مراء ريبه كاندر ورا اوتە اكارى﴾ مراء ميمك فتحى والفك مديلە اسمدر شك كمان معناسنەدر (ريبه رانك كسريلە اسمدر شك وكمان معناسنەدر (ورا واولك حركات ثلاثەسيلە والف مقصورە ايلە ظروفدندر ارك جانبە دينور امام معناسنەواكسە جهتنە دينور خلف معناسنە بوندن تركيدە اوتە اكارى ديرلر ﴿يؤد آغر اولور يستطيع قادر اولور﴾ يؤد نصر بابنك مهموز الفاسندن واجوف واويسندن مضارع مفرد مذكر غائبدر آغر وزحمت ومشقلو اولور معناسنەدر وفى البيضاوى قولە تعالى * ولا يؤده حفظهما * اى ولا يثقلە (يستطيع استفعال بابنك اجوفندن مضارع مفرد مذكر غائبدر قادر اولور معناسنە ﴿جميع وقاطبه كافه جملە كسكتورى﴾ جميع فعيل وزننده اشخاص مجتمعە معناسنەدر وبوتأكيد اولەرق استعمال اولنور يقال جاؤا جميعهم اى كلهم (قاطبه نصب ايلە كە مثلا جاء القوم قاطبة قولندە واقعدر جميعا معناسنەدر وبوهمان حال اولەرق استعمال اولنور جمع معناسنە اولان قطب كلمەسندن مأخوذدر خفى اولميەكە حريرى درەدە بووجە اوزرە بيان ايلمشدركە قاطبه كلمەسى هميشە منكر وحاليت اوزرە منصوب وذوالحال دائما عقلادن اولور وقاطبه كلمەسى قطب لفظندن اسم فاعلدر جامع معناسنە آخرندە ها مبالغە ايچوندر راويە وعلامە كبى على قول تأنيثەدر افراد اعتباريلە جماعة كبى وعند البعض قاطبه مصدردر عافيه وعاقبه كبى (كافه نصبيلە جميعا

معناسنه مستعملدر كه عموم وشمولی متضمندر يقال جاء الناس كافة
ای كلهم بعض اسما واردر كه دائما حاليت اوزره منصوبا استعمالی
لازمدر طرا وقاطبه وكافة كبی وكافة كلمه سی عند البعض مصدردر
عافيه وعاقبة كبی وعند البعض اسم فاعلدر هامبالغه ايچوندر راويه
وعلامة كبی * مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات * بوعالمه نيه كلدك
بلاندن الخبری * الفاظ معلومدر * ايضا * معلوم * دهی
وكيس وحاذق زكی زيركدر * دهی دالك فتحی وهانك كسری
وبانك تشديديله فعيل وزنی اوزره صفت مشبهه در عاقل ومتبصر
وزيرك آدمه دينور جمعی ادهيه ودهواء كلور كرماء وزننده (كيس
كافك فتحی وبانك تشديديله فعيل وزنی أوزره صفت مشبهه در
ظريف وزيرك آدمه دينور جمعی كيسی كلور حمق كبی (حاذق ماهر
وزننده ضرب وعلم بابلرندن اسم فاعلدر صنعتده استاد وماهر وزيرك
اولان آدمه دينلدر (زكی نبی وزننده صفت مشبهه در عاقل وزيرك
اولان آدمه دينور جمعی ازكياء كلور * وهی وفاتر ووانی ضعيف
كوشككدر * وهی زكی وزننده ضرب وحسب بابلرندن صفت
مشبهه در ضعيف معناسنه (فاتر فاطر وزننده نصر وضرب
بابلرندن اسم فاعلدر سست وضعيف معناسنه در (وانی فانی وزننده
ضرب بابنك لفيف مفروقندن اسم فاعلدر كوشك وسست وضعيف
اولان شيئه دينور (ضعيف فعيل وزننده حسن بابندن صفت
مشبهه در زبون وبی مجاله دينور جمعی ضعاف كلور ضادك ضميله
وضعفاء كلور كرماء وزننده * بطرسونكه دی اصطناع اورندولمك *
بطر مطر وزننده علم بابندن مصدردر افراط اوزره شادمان وسونمكلكه
دينور (اصطناع اصطفاء وزننده ومرادفيدر كه فتعالندن مصدرلردر
برنسنه بی اختيار ايتمك واورندولمك معناسنه دراعلالی قلب وادغامله دركه
اربابنه معلومدر * رضاعت امكه دی ثديان هم ايكی امجككدر *
(رضاعه سحابه وزننده علم وضرب بابلرندن مصدردر ممه دن سود امك
معناسنه در (ثديان ثاء مثلثه نك فتحی ودالك سكونيله ثدی كلمه سنك

تثنيه سيدر ايكى محبه دينور جمعى انده ى كلور ❁ بعوضه سيورى
سنكدر فراشه پروانه ❁ بعوضه بانك فتحيله فعوله وزننده سيورى
سنكه دينور جثه سى خرده اولديغيچون تسميه اولندى جمع جنسى
بعوض كلور (فراشه سحابه وزننده كابلك تعبير اولنان پرنديه
دينور كه كيجه كنديسنى شعلهٔ شمعه ايقاع ايدر بعدالايقاع قنادلريني
يايوب مفترش اولديغيچون اطلاق اولندى فارسيده پروانه دينور
جمع جنسى فراشدر ❁ ذباب قره سنكك عنكبوت اورمجكدر ❁
(ذباب غراب وزننده قره سنكه دينور فارسيده مكس ديرلر و بو
بر يرده قرار ايتميوب برى اوته تردد وحركتى سبب تسميه در بعضيلر
بونى ذب آب كلمه سندن مركبدر ديديلر كه سوراند كيجه ينه عودت
ايدردمكدر بال آريسنه ده اطلاق اولنور واحدى ذبابه در هااليله
جمعى اذبه در همزه نك فتحى وذالك كسريله وذبان كلور ذالك كسريله
وذب كلور ذالك ضميله (عنكبوت عنزروت وزننده اورمجكه دينور كه
معروفدر غالبا مؤنث استعمال اولنور وغريبه دركه اورمجكك سكز
اياغى والتى كوزى اولور افلاطوندن منقولدر كه سنكك قسمى حريص
اولور واورمجك نوعى قانع اولور بحكمته تعالى بك حريص
اولان مخلوق بك قانعه بلا كلفه رزق مسوق اولمشدر ❁ عماد يوجه
مهاد وفرش دوشك ❁ عماد كتاب وزننده يوكسك بنايه دينور
ابنيهٔ رفيعه معناسنه مفردى عماده در هااليله بو معناده عماد مذكر
ومؤنث اولور (مهاد عماد وزننده دوشكه دينور ومنه قوله تعالى
* الم نجعل الارض مهادا * اى فراشا (فرش فانك فتحى وراءنك
سكونيله فراش و مهاد معناسنه دركه دوشكه دينور ودوشمك
معناسنه ده كلور باب اولدن مصدرلردر ❁ لحاف وملحفه يورغان
قيص كوملكدر ❁ لحاف كتاب وزننده اسمدر بورينه جك نسنه يه
دينور يورغان وچارشب وساتر نسنه كبى لكن يورغانده استعمالى
غالب اولمشدر (ملحفه وملحف ميمك كسريله حسب بابندن اسم
آلتلردر لحاف معناسنه فارسيده دواج ديرلر (قيص فعيل وزننده اسمدر

كوملكه دينور فاسيده پابرهن ديرلر و بو مذكر ومؤنث دخى اولور وعند البعض پاپوق ايپلكندن منسوج اولانه مخصوص صدر بولك وسائرندن اولورسه اطلاق اولنمزجبى قمص كلور ضمتيله واقمصه وقصمان دخى كلور ﴿ فرى عجب وامر ابش ملى زمان طويل ﴾ فرى فانك فتحى ورانك كسرى و يانك تشديديله ضرب بابندن صفت مشبهه در عجب وغريب وامر ابشه دينور امر عجيب معناسنه ومنه قوله تعالى * جئت شيئا فريا * اى مصنوعا مختلفا (ملى فرى وزننده صفتدر زماندن مدت مديده يه دينور ونهار دن ساعت طويله يه دينور قال الله تعالى * واهجرنى مليا * اى طويلا ﴿ مريج نارده قارش هم بهيج كوزل كچكدر ﴾ مريج بهيج وزننده علم بابندن صفت مشبهه در قارش مورش نسنه يه دينور يقال امر مريج اى مختلط (بهيج مريج وزننده حسن بابندن صفت مشبهه در پك كوزل ودلبر اولان محبوبه دينور وهميشه مسرور وشادان اولان كشى يه دينور ﴿ غريم ودائن ومديون غرام دائم ﴾ غريم امير وزننده علم بابندن صفتدر الاجق صاحبنه دينور يقال هو غريمه اى دائنه و بورجلويه دينور يقال هو غريمه اى مديون بو صورتده اضداددن اولور معناى اوله كوره فاعل وثانيه كوره مفعولدر دائن ومديون عربيدر شهرتنه بناء تفسير قلندى (غرام سحاب وزننده شر دائم معناسنه در وعذاب وهلاك معنالرينه ده كلور قوله تعالى * ان عذابها كان غراما * اى دائما اوهلاكا ﴿ صريم قطع اولنان انصرام اوزلمكدر ﴾ صريم غريم وزننده ضرب بابندن صفتدر كسيلان نسنه يه دينور (انصرام انقطاع وزننده اوزلمك و كسلمك معناسنه ﴿ ثبور ويل هلاك وفتور سست اولمق ﴾ ثبور فتور وزننده هلاك وويل وعذاب معناسنه در (فتور ثبور وزننده ضرب ونصر بابلرندن مصدردر بر نسنه حدتدنصكره سكونت وشدتدنصكره ملايمت بولوب سست وبى تاب اولمق معناسنه در كوشيوب فرسزلمك تعبير اولنور ﴿ ابر واوسط وامثل خيرلو يكركدر ﴾ ابر افعل تفضيل بنيه سيله شريف وافضل واصلح معناسنه در (اوسط امثل وزننده مرادفيدر

(امثل اوسط وزننده افعل تفضيلدر ايو وخيرلو كشى يه دينور

❊ البحر الرجز ❊

يعنى بو قطعه بحر رجز مثمن الاجزادندر كه هر بيتى ايكى كره مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن در ❊ تسنيم جنت چشمه سى ماء معين آب روان ❊ تسنيم تفعيل وزننده جنتده برچشمه آديدر كه اهل جنت اوزره يوقاريدن اشاغى يه جارى اولور بر صويك اسميدر (ماء معين ماء همزه ايله حال وزننده وماه جاه وزننده كه واحديدر صو يه دينور آب معناسنه وماء كلمه سنك همزه سى هادن منقلبدر زيرا اصلى موه ايدى واو الفه قلب اولندى ايكى حرف خفيف مجتمع اولمغله ها همزه يه ابدال اولندى جمع قلتى امواه وكثرتى مياه كلور مصغرنده مويه ومويهة دينور (معين فعيل وزننده صفتدر اقان صو يه دينور معناى تركيبى اقار صو وآقيجى صو ديمكدر فارسيده آب روان ديرلر بونده تفسيردر ❊ زقوم جهنم ميوه سى خالد مخلد جاودان ❊ زقوم زانك فتحى وقافك ضمى وتشديديله جهنمده برشجرك اسميدر واهل جهنمك طعامنه دينور ناظم مرحوم ذكر حال وارادهٔ محل طريقيله ياخود مجازا اكاده اطلاق اولنور دير (خالد دائم وزننده نصر بابندن اسم فاعلدر (مخلد مفرح وزننده خالدك تفعيلندن اسم فاعلدر باقى ودائم وثابت وهميشه معناسنه در فارسيده جاودان ديرلر بونده تفسيردر ❊ ذومره جبريل امين ذو الايدى قوت اسيدر ❊ ذو مره جبريل امين حضرتلرينه اطلاق اولنور ذو يعنى صاحب كه اسماء ستهٔ معتله دن مره يه مضاف اولمشدر مره ميمك كسرى وفتح وتشديد را ايله خلقك قوتنه وشدتنه دينور كه شرح وبيان اولندى (ذو الايدى شدت وصلابت صاحبنه دينور ذو معلوم ايدى يه مضاف اولمشدر ال معلوم ايد زيد وزننده قوت وشدت وصلابت معناسنه در ❊ داخر ذليل وخور در واهى ضعيف مهجه جان ❊ داخر فتح وعلم بابلرندن اسم فاعلدر ذليل وحقير

معناسنه در (ذلیل قلیل وزننده علم بابندن صفتدر حقیر وخور معناسنه در فارسیده خورد دینور بونده تفسیردر (واهی عالی وزننده ضرب بابنك لفیف مفروقندن اسم فاعلدر دوشکون وضعیف آدمه دینور (مهجه میمك ضمی وهانك سكونیله جانه وقانه دخی دینور علی قول یورك قانه دینور دم القلب معناسنه ❊ ام القری بیل مكه در ام الكتاب اصل الكتاب ❊ ام القری مكهٔ مكرمه در كرهٔ ارضك علی مازعموا وسطی اولدیغنه مبنیدر یاخود اهل اسلامك قبله ومقصدلری اولوب یاخود قرای سائره دن قدر وشانی عظیم اولمغله اطلاق اولندی (ام الكتاب اصل كتابكه لوح محفوظ مراددر یاخود سورهٔ فاتحه در یاخود مجموع قرآن كریم مراددر ❊ امی انادن طوغمه هم امی اوقیوب یازمیان ❊ امی همزه نك ضمی ومیمك كسری وتشدید میمله انادن طوغمه دینور یعنی اناسی طغور دیغی كبیدر نسنه بیلمز یاخود اناسنك خلقتی اوزره دركه نسوان درس وكتابتدن بی بهره اولور (امی وزن مزبور اوزره شول آدمه دینوركه اوقیوب یازمقدن واوقومغی بیلمكدن بی بهره اوله ❊ حلاف چوق چوق آند ایچن همّاز تعییب ایلیان ❊ (حلاف خلاق وزننده ضرب بابندن مبالغه ایله اسم فاعلدر چوق یمین وآند ایدیجی آدمه دینور (همّاز غمّاز وزننده نصر وضرب بابلرندن مبالغه ایله اسم فاعلدر خلقی تعییب ایدن آدمه دینور ❊ دارئ ومغنی دفع ایدن معروف ایو منكر یمان ❊ داری فتح بانك مهموز اللامندن اسم فاعلدر دفع ایدیجی وصاوجی آدمه دینور (مغنی علم بابنك ناقص یائیسنك افعالندن اسم فاعلدر دفع ایدیجی آدمه دینور یقال مایغنی عنك هذا ای مایدفع عنك هذا (معروف معلوم وزننده ضرب بابندن اسم مفعولدر منكر مقابلیدر قاموس شارحی دیركه معروف شول فعل وعمله اطلاق اولنور كه عقل ایله ادراك اولنوب وشرع انی تحسین ایلیه (منكر میمك ضمی ونونك سكونیله افعالدن اسم فاعلدر شرع شریفك تقبیح وتحریم ایلدیكی شیئه دینوركه معروف

مقابليدر ﴿ انذار قورقمقدر اشعار بيلدرمكدرز ﴾ انذار علم بابنك افعالندن مصدردر برآدمه برماده يي اعلام وابلاغ ايله تحذير وتخويف ايلمك يعني اول نسنه قورقنج اولديغني اخبار واعلامله اكا قورقو ويروب آكاه ايلمك معناسنه دركه شرح وبيان اولندى (اشعار نصر وحسن بابلرينك افعالندن مصدردر برنسنه يي برآدمه بيلدرمك وآكاه ايلمك معناسنه در ﴿ اعلان قيلق آشكار ايمان ايناغق بيكمان ﴾ اعلان نصر وضرب وحسن بابلرينك افعالندن مصدردر برايشي آشكاره قيلق معناسنه دركه كيزلمك مقابليدر و برايشي آچيقدن ايشلمك معناسنه در (ايمان علم بابنك مهموز الفاسنك افعالندن مصدردر برآدمك سويلديكي سوزي تصديق ايلمك معناسنه دركه شكسز وشبهه سز ايناغق تعبير اولنور كويا كه خلافندن مخاطبي امين ايدر وتصديق شرعيده كندى نفسني عقابدن امين ايدر ﴿ روز جزادر يوم دين هم سلم طاعت صبغه دين ﴾ يوم دين معناى تركيبي روز جزا جزا كوني ديمكدر يوم يانك فتحي وواوك سكونيله معروفدركه طلوع فجردن غروب شمسه قدر ونهار طلوع شمسدن معتبردر جمعي ايامدر اصلي ايوامدر اعلال واد غامي اربابنه معلومدر (دين دالك كسري ويانك سكونيله جزاء وعوض معناسنه در ودينك بوندن ماعدا يكرميدن متجاوز معناسي واردر (سلم سينك كسري وفتحي ولامك سكونيله طاعت وانقياد ايلمك معناسنه در (صبغه صادك كسري وبانك سكونيله دين وملته اطلاق اولنور وبويه معناسنه كلور كه ذكر اولندى بويه مصبوغك زينتي اولديغي كبي دين وملت دخي اهلنك زينتيدر كذلك بويه مصبوغده اثرينك ظهوري كبي اهل دينده ملتك اثري ظهوري تصور ينه مبنيدر ﴿ راسخ قوى ثابت اولان رايت علم آيت نشان ﴾ راسخ رسوخدن علم بابندن اسم فاعلدر قوى وثابت اولان نسنه يه دينور (رايت آيت وزننده علم وسنجاغه دينور وفارسيده دخي مستعملدر (آيت رايت وزننده علامت ونشانه دينور جمعي آيات وآى كلور

﴿ من ذا الذی کیمدر اوکیم یأتی کاور یدری بیلور ﴾ من ذا الذی معناى ترکیبی کیمدر اودیمکدر فارسیده کیست دیرلر آن من وذا والذی هر برلری شرح وبیان اولندی (یأتی ضرب بابنک مهموز الفاسندن ناقص یائیدن مضارع مفرد مذکر غائبدر کاور (یدری ضرب بابنک ناقص یائیسندن مضارع مفرد مذکر غائبدر بیلور معناسنه ﴿ جادل چکش شاور طانش جاهد طورش آمن اینان ﴾ جادل شاور وزننده مفاعله بابندن فعل امر مخاطبدر چکش معناسنه (شاور جادل وزننده بودخی باب مذکوردن فعل امر مخاطبدر طانش معناسنه (جاهد شاور وزننده بودخی مفاعله بابندن فعل امر مخاطبدر چالش معناسنه (آمن جاهد وزننده علم بابنک مهموز الفاسندن فعل امر مخاطبدر اینان معناسنه ﴿ آلاء نعم مثوی مقام غمرت قتیاق ازدحام ﴾ آلاء اولده وآخرده همزه نک مدیله نعم معناسنه در که نعمتک جمعیدر مفردی الی در همزه نک کسری ولامک سکونیله والی در همزه نک فتحی ولامک سکونیله والی در همزه نک کسریله وبوندن ماعدا مفردی واردر وآلاء کلمه سی ناقص یائیدر ونعم نونک کسریله نعمتک جمعیدر زبان زده اولدیغندن تفسیر قلندی (مثوی مأوی وزننده ضرب بابنک لفیف مقروندن اسم مکاندر منزل ومقام معناسنه (غمرة تمرة وزننده شدت وقتیلق وخلقک ودریانک ازدحامنه ومعظمنه دینور ﴿ اجار وسمک وسقف طام معراج وسلم نردبان ﴾ (اجار همزه نک کسری وجیمک تشدیدیله طامه دینور سطح معناسنه جمعی اجاجیر واجاجره کاور تکیم نونیله انجار دخی لغتدر جمعی اناجیر کاور (سمک سینک فتحی ومیمک سکونیله خانه نک واوک طاونه دینور فارسیده آسمانهٔ خانه دیرلر سقف هرنقدر عربی ایسه ده بونده تفسیر اولمسی انسبدر تفسیرلری لف ونشر مشوش طریقیله در (معراج مفتاح وزننده نصر بابندن اسم آلتدر نردبانه دینور یوقاری چیقه جق آلتدر (سلم سینک ضمی ولامک فتحی وتشدیدیله نردبانه دینور مؤنثدر وبعضا مذکردخی اولور درجه ومرقات کبی جمعی

سلاليم وسلالم كلور جاى سلامت اولان محل فوقانى يه تسليم ايلديكيچون اطلاق اولندى

﴿ البحر الرمل المسدس المقصور ﴾

يعنى بو قطعه بحر رمل مسدس الاجزادندركه هر بيتى ايكى كره فاعلاتن فاعلاتن فاعلات دركه عروض وضربى مقصوردر وقصر علتى مرارا بيان اولندى ﴿ رب صاحب رب هم پروردكار ﴾ رب رانك فتحى وبانك تشديديله مضاف اولد يغى شيئك مالك ومستحقنه ياخود خداوند وصاحبنه اطلاق اولنور يقال رب الشئ اى مالكه ومستحقه اوصاحبه جمعى ارباب كلور (رب وزن مزبور اوزره معرف باللام اوله رق جملهٔ مخلوقاتى بسليوب تربيه ايدن حضرت پروردكارك اسماء حسناسندندر عز وجل اسمه بصائرده بورسمه بيان اولمشدر كه رب كلمه سى فى الاصل مصدردر بسلمك و پرورده ايلمك معناسنه بعده اندن مبالغه يه مبنى اسم فاعل استعاره اولمشدر كه بسليجى پروردكار معناسنه اولور ومعرف باللام اوله رق همان پروردكار عالم ومتكفل مصالح عامهٔ امم اولان ذات اجل واعظمه اطلاق اولنور واضافتله ده اطلاق اولنور رب العالمين كبى ﴿ غيب كيز ايدر شهادت آشكار ﴾ غيب عيب وزننده بلور سز غائب ونابديد اولان شيئه دينور (شهادت سعادت وزننده اسمدر آشكار وروشن معناسنه وعلم وحسن با بلرندن برنسنه نك حقيقتنه مطلع اولوب قطعى بيان ايلمك معناسنه در ﴿ وجهه قبله هم توجه اسميدر ﴾ وجهه واوك كسرى وضمى وجيمك سكونيله جانب وسمت معناسنه در توجه اولنور جمعى جهات كلور (توجه تفعل بابندن مصدردر برنسنه يه طوغرى يونلمك معناسنه در يقال توجه اليه اذا اقبل ﴿ شطر جانب اولدى حاجب پرده دار ﴾ شطر شين معجمه نك فتحى وطانك سكونيله سمت وجانب معناسنه وناحيه معناسنه در جمعى اشطر كلور (حاجب صاحب وزننده نصر بابندن اسم فاعلدر قاپوجيه وكبار خصوصا شيخ الاسلام پرده جيسنه اطلاق اولوب

بعده على العموم اطلاق اولندى فارسيده پرده دار ديرلر تفسيردر
﴿ عصف اكن چوپى وريحان بپراغى ﴾ عصف عينك فتحى
وصادك سكونيله اكين چوپنه دينور قوله تعالى * كعصف مأكول *
اى كزرع اكل حبه وبقى تبنه يعنى اصحاب فيلى دانه سى ينوب صمانى
قالمش اكين شكلنده قيلدى (ريحان فعلان وزننده اكين بپراغنه دينور
وفسلكن تعبير اولنان خوشبوى نباته على قول مطلقا خوشبوى
اولان نباته ياخود اوجلرينه دينور كه محل رايحه در ﴿ قرعه
ويقطين قبق قثا خيار ﴾ قرعه نظره وزننده قباغه دينور جمعى
قرع كلور (يقطين يانك فتحى وقافك سكونى وطانك كسريله
قباغه دينور قرعه معناسنه فارسيده كدو ديرلر (قثا قافك كسرى
وضمى وتشديد ثا ايله خياره دينور واحدى قثاءه در ﴿ قانص وصياد
آوجى قيدباغ ﴾ قانص قاف ايله ضرب بابندن اسم فاعلدر آوجيه
دينور (صياد شداد وزننده ضرب وعلم بابلرندن مبالغه ايله اسم فاعلدر
آوجيه دينور (قيد صيد وزننده طوتساغك قوللرينى ارقه سندن
چكوب بغلادقلرى ايپ وقايش و بوقاغو مقوله سنه دينور فارسيده
باغ ديرلر بونده تفسيردر جمعى اقياد وقيود كلور ﴿ اصطياد
وصيد اولامق شكار ﴾ اصطياد افتعال وزننده مصدردر
(صيد قيد وزننده ضرب وعلم بابلرندن مصدردر آواولامق
معناسنه شكار فارسيدر آو معناسنه ﴿ نكف واستنكاف عار
ايتمكدر ﴾ نكف نونك فتحى وكافك سكونيله نصر بابندن مصدردر
عار ايتمك واوطانمق معناسنه در (استنكاف نكفك استفعالندن
مصدردر عارلنمق واوطانمق معناسنه در ﴿ دين بورج وبين فرقت
شين عار ﴾ دين دالك فتحى ويانك سكونيله مدتله ووعده ايله
اولان بورجه دينور ووعده سز اولانه قرض دينور جمعى ادين
كلور ومصدر دخى اولور بورج ويرمك وبورج آلمق معنالرينه (بين
دين وزننده جدالق وفرقت معناسنه ووصلت معناسنه اولمغله
اضداددن اولور وظرف متمكن اولور يعنى ظرف مبهم اولوب

ایکی یه وزیاده یه یاخود بونلرك نابنه اضافتله معناسی متبین اولور
(شین دین وزننده عیب وقباحت وبرامز نسنه ونقصان معنالرینه‌در
جمعی شاین کاور ﴿ساق اینجك سوق جمعی رکبه دیز﴾ ساق
باب وزننده طپوق ایله دیزك ارالغی اولان عضوه دینور ترکیده
اینجك وات وشحمی یوزینه بالدر تعبیر اولنور ساده کمکه قوری
اینجك وایچنه دودك وقلم تعبیر اولنور وبچاق قاسقدن طبانه
وارنجیه قدردر جمعی سوق کاور سینك ضمیله وسیقان کاور سینك
کسریله واسوق دخی کاور بونده ضمه‌یی متحمل اولمق ایچون
واو همزه‌یه منقلب اولدی (رکب رانك ضمی وکافك سکونیله بدنده
او یلغك اشاغیسیله بالدرك یوقاریسی قاوشدیغی یره دینورکه دیز
تعبیر اولنور جمعی رکب کاور ﴿برق شمشك ودق یغمور ثلج قار﴾
برق بانك فتحی ورانك سکونیله شمشکه دینور حقیقت شرعیه‌سی
سحاب اوزرینه مؤکل اولان فرشته‌نك امطاری مأمور اولان محله
سوقی ایچون سحابی شدتله ضرب وتحریکندن تکون ایدر
آتشلردرکه لمعان ایدر (ودق برق وزننده یغموره دینور فارسیده
باران دیرلر (ثلج جعد وزننده قاره دینور فارسیده برف دیرلر
﴿مبلسون نومید اولانلره کره کوج﴾ مبلسون مفلسون وزننده
ضرب ونصر بابلرینك افعالندن اسم فاعل جمع مذکردر نومید
ومحزون ومأیوس ومتحیر اولان آدملره دینور (کره کافك فتحی
وضمی ورانك سکونیله اباء ومشقت معناسنه‌درکه نفسه اباء وامتناع
ایلدیکی یعنی ایستمیه‌رك وخوشلنمیه‌رق خارجدن عارض اولان رنج
ومشقتدن عبارتدرکه زوراکی تعبیر اولنور ﴿محتمی ومتقی پرهیزکار﴾
محتمی مجتمع وزننده افتعالدن اسم فاعل مفرد مذکردر (متقی محتمی
وزننده بودخی باب مذکوردن اسم فاعل مفرد مذکردر صاقنوب
مخالف شیدن پرهیز ایدن آدمه دینور ﴿شعب ایکی طاغ آره‌سی
هم طاغ یولی﴾ شعب شینك کسری وعینك سکونیله ایکی طاغ
ارالغنده اولان آچق یره دینورکه ایکی طاغ اراسی اوله‌جقدر وطاغ

یولنه دینور یقال اخذ شعب الجبل ای طریقه ❊ شاطب اکری شط
شاطئ درکنار ❊ شاطب نصر بابندن اسم فاعلدر اکری ومائل
اولان شیئه دینور (شط شینك فتحی وطانك تشدیدیله نهرك
قیسنه وکنارینه دینور (شاطئ صاحب وزننده مهموزدن قیی وکنار
وطرف وجانب معناسنه‌در جمعی شواطئ کلور ❊ صرصغوق
صرصر صغوق یلدرقتی ❊ صرصادك فتحی ورانك تشدیدیله
اسمدر صغوغه علی قول صغوغك شدتنه دینور (صرصر عرعر وزننده
پك کورلتلی علی قول پك صغوق یله دینور ❊ حاصب اول یلدرکه
اوله‌سنکبار ❊ حاصب صاحب وزننده شول شدید یله دینور که اسدکجه
طپراقلری وخرده طاشلری قالدیروب هوایه صاوره ❊ ثیب
ارکورمش زن وزن کورمش ار ❊ ثیب سید وزننده زوجندن
مفارقت ایلش طول خاتونه دینور کرك موت وکرك طلاق سببیله
اولسون علی قول مدخول بها اولان خاتونه دینورکه ارکورمش
عورت اوله جقدر بکر مقابلیدر ومتزوج اولمش ارککه دخی اطلاق
اولنور عزب مقابلیدر پس مذکر ومؤنثه اطلاقی مساوی اولور
اصلی ثو یبدر فیعل وزنی اوزره اسم فاعلدر که اعلالی اربابنه
معلومدر جمع مذکری ثیبون وجمع مؤنثی ثیبات کلور ❊ بعل
اردر کهل قرجل ردء یار ❊ بعل بانك فتحی وعینك سکونیله ار
وار ککه دینور کهل اهل وزننده شول کیمسه یه دینور که صقالنده
قیر سپوب وجود واوضاعنده کمال وتمکین شیخوخت اماره سی
ظهور ایلمش اوله علی قول اوتوز یاخود اوتوز درت یاشندن اللی
بر یاشنه وارنجه کهل اطلاق اولنور جمعی کهلول وکهول کلور
کافك ضمیله وکهال کلور کافك کسریله وکهلان کلور کافك
ضمیله مؤنثی کهله در جمعی کهلات کلور (ردء رانك کسری
ودالك سکونیله معین ویاور معناسنه ❊ وزر آغر یوك هم کناه
وهم سلاح ❊ وزر واوك کسری وزانك سکونیله آغر یوك معناسنه
وکناه اثم معناسنه وسلاحه دینور جمعی اوزار کلور ❊ بأس وهیجا

وحرب جنك كارزار ﴿ بأس بانك فتحى وهمزه نك سكونيله حرب
وجدال معناسنه در وشدت وعذاب وحربده كى اولان شدته
دخى اطلاق اولنور وشدتله جنك ايديجى دلاور اولمق معناسنه ده
كاور كار زار فارسيدر قافيه ايچون ذكر اولنمشدر (هيجا هانك
كسرى و يانك سكونيله قتال وجنك معناسنه در (حرب ضرب
وزننده معروفدر كه جنك وقتاله دينور ومؤنثدر مقاتله اعتباريله
و بعضا مذكر دخى اولور قتال اعتباريله جمعى حروب كاور
﴿ رهب وخوف ورعب وخشيه قورقودر ﴾ رهب رعب وزننده
اسمدر قورقويه دينور وعلم بابندن مصدر در قورقمق معناسنه
(خوف خاء معجمه نك فتحى وواك سكونيله قورقويه دينور قورقمق
معناسنه در كه مصدردر (رعب رهب وزننده اسمدر قورقويه
دينوركه درونه عارض اولان شيدر (خشيه خاء معجمه نك فتحى
وشينك سكونيله قورقويه دينور وعلم بابندن مصدر اولور قورقمق
معناسنه ﴿ كنه قصوى خاتمه پايان كار ﴾ كنه كافك ضمى
ونونك سكونيله برنسنه نك قعر وغايت وانجامنه دينور وبرنسنه نك
جوهر وحقيقتنه دينور وبرشيئك قدر ومقدارينه اطلاق اولنور
(قصوى بشرى وزننده نهايت وانجام وآخر معناسنه در (خاتمه
حافظه وزننده هر ايشك عاقبتى وغايت وآخرى وتمامى معناسنه در
فارسيده پايان كارديرلر بونده تفسيردر قوله تعالى * وختامه مسك *
اى آخره و بو مصراع ختامنه وآيت مذكوره يه تلميح واشارت
اولديغى خفى دكلدر فلله دره ﴿ براثر قو تاكه قاله
يادكار * برعمل قيل ساكه اوله يارغار ﴾ الفاظ
معلومه در

کلبن کلستان فطانت * و برك بها رستان درايت * عنقای
حضرت صدار تپنا هیدن نجیب افندینك * باغبانیٔ طبع
وقاد ایله طرح آرای حدیقهٔ تلفیق و تنظیم * ونهادهٔ
سر شیشهٔ تنمیق و تتمیم قیلدیغی اشبو کلدستهٔ اثر
معتبرك طبع وتمثیلنه داعیان دولت علیه دن مصحح
تقویم وقایع سنیه * جمال افندینك بولدیغی تاریخدر

﴿ هو المعين ﴾

طالب علم ومعارف مظهر فيض جليل
اول اريب پرهنز يعنی نجيب بيمثيل
سبحه نك شرحنی تكميل ايلدی بالطف حق
حفظنی صبيانه تسهيل ايليه رب جميل
چيقدی باعون خدا تاريخ طبعی ای جمال ١٢٥٦
سبحه شرحی پك عياندر طبع اولندی بیعديل

﴿ مطبعهٔ عامره ده طبع اولنمشدر ﴾

فی ٢١ محرم الحرام سنه ١٢٩١

